

အခြေခံစီးပွားရေး

ကျောင်းသားလက်စွဲ

အရွယ်ရောက်သူပညာရေးစာစဉ် လူမှုရေးသိပ္ပံ

အခန်း (၁)	နိဒါန်း	၂
အခန်း (၂)	လိုအပ်ချက်နှင့် လိုအင်ဆန္ဒ	၃
အခန်း (၃)	ကုန်ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှု	၅
အခန်း (၄)	ရှားပါးမှု	၇
အခန်း (၅)	ရွေးချယ်မှု	၈
အခန်း (၆)	ဈေးနှုန်းများ	၁၀
အခန်း (၇)	ကုန်ထုတ်လုပ်ခြင်း	၁၁
အခန်း (၈)	စီးပွားရေးညွှန်ကိန်းများ	၁၈
အခန်း (၉)	ရေနံ	၂၁
အခန်း (၁၀)	ရောင်းလိုအားနှင့် ဝယ်လိုအား	၂၄
အခန်း (၁၁)	အလုပ်အကိုင်ရရှိမှု၊ လုပ်ငန်းခွင်အခြေအနေနှင့် အလုပ်သမားသမဂ္ဂများ	၂၉
အခန်း (၁၂)	ငွေကြေး	၃၄
အခန်း (၁၃)	အခွန်	၄၂
အခန်း (၁၄)	ငွေကြေးဖောင်းပွမှု	၄၆
အခန်း (၁၅)	စီးပွားရေးစနစ်များ	၅၃
အခန်း (၁၆)	ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ကုန်သွယ်ရေး	၅၆
အခန်း (၁၇)	အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကုန်သွယ်ရေး	၆၀
အခန်း (၁၈)	ကုန်သွယ်ရေးအဖွဲ့အစည်းများ	၇၀
အခန်း (၁၉)	ဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင်း	၇၃
ဝေါဟာရရှင်းလင်းချက်		၇၈

၁။ နိဒါန်း

ဒါပေမဲ့ တချို့လူတွေကတော့ လူတွေ အသက်ရှင်ရပ်တည်ဖို့ ပြည့်စုံလုံလောက်တဲ့ ကမ္ဘာတစ်ခုကို ဖန်တီးပေးချင်ကြတယ်လေ။(အဲဒီမှာ ဘောဂဗေဒဆိုတာ စတော့တာပဲ)

ဘောဂဗေဒဆိုတာ ပျင်းစရာကောင်းတဲ့ ဘာသာရပ်၊ ငွေအကြောင်းချည်းဘဲ ပြောနေတဲ့ ဘာသာရပ်ပဲလို့ လူတွေက တစ်ခါတလေထင်ကြတယ်။

ဘောဂဗေဒဟူသည်အဘယ်နည်း

ဘောဂဗေဒဆိုသည်မှာ လူတို့၏လိုအပ်ချက်နှင့် လိုအင်ဆန္ဒများအကြောင်း လေ့လာသော ပညာရပ်ဖြစ်သည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် ကုန်ပစ္စည်းများထုတ်လုပ်ခြင်း၊ ဖြန့်ဖြူးရောင်းချခြင်း၊ သုံးစွဲစားသုံးခြင်းတို့ကို လေ့လာခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ဘောဂဗေဒဘာသာရပ်တွင် အဓိကအာရုံစိုက် စဉ်းစားသည့်နယ်ပယ် (၃)ခုရှိသည်။ ၎င်းတို့မှာ -

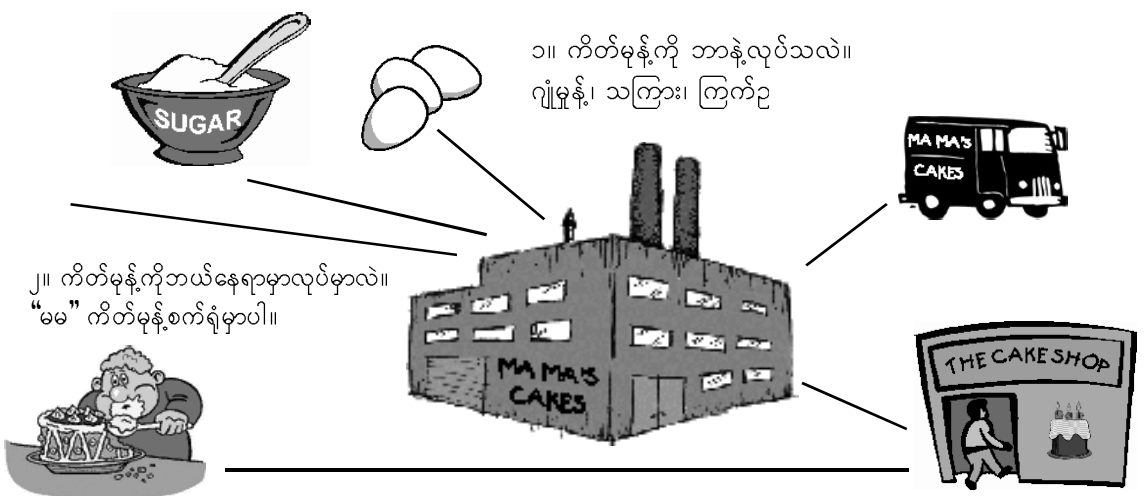
- (၁) မည်သည့်ကုန်ပစ္စည်းများကို ထုတ်လုပ်မည်နည်း။
- (၂) မည်သည့်နည်းလမ်းများကို အသုံးပြု၍ထုတ်လုပ်မည်နည်း။
- (၃) ထုတ်လုပ်လိုက်သော ၎င်းကုန်ပစ္စည်းများကို မည်သူတို့က စားသုံးမည်နည်းဟူသော နယ်ပယ်သုံးခုပင်ဖြစ်သည်။

“မမ” ကိတ်မုန့်လုပ်ငန်း

မမက လူတွေကိတ်မုန့်ကောင်းကောင်းလေး စားချင်ကြတယ်ဆိုတာ သိတဲ့အတွက် ကိတ်မုန့်လုပ်ငန်းလုပ်ဖို့ ဆုံးဖြတ် လိုက်တယ်။

နစ်ယောက်တွဲလေ့ကျင့်ခန်း

အထက်ပါပုံတွင် ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ ဖြန့်ဖြူးရောင်းချခြင်း၊ စားသုံးခြင်းဆိုသောဖြစ်စဉ်ကို တွေ့ရပါလိမ့်မည်။ အထက်ပါပုံနှင့် အလားတူသော အခြားကုန်ပစ္စည်းတစ်မျိုး၏ပုံကို ရေးဆွဲပါ။

၄။ အဲဒီကိတ်မုန့်တွေကို ဘယ်သူတွေက စားမှာလဲ။ (ကိတ်မုန့်ကြိုက်တဲ့) လူတိုင်းစားကြမှာပေါ့။

၃။ စက်ရုံကထွက်တဲ့ကိတ်မုန့်တွေကို ဘယ်လိုဖြန့်ဖြူးရောင်းချမှာလဲ။ ကားနဲ့တင်ပြီး ဈေးဆိုင်တွေဆီ လိုက်ပို့မှာပေါ့။

၂။ လိုအပ်ချက်နှင့် လိုအင်ဆန္ဒများ

အုပ်စုလေ့ကျင့်ခန်း

၁။ အကယ်၍ သင်ဟာပင်လယ်ပြင်မှာ မျက်စိလည်လမ်းပျောက်သွားပြီး တော့သင်စီးလာတဲ့ လှေဟာ ကျွန်းတစ်ကျွန်းပေါ် ရောက်သွားတယ်ဆိုပါတော့။ အဲဒီကျွန်းပေါ်မှာ လူဆိုလည်း တစ်ယောက်မှ မရှိဘူး။ နေစရာအဆောက်အဦလည်း လုံးဝမရှိဘူး။ အဲဒီအချိန်မှာ သင်အသက်ရှင်ဖို့အတွက် ဘာတွေလိုအပ်မယ်လို့ထင်လဲ။ သင်အသက်ရှင်ဖို့အတွက် အခြေခံလိုအပ်ချက်က ဘာတွေလဲ။

အုပ်စုခွဲ၍ အောက်တွင်ရှိသော အကွက်ထဲတွင်ဖြည့်ပါ။

အဲဒီကျွန်းပေါ်မှာ သင့်အတွက် ဘာတွေလိုအပ်မယ်လို့ထင်လဲ။

လိုအပ်ချက်ဟူသည်မှာ လူတစ်ယောက် အသက်ရှင်ရန်အတွက် မဖြစ်မနေ လိုအပ်သော အရာများကို ခေါ်သည်။ ဥပမာ သင်သောက်သုံးရန် ရေမရှိပါက သင်အသက်ရှင်နိုင်မည် မဟုတ်ပေ။ အလားတူ လူအများစုပေါင်း (လူအသိုင်းအဝိုင်း၊ လူ့အဖွဲ့ အစည်း) နေထိုင်ကြသောအခါတွင်လည်း ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံ စိတ်ချရမှုတို့သည် အခြေခံ လူ့လိုအပ်ချက်များဖြစ်သည်။

သို့သော် လူဆိုသည်မှာ မိမိတို့အသက်ရှင် ရပ်တည်ရန်အတွက် လိုအပ်သော အခြေခံလိုအပ်ချက်များ ပြည့်စုံနေရုံမျှနှင့် ကျေနပ်နေခြင်းမရှိဘဲ ဝတ်ကောင်းစားလှများ ဝတ်ချင်၊ အိမ်ကောင်းကောင်းနှင့်နေချင်၊ ကားကောင်းကောင်းစီးချင်၊ တီဗီကောင်း ကောင်းမှကြည့်ချင်၊ စီးကရက်ကောင်းကောင်း မှ သောက်ချင်သည်စသည့် အတောမသတ်နိုင်သော လိုအင်ဆန္ဒများဖြင့် ပြည့်နှက်နေကြသည်။ ရလေလိုလေ အိုတစ္ဆေဆိုသော ဆိုရိုးစကားရှိသည် မဟုတ်ပါလား။

ကိုယ်ပိုင်နည်းလမ်း

၂။ မနေ့က သင်ဟာ ငွေတွေအများကြီး ရလိုက်တယ် ဆိုပါစို့။ အခု သင်ဟာ သင်လိုချင် တာကို ဝယ်နိုင်တဲ့ ချမ်းသာတဲ့သူဌေးကြီး တစ်ယောက်ဖြစ်နေပြီ။ ဒီတော့ သင်ဘာပစ္စည်းတွေ ဝယ်မှာလဲ။ သင်ဝယ်ယူမည့် ပစ္စည်းစာရင်းကို ချရေးလိုက်ပါ။ သင်ဝယ်မယ်ဆိုတဲ့ ပစ္စည်းတွေဟာ သင်အသက်ရှင်ဖို့အတွက် အမှန်တကယ်လိုအပ်တဲ့ ပစ္စည်းဘယ်နှခုပါသလဲ။

ယနေ့ ကမ္ဘာတွင်ရှိသူနှင့် မရှိသူကြားကွာခြားချက်သည် အလွန်ပင်ကြီးမားလှ ပေသည်။ ဘောဂဗေဒပညာအရ ထိုကဲ့သို့ဖြစ်ခြင်းကို “ဝင်ငွေခွဲဝေမှုမညီမျှခြင်း” ဟုခေါ်သည်။ ကမ္ဘာပေါ်တွင် လူပေါင်းသန်းတစ်ထောင်တစ်ရာသည် တစ်နေ့ဝင်ငွေ တစ်ဒေါ်လာအောက်သာ ရရှိကြပြီး ၎င်းတို့ အသက်ရှင်ရန် လိုအပ်သောအစားအစာ၊ ရေနံနှင့် နေစရာအိမ်ရာအတွက် ကြီးစွာအခက်အခဲ တွေ့လျက်ရှိသည်။ ထိုကဲ့သို့ ဆင်းရဲနံ့ချာစွာ အစာရေစာဝလင်အောင်မစားရဘဲ အိပ်ရာဝင် နေကြရသည်။ ကမ္ဘာ လူဦး၏ ၅၀ ရာခိုင်နှုန်း(ထက်ဝက်) ရှိသော ဆင်ရဲသားများသည် တစ် ကမ္ဘာလုံး ရှိရှိသမျှအားလုံး၏ ကမ္ဘာလူဦးရေ၏ ၁၀ ရာခိုင်နှုန်းမျှသာရှိသော အချမ်းသာဆုံး လူနည်းစုက တစ်ကမ္ဘာလုံးရှိရှိသမျှ ဥစ္စာပစ္စည်းအားလုံး၏ ၈၅ ရာခိုင်နှုန်းကို ပိုင်ဆိုင်ထားသည်။

ဆွေးနွေးခြင်း

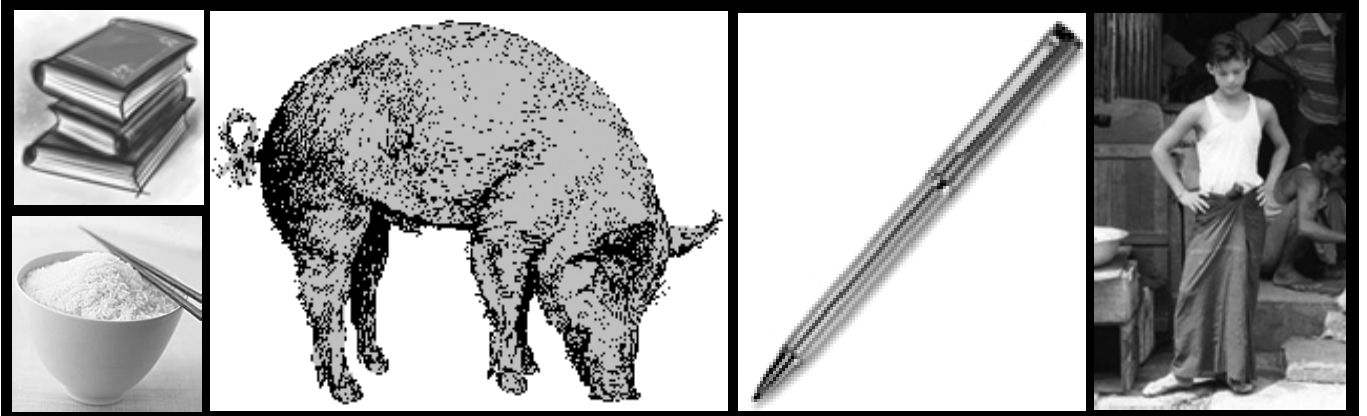
၃။ ကမ္ဘာပေါ်မှာ ဘာကြောင့် အဲဒီလောက်ကြီးမားတဲ့ ဝင်ငွေခွဲဝေပုံ မညီမျှမှုဖြစ်နေတာလဲ။

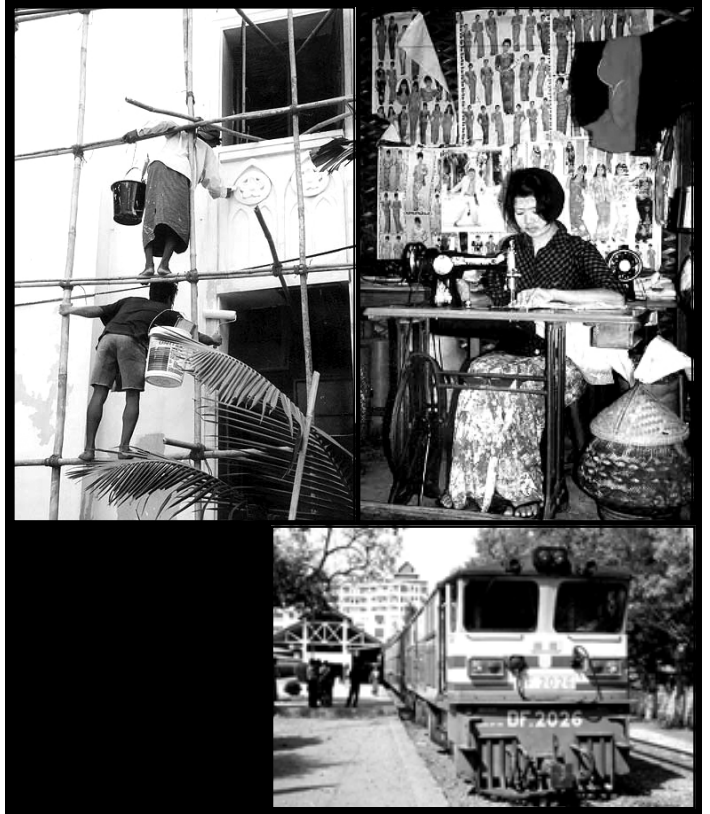
၃။ ကုန်ပစ္စည်းနှင့်ဝန်ဆောင်မှုများ

စဉ်းစားခိုင်းခြင်း

- ၁။ ကုန်ပစ္စည်းဆိုတာဘာလဲ၊ ဝန်ဆောင်မှုဆိုတာဘာလဲ သင်သိပါသလား၊ ဥပမာတစ်ခုလောက် ပြောပြနိုင်မလား။
 လူတွေရဲ့ လိုအပ်ချက်နဲ့ လိုအင်ဆန္ဒတွေကို တစ်နည်းအားဖြင့် ကုန်ပစ္စည်း ဒါမှမဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုလို့ ပြောလို့ရတယ်။ ကုန်ပစ္စည်းကိုရော ဝန်ဆောင်မှုကို နှစ်မျိုးစလုံးကို ဘောဂဗေဒသရုပ်မှာ တစ်ခါတစ်လေ ကုန်စည်ကို တစ်မျိုးတည်းခေါ်တတ်တယ်။
- က။ ကုန်ပစ္စည်းဟူသည်မှာ ထိ၍ကိုင်၍ရသော ပစ္စည်းမျိုးကိုခေါ်သည်။ ဥပမာ ဘောလ်ပင်၊ လုံချည်၊ ဆန်၊ မီးသွေး၊ ကွန်ပျူတာ၊ မိုဘိုင်းလ်ဖုန်း၊ တိရစ္ဆာန်စသည့် ထိကိုင်၍ရသော ပစ္စည်းများကိုခေါ်သည်။

- ခ။ ဝန်ဆောင်မှုဟူသည် ဘောလ်ပင် စသည်တို့ကဲ့သို့ ထိကိုင် ၍မရ။ သို့သော် သင်ကဖြစ်စေ၊ သင့်အတွက် အခြားသူတစ်ယောက်ကဖြစ်စေ တစ်စုံတစ်ခုပြုလုပ်ပေးခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ဥပမာ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှုတို့ဖြစ်သည်။ အကယ်၍ သင်လက်ဖက်ရည် ဆိုင်သွားထိုင်သည်ဆိုပါစို့။ သင့်အနေနှင့် လက်ဖက်ရည်၊ နွားနို့၊ ရေစသည့် ထိကိုင်၍ရသော ကုန်ပစ္စည်းများကိုသာ လက်ခံရရှိသည်မဟုတ်၊ လက်ဖျော်ဆရာက လက်ဖက်ရည်ဖျော်ပေးခြင်း၊ စားပွဲထိုးက သင်ဆီယူလာပေးခြင်း၊ သင်သောက်ပြီးသွားသော ခွက်များကို ဆေးကြောပေးခြင်းများသည် ဝန်ဆောင်မှုပင်ဖြစ်သည်။

နှစ်ယောက်တွဲလေ့ကျင့်ခန်း

၂။ တစ်ယောက်က ကုန်ပစ္စည်းနှင့်ပတ်သက်တဲ့ ပိုစတာတစ်ခုလုပ်ပါ။ နောက်တစ်ယောက်က ဝန်ဆောင်မှုနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ ပိုစတာတစ်ခုလုပ်ပါ။

ကုန်ပစ္စည်းနဲ့ပတ်သက်တဲ့ ပိုစတာမှာ

- ကုန်ပစ္စည်းရဲ့ နာမည်
- ဘာကုန်ပစ္စည်းလဲဆိုတဲ့ပုံ
- အဲဒီကုန်ပစ္စည်းကို
- ကုန်ပစ္စည်းရဲ့ ဈေးနှုန်းနဲ့ ဘာကြောင့်လူတွေ အဲဒီကုန်ပစ္စည်းကို ဝယ်သင့်သလဲဆိုတာတွေ ပါအောင်ရေးပါ။

ဝန်ဆောင်မှုနဲ့ပတ်သက်တဲ့ ပိုစတာမှာ

- ဘာဝန်ဆောင်မှုကို ပေးမှာလဲ။
- ဘယ်သူတွေက သုံးမှာလဲ၊ ဘာကြောင့်သုံးမှာလဲ။
- ကုန်ကျစရိတ်ဘယ်လောက်ရှိသလဲ ဆိုတာတွေပါ ရမယ်။

ကိုယ်ပိုင်နည်းလမ်း

၁။ အောက်တွင်ဖော်ပြထားသော ပုံကိုကြည့်၍ မည်သည့်အရာက ကုန်ပစ္စည်း ဖြစ်၍ မည်သည့်အရာသည် ဝန်ဆောင်မှု ဖြစ်သည်ကို ခွဲခြားဖော်ပြပါ။

ဆွေးနွေးခြင်း

၂။ သင်၏ပတ်ဝန်းကျင် ရပ်ကွက်ကျေးရွာအတွင်း၌ တွေ့ရှိရသော ကုန်ပစ္စည်းနှင့်ဝန်ဆောင်မှုများမှာ အဘယ်နည်း။ မည်သည့်ကုန်ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုသည် အရေးကြီးဆုံး ဖြစ်ပါသနည်း။ ဘာကြောင့် အရေးအကြီးဆုံးဟု သင်ယူဆပါသနည်း။

နှစ်ယောက်တွဲလေ့ကျင့်ခန်း

၃။ သင်၏ရပ်ကွက်ကျေးရွာအတွင်းသို့ မည်သို့သောနည်းဖြင့် ကုန်ပစ္စည်းများရောက်လာပါသနည်း။ ကုန်ပစ္စည်းတစ်ခုကို ရွေးချယ်၍ သင်၏ကျေးရွာအတွင်းသို့ ၎င်းပစ္စည်းများ မည်သည့်နေရာက ရောက်ရှိလာသည်၊ ၎င်းကုန်ပစ္စည်းများကို မည်သို့လက်ခံရယူ သုံးစွဲကြသည်ကို သင့်ရပ်ကွက်အတွင်းရှိ လူများကိုမေးမြန်းပါ။ ပြီးလျှင် အဲဒီအကြောင်းကို စာနဲ့ရေးပြီးတင်ပြပါ။ စာထဲမှာ အဲဒီကုန်ပစ္စည်း သင့်ကျေးရွာအတွင်းသို့ ရောက်ရှိလာပုံ နည်းလမ်းအဆင့်ဆင့် ကိုပုံနှင့်တကွ ဖော်ပြပါ။ (မမ ကိတ်မုန့်လုပ်ငန်းကဲ့သို့ပုံမျိုး)

၄။ ရှားပါးခြင်း

ကိုယ်ပိုင်နည်းလမ်း

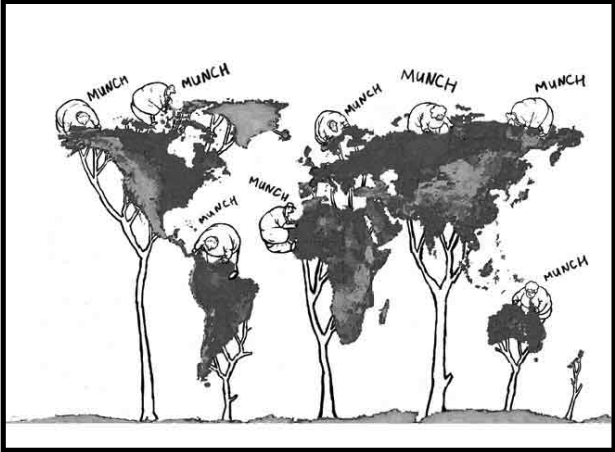
၁။ သင်လိုချင်သော ကုန်ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှု ၁၀ မျိုးကို စာရင်းပြုလုပ်ပါ။

နှစ်ယောက်တွဲလေ့ကျင့်ခန်း

၎င်းပစ္စည်းများကိုဘာကြောင့် သင်လိုချင်တာလဲ။ အဲဒီ ပစ္စည်းတွေ သင်မရအောင် တားဆီးနေတဲ့အရာတွေက ဘာတွေလဲ။ လောက၌ လူတွေ လိုချင်သလောက် ကုန်ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ ထုတ်လုပ်ရန်အတွက် အရင်းအမြစ် အလုံအလောက်မရှိပါ။ ထိုကဲ့သို့ အရင်းအမြစ် အလုံအလောက် မရှိခြင်းကို ရှားပါးခြင်းဟုခေါ်သည်။

အရာဝတ္ထု ပစ္စည်းများသည် ရှားပါးကြသည်။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် လူတို့၏ အလိုဆန္ဒများက ရှိသောအရင်းအမြစ် ပစ္စည်းများထက် ပိုများသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ အရင်းအမြစ် ပစ္စည်းများမှာ အကန့်အသတ်နှင့် သာရှိ၍ လူတို့၏ အလိုဆန္ဒများသည် အကန့်အသတ်မရှိပေ။

လူတွေဟာ ကိုယ်လိုချင်တဲ့ ပစ္စည်းတစ်ခုရပြီး သွားပြီဆိုရင် နောက် အသစ်တစ်ခုကို လိုချင်ပြန်ရော။ ဒီမှာပဲ ဆင်းရဲ ချမ်းသာဆိုတာ ဖြစ်လာ တာပဲ။

ကုန်စည်ရှားပါးခြင်း

အောက်တွင်ဖော်ပြထားသော ဥပမာ(၂)ခုကိုကြည့်ပါ။ လူ့သဘာဝဆိုသည်မှာ ထိုကဲ့သို့ပင်ဖြစ်ကြောင်း သင်သိပါသလား။

ဥပမာ (၁) နွေဦးက သူ့သူငယ်ချင်းစုစုရဲ့ လက်ပတ် နာရီကို သိပ်ကြိုက်လို့ လိုချင်တယ်လေ။ ဒီတော့ သူက အလုပ်ကြိုးစားပြီး ပိုက်ဆံစုတာ နာရီဝယ်ဖို့ပိုက်ဆံ ရသွားရော။ ဒီလိုနဲ့ စုစုရဲ့လည်ဆွဲ လှလှလေးလည်း မြင်ရော အဲဒီ လည်ဆွဲလေးကို လိုချင်ပြန်ရော။

ဥပမာ (၂) ဇော်လတ်ကမော်တော်ဆိုင်ကယ်တစ်စီး လိုချင်တယ်။ ဒီတော့ အလုပ်လုပ်ပြီး ပိုက်ဆံစု၊ မော်တော်ဆိုင်ကယ် ဝယ်စီးလိုက်ရော။ တစ်လ၊ နှစ်လ လောက်လည်းကြာရော လက်ရှိမော်တော်ဆိုင်ကယ်က သိပ်မကောင်းဘူး ဖြစ်လာ ရော။ ဒီတော့ နောက်ထပ်တစ်စီးဝယ်ဖို့ ပိုက်ဆံစုရပြန်ရော။

အုပ်စုလေ့ကျင့်ခန်း

၃။ ကုန်ပစ္စည်းနဲ့ ဝန်ဆောင်မှုတွေဟာ ဘာကြောင့် ရှားပါးရတာလဲ သင်သိပါသလား။

နှစ်ယောက်တွဲလေ့ကျင့်ခန်း

၄။ လာမယ့် အနာဂတ်မှာ ဘယ်သဘာဝ ရင်းမြစ်ဟာ အရှားပါးဆုံးဖြစ် မယ်လို့ ထင်ပါသလဲ။

၅။ ရွေးချယ်မှု

လူတွေရဲ့နေ့စဉ်ဘဝမှာ မည်သည့်ကုန်ပစ္စည်းကိုသုံးမလဲ၊ မည်သည့်ဝန်ဆောင်မှုကိုသုံးမလဲဆိုတာ အမြဲတမ်းရွေးချယ်နေရတယ်။

အဲဒီလိုမျိုး ရွေးချယ်မှုတွေကို လူ့အဖွဲ့အစည်းရှိ ဘယ်လိုလူမျိုးမဆို ပြုလုပ်နေကြရတယ်။

<p>ဥပမာ(၁) ငွေးငွေ့ဈေးထဲမှာ ဈေးဝယ်နေတယ်ဆိုပါတော့။ ဝက်သား ၁ ကီလိုဂရမ်ဝယ်မှာလား၊ ဒါမှမဟုတ် ဝယ်မှာလား၊ ဒီနှစ် ခုရွေးချယ်ရတော့မယ်။ သူ့မှာ နှစ်ခုစလုံးဝယ်ဖို့ ပိုက်ဆံအလောက် မပါဘူးလေ။</p>	or	
--	-----------	--

<p>ဥပမာ(၂) မြို့နယ်ကော်မတီအနေနဲ့ ဆေးရုံအသစ် ဆောက်ရမှာလား၊ မူလတန်းကျောင်းအသစ် ဆောက်ရင်ကောင်းမလား၊ ရွေးချယ်ရမယ်လေ။ သူ့တို့မှာရှိတဲ့ ပစ္စည်းတွေက တစ်ခုစာပဲရှိတယ်။</p>	or	
--	-----------	--

<p>ဥပမာ(၃) အစိုးရအနေနဲ့ လေယာဉ်ဆီအတွက်ပဲ ထောက်ပံ့မှာလား။ ဒါမှမဟုတ် လယ်သမားတွေ စိုက်ပျိုးရိပ်သိမ်းဖို့အတွက် ဆီထောက်ပံ့ပေးမှာလား။ ဒီနှစ်ခု ရွေးချယ်ရတော့မယ်။ အစိုးရမှာရှိတဲ့ ဆီကတစ်ခုကိုပဲ ထောက်ပံ့ပေးမှာလေ။</p>	or	
---	-----------	--

ကိုယ်ပိုင်နည်းလမ်း

၁။ အထက်ပါအခြေအနေမျိုးသင်ကြိုတွေ့ရသည့်အခါ ဘယ်အရာ ကိုသင်ရွေးချယ်မှာလဲ၊ ဘာကြောင့်လဲ။

အုပ်စုလေ့ကျင့်ခန်း

၂။ မည်သည့်သဘာဝအရင်းမြစ်များသည် နောက်လာမည့်အနာဂတ်တွင် အရှားပါးဆုံးပစ္စည်း ဖြစ်မည်နည်း။ စာရင်းပြုစုပါ။

အုပ်စုလေ့ကျင့်ခန်း

- ၃။ အဆိုပါစာရင်းထဲမှအရေးကြီးဆုံးဟုထင်သောအရာကိုရွေး ချယ်ပါ။ ပြီးလျှင် -
 - က။ ဘာကြောင့် အရေးကြီးတာလဲ။
 - ခ။ ဘာကြောင့် အဲလိုပစ္စည်း သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုဟာ အရှားပါးဆုံးဖြစ်တာလဲ။
 - ဂ။ အဲလိုရှားပါးနေတဲ့အခြေအနေကို တိုးတက်ကောင်းမွန်အောင် ဘာလုပ်ပေးနိုင်မလဲ။

အုပ်စုလေ့ကျင့်ခန်း

၄။ သင့်ရပ်ကွက်ကျေးရွာမှာ သဘာဝအရင်းမြစ်နဲ့ ပတ်သက်လို့ဘယ်ဟာက အရေးကြီးဆုံးလို့ ရွေးချယ်ထားလဲ။ အဲလို လိုရွေးချယ်တာနဲ့ ပတ်သက်လို့ ဘယ်သူမှာ တာဝန်ရှိသလဲ။

ဝန်ဆောင်မှုများကိုရွေးချယ်ခြင်း

လူတစ်ဦးချင်းပဲဖြစ်ဖြစ်၊ လူအဖွဲ့အစည်းပဲဖြစ်ဖြစ်၊ အစိုးရပဲဖြစ်ဖြစ် ဘယ်ဝန်ဆောင်မှုဟာ ကိုယ့်အတွက် အရေးကြီးဆုံးလဲ ဆိုတာကို အမြဲရွေးချယ်နေရတယ်။ ပြီးတော့ မိမိတို့လိုချင်တာနဲ့ ရနိုင်ချေရှိတာတွေကို အမြဲတမ်း ချိန်ဆနေရတယ်။

အုပ်စုလေ့ကျင့်ခန်း

၁။ အကယ်၍သင်သည်မာဇာလီးယားနိုင်ငံ၏ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးကော်မတီမှ အရာရှိတစ်ဦးဆိုပါစို့။ အောက်တွင်ဖော်ပြထား သော အကွက်လေးကွက်ထဲတွင် အကြံပြုချက်များ တွေ့ရပါလိမ့်မည်။ အကြံပြုချက်တစ်ခုချင်းစီတွင် အစိုးရ၏ငွေများကို မည် သို့မည်ပုံ သုံးစွဲသင့်ကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။ ဝန်ကြီးချုပ်က အဆိုပါအကြံပြုချက် ၄ ခုထဲမှ တစ်ခုကိုရွေးချယ်ပေးရန် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးကော်မတီကို ခိုင်းမည်။ ဆရာက အဖွဲ့ခွဲပေးပါလိမ့်မည်။ ထို့နောက်မှ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးကော်မတီ အစည်း အဝေးတွင် သင်ကိုယ်စားပြုသော အဖွဲ့အကြံဉာဏ်မှာ အကောင်းဆုံးဖြစ်ကြောင်းကို သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးကော်မတီ (လူကြီးများ နားလည်အောင်) ဆွဲဆောင်ရမည်။ အဖွဲ့တစ်ခုချင်းစီအလိုက် ပြောကြားပြီးပါက မဲခွဲဆုံးဖြတ်မည်။ ကိုယ်ကမိမိရဲ့အဖွဲ့ကို ပြန်ပြီး မဲပေးခွင့်မရှိ။ မာဇာလီးယားနိုင်ငံသည် နိုင်ငံငယ်တစ်ခုဖြစ်သည်။ ယခုနှစ်တွင် အစိုးရက သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအတွက် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၅သန်းသုံးစွဲမည်။ အစိုးရ၏ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးကော်မတီက အဖွဲ့တစ်ခုချင်းစီ၏ အကြံပြုချက်များကို နားထောင်မည်။ အဆိုပါငွေများကို သုံးစွဲမည့်အစီအစဉ်များမှာ အဖွဲ့တစ်ခုနှင့်တစ်ခု တူညီမည်မဟုတ်ပေ။

ဥပမာ (၁) နိုင်ငံတစ်ဝန်းလုံးမှာရှိတဲ့ လမ်းတွေကို ပြင်သင့်တယ်။ ဘာ ဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ အရမ်းအန္တရာယ် များလို့ပါ။ လမ်းတွေ မကောင်း တော့ ယာဉ်မတော်တဆ တိုက် ခိုက်မှုလည်း အဖြစ်များတယ်။ ပြီးတော့ သွားလာရတာလည်း နှေးတယ်။

ဥပမာ (၂) နိုင်ငံအရှေ့ဘက်ပိုင်းက ရွာတွေမှာ မြို့ကိုသွားဖို့ ဘတ်စ်ကား နှစ်စီးပဲရှိတယ်။ အဲဒီ ၂ စီးကလည်း ခဏခဏပျက်တတ်တယ်။ ဒီတော့ အဲဒီကျေးရွာက လူတွေ မြို့ကို လွယ်လွယ်ကူကူ သွားလာနိုင်ဖို့ အတွက် ဘတ်စ်ကားတွေ ထပ်ဝယ်ပေးသင့်တယ်။

ဥပမာ (၃) တို့တိုင်ပြည်က လမ်းတွေမှာ ယာဉ်ကြောတွေ ပိတ်ဆို့မှု အရမ်းများတယ်။ ဒီတော့ အဲဒီငွေတွေနဲ့ တို့နိုင်ငံ မှာ မရှိသေးတဲ့ ရထားလမ်း ဖောက်လုပ်သင့်တယ်။ ရထား က ကားထက်ပိုပြီး မြန်မြန် လည်းသွားနိုင်တယ်။ လူတွေ ကုန်တွေကိုလည်း ပိုပြီးတင်နိုင်တယ်။

ဥပမာ (၄) တို့နိုင်ငံကလူတွေ နိုင်ငံခြားကလူတွေနဲ့ စီးပွားရေး လုပ်တဲ့အခါ လွယ်ကူချောမောဖို့ အတွက် ခေတ်မီနိုင်ငံတကာ လေဆိပ်ဆောက်ချင်တယ်။ ဒါမှ ကမ္ဘာလည့်ခရီးသွား လုပ်ငန်းကို လည်းမြင့်တင်ရာရောက်မယ်။

၆။ ဈေးနှုန်း

ဈေးနှုန်းဆိုသည်မှာ ကုန်ပစ္စည်းတစ်ခုအတွက် ကျခံရသော ကုန်ကျစရိတ်ကိုခေါ်သည်။ (ဥပမာ) လိမ္မော်သီး ၁ ကီလို အတွက်ပေးရသော ဈေးနှုန်းမှာ ၁၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်သည်။

ဆွေးနွေးခြင်း

၁။ ငွေပေးစရာမလိုဘဲ အလကားရနိုင်သော ကုန်ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှု များရှိပါသလား။ ဘာကြောင့် အလကားရနေ တာလဲ။

ဈေးနှုန်းများနှင့် ယှဉ်ပြိုင်ခြင်း

စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ အပြိုင်အဆိုင်ပြုလုပ်ရာမှ ဈေးနှုန်းများဖြစ်ပေါ်လာရသည်။ စီးပွားရေးပြိုင်ဆိုင်မှုဟူသည် ပစ္စည်းတူ သို့မဟုတ် အမျိုးအစားတူသော ကုန်ပစ္စည်းဝန်ဆောင်မှု ရောင်းချသူအချင်းချင်းကြား ပြိုင်ဆိုင်ခြင်းနှင့် ဝယ်ယူသူအချင်းချင်းကြားပြိုင်ဆိုင်မှုကိုခေါ်သည်။ ဈေးနှုန်းကို ထိန်းချုပ်ပြဌာန်းပေးသော အရေးပါသည့်ပြိုင်ဆိုင်မှု ၃ မျိုးရှိသည်။

၁။ ရောင်းသူနှင့် ရောင်းသူ(ပြိုင်ဆိုင်မှု)
 ဟွေလင်းမြို့တွင် အစားအစာ ရောင်းချသည့်ဆိုင် ၃ ဆိုင်ရှိသည်။ အဆိုပါ ၃ ဆိုင်စလုံးသည် စားသုံးသူများ (အစားအစာ ဝယ်ယူသူများ) ၎င်းတို့ဆိုင်သို့ လာဝယ်ချင်လာအောင် ဆွဲဆောင်ခြင်းဖြင့် ပြိုင်ဆိုင်နေကြသည်။

၂။ ဝယ်ယူသူနှင့် ဝယ်ယူ (ပြိုင်ဆိုင်မှု)
 ဟွေလင်းမြို့တွင် ဓာတ်ဆီလိုအပ်သော စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများရှိသည်။ ဟွေလင်းမြို့သို့ လစဉ်လာရောက် ရောင်းချသော ဓာတ်ဆီပမာဏမှာလည်း အကန့်အသတ်နှင့် ဖြစ်သည်။ (လိုချင်သလောက်မရ) ထိုအခါ ဓာတ်ဆီလိုချင်သော လုပ်ငန်းများအနေနှင့် ဓာတ်ဆီရရှိအောင် အပြိုင်အဆိုင်ကြိုးပမ်းကြရသည်။

၃။ ရောင်းသူနှင့် ဝယ်ယူ(ပြိုင်ဆိုင်မှု)
 ဟွေလင်းမြို့ရှိ ရန်အောင်အင်္ကျီဆိုင်က ဂျာကင်အင်္ကျီတစ်ထည်ကို ၈,၀၀၀ ကျပ်ဖြင့် ရောင်းချင်သည်။ သို့သော် ဝယ်ယူ (စားသုံးသူ)က ၆,၀၀၀ ကျပ်ပဲပေးချင်သည်။

ဆွေးနွေးခြင်း

၂။ သင့်ပတ်ဝန်းကျင်အတိုင်းအတိုင်းရှိ အတက်ဖော်ပြသော ယှဉ်ပြိုင်မှုဥပဒေမျိုးကို စဉ်းစားပါ။ ဤယှဉ်ပြိုင်မှုများသည် ဈေးနှုန်းများအပေါ် ဘယ်လိုသက်ရောက်မှုရှိသလဲ။

နစ်ယောက်တွဲလေ့ကျင့်ခန်း

၃။ သင့်ပတ်ဝန်းကျင်ကျေးရွာအတွင်း၌ကုန်ပစ္စည်း(သို့မဟုတ်)ဝန်ဆောင်မှုရောင်းချသည့်သူများကိုတွေ့ဆုံမေးမြန်းပါ။ ၎င်းတို့ရောင်းချသည့် ပစ္စည်းများ၏ဈေးနှုန်းကို မည်ကဲ့သို့ဆုံးဖြတ်ကြပါသနည်း။ ၎င်းတို့၏ ဈေးနှုန်းများမှာ ပြောင်းလဲတတ်ပါသလား။ ပြောင်းလဲသည် ဆိုလျှင် အဘယ်ကြောင့်ပြောင်းလဲပါသနည်း။ မပြောင်းလဲဘူးဆိုလျှင် အဘယ်ကြောင့် မပြောင်းလဲ ပါသနည်း။ ၎င်းတို့သည် ဈေးနှုန်းနှင့်ပတ်သက်၍ ဈေးဝယ်သူများနှင့် ဘယ်လောက်အတိုင်းအတာအထိ အလျှော့အတင်း အပေးအယူညှိနှိုင်းကြပါသနည်း။ ၎င်းတို့ပြောကြားချက်များကို မှတ်သားခဲ့ပါ။ ထို့နောက် အတန်းထဲတွင် မိမိမေးမြန်း ရရှိခဲ့သည်များကို ပြန်လည်တင်ပြနိုင်ရန် ပြင်ဆင်ပါ။

၇။ ထုတ်လုပ်ခြင်း

စဉ်းစားခိုင်းခြင်း

- ၁။ ချည်ထည်အင်္ကျီတစ်ထည်ကို စိတ်ထဲမြင်ကြည့်ပါ။ ချည်ထည်အင်္ကျီတစ်ထည်ထုတ်ရန် မည်သည့်ပစ္စည်းများ လိုအပ်ပါ သနည်း။ လူတို့၏ နေ့စဉ်စီးပွားရေးဘဝတွင် ကုန်ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများကို မည်ကဲ့သို့ ထုတ်လုပ်ပါသနည်း။ ထုတ်လုပ် သည်ဆိုသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် စက်ရုံများကိုသာ ပြေး၍ မြင်မိကြပေလိမ့်မည်။ အမှန်စင်စစ် ထုတ်လုပ်ရန်အတွက် အဓိကအရေး ပါသော အချက်လေးချက်လိုအပ်သည်။
 - ၁။ မြေယာ - မြေအပါအဝင် သဘာဝသယံဇာတ (သစ်တော၊ မြစ်ချောင်း၊ ရေနံ စသည်) တို့ပါဝင်သည်။
 - ၂။ လုပ်အား - ကုန်ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ ပြုလုပ်ရန် လူကပြုလုပ်ပေးရသော အပိုင်းဖြစ်သည်။ (ကာယ နှင့် ဉာဏ)
 - ၃။ အရင်းအနှီး - ကုန်ပစ္စည်းနှင့်ဝန်ဆောင်မှုများ ထုတ်လုပ်ရန်အသုံးပြုသော ငွေကြေးအပြင် အခြားကိရိယာ တန်ဆာပလာများ ဖြစ်သည်။(ငွေကြေးနှင့်လူသားအရင်းအမြစ်)
 - ၄။ လုပ်ငန်း - လုပ်ငန်းဆိုသည်မှာ ထုတ်လုပ်ခြင်း၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြစ်သော အဖွဲ့အစည်းကို ဆိုလိုသည်။

၁။ မြေယာ

စီးပွားရေးတွင် ထုတ်လုပ်သမျှသော ကုန်ပစ္စည်းတိုင်းအတွက် သဘာဝသယံဇာတပစ္စည်း (မြေယာ) ကို အသုံးပြုရသည်။ သီးနှံများကို မြေကြီးပေါ်တွင် စိုက်ပျိုးရသည်။ မြစ်၊ စမ်းချောင်း သို့မဟုတ် မြေအောက်မှရေကို ထုတ်ယူသုံးစွဲရသည်။ လူနေအိမ်များ ဈေးဆိုင်များကို တောထဲမှရရှိသော သစ်ဝါးများ သို့မဟုတ် မြေကြီးမှရရှိသော ကျောက်များ၊ သံသတ္တုများဖြင့် တည်ဆောက်ရသည်။ ရွှေ၊ ကျောက်မီးသွေးတို့သည် မြေကြီးထဲမှ တူးဖော်ရရှိသော တွင်းထွက်သယံဇာတ ပစ္စည်းများဖြစ်သည်။ စက်ရုံ၊ ဈေးနှင့် ဈေးဆိုင်များဆောက်လုပ်ရန် မြေလိုအပ်သည်။ ထို့ကြောင့် မြေယာသည် မည်သည့်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတွင်မဆို ထုတ်လုပ်သမျှသော ကုန်ပစ္စည်းတိုင်းအတွက် အချက် အချာကျသော အရာဖြစ်သည်။

နှစ်ယောက်တွဲလေ့ကျင့်ခန်း

၂။ သင့်ရပ်ကွက် ကျေးရွာပတ်ဝန်းကျင်တွင်ရှိသော မြေယာ(သဘာဝသယံဇာတ)များသည် မည်ကဲ့သို့သော မြေများဖြစ်ပါသနည်း။ စာရင်းပြုစုပါ။

မြေယာ (သဘာဝသယံဇာတပစ္စည်းများ) ပိုင်ဆိုင်မှု

ကမ္ဘာပေါ်ရှိ မြေယာ (သဘာဝသယံဇာတပစ္စည်းများ)သည် ပိုင်ရှင်ရှိနှင့်ပြီးသော (တစ်နည်းအားဖြင့်) ထိန်းချုပ်ထားပြီးသော မြေများဖြစ်သည်။ ယင်းမြေများကို ပြည်သူလူထုကဖြစ်စေ၊ လူအများ (လူ့အဖွဲ့အစည်း) ကဖြစ်စေ၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများက ဖြစ်စေ၊ အစိုးရကဖြစ်စေ၊ ဘုရင်ကဖြစ်စေ ပိုင်ဆိုင်ထားတတ်ကြသည်။

စီးပွားရေး သဘောအရသည် တစ်စုံတစ်ခုကို ပိုင်ဆိုင်သည်ဆိုပါက ထိုအရာကိုမည်ကဲ့သို့ အသုံးပြုမည် (တရား ဥပဒေနှင့်အညီ)ဆိုသည့် ကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ သင့်တွင် ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ အကယ်၍ သင်မပိုင်ဆိုင်ပါက သင့်တွင် ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့် မရှိပေ။

အစိုးရ (နိုင်ငံတော်) က ပိုင်ဆိုင်သည့်မြေများကို ပြည်သူပိုင် ဟုခေါ်သည်။

လူ့အဖွဲ့အစည်းက ပိုင်ဆိုင်သည့်မြေများကို စုပေါင်းပိုင်ဆိုင်မှု ဟုခေါ်သည်။

လူတစ်ဦးချင်းက ဖြစ်စေ၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတစ်ခုက ဖြစ်စေ ပိုင်ဆိုင်သည့် မြေများကို ပုဂ္ဂလိကပိုင်ဆိုင်မှု ဟုခေါ်သည်။

အုပ်စုလေ့ကျင့်ခန်း

၃။ သင့်ပတ်ဝန်းကျင် (လူ့အဖွဲ့အစည်း) ၌ အထက်ပါပိုင်ဆိုင်မှုသုံးမျိုးနှင့် အလား သဏ္ဍာန်တူသော ပိုင်ဆိုင်မှုတစ်ခုချင်းစီကို ဥပမာပေး၍ဖော်ပြပါ။ မာဇာလီယာနိုင်ငံရှိ ရွာပြာကြီးတွင် တောအုပ်အနီးရှိ မြေယာ ၉၉၇ ဟက်တာ (အားလုံးနီးပါး)ကို သူဌေးကြီး တစ်ဦးတည်းက ပိုင်ဆိုင်သည်။ သူသည် အလွန်အတ္တကြီးသူတစ်ယောက်ဖြစ်၍ ရွာသားများအိမ်ဆောက်ရန်အတွက် လိုအပ်သော သစ်ပင်တစ်ပင်ကိုမျှ ခုတ်ခွင့်မပေးပေ။

မာဇာလီယာနိုင်ငံ ရွာစိမ်းရွာရှိမြေယာများကိုမူ အစိုးရကပိုင်ဆိုင်စေသည်။ တစ်နေ့တွင် အစိုးရ တာဝန်ရှိသူများရောက် လာကာ ဤကျေးရွာရှိမြေအောက်တွင် ရေနံရှာဖွေရေးလုပ်မည်ဟု ကျေးရွာရှိအိမ်နေလူများ ပြောင်းရွှေ့ရမည်ဖြစ်သည်။

မာဇာလီယာနိုင်ငံရွာနီကြီးရှိလယ်မြေကွက်များမှာမူရွာသားအားလုံးစုပေါင်းပိုင်ဆိုင်ကြသည်။

ရွာသားများအကြားမည်သည့်သီးနှံစိုက်ပျိုးမည်ဆိုသောကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ သဘောမတူဖြစ်နေကြခြင်းကြောင့် မည်သည့်သီးနှံမျှ စိုက်ပျိုးခြင်းမရှိပေ။ ရွာသားတစ်ဝက်ခန့်က ဆန်စိုက်ပျိုး၍ အခြားတစ်ဝက်ကပဲခါစိုက်ပျိုးချင်သည်။

၁။ အထက်ပါ မြေပိုင်ဆိုင်မှု(၃)မျိုးနှင့်ပတ်သက်သော ပြဿနာ ကိုသင်သိ ပါသလား။

ဘရာဇီးနိုင်ငံတွင် စိုက်ပျိုးမြေယာပိုင်ဆိုင်ခွင့်အတွက် တိုက်ခိုက်ကြခြင်း

ဘရာဇီးနိုင်ငံသည် တောင်အမေရိက တိုက်တွင် အကြီးဆုံး နိုင်ငံဖြစ်သည်။ ခရစ် သက္ကရာဇ် ၁၅၀၀ခုနှစ်တွင် ပေါ်တူဂီနိုင်ငံက ဘရာဇီးနိုင်ငံကို ကျူးကျော်သိမ်း ပိုက်ကိုလိုနီ နယ်မြေ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ပေါ်တူဂီတို့က လယ်မြေများကို လုံးဝထိန်းချုပ်ကာ ပေါ်တူဂီ လူချမ်း သာများကို လယ်မြေများပေးအပ်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ဒေသခံ ဘရာဇီးနိုင်ငံသားများမှာ မြေယာမဲ့များ ဖြစ်ကုန်ကြသည်။ ၁၈၂၂ တွင် ဘရာဇီးနိုင်ငံလွတ်လပ်ရေးရခဲ့ ချိန်မညီမျှမှုမှာ ၃ ရာခိုင်နှုန်းသာ ရှိသော ဘရာဇီး လူချမ်းသာများက ၆၅ ရာ ခိုင်နှုန်းသော လယ်မြေ များကို ပိုင်ဆိုင်ပြီး ကျန်၂၅သန်းခန့် သည် အသက်ရှင်သန်နိုင်ဖို့အတွက် မနည်းရုန်း ကန်နေရသည်။

ထို့ကြောင့် လယ်သမားများသည် လယ်မြေပိုင်ဆိုင်ခွင့်ကို တိုက်ခိုက်ရယူရန် ရည်ရွယ်၍ လယ်သမားအဖွဲ့ဖွဲ့ကာ အသုံးမပြု သော (စိုက်ပျိုးထွန်ယက်ခြင်း)မရှိသော လယ်မြေများကို သိမ်းယူကြ လေသည်။ ၁၉၈၅ ခုနှစ်တွင် လယ်သမားရာ ပေါင်းများစွာတို့သည် ဘရာဇီးတောင်ပိုင်းရှိ စိုက်ပျိုးထွန်ယက်ခြင်းမပြုသော လယ်မြေများစွာ ကို သိမ်းပိုက်နိုင်ခဲ့ကြသည်။ ၎င်းတို့သည် အဆိုပါသိမ်းယူ ထားသော လယ်မြေများတွင် နေထိုင်ကြကာ လယ်မြေများ၊ အလုပ်အကိုင်များ၊ အစားအစာများ၊ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုများ၊ ပညာရေးစသည်တို့ တွင် အချင်းချင်းမျှဝေ ပံ့ပိုးပေးကြရင်းဖြင့် ကျေးရွာအသိုင်းအဝိုင်းတစ်ခု စတင် ထူထောင်လိုက်ကြသည်။ ၂နှစ်ခန့်ကြာသော် အစိုးရကိုယ် တိုင်က ၎င်းလယ်သမားများကို အဆိုပါမြေများတွင်နေထိုင်ခွင့် ပေးခဲ့ရသည်။ ဤသည်မှာ မြေယာမဲ့ လယ်သမားလှုပ်ရှားမှု အစပင်ဖြစ်သည်။

၁၉၈၈ ခုနှစ်တွင် ဘရာဇီးနိုင်ငံ၏ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေအသစ် ရေးဆွဲခဲ့ကာ အဆိုပါ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေသစ်ရှိ လယ်မြေနှင့်ပတ်သက်သော အပိုင်းချမှတ်ပြထားသည်မှာ ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးမှု မပြုသောလယ်မြေများကို အစိုးရကသိမ်းယူ၍ ဆင်းရဲသားများကို ပြန်လည်ပေးအပ်မည်ဟုဖော် ပြပါရှိသည်။ ဤအခြေခံဥပဒေသည် မြေယာမဲ့ လယ်သမားများအတွက် အလွန်အရေးပါသော ဥပဒေအရပေးအပ်သော အခွင့်အရေးတရပ်ဖြစ်သည်။ လယ်သမားများသည် အသုံးမပြုသောလယ်မြေများကိုသိမ်းပိုက်၍ အဆိုပါမြေများတွင် နေထိုင်ခွင့်နှင့် စိုက်ပျိုးထွန်ယက်ခွင့် ကို တရားရုံးတွင် လျှောက်ထား တောင်းဆိုနိုင်သည်။

နေရာအများစုတွင်မူ လူချမ်းသာများ ပိုင်ဆိုင်သော လယ်မြေများတွင်ဆင်းရဲသား လယ်သမားများက ကော်ဖီစိုက်ပျိုးကြရသည်။ ပြီးလျှင် ထွက်ရှိလာသော ကော်ဖီသီးနှံများကို လယ်ပိုင်ရှင်များသို့ ခွဲတမ်းပေးပေးရသည်။ ၎င်းကို သီးစားချခြင်းဟုခေါ်သည်။ မည်သို့ပင်ဆိုစေ လယ်သမား များ မြေပိုင်ရှင်ကို ဝေစုပိုမိုပေးရသဖြင့် မိမိတို့ကိုယ်ပိုင် လယ်လုပ်ကိုင်နိုင်ရန်အတွက် လုံလောက်သော ငွေပမာဏမရခဲ့ပေ။ သီးစားချခနစ်သည် လူချမ်းသာများအတွက်သာ အကျိုးများ စေပြီးသီး စားလယ်သမားများအတွက် ကျွန်များသဖွယ် လုပ်ကိုင်ကြရကြောင်း မြေယာမဲ့လယ်သမားများ လှုပ်ရှားမှု၌ ဖော်ထုတ် ပြသကြသည်။ လယ်သမားအများစုသည် မိမိဆန္ဒရှိသောနေရာတွင် သီးနှံစိုက်ပျိုး လုပ်ကိုင်ခွင့်ကို ယခုအခါ စတင်ရရှိနေကြပြီ ဖြစ်သည်။

Young MST Protesters with the MST flag

မြေယာမဲ့လှုပ်ရှားမှုတွင် ပါဝင်ကြသူများသည် ကိုယ်ပိုင်မြေယာ လုပ်ကိုင်ခွင့်ရရှိသွားသောအခါ ပုဂ္ဂလိကမြေယာများတွင် သံဆူးကြိုးများ ကာရံထားမှုကို ဖယ်ရှားပေးရန် အရေးဆိုလာကြသည်။ နောက်ပိုင်းတွင် ထိုမြေယာများကို စုပေါင်းပိုင်ဆိုင်လာကြသည်။ သံဆူးကြိုးကာရံထားမှုများကို ဖျက်သိမ်းဖယ် ရှားခဲ့သည်။ ၁၉၈၈ ခုနှစ်ကတည်းက လူပေါင်း ၁၅၀,၀၀၀ ကျော်ခန့်သည် အစိုးရထံမှ ကိုယ်ပိုင်မြေယာပိုင်ဆိုင်ခွင့် ရရှိခဲ့ပြီး ယခုအခါ လူပေါင်း ၁ သန်းနီးပါးက လယ်ယာလုပ်ကိုင်ရန် မြေယာများပိုင် ဆိုင်နေကြပြီဖြစ်သည်။ သို့သော် ဘရာဇီးအစိုးရနှင့် မြေပိုင်ရှင်များကမူ ၎င်းတို့၏ ဆောင်ရွက်ချက်များမှာ တရားဝင်မှုမရှိဟု ဆက်လက်ဝေဖန်ဆဲဖြစ်သည်။ ဆန္ဒပြ နေစဉ်အတွင်း မြေယာမဲ့လှုပ်ရှားသူများကို ဖမ်းဆီးခြင်းနှင့် ရာပေါင်းများစွာကိုသတ်ဖြတ် ခြင်းတို့ကို ရဲများနှင့် မြေပိုင်ရှင်များက လုပ်ဆောင်ခဲ့ကြသည်။

ကိုယ်ပိုင်နည်းလမ်း

၁။ ဆရာပေးသော မေးခွန်းများကိုဖြေဆိုပါ။

ဆွေးနွေးခြင်း

- ၂။ သင်၏ပတ်ဝန်းကျင်တွင် မည်သူတို့ကမြေယာများကို ပိုင်ဆိုင်သနည်း။
ပုဂ္ဂလိကပိုင်/ပြည်သူပိုင်/စုပေါင်းပိုင်ဆိုင်ကြပါသလား။
မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုအတွက်အဆင်မပြေ မှုများရှိပါသလား။
အဘယ့်ကြောင့်နည်း။

ကမ္ဘာဒီးယားနိုင်ငံရှိမြေယာပိုင်ဆိုင်ခွင့်

ကမ္ဘာဒီးယားနိုင်ငံသည် ဆင်းရဲသော နိုင်ငံတစ်ခုဖြစ်သည်။ လူဦးရေ၏ ၈၅ ရာခိုင်နှုန်းသည် ကျေးလက်၌ နေထိုင်ကြသည်။ ကျေးလက်နေ မိသားစု၏ ၈၀ ရာခိုင်နှုန်းသည် မိမိတို့မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုကိုအထောက်အထား ပြန်ရန် စာရွက်စာတမ်းမရှိကြပေ။ စာရွက်စာ တမ်းများကို တစ်စုံတစ်ခုထုတ်ပေးခဲ့ခြင်းမရှိပေ။

‘ရာဘာနာကီရီ’နယ်အတွင်းရှိ ‘ကောင်းယု’ ရွာမှလူများသည်နှစ်ပေါင်း ၂၀၀၀ ကျော် ထိုဒေသတွင် နေထိုင်လယ်ယာ စိုက် ပျိုးခဲ့ကြသည်။၂၀၀၄ ခုနှစ်တွင်ရွာသားများကို ၎င်းတို့၏ မြေဟက်တာ ၅၀ ကို ဈေးနည်းနည်း နှင့် ရောင်းချရန် ဒေသအာဏာပိုင်များက ဖိအားပေးခဲ့သည်။ ထိုမြေများကို မသန်မစွမ်းစစ်သားများအတွက် အသုံးပြုမှာဖြစ်ပြီး လယ်သမားများကို ၎င်းတို့ မြေပိုင်ဆိုင်ကြောင်း စာရွက်စာတမ်း အထောက်အထားများ ပြသရန် ပြောကြားသည်။ အရာရှိများက ငွေကြေးလက်ဆောင်ပေး အပ်ပွဲအခမ်းအနား တစ်ခုကို ကျင်းပခဲ့သည်။ ထိုအခမ်းအနားတွင် လယ်သမားများကို ၎င်းတို့နားမလည်သော စာရွက်စာတမ်းများပေါ်တွင် လက်မလက်မဗွေရာကို ဖိနှိပ်ကြရန်ဖျောင်းဖျ ပြောဆိုခဲ့ သည်။

၂၀၀၄ ဩဂုတ်လတွင် ရွာသူကြီးက တစ်အိမ်ထောင် ဒေါ်လာ ၄၀၀ ပေးပြီး ယခုအခါ ထိုမြေဟက်တာ ၅၀၀ ကို ကမ္ဘာဒီးယား အစိုးရ၏ မြေယာစီမံခန့်ခွဲရေးဝန်ကြီး၏ဇနီး ဩဇာရီစီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင် ‘ကတ်ကော်နေလ်’ဆိုသူအမျိုးသမီးက ပိုင်ဆိုင်သွားပြီဖြစ်ကြောင်း ပြောဆိုသည်။ သူမနှင့် အစိုးရအကျင့်ပျက် လာဘ်စားသော ဒေသဆိုင်ရာအရာရှိများချုပ်ဆိုထားသောစာချုပ်အရဒေသခံပြည်သူများ၏ မြေများကို သူမအားရောင်းချရန် ပရိယာယ်ဆင်လှည့်စားခဲ့သည်။

၂၀၀၄ အောက်တိုဘာလတွင် မြေထိုးစက်ကြီးများရောက်ရှိလာပြီး ရာဘာစိုက်ပျိုးရန်မြေ များကိုစတင်ရှင်းလင်းတော့သည်။လယ်သမားများက လက်မခံကြဘဲ ဒေသဆိုင်ရာအစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းတစ်ခုကို အခြေအနေမှန်ကို အစီရင်ခံစာတင်သွင်းခဲ့သည်။ ၂၀၀၇ ဇန်နဝါရီလတွင် အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့များ၏ အကူအညီဖြင့် ‘ကတ်ကော်နေလ်’ကို မိမိတို့ပိုင်မြေများပြန်လည်ရ လိုမှုဖြင့် တရားစွဲဆိုခဲ့သည်။ တရားရုံးက ထိုအမှုကို စုံစမ်းစစ်ဆေးနေဆဲ ဖြစ်သည်။

နှစ်ယောက်တွဲလေ့ကျင့်ခန်း

၃။ မှန်/မှား ရွေးပါ။ ဆရာပေးသော လေ့ကျင့်ခန်းများဖြည့်စွက်ပါ။

၂။ လုပ်အား

လုပ်အားဆိုသည်မှာ ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများကိုထုတ်လုပ်ရန် လူများလုပ်ဆောင်ကြခြင်းကိုဆိုလိုသည်။ ငွေကြေးပေးရသောလုပ်အားရှိသလို ငွေမပေးရသောလုပ်အားလည်းရှိသည်။

စဉ်းစားခိုင်းခြင်း

၁။ သင်၏ပတ်ဝန်းကျင်တွင် မည်ကဲ့သို့အလုပ်များ လုပ်ကိုင်ကြသနည်း။ ကော်လံ ၂ ခုခွဲပြီးစာရင်းပြုစုပါ။ ကော်လံတစ်ခုက ငွေပေးရသောလုပ်အား၊ အခြားတစ်ခုက ငွေမပေးရသောလုပ်အား အတွက်ဖြစ်သည်။

ကိုယ်ပိုင်နည်းလမ်း

၂။ အောက်ပါပုံများကို ကြည့်ပါ။ မည်သည့်လုပ်အားအမျိုးအစားမျိုးဖြစ်သနည်း။

(A)

(B)

(C)

(D)

ကိုရွှေသည် မီးရထားသံလမ်းပြင် အလုပ်လုပ်ကိုင်သည်။ သူသည် တစ်ပတ် ၆ ရက်၊ တစ်နေ့ ၈ နာရီမှ ၁၀ နာရီကြာ အမြဲအလုပ် လုပ်ရသည်။ နော်ဘယ်ရီသည် ကိုရွှေ၏ မိန်းမဖြစ်သည်။ သူမသည် အိမ်၌ တစ်ပတ် ၇ ရက် ၁၀-၁၂ နာရီကြာ အဝတ်လျှော်၊ ကလေးထိန်း၊ ချက်ပြုတ် သန့်ရှင်းရေး စသည်တို့ လုပ်ရသည်။

ဆွေးနွေးခြင်း

၃။ မည်သည့်အလုပ်သမားက ငွေကြေးပေးရသောလုပ်သား၊ မည်သည့်က ငွေကြေးမပေးရသော လုပ်သားဖြစ်သနည်း။ ၎င်းတို့၏ အလုပ်မှာညီမျှမှုရှိပါသလား။ ဘာကြောင့်နည်း။ တစ်ယောက်ကငွေကြေးရရှိပြီး တခြားတစ် ယောက်က ဘာကြောင့် ငွေကြေးမရရှိရပါသနည်း။

အလုပ်ခွဲခြားခြင်း

မည်သူက မည်ကဲ့သို့သော အလုပ်ကိုလုပ်ကိုင်ရန် ကျွန်ုပ်တို့ မည်သို့ဆုံးဖြတ်သနည်း။ ထိုမေးခွန်းသည် အလုပ်ခွဲခြား ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ လူ့အဖွဲ့အစည်းများစွာ၌ လိင်ဖြင့် အလုပ်ကိုခွဲခြားကြသည်။ မိန်းမနှင့်ယောက်ျား အလုပ်အကိုင် အမျိုးအစား ကွဲပြားကြသည်။

အဖွဲ့လိုက်လေ့ကျင့်ခန်း

၄။ သင်၏ပတ်ဝန်းကျင်ရှိအလုပ်ခွဲခြားခြင်းအမျိုးအစားများကိုဖော်ပြပါ။ မည်ကဲ့သို့သော အလုပ်မျိုးကို ယောက်ျားများ လုပ်ပြီး မိန်းမများက မည်သည့် အလုပ်မျိုးလုပ်ကြသနည်း။ အလုပ်အကိုင်များကို လူမျိုးအလိုက်၊ ဥစ္စာဓနအလိုက်၊ အသက်အလိုက်၊ လူမှုရေးအခြေ အနေအလိုက် စသည်ဖြင့်ခွဲခြားထားပါသလား။

အလုပ်အကိုင်ခွဲခြားလုပ်ကိုင်ခြင်း

လူ့အဖွဲ့အစည်းများတွင် ပညာရေးနှင့်အတွေ့အကြုံပေါ်မူတည်၍ လုပ်ကိုင်နိုင်မည့် အလုပ်အကိုင်နှင့် အကျိုးသက်ရောက်မှုကို သိရှိနိုင်သည်။ ဆေးပညာဆိုင်ရာ အတွေ့အကြုံမရှိလျှင် ဆရာဝန်အလုပ်မရနိုင်ပေ။ ဆေးရုံ၌ ဆရာဝန်အလုပ်ရရှိနိုင်ရန် နှစ်ပေါင်းများစွာလေ့လာရန်နှင့် အလုပ်အကိုင်အတွေ့အကြုံများရှိရန်လိုသည်။

ယနေ့ခေတ်တွင် အပြင်းအထန်စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်ခြင်းကြောင့် စားနပ်ရိက္ခာအမြောက်အမြား ထုတ်လုပ်နိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် လူများသည် အလုပ်အကိုင်ခွဲခြားလုပ်ကိုင်နိုင်သည်။ အချို့လူများက စိုက်ပျိုးရေးချိန်တွင် အချို့က ကျောင်းဆရာ၊ မန်နေဂျာ၊ ဈေးဆိုင်ပိုင်ရှင်များဖြစ်နိုင်သည်။ ၎င်းတို့စားသုံးရန်ရိက္ခာ အတွက် အခြားလူပေါ်တွင်မူတည်သည်။ အထူးပြုလုပ်ခြင်းဆိုသည်မှာ လူတို့သည် တစ်ချိန်လုံး တူညီသောအလုပ်တစ်ခုကိုသာ လုပ်ကိုင် နေခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ လုပ်အားကို အထူးပြုလုပ်ထားလျှင်တော့ အလွန်ငြီးငွေ့စရာကောင်းလှသည်။ စက်ရုံများတွင်ဖြစ်လေ့ရှိသည်။ လူများအား အလုပ်တာဝန်တစ်ခုတည်းအတွက် အထူးပြုထားခြင်း ဥပမာပုလင်းပေါ်တံဆိပ်ကပ်ခြင်း၊ ဖိနပ်များကို ကော်ကပ်ခြင်းကဲ့သို့ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုတည်းအတွက် အထူးပြုလုပ်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ နေ့စဉ်နေ့တိုင်း ထိုအပြုအမူတစ်ခုတည်းကိုသာ ရာထောင်ချီထပ်ခါထပ်ခါ ပြုလုပ်နေခြင်း ဖြစ်သည်။

နှစ်ယောက်တွဲလေ့ကျင့်ခန်း

၁။ သင်၏ပတ်ဝန်းကျင်တွင်အလုပ်အကိုင်ခွဲခြားလုပ်ကိုင်ခြင်းများရှိပါသလား။ အဘယ်ကြောင့်နည်း။ ကျွမ်းကျင်လုပ်သားများအမျိုးအမည် များကို ချရေးပါ။

၃၊ အရင်းအနှီး

အရင်းအနှီးဆိုသည်မှာ ကုန်ထုတ်လုပ်မှုအတွက် လိုအပ်သော ငွေကြေးနှင့် ကိရိယာပစ္စည်း များကိုခေါ်သည်။

(က) ငွေကြေးအရင်းအနှီး

ငွေကြေးအရင်းအနှီးဆိုသည်မှာ ထုတ်လုပ်မှုစတင်ရန်၊ ဆက်လက်ထုတ်လုပ်ရန်နှင့် တိုးတက် ထုတ်လုပ်ရန်အတွက် လိုအပ်သောငွေကြေးကိုဆိုလိုသည်။

နန်းဌေးသည် မန္တလေး၌ ဈေးဆိုင်တစ်ဆိုင်ရှိသည်။ ထိုဆိုင်လေးဖွင့်နိုင်ရန် ငွေ ၇၀၀,၀၀၀ ကျပ် အတွက် စက်ရုံတစ်ရုံ၌ ၂ နှစ်ခန့်လုပ်ကိုင်ပြီး စုဆောင်းခဲ့ရသည်။ စီးကရက်ရောင်းရန် လိုင်စင်အတွက် ၅၀,၀၀၀ ကျပ်ခန့် ထပ်မံရင်းနှီးခဲ့ရသည်။ လစဉ်ပစ္စည်းအသစ်များဝယ်ယူနိုင်ရန် ၁၀၀,၀၀၀ ကျပ်ခန့် ကုန်ကျသည်။ တစ်လရောင်းရငွေမှာ ၃၀၀,၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်သည်။ သူမ၏လစာအဖြစ် တစ်လ ၁၀၀,၀၀၀ ကျပ်ယူပြီး ခရီးစရိတ်၊ ဆိုင်ခန်းထိန်းသိမ်းခ၊ အခွန်အခများအတွက် တစ်လ ၅၀,၀၀၀ ကုန်ကျသည်။

နှစ်ယောက်တွဲလေ့ကျင့်ခန်း

- ၂။ နန်းဌေးအကြောင်း အောက်ပါမေးခွန်းများကိုဖြေဆိုပါ။
 - (က) ဆိုင်ဖွင့်ရန်အတွက် နန်းဌေး ဘယ်လောက်ရင်းနှီးခဲ့ရသနည်း။
 - (ခ) တစ်လဘယ်လောက်မြတ်သနည်း။
 - (ဂ) သူမ၏အရင်းကြေးရန် အချိန်မည်မျှကြာမည်နည်း။

(ခ) အရင်းအနှီးကုန်စည်

ထုတ်လုပ်မှုအတွက် လိုအပ်သော ပစ္စည်းကိရိယာများကို အရင်းအနှီးကုန်စည်ဟုခေါ်သည်။ ၎င်းကိရိယာများသည် သမားရိုးကျ ပစ္စည်းများ ဖြစ်နိုင်သလို အစိတ်အပိုင်းများစွာ ဆက်စပ်ပါဝင်နေနိုင်ပါသည်။ သီးနှံရိတ်သိမ်းရန် ကျွဲတစ်ကောင် သို့မဟုတ်လယ်ထွန် စက်တစ်စီးလိုအပ်နိုင်ပါသည်။ စက်ရုံ၌ ဖိနပ်ထုတ်လုပ်ရန်အတွက် စက်ရုံ၊ ဂျင်နရေတာ၊ လျှပ်စစ်မီး၊ ကော်၊ ဆေးနှင့် အခြားအရင်းအနှီးကုန်စည်များစွာလိုအပ်ပါသည်။

အဖွဲ့လိုက်လေ့ကျင့်ခန်း

၃။ သင့်ပတ်ဝန်းကျင်တွင် မည်သို့သော ရင်းနှီးငွေနှင့် အရင်းအနှီး ကုန်စည်များကို အသုံးပြုပါသနည်း။ အရင်းအနှီး အမျိုးအစားတစ်ခုစီကို ၂ ကော်လံခွဲ၍ စာရင်းပြုစုပါ။

၄။ လုပ်ငန်း

လုပ်ငန်းဆိုသည်မှာ ထုတ်လုပ်မှုအတွက် လိုအပ်ချက် (မြေယာ၊ လုပ်အား၊ အရင်းအနှီး)များကို စုစည်းထားသော အဖွဲ့အစည်းဖြစ်သည်။ ထုတ်လုပ်မှုကို နည်းလမ်းပေါင်းများစွာဖြင့် စုစည်းနိုင်သည်။

၁။ အသေးစားလုပ်ငန်းများ
 အသေးစားလုပ်ငန်းများကို လူတစ်ဦး သို့မဟုတ် လူအုပ်စုလေး တစ်စုကသာ ပိုင်ဆိုင်သည်။ လုပ်ငန်းနယ်ပယ်မှာ ကျဉ်းမြောင်းလှ သည်။ ဥပမာအားဖြင့် လမ်းဘေးဈေးဆိုင်များ၊ အပ်ချုပ်ဆိုင် မော် တော်ဆိုင်ကယ် တက္ကစီမောင်းသမားတို့မှာ အသေးစား လုပ်ငန်းများ ဖြစ်သည်။

၂။ ပြည်တွင်းကုမ္ပဏီ
 အရင်းအနှီးထည့်ဝင်ထားသူများထဲမှ အချို့ကို ကုမ္ပဏီ၏ လုပ်ငန်းအား ဦးစီးလုပ်ကိုင်ရန် ရွေးချယ်ပြီး ထိုရွေးချယ်ခံထား သောအဖွဲ့က ကုမ္ပဏီ၏ လုပ်ငန်းများကို စီမံခန့်ခွဲရန် မန်နေဂျာ တစ်ဦးကို ထပ်မံရွေးချယ်သည်။ တချို့သော သတင်းစာလုပ်ငန်း များ၊ ဘီယာကုမ္ပဏီများသည် ပြည်တွင်း ကုမ္ပဏီများ ဖြစ်ကြ သည်။

၃။ နိုင်ငံပိုင်ကုမ္ပဏီ
 နိုင်ငံပိုင်ကုမ္ပဏီများကို အစိုးရမှ စီမံကွပ်ကဲသည်။ အစိုးရမှ အရင်းအနှီးများ စိုက်ထုတ်ပြီး အမြတ်ငွေကိုလည်း အစိုးရပိုင် ယူသည်။ ကုမ္ပဏီများကိုပင် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများကို လုပ်ကိုင်ကြသည်။ စွမ်းအင်၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးနှင့် သောက် သုံးရေ ဖြန့်ဖြူးခြင်း လုပ်ငန်းများသည် နိုင်ငံပိုင်ကုမ္ပဏီများ ဖြစ်ကြသည်။

၄။ ကော်ပိုရေးရှင်း
 ကုမ္ပဏီကြီး သို့မဟုတ် ကုမ္ပဏီများဖွဲ့ထားသော အစုအဖွဲ့ဖြစ်သည်။ ကုန် ပစ္စည်းမျိုးစုံကို ထုတ်လုပ် ပြီး ကမ္ဘာတစ်ဝန်းသို့ ကုန်သွယ်မှုပြုကြသည်။ တိုယိုတာ၊ ကိုးလိဂိတ်ပါး မိုလစ်၊ ကိုကာကိုလာ၊ ယူနီလီဗာ ကုမ္ပဏီများ သည် ကော်ပိုရေးရှင်းများ ဖြစ်ကြသည်။

၅။ အစုစပ်လုပ်ငန်း
 ထိုလုပ်ငန်း၏အဖွဲ့ဝင်များမှ ညီတူညီမျှပိုင်ဆိုင်ပြီး ညီတူညီမျှစီမံကွပ်ကဲသည်။ ကုမ္ပဏီတွင် မန်နေဂျာ သို့မဟုတ် မန်နေဂျာများအဖွဲ့က ဆုံးဖြတ်ချက်ချ လုပ်ကိုင်ကြသည်။ အစုစပ် လုပ်ငန်းတွင် အဖွဲ့ဝင်များအားလုံးက ဆုံးဖြတ်ချက်ချရာတွင် ပါဝင်သည်။

နစ်ယောက်တွဲလေ့ကျင့်ခန်း

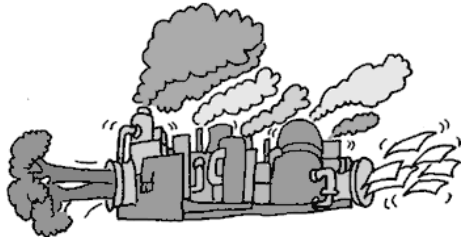
၁။ ဆရာက သင့်ကို လုပ်ငန်းအသီးသီး၏သတင်းအချက်အလက် အချို့သင့်ကိုပေး လိမ့်မည်။မည်သည့်လုပ်ငန်းအမျိုးစားဖြစ်သည်ကို ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဆွေးနွေးခြင်း

၂။ သင်၏ပတ်ဝန်းကျင်တွင် မည်သည့်လုပ်ငန်းအမျိုးအစားများရှိပါသနည်း။

စက္ကူထုတ်လုပ်သည့်လုပ်ငန်းအတွက် လိုအပ်သော မြေယာ၊ လုပ်အားနှင့် အရင်းအနှီးများ ဥပမာအား အောက်တွင် ပေးထားသည်။

စက္ကူထုတ်လုပ်ခြင်း

မြေယာ

သစ်ပင်များ

ရေ

အပင်စိုက်ပျိုးရန်မြေ

စက်ရုံဆောက်ရန်မြေ

လုပ်အား

သစ်ပင်များခုတ်ဖြတ်ခြင်း

သစ်ပင်အား စက်ရုံသို့သယ်ယူခြင်း

သစ်ပင်မှ စက္ကူဖြစ်လာစေရန် စက်ရုံ၌လုပ်ကိုင်ခြင်း

အရင်းအနှီး

ရင်းနှီးငွေ

လွှဲ

ထရပ်ကား

စက်ရုံဆောက်ရန်

စက်ပစ္စည်းများ

ဓာတုဗေဒပစ္စည်းများ

လုပ်ငန်း

စွန့်ဦးတီထွင်သူ

စီမံခန့်ခွဲရေးအဖွဲ့

အဖွဲ့လိုက်လေ့ကျင့်ခန်း

၁။ အခြားကုန်ပစ္စည်း သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းတစ်ခု၏ ထုတ်လုပ်မှုဖြစ်စဉ်ကို ပြသသော ပိုစတာတစ်ခုဆွဲပါ။ ရုပ်ပုံများနှင့် စကားလုံးများပါ ထည့်သွင်းဖော်ပြပါ။ ထိုကုန်ပစ္စည်း သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုတစ်ခု ထုတ်လုပ်ရန် လိုအပ်သော အရာများကို အတန်းအား ရှင်းလင်းပြောကြားပါ။

၈။ စီးပွားညွှန်ကိန်းများ

စီးပွားညွှန်ကိန်းများဆိုသည်မှာနိုင်ငံတစ်ခု၏စီးပွား ရေးအခြေအနေကို တိုင်းတာရန် နည်းလမ်းများ ဖြစ်သည်။ ထိုညွှန်ကိန်းများက နိုင်ငံ၏ချမ်းသာခြင်း၊ ဆင်းရဲခြင်း၊ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှု၊ ဆုတ်ယုတ်မှုအကြောင်း သတင်းအချက်အလက်များ ပေးကြသည်။ စီးပွားညွှန်ကိန်းများကို တိုင်းပြည်တစ်ခု၏ နေထိုင်မှုအဆင့်အတန်း ကို တိုင်းတာရန်အသုံးပြုကြသည်။

အဖွဲ့လိုက်လေ့ကျင့်ခန်း

၁။ သင်၏နိုင်ငံတွင် နေထိုင်မှုအဆင့်အတန်းကို မည်သည့်အရာများနှင့် တိုင်းတာသင့်သနည်း။ ညွှန်ကိန်း၏စာရင်းပြုစုပါ။

၁။ စုစုပေါင်းပြည်တွင်းထုတ်ကုန်တန်ဖိုး (ဂျီဒီပီ)

သတ်မှတ်ထားသောနှစ်တစ်နှစ်အတွင်း တိုင်းပြည်၏နယ်နိမိတ်တစ်ခုအတွင်းတွင် ထုတ်လုပ်ရရှိသော ကုန်ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ၏ စုစုပေါင်းတန်ဖိုးကို စုစုပေါင်းပြည်တွင်းထုတ်ကုန်တန်ဖိုးဟုခေါ်သည်။ အောက်ဖော်ပြပါ ဇယားသည် ၂၀၀၇ ခုနှစ်အချို့၏ ဂျီဒီပီဖြစ်သည်။

နိုင်ငံ	ဂျီဒီပီ (အမေရိကန်ဒေါ်လာမီလီယံ)
အမေရိကား	၁၃,၂၄၄,၅၅၀
ဂျပန်	၄,၃၆၇,၄၅၉
ဂျာမနီ	၂,၈၉၇,၀၃၂
တရုတ်	၂,၆၃၀,၁၁၃
အိန္ဒိယ	၈၈၆,၈၆၇
ထိုင်း	၂၀၆,၂၅၈
မြန်မာ	၁၃,၀၀၆

ဆွေးနွေးခြင်း

၂။ ဂျီဒီပီသည် နိုင်ငံတစ်ခု၏ စီးပွားရေးအခြေအနေမှန်ကို ဖော်ပြနိုင်သည်ဟု သင်ထင်ပါသလား။ ဂျီဒီပီကို စီးပွားညွှန် ကိန်းတစ်ခုအဖြစ် အသုံးပြုလျှင် မည်ကဲ့သို့သော အခက်အခဲများ ရှိနိုင်သည်ဟု သင်ထင်ပါသလဲ။

၂။ လူတစ်ဦးကျ စုစုပေါင်းပြည်တွင်းထုတ်ကုန် (လူတစ်ဦးကျဂျီဒီပီ)

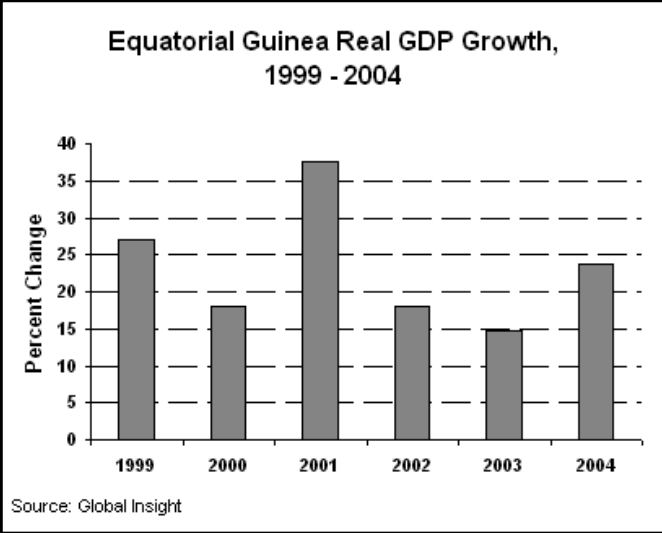
ဂျီဒီပီကို နိုင်ငံရှိလူဦးရေနှင့်စားခြင်းဖြင့် လူတစ်ဦးကျ ဂျီဒီပီကို ရသည်။ ၂၀၀၇ ခုနှစ်ရှိ နိုင်ငံအချို့ ၏ လူဦးကျ ဂျီဒီပီကို အောက်တွင်ကြည့်ပါ။ သင်ဘာကို သတိပြုမိပါသနည်း။

နိုင်ငံ	လူတစ်ဦးကျဂျီဒီပီ
အမေရိကန်	၄၄,၀၀၀
ဂျပန်	၃၁,၉၀၀
ဂျပန်	၃၁,၁၀၀
ထိုင်း	၉,၂၀၀
တရုတ်	၇,၇၀၀
အိန္ဒိယ	၃,၈၀၀
မြန်မာ	၁,၈၀၀

ဆွေးနွေးခြင်း

၃။ လူတစ်ဦးကျ ဂျီဒီပီက ဂျီဒီပီထက် ပိုတိကျမှုရှိသည်ဟု ထင်ပါသလား။ ဘာကြောင့်နည်း။ လူတစ်ဦးကျ ဂျီဒီပီ၌ ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သော အခက်အခဲပြဿနာများကို သင်မြင်မိပါသလား။

အက်ကွေတိုရီရယ်ဂီနီနိုင်ငံ တစ်ဦးကျဂျီဒီပီ

အက်ကွေတိုရီရယ်ဂီနီ နိုင်ငံသည် ၂၀၀၅ ခုနှစ် တွင် ကမ္ဘာပေါ်၌ လူတစ်ဦးကျ ဂျီဒီပီ ဒုတိယအမြင့်ဆုံး နိုင်ငံဖြစ်ပြီး အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၅၀.၂၀၅ ရှိသည်။ ၁၉၉၅ တွင် နိုင်ငံပိုင် ကမ်းရိုးတမ်းအနီး ပင်လယ်အောက်မှ ရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့ အမြောက်အမြား ရှာဖွေတွေ့ရှိခဲ့သဖြင့် ချမ်းသာလာခဲ့သည်။ ဂျီဒီပီအလျင်အမြန် မြင့်မားလာခြင်းမှာ တစ်နှစ်ပင်လျှင် ရေနံရောင်းရငွေ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂ ဘီလီယံရရှိခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ ထိုနိုင်ငံရှိ လူအများစုမှာ ချမ်းသာလာကြသည်ဟု သင်ထင်ပေလိမ့်မည်။ အဖြစ်မှန်က ထိုသို့မဟုတ်ပေ။ ရေနံရောင်းရငွေအများစုကို သမ္မတ 'တိုဒိုရိုအိုအင်ပုတ'နှင့် ၎င်းနှင့်နီးစပ်သော လူများကသာ ရသွားကြသည်။

အစိုးရ၏ ပြောကြားချက်များအရ အမေရိကန် ဒေါ်လာ ၄၀၀ ဘီလီယံခန့်ကို ကျန်းမာရေး၊ အိမ်ယာများ တည်ဆောက်ပေးခြင်းနှင့် ပညာရေး စသည့်ကဏ္ဍများတွင် အသုံးပြုသည်ဆိုသော်လည်း ပြည်သူအများစုမှာ ပညာမဲ့ ဆင်းရဲသားများ ဖြစ်ကြသည်။ အစိုးရနှင့်စစ်တပ်က တင်းကြပ် စွာဖိနှိပ်ထားပြီး ရွေးကောက်ပွဲများမှာလည်း မျှတမှုမရှိဟု ဝေဖန် ခံနေရသည်။ အစိုးရ၏ အကျင့်ပျက်မှုများ၊ အကြမ်းဖက် မှုများလည်း ရှိသည်ဟုဆိုသည်။ လူတစ်ဦးကျ ဂျီဒီပီအရ စာရွက်ပေါ်တွင် ချမ်းသာသော နိုင်ငံတစ်ခုဖြစ်သော်လည်း အများစု၏အလွန် ဆင်းရဲလျက်ရှိသည်။ ထိုအဖြစ်အပျက်ကျ ဂျီဒီပီကို စီးပွားရေးညွှန်း ကိန်းအဖြစ် အသုံးပြုခြင်း အားနည်း ချက်များဖြစ်သည်။

A Family in Equatorial Guinea

နစ်ယောက်တွဲလေ့ကျင့်ခန်း

- ၁။ အက်ကွေတိုရီရယ်ဂီနီနိုင်ငံအကြောင်း မေးခွန်းများကို ဖြေဆိုပါ။
- ၁။ အက်ကွေတိုရီရယ်ဂီနီနိုင်ငံ၏ တစ်ဦးကျဂျီဒီပီမှာ ဘာကြောင့်မြင့်မားနေပါသနည်း။
- ၂။ လူတစ်ဦးကျဂျီဒီပီက မြင့်မားနေသော်လည်း ဘာကြောင့်လူများဆင်းရဲနေပါသနည်း။
- ၃။ ပြည်သူများကို အစိုးရက ဘယ်လိုဖိနှိပ်ထားပါသနည်း။
- ၄။ ထိုနိုင်ငံ၏အခြေအနေသည် တစ်ဦးကျဂျီဒီပီကို စီးပွားရေးညွှန်းကိန်းအဖြစ် အသုံးပြုခြင်း၏ အားနည်းချက်များ ဘာကြောင့်ဖော်ပြနေပါသနည်း။

၃။ ကုလသမဂ္ဂ၏ လူသားဖွံ့ဖြိုးမှုညွှန်းကိန်း (အိပ်ချ်လီအိုင်)

အိပ်ချ်လီအိုင်သည် နိုင်ငံများ၏ ဆင်းရဲမွဲတေမှု၊ စာတတ်မြောက်မှု၊ ပညာရေး၊ လူ့သက်တမ်း၊ ကလေးမွေးဖွားနှုန်းနှင့်အခြားအချက်အလက်များကို တိုင်းတာသည့် ညွှန်းကိန်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ အိပ်ချ်လီအိုင်က အောက်ပါအချက် (၃)ချက်ကို အသုံးပြု၍ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏ ပျမ်းမျှဖွံ့ဖြိုးမှုကို တိုင်းတာသည်။

- ကျန်းမာကြံ့ခိုင်သောဘဝ- လူ့သက်တမ်းဖြင့် တိုင်းတာသည်။
- အသိပညာ- စာသင်ကျောင်းများတွင် ပညာသင်ကြားနေသော ကျောင်းသားအရေအတွက်ဖြင့် တိုင်းတာသည်။
- သင့်တင့်သောလူနေထိုင်မှုအဆင့်အတန်း - လူတစ်ဦးကျ ဂျီဒီပီ၊ ကုန်ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများကို ဝယ်ယူနိုင်မှု စွမ်းအားတို့ဖြင့် တိုင်းတာသည်။

နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများမှ အထက်ပါညွှန်းကိန်းများကိုပြုစုပြီး အဆင့်သတ်မှတ်ပေးကြသည်။ နိုင်ငံများကို ၀ မှ ၁ အတွင်း စံထားသတ်မှတ်ပေးသည်။ ၀.၈ နှင့်အထက်ရရှိ သောနိုင်ငံများကို ဖွံ့ဖြိုးမှု မြင့်မားသောနိုင်ငံများဟုသတ်မှတ်ပြီး ၀.၅ နှင့်အောက်ကို ဖွံ့ဖြိုးမှုနိမ့်သောနိုင်ငံများဟုသတ်မှတ်သည်။ ၂၀၀၅ ခုနှစ်တွင် အမြင့်ဆုံးနိုင်ငံမှာ နော်ဝေး နိုင်ငံဖြစ်ပြီး အိပ်ချ်လီအိုင် ၀.၉၆၃ ရှိသည်။ အနိမ့်ဆုံးမှာ နိတ်ဂျာနိုင်ငံဖြစ်ပြီး ၀.၂၈၁ ရှိသည်။ အောက်တွင်ဖော်ပြထားသောနိုင်ငံများ၏ ၂၀၀၅ ခုနှစ်ရှိ အိပ်ချ်လီအိုင် အဆင့်များကိုကြည့်ပါ။

နိုင်ငံ	အိပ်ချ်လီအိုင်
အမေရိကန်	၀.၉၄၄
ဂျပန်	၀.၉၄၃
ဂျာမနီ	၀.၉၃၀
တရုတ်	၀.၇၅၅
အိန္ဒိယ	၀.၆၀၂
မြန်မာ	၀.၅၇၈

နစ်ယောက်တဲ့လေ့ကျင့်ခန်း

၁။ အထက်ပါပေးထားသောအချက်များမှ အဓိကအချက် (၃)ခုကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဆွေးနွေးခြင်း

၂။ ၂၀၀၄ ခုနှစ် ကမ္ဘာ့အိပ်ချ်လီအိုင် ညွှန်းကိန်းများဖော်ပြထားသောမြေပုံကိုကြည့်ပါ။ သင်ဘာကို သတိပြုမိပါသနည်း။

အဖွဲ့လိုက်လေ့ကျင့်ခန်း

၃။ သင့်ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေအရ မည်သည့်အိပ်ချ်လီအိုင်အမှတ်ရမည်ဟုထင်သနည်း။

၉။ ရေနံ

ဆွေးနွေးခြင်း

၁။ ရေနံဘယ်လိုဖြစ်ပေါ်လာသနည်း။ ရေနံဟာ စီးပွားရေးတွင် ဘာကြောင့်အရေးပါတယ်လို့ သင်ထင်ပါသလဲ။

ရေနံဆိုတာ ဘာလဲ။

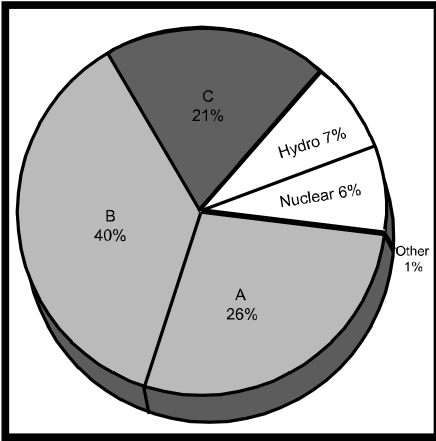
(ယခုတူးဖော်ရရှိသော)ရေနံအများစုဟာလွန်ခဲ့သောနှစ်သန်းပေါင်းများစွာကဖြစ်ပေါ်လာခြင်း ဖြစ်တယ်။ အပင်နဲ့ ရေ သတ္တဝါအသေတွေဟာ အင်းအိုင်တွေ၊ မြစ်ချောင်းနဲ့ သမုဒ္ဒရာကြမ်းပြင်ကိုရောက် ရှိအနည်ထိုင်လာသည်။ ၎င်းအပင်နဲ့ သတ္တဝါအသေတွေဟာ တဖြည်းဖြည်းနဲ့ အနည်အနှစ်အလွှာတွေ ဖြစ်လာပါတယ်။ ၎င်းအနည်အနှစ်တွေရဲ့ အလေးချိန်ဟာတဖြည်းဖြည်း များလာပြီးအပင်နဲ့ သတ္တဝါအသေတွေကို ရေနံအဖြစ်ပြောင်းလဲပေးနိုင်သော အပူနဲ့ဖိအားကို ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။ ရေနံဟာ အကန့်အသတ်ရှိသော ရင်းမြစ်တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ ၎င်းကို နေရာတိုင်းမှာ အမြဲတမ်းမရရှိနိုင်ပါ။

နှစ်ယောက်တွဲလေ့ကျင့်ခန်း

၂။ ဘယ်လို အရာဝတ္ထုတွေကို ရေနံဖြစ်လာအောင် ပြုလုပ်နိုင်မည်ဟု သင်ထင်ပါသလဲ။ သင့်ပတ်ဝန်းကျင်မှာ ရှိသော အရာဝတ္ထုတွေထဲမှာ ရေနံအဖြစ်ပြောင်းလဲနိုင်မည့် စာရင်းကိုပြုစုပါ။

စဉ်းစားခိုင်းခြင်း

၃။ ရေနံ၏ အသုံးဝင်မှုများထဲမှ အရေးကြီးဆုံးတစ်ခုမှာ လောင်စာဆီ (စွမ်းအင် ရင်းမြစ်တစ်ခု) ဖြစ် အသုံးပြုခြင်းပါ။ လောင်စာဆီအဖြစ် ရေနံကို ဘယ်လိုအရာတွေမှာ အသုံးပြုပါသနည်း။

ကိုယ်ပိုင်နည်းလမ်း

၄။ ကမ္ဘာပေါ်တွင် စွမ်းအင်ရင်းမြစ်အဖြစ် အများဆုံးအသုံးပြုသော အရာဝတ္ထုများမှာ ကျောက်မီးသွေး၊ ရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့တို့ဖြစ်သည်။ ဇယားကွက်၌ က၊ ခ နှင့် ဂတို့ဟာ ရင်းမြစ်တစ်ခုစီကို ကိုယ်စားပြုပါသည်။ မည်သည့် အစိတ်အပိုင်းက မည်သည့် ရင်းမြစ်ဖြစ်သည်ကို ခန့်မှန်းပါ။

ရေနံကို မည်ကဲ့သို့အသုံးပြုသနည်း။

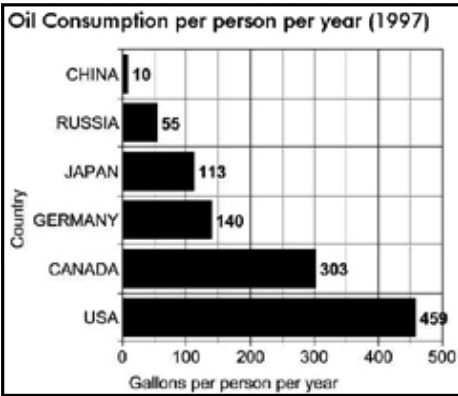
ဓာတ်ဆီ၊ ဒီဇယ်ဆီကဲ့သို့သော ရေနံကို အခြေခံသောလောင်စာဆီများကို မော်တော်ဆိုင်ကယ်၊ မော်တော်ကား၊ ထရပ်ကား၊ ဘတ်စ်ကား၊ မီးရထား၊ သင်္ဘော၊ လေယာဉ်၊ ဂျင်နရေတာ၊ စက်ရုံများ၊ ဓာတ်အားပေးစက်ရုံများ လည်ပတ်မောင်းနှင်ရန် အသုံးပြုပါသည်။ ထို့အပြင် ရေနံကို အခြားပစ္စည်းထောင်ပေါင်းများစွာ ထုတ်လုပ်ရာတွင်လည်း အသုံးပြုပါသည်။ ဥပမာ လမ်းခင်းကတ္တရာ၊ ဓာတုပစ္စည်းများ၊ ပလတ်စတစ်၊ အလှကုန်ပစ္စည်း၊ အင်္ကျီ (ပိုလီစတား)၊ ဂျူးဖိနပ်၊ စီဒီချပ်ပြား၊ မှင်၊ ကြေးချွတ်ဆေးရည်၊ ဖယောင်းတိုင်၊ ဓာတ်မြေဩဇာ၊ ကင်မရာဖလင် စသည် တို့ဖြစ်သည်။ ယနေ့ကလ ရေနံသုံးစွဲမှုပမာဏသည် ၁၉၀၀ ပြည့်နှစ်ခန့်က ရေနံသုံးစွဲမှုပမာဏထက် အဆ ၁၆ ဆပိုသည်။

ဆွေးနွေးခြင်း

၅။ ကမ္ဘာပေါ်တွင် ရေနံသုံးစွဲမှုအများဆုံးသုံးစွဲသည့်နိုင်ငံများကို သင်သိပါသလား။ စဉ်းစားအဖြေရှာကြည့်ပါ။

ရေနံသုံးစွဲခြင်း

ယနေ့ ကမ္ဘာပေါ်တွင် ရေနံသုံးစွဲမှု အများ ဆုံးနိုင်ငံသည် အမေရိကန်နိုင်ငံဖြစ်သည်။ အမေရိကန်နိုင်ငံတွင် နေထိုင်ကြသော လူဦးရေသည်တစ်ကမ္ဘာလုံးတွင် နေထိုင်သော လူဦးရေ၏ ၅ ရာခိုင်နှုန်း သာ ရှိသည်။ အမေရိကန်နိုင်ငံသည် တစ်ရက် ထွက်ရှိသည့် ရေနံပမာဏ၏ ၂၆ ရာခိုင်နှုန်းကို သုံးစွဲသည်။ အခြားရေနံသုံးစွဲမှု မြင့်မားသောနိုင်ငံ များမှာ ဂျပန်၊ တရုတ်နှင့် ဂျာမနီနိုင်ငံတို့ဖြစ်သည်။ ဖွံ့ဖြိုးပြီး (ချမ်းသာသော) နိုင်ငံများ၏ လူတစ်ဦးကျ ရေနံသုံးစွဲမှုသည် ဖွံ့ဖြိုးဆဲ (ဆင်းရဲသော) နိုင်ငံများ၏ လူတစ်ဦးနှုန်းသုံးစွဲမှုထက် ပိုများလာမည့် အခြေ အနေ ရှိနေသည်။

နှစ်ယောက်တွဲလေ့ကျင့်ခန်း

၆။ အမေရိကန်နိုင်ငံသည် မည်သည့်ကဏ္ဍများတွင် ရေနံအများဆုံးသုံးစွဲသည်ဟု သင်ထင်ပါသနည်း။ အမြင့်ဆုံးအသုံးပြုသော ကဏ္ဍမှ အနိမ့်ဆုံးအသုံးပြုသော ကဏ္ဍအတွက် တစ်ခုခြင်းအမှတ်စဉ်တပ်ပေးပါ။ ကဏ္ဍတစ်ခုစီ၌ ရာခိုင်နှုန်းမည်မျှ သုံးစွဲမည်ဟု သင်ထင်ပါသနည်း။

လူနေရပ်ကွက် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး လျှပ်စစ်ဓာတ်အားထုတ်လုပ်ခြင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး စက်မှုလုပ်ငန်း

ကိုယ်ပိုင်နည်းလမ်း

၁။ ရေနံထုတ်ယူသုံးစွဲခွင့်၊ ယခုပြောသော အကြောင်းအရာများကို နားထောင်ပါ။ ထို့နောက် သင်ကြားသမျှသော အကြောင်းအရာများ၏ အဓိကအချက်များကို အနှစ်ချုပ်ပြုလုပ်ပါ။ လေ့ကျင့်ခန်းများအားလုံး၏ အဆုံး၌သင်၏ အဓိက အချက်များနှင့် သင့်တွဲဖက်အဖော်၏ အဓိကအချက်များကို နှိုင်းယှဉ်ပါ။ သင်သဘောတူပါသလား။

နှစ်ယောက်တွဲလေ့ကျင့်ခန်း

၂။ ရေနံ၊ စီးပွားရေးနှင့် အာဏာတို့အကြားဆက်နွှယ်မှုကို သင်မည်သို့ထင်မြင်ပါသနည်း။ အောက်တွင် ဖော်ပြထားသော ရုပ်ပုံများနှင့် အကြောင်းအရာများကို ကြည့်ပါ။ စာပိုဒ်အသီးသီးရှိမေးခွန်းများကို စဉ်းစားပြီး ဆွေးနွေးမှုအတွက်ပြင်ဆင်ပါ။

၁။ အမေရိကန်၌ အီရတ်စစ်ပွဲကို ဆန့်ကျင်သော ဆန္ဒပြမှုအတွင်းက ဆိုင်းဘုတ်တစ်ခု၊ အမေရိကန်သည် ၂၀၀၃ ခုနှစ်က အီရတ်ကို ကျူးကျော်ဝင်ရောက်ခဲ့သည်။ အီရတ်သည် ရေနံအဓိက ထုတ်လုပ်သော နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံဖြစ်သည်။ ဆန္ဒပြသူများ ရေးသားထားသော 'ရေနံအတွက် သွေးမြေကုမ္ပဏီ မလိုအပ်' ဟူသည့် ကြွေးကြော်သံအား သင်မည်သို့ ထင်မြင်ယူဆပါသနည်း။

ရေနံထုတ်လုပ်မှုကြောင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ဆိုးဆိုးဝါးဝါး ပျက်စီးမှုကို ဖြစ်ပေါ်စေသည်။ ၎င်းဒေသမှထွက်သော ရေနံရောင်းရ ငွေမှ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၃၀ ဘီလီယံအား သူ၏ လူ့ မျိုး စု အ တွေ က် နှစ်နာကြေးအဖြစ် 'ခရိုဝီ'က လိုချင်သည်။ သူ့အား ကွပ်မျက်ခဲ့ခြင်းအား သင်မည်သို့ ထင်မြင်မိပါသနည်း။

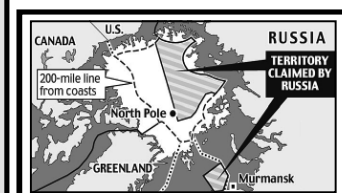
၃။ ဘိုလီဗီးဗီးယားသည် တောင်အမေရိကမှ ဆင်းရဲသော နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံဖြစ်သည်။ နိုင်ငံ၏ နည်းငယ်သောရေနံနှင့် သဘာဝ ဓာတ်ငွေ့ရင်းမြစ်တို့အား ပြည်ပကုမ္ပဏီများက အဓိကထုတ်ယူသည်။ ၂၀၀၆ မေလ ၁ ရက်နေ့တွင် ဘိုလီဗီးဗီးယားသမ္မတ အိုဗစ်မိုရာလေးက ၎င်းတို့အား ပြည်သူပိုင်သိမ်းရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ ထုတ်လုပ်မှု၏ ၈၀ရာခိုင်နှုန်းသာ ပြည်ပကုမ္ပဏီများကရမှာဖြစ်ပြီး ၈၂ ရာခိုင်နှုန်းအား အစိုးရအား ပေးအပ်ရမည်ဖြစ်သည်။ စက်တင်ဘာလတွင် နိုင်ငံတကာ၏ဖိအားပေးမှုကြောင့် ၎င်းမူဝါဒအား ဆိုင်းငံ့ခဲ့ရသည်။ ဘာကြောင့်မိုရာလေးသည်

၎င်းရေနံ ထုတ်လုပ်ခြင်းကို ပြည်သူပိုင် သိမ်းချင်ရသနည်း။

၄။ ရေနံတင်ပို့ရောင်းချသော နိုင်ငံများအဖွဲ့ (အိုပီဘီစီ)သည် တောင်အမေရိက၊ အာဖရိက၊ အရှေ့အလယ်ပိုင်းနှင့် အာရှရှိ နိုင်ငံပေါင်း ၁၂ နိုင်ငံ ၁၂ နိုင်ငံ ပါဝင်သော နိုင်ငံတကာ အဖွဲ့အစည်းတစ်ခု ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့သည် ကမ္ဘာ့အရန် ရေနံပမာဏ၏ ၆၅ ရာခိုင်နှုန်းကိုထိန်းထားသည်။ အိုပီဘီစီ၏ ရည် မှ နှ ချ က် မှ ၎င်းအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ အကျိုးအား ကာကွယ်ရန်နှင့် ရေနံဈေးအားချုပ်ကိုင်ရန် ဖြစ်သည်။ ၁၉၇၃ ခုနှစ်၌ အစွဲအမူးသည့် ဆီးရီးနှင့် စစ်ဖြစ်သောအခါ အိုပီဘီစီ၏ အာရပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများက အမေရိကန်အား ရေနံရောင်းချမှုကို ကန့်ကွက်ခဲ့ကြသည်။ ၎င်းတို့က အမေရိကသည် အစွဲအမူးအား ကူညီနေသည်ဟု

စွပ်စွဲသည်။ ရေနံဈေးနှုန်းနှင့် ရောင်းအားသည် ၎င်းကာလအတွင်း မည်သို့ဖြစ်သွားသည်ဟု

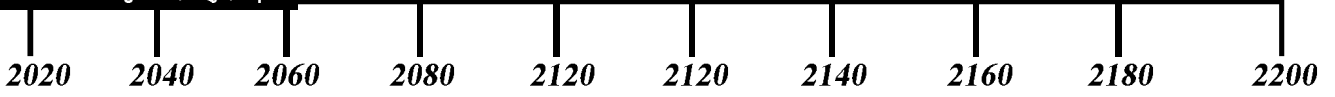

၅။ ၂၀၀၇ခုနှစ်၊ ဇွန်လတွင်ရေနံ၊ သဘာဝဓာတ်ငွေ့နှင့် တွင်းထွက်ပစ္စည်းတွေ ပေါကြွယ်ဝသော မြောက်ဝင်ရိုးစွန်း ကြီးမားလှသော မြေဧရိယာအား ရုရှားက ၎င်း၏ ပိုင်ဆိုင်မှုအဖြစ် တောင်းဆိုခဲ့သည်။ ကုလသမဂ္ဂအား ၎င်းတောင်းဆိုချက်အား တင်သွင်းရန်စီစဉ်ခဲ့သည်။ ယခုတိုင် ၎င်းဧရိယာအား မည်သည့်နိုင်ငံကမျှ မပိုင်ဆိုင်ခဲ့ပေ။ အစိုးရများနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် အုပ်စုများက ရုရှား၏တောင်းဆိုချက်အား ဝေဖန်ခဲ့ကြသည်။ ရုရှားက ထိုနယ်မြေအား ဘာကြောင့် တောင်းဆိုရန် ကြိုးစားခဲ့သည်ဟု သင်ထင်ပါသနည်း။

ကိုယ်ပိုင်နည်းလမ်း

၁။ အချိန်မည်မျှကြာလျှင် ရေနံတွေကုန်ခန်းသွားမည်ဟု သင်ထင်သနည်း။ ၎င်းနေ့အားခန့်မှန်းပါ။

နှစ်ယောက်တွဲလေ့ကျင့်ခန်း

၂။ သင်၏ဆရာဖတ်ပြသော စာပိုဒ်အားနားထောင်၍ အောက်ပါအကြောင်းအရာရှိ ကွက်လပ်များအားဖြည့်ပါ။ ပြီးလျှင် သင့်တွဲဖက်အဖော်နှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါ။

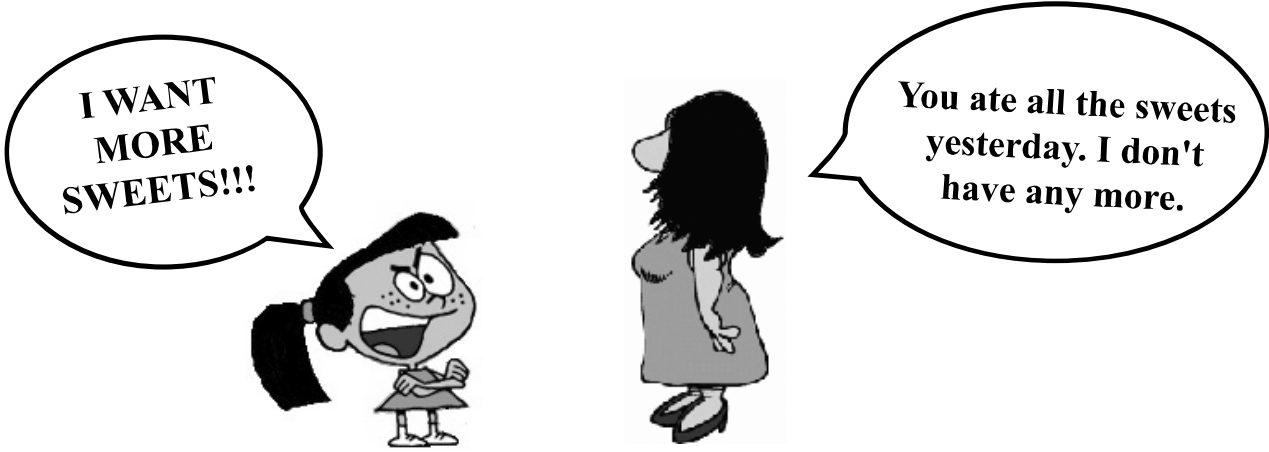
ရေနံသုံးစွဲမှုသည် အချက် (၂)ချက်ပေါ်တွင် မူတည်သည်။ ကမ္ဘာမှာ ရေနံဘယ်လောက် ကျန်ရှိသနည်းဟု တိတိကျကျ သိရှိဖို့မဖြစ်နိုင်ပါ။ အရင်းအမြစ်အများစုဟာ အရင်ကထက်စာလျှင် လျော့နည်းလာသော်လည်း အရင်းအမြစ် အသစ်များအား ရှာဖွေနေဆဲဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာ့အရန် ရေနံပမာဏသည် လက်ရှိအချိန်၌စည် ဘီလီယံရှိသည်။ ရေနံသုံးစွဲမှုနှုန်းဟာ လျင်မြန်စွာ မြင့်မားနေသော်လည်း အနာဂါတ်ကာလတွင် မည်မျှသုံးစွဲမည်ဟု ခန့်မှန်းရန်လည်း ခက်ခဲလှသည်။ ကမ္ဘာ့ရေနံဝယ်လိုအားသည် ၁၉၈၆ တွင် စည်မှ ၂၀၀၆ တွင် စည်သို့ မြင့်တက်လာသည်။ တချို့သိပ္ပံပညာရှင်များက လောက်တွင် ကြီးမားသော ရေနံပြတ်လပ်မှုကြီး ဖြစ်လာမည်ဟု ယူဆကြသည်။ ၎င်းနောက် နိုင်ငံတော်တော် များများက မဝယ်နိုင်အောင် ရေနံဈေးနှုန်းမြင့်တက် သွားလိမ့်မည်ဟု ယူဆကြသည်။ ရေနံစိမ်တစ်စည် ဈေးနှုန်းသည် ၂၀၀၄ ဇန်နဝါရီတွင် မှ ၂၀၀၆ အောက်တိုဘာတွင် အထိ မြင့်တက်သွားမည်။

ဆွေးနွေးခြင်း

၃။ ရေနံဈေးနှုန်းမြင့်မားလာမှုသည် သင့်ပတ်ဝန်းကျင်အား မည်သို့အကျိုးသက်စေမည်နည်း။ ရေနံဈေးမြင့်တက်ခဲ့လျှင် အခြားပစ္စည်းများ၏ ဈေးနှုန်းလည်း မည်ကဲ့သို့ ဖြစ်လိမ့်မည်နည်း။ သယ်ယူစရိတ်၊ အစားအစာ၊ ဆောက်လုပ်ရေးပစ္စည်း စသည်တို့အပေါ် မည်ကဲ့သို့ အကျိုး သက်ရောက်မည်နည်း။

၁၀။ ရောင်းလိုအားနှင့် ဝယ်လိုအား

ရောင်းလိုအားနှင့်ဝယ်လိုအားသည် စီးပွားရေးသဘောတရား၏ အရေးကြီးဆုံးအပိုင်းဖြစ်သည်။
ရရှိနိုင်သော ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပမာဏသည် ရောင်းလိုအားဖြစ်သည်။
ထိုကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများကို အလိုရှိသော လူအရေအတွက်နှင့် ၎င်းတို့အလိုရှိသော ပမာဏသည် ဝယ်လိုအား ဖြစ်သည်။

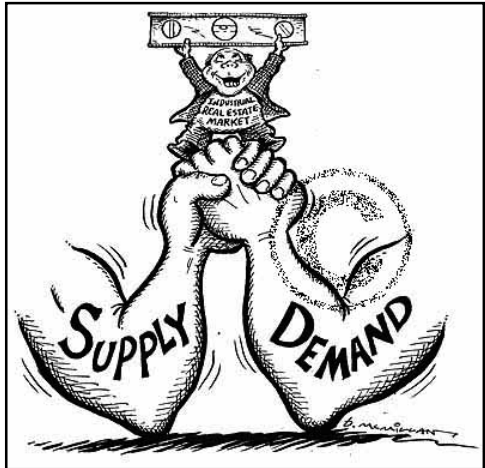
အဖွဲ့လိုက်လေ့ကျင့်ခန်း

၁။ သင့်ပတ်ဝန်းကျင်၌ ဝယ်လိုအားသည် ရောင်းလိုအားထက် ပိုများနေသော ကုန်ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများကို စဉ်းစားပါ။ ထို့နောက် ရောင်းလိုအားက ဝယ်လိုအားထက် ပိုများနေသော ကုန်ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုကို စဉ်းစားပါ။ စာရင်း ၂ ခုပြုစုပါ။

- ၂။ အောက်ပါမေးခွန်းများကို ဖြေဆိုပါ။
 - (က) ဇန်နဝါရီလတွင် စစ်တွေမြို့ အထည်ဆိုင်တစ်ခုတွင် အင်္ကျီအထည် ၄၀ သာရှိပြီး ဝယ်လိုသူဦးရေမှာ ၂၀၀ ဖြစ်သည် ရောင်းလိုအားနှင့် ဝယ်လိုအား မည်သည်က ပိုများသနည်း။ ၎င်းအင်္ကျီ၏ ဈေးနှုန်းသည် မြင့်တက် သို့မဟုတ် နိမ့်ကျ သွားမည်လား။ ဘာကြောင့်နည်း။
 - (ခ) မေလတွင် အင်္ကျီမှာ အထည် ၈၀ ရှိပြီး ဝယ်လိုသူ ၃၀ ဦးရှိသည်။ ရောင်းလိုအားနှင့်ဝယ်လိုအား မည်သည်က ပိုများသနည်း။ ဈေးနှုန်းသည်မြင့်တက် သို့မဟုတ် နိမ့်ကျသွားမည်လား။ ဘာကြောင့်နည်း။

- ၃။ ပုံကိုကြည့်ပါ။
ရောင်းလိုအားနှင့် ဝယ်လိုအားကို ပုံက မည်သို့ သရုပ်ဖော်ပြသနည်း။
- ပြိုင်ပွဲတွင် မည်သည့်ဘက်က နိုင်မည်နည်း။ လွတ်လပ်သော စီးပွားရေးတွင် ရောင်းလိုအားနှင့် ဝယ်လိုအား မည်သည့် အားက ပိုသာသနည်း။

ရောင်းလိုအားကို အကျိုးသက်ရောက်စေသော အချက်အလက်များ

အဖွဲ့လိုက်လေ့ကျင့်ခန်း

၁။ ဝယ်လိုအားကိုအကျိုးသက်ရောက်စေသောအချက်များကိုစဉ်းစားပါ။

နှစ်ယောက်တွဲလေ့ကျင့်ခန်း

၂။ အောက်တွင်ဖော်ပြထားသောအချက်များကိုကြည့်၍အဖြေရှာပါ။

၁။ ပစ္စည်းတစ်ခု၏ဈေးနှုန်း (ကုန်ပစ္စည်း သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုတစ်ခု)

ဈေးနှုန်းကျလျှင် ဝယ်လိုအားမြင့်တက်လာမည်။ ဈေးနှုန်းတက်လာလျှင် ဝယ်လိုအားကျဆင်းသွားမည်။

မေးခွန်း - ဖားအံမြို့၌ သရက်သီးဈေးနှုန်းသည် တစ်ကီလို ၂၀၀ ကျပ်မှ ၁၀၀၀ ကျပ်သို့မြင့်တက် သွားသည်။ သရက်သီး ဝယ်လိုအား တက် သို့မဟုတ် ကျသွားမည်လား။ ဘာကြောင့်နည်း။

၂။ စားသုံးသူများ၏ဝင်ငွေ (လခ)

ပြည်သူများဝင်ငွေပိုလာလျှင် ပို၍ဝယ်ယူနိုင်မည်။ ထို့ကြောင့် ပြည်သူများဝင်ငွေပိုကောင်းလာလျှင် ဝယ်လိုအားသည်လည်း မြင့်တက် လာသည်။ သို့သော် ဝင်ငွေနည်းလျှင် ဝယ်လိုအားကျမည်။

မေးခွန်း - မအေးအေးသည် တောင်ကြီးမြို့ကဆရာမတစ်ယောက်ဖြစ်သည်။ သူမ ချောကလက်ကို အလွန်ကြိုက်သော်လည်း သူမဝင်ငွေမှာ နည်းသောကြောင့် များစွာဝယ်မစားနိုင်ပါ။ တစ်နေ့ သူမ ကျောင်းအုပ် ဆရာမကြီးအဖြစ် ရာထူးတက်သွားသောကြောင့် လစာလည်းပိုရလာသည်။ သူမ ချောကလက်ပို၍ သို့မဟုတ် လျော့၍ ဝယ်ယူမည်လား။ အဘယ်ကြောင့်နည်း။

၃။ အစားထိုးပစ္စည်းများ၏ဝယ်လိုအား (ကုန်ပစ္စည်း/ဝန်ဆောင်မှုများ)

ပိုမိုကောင်းမွန်ပြီး ဈေးလည်းသက်သာသော အခြားပစ္စည်းတစ်ခုကိုရရှိနိုင်လာလျှင် လူများသည် ထိုပစ္စည်းအား ဝယ်ယူလာကြသည်။ ထို့ကြောင့် ပထမပစ္စည်း၏ ဝယ်လိုအား ကျဆင်းသွားမည်။

မေးခွန်း - မြင့်သူသည် မြစ်ကြီးနား၌ နေထိုင်သည်။ ဈေး၌ ဖိနပ်ဆိုင်တစ်ဆိုင်ရှိသည်။ တစ်နေ့တခြား ဖိနပ်ဆိုင်တစ်ဆိုင်လည်း ထိုဈေး၌လာဖွင့်ပြီး ရောင်းချလာသည်။ ထိုဖိနပ်ဆိုင်မှ ဖိနပ်များသည် မြင့်သူ၏ဖိနပ်များထက် ပိုခိုင်ခံ့ပြီး ဈေးလည်း သက်သာသည်။ ရက်တစ်တစ်ပတ်အနည်းငယ်ကြာပြီး နောက်မြင့်သူ၏ ဖိနပ်များရောင်းအား မည်သို့ဖြစ်မည်နည်း။ ဘာကြောင့်နည်း။

၄။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် အခြားပစ္စည်း၏ဝယ်လိုအား

စားသုံးသူ၌ သုံးစွဲမည့်ငွေပမာဏမှာ အကန့်အသတ်နှင့်သာ ရှိနေသည်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် ပစ္စည်းတစ်ခုထက် ပိုဝယ်ခဲ့လျှင် အခြားပစ္စည်းအား ဝယ်ယူရန် ငွေပမာဏ လျော့နည်းသွားပေလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် အခြားပစ္စည်းများ၏ ဝယ်လိုအား ကျသွား ပေလိမ့်မည်။

မေးခွန်း - ဦးထွန်းထွန်းသည် တောင်ငူမြို့၌နေထိုင်သော လယ်သမားတစ်ဦးဖြစ်သည်။ ဇနီး၊ သားသုံးယောက်နှင့် လယ်လုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်သည်။ ဦးထွန်းထွန်းသည် သူ၏ပိုက်ဆံအတော်များများကို သူ၏ မြေးများအတွက် သကြားလုံး ဝယ်လိုက်သည်။ မေလတွင် မိုးရာသီအတွက် ရာဘာဘွတ်ဖိနပ်ဝယ်ရန် စဉ်းစားသည်။ မေလတွင် သကြားလုံးဝယ်ရန် ပိုက်ဆံအများကြီး သို့မဟုတ် အနည်းငယ်သာ သုံးမည်လား။ ဘာကြောင့်နည်း။

၅။ ပစ္စည်းအား လူအများကြိုက်နှစ်သက်မှုရှိခြင်း/မရှိခြင်း

ပစ္စည်းတစ်ခုအား ကာလတစ်ခုအထိသာ လူများကြိုက်နှစ်သက်ပေမည်။ ကြိုက်နှစ်သက်မှုမရှိလျှင် မဝယ်ကြတော့ပေ။ ထို့ကြောင့် ထို ပစ္စည်း၏ ဝယ်လိုအားကျဆင်းသွားပေလိမ့်မည်။

မေးခွန်း - မယဉ်ထွေး၌ ငှက်ပျောသီးကြိုက်သော ကလေးသုံးယောက်ရှိသည်။ သူတို့အတွက် ငှက်ပျောသီးများ ဈေးကနေ အမြဲဝယ်လေ့ရှိသည်။ တစ်နေ့၌ သူမ၏ကလေးများက လိမ္မော်သီးကို ပိုကြိုက်ကြောင်း သူမအားပြောကြသည်။ သူမ နောက်တစ်ကြိမ် ဈေးသွားလျှင် ဘာဝယ်လာမည်နည်း။ ဘာကြောင့်နည်း။

ရောင်းလိုအားကို အကျိုးသက်ရောက်စေသောအချက်အလက်များ

အဖွဲ့လိုက်လေ့ကျင့်ခန်း

၁။ ရောင်းလိုအားကိုအကျိုးသက်ရောက်စေသောအချက်များကိုစဉ်းစားပါ။

နှစ်ယောက်တွဲလေ့ကျင့်ခန်း

၂။ အောက်တွင်ဖော်ပြထားသောအချက်များကို ကြည့်၍အဖြေရှာပါ။

၁။ ပစ္စည်းတစ်ခု၏ဈေးနှုန်း

ပစ္စည်းတစ်ခု၏ဈေးနှုန်းမြင့်တက်လာလျှင် ပိုက်ဆံပိုရသောကြောင့် ထုတ်လုပ်သူများသည် ၎င်းပစ္စည်းကို ရောင်းချင်ကြသည်။
မေးခွန်း - ဦးသက်စင်း၌ ထီးစက်ရုံတစ်ခုရှိသည်။ ဇွန်လတွင် မိုးရာသီဖြစ်သောကြောင့် လူများက ထီးဝယ်ကြသဖြင့် ထီးဈေးနှုန်းမှာ မြင့်တက်သွားသည်။ ဦးသက်စင်းထီးများပို၍ လျော့၍ ရောင်းချ မည်လား။ ဘာကြောင့်နည်း။

၂။ ကုန်ပစ္စည်းထုတ်လုပ်မှုစရိတ်

ကုန်ပစ္စည်းတစ်ခု၏ ထုတ်လုပ်မှုစရိတ်အလွန်မြင့်မားလျှင် ထုတ်လုပ်သူများသည် အမြောက်အမြား မထုတ်လုပ်ကြပေ။
မေးခွန်း - ဒေါ်လန်းမူသည် မိုးကုတ်မြို့၌ နေထိုင်သည်။ သူမသည် ငွေလက်ကောက်နှင့် ရွှေအဖိုးတန် ကျောက်မျက်လက်စွပ်တို့ကို ထုတ်လုပ်ရောင်းချသည်။ ငွေလက်ကောက်အား လူအများစုကဝယ်နိုင်သော်လည်း တန်ဖိုးကြီး လက်စွပ်တို့ကို လူအနည်းငယ်သာဝယ်နိုင်သည်။ သူမသည် လက်စွပ်/လက်ကောက် ကိုပိုထုတ်လုပ်မည်လား။ ဘာကြောင့်နည်း။

၃။ တူညီသော ကုန်ကြမ်းအားအသုံးပြု၍ ထုတ်လုပ်ထားသော အခြားကုန်ပစ္စည်း၏ ရောင်းလိုအား ထုတ်လုပ်သူ

သည် မိမိ၏ကုန်ကြမ်းများအား အခြားကုန်ပစ္စည်းထုတ်လုပ်ရာတွင် အသုံးပြုရန် ဆုံးဖြတ်ပေးလိမ့်မည်။
မေးခွန်း - ဦးမန်းမန်းသည် မော်လမြိုင်နား၌ လယ်ယာသုံးပစ္စည်း ထုတ်လုပ်သော ပန်းပဲဖိုတစ်ခုရှိသည်။ တစ်နေ့၌ မော်လမြိုင်မြို့ရှိ ကားများသည် ဟောင်းနွမ်းနေပြီဖြစ်သဖြင့် ပုံမှန်ပြုပြင်ရန်လိုအပ်လာသဖြင့် ကားအပိုပစ္စည်းများ ထုတ်လုပ်ရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်သည်။ ကားအပိုပစ္စည်း ထုတ်လုပ်ခြင်း လုပ်ငန်းအား စတင်လုပ်ကိုင်ခြင်း ကြောင့်လယ်ယာသုံးပစ္စည်း ထုတ်လုပ်ခြင်းမည်သို့ ဖြစ်လာမည်နည်း။ ဘာကြောင့်နည်း။

၄။ ကုန်ပစ္စည်းတစ်ခု၏ထုတ်လုပ်ခြင်းသည်အခြားတစ်ခု၏ရောင်းလိုအားကိုအကျိုးသက်ရောက် စေသောအခါ

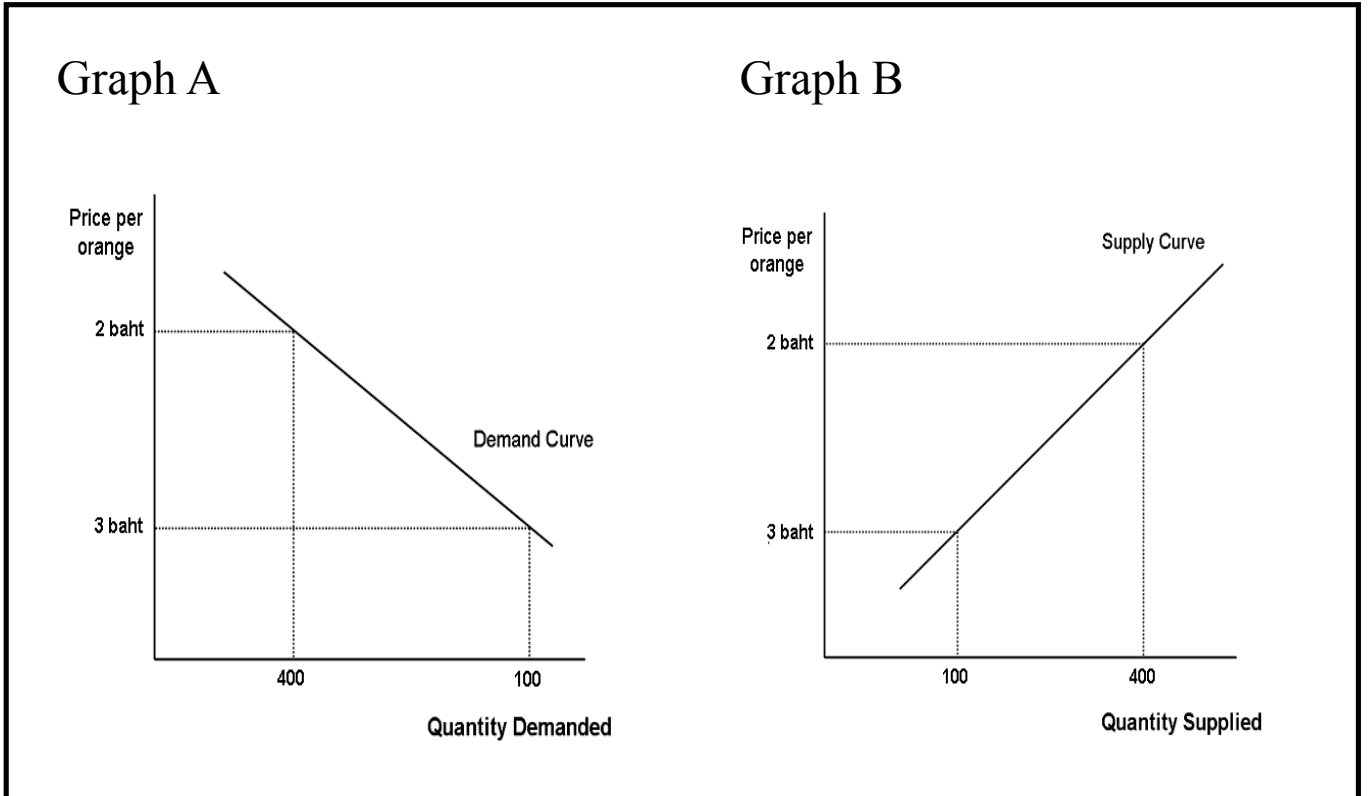
တစ်ခါတစ်ရံ ကုန်ပစ္စည်းတစ်ခု၏ ထုတ်လုပ်ခြင်းသည် အခြားကုန်ပစ္စည်း၏ ရောင်းလိုအားကို ပိုတိုးလာစေပါသည်။
မေးခွန်း - မရီမင်းသည် လားရှိုး၌ ကြက်ခြံလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သည်။ ကြက်ဥနှင့် ကြက်သားများ ရောင်းသည်။ ကြက်ဥအဝယ် တိုးလာသဖြင့် ကြက်ဥများ ပိုရောင်းနိုင်ရန်အတွက် ကြက်များ ၂၅ ရာခိုင်နှုန်း ထပ်ဝယ်လိုက်သည်။ ၎င်းကြောင့် ကြက်သား အရောင်းပမာဏ မည်သို့ဖြစ်လာမည်နည်း။ ဘာကြောင့်နည်း။

၅။ မမျှော်လင့်သောအဖြစ်အပျက်များ

ဆန္ဒပြပွဲများ၊ သဘာဝကပ်ဘေးများ၊ စစ်ပွဲ၊ နိုင်ငံတကာပဋိပက္ခများ စသည်တို့သည်လည်း ရောင်းလိုအားကို အကျိုးသက်ရောက် နိုင်ပါသည်။
မေးခွန်း - သီရိသည် နေပြည်တော်အနီးက ရွာတစ်ရွာမှာ နေထိုင်သည်။ ရွာသားများသည် အနီးနားက လယ်မြေများတွင် စပါးစိုက်ပျိုးကြသည်။ လွန်ခဲ့သောနှစ် မိုးရာသီတွင် ပုံမှန်ထက် မိုးနည်းခဲ့သဖြင့် စပါးအထွက် မကောင်းခဲ့ပေ။ ထို့ကြောင့် ရွာ၌ စပါးအရောင်းမည် သို့ဖြစ်မည်နည်း။ ဘာကြောင့်နည်း။

ဈေးနှုန်းနှင့် ရောင်းလိုအား/ဝယ်လိုအား

အောက်ပါပုံပြ မျဉ်းများသည် လိမ္မော်သီးဈေးနှုန်းနှင့် ရောင်းလိုအား/ဝယ်လိုအား ဆက်စပ်နေ မှုကိုပြသည်။ ဂရပ်မျဉ်းပြပုံပါသည်

အဖွဲ့လိုက်လေ့ကျင့်ခန်း

၁။ ပုံပြမျဉ်းများ၏ဖော်ပြချက်ကို ရှင်းပြပါ။

ကြော်ငြာလုပ်ငန်းနှင့်ဝယ်လိုအား

ကြော်ငြာလုပ်ငန်းဆိုသည်မှာ ကုန်ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများအား လူအများပိုမိုသိရှိလာရန် ထိုကုန်ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုတို့၏ အရည်အသွေးအား လူများယုံကြည်မှုရှိလာစေရန် ၎င်းတို့အား ဝယ်ယူစေရန်လုပ်ပေးသော လုပ်ငန်းစဉ် ဖြစ်သည်။ ကုန်ပစ္စည်းချင်းတူသော်လည်း လူသိများသော ကုန်ပစ္စည်းသည် လူသိနည်းသော ကုန်ပစ္စည်းထက် ပို၍ ဈေးကြီးသည်။

ဆွေးနွေးခြင်း

၂။ နာမည်ကြီးကုန်ပစ္စည်းတံဆိပ်များအား စဉ်းစားပါ။ အခြားတံဆိပ်တွေထက် ၎င်းပစ္စည်းများက ပိုကောင်းသည်ဟု ထင်ပါသလား။ ဘာကြောင့်နည်း။

နှစ်ယောက်တွဲလေ့ကျင့်ခန်း

၃။ သတင်းစာများနှင့် မဂ္ဂဇင်းများရှိ ကြော်ငြာများကို ကြည့်ပါ။ ၎င်းကြော်ငြာများက သင့်အား မည်သည့်အကြောင်းများပြောနေပါသနည်း။ အတန်းအားပြသရန် ဥပမာတစ်ခုပေးပါ။

ဆွေးနွေးခြင်း

၄။ ကုန်ပစ္စည်းချင်းတူသော်လည်း နိုက်ဖိနပ်/ အင်္ကျီများ ဝယ်လျှင် အခြားပစ္စည်းများထက် ပို၍ဈေးကြီးသည်။ တာကြောင့်နည်း။ ဘာလုံးကစားသမား ရော်နယ်ဒိုထံရှိ အင်္ကျီပေါ်တွင် ကြော်ငြာတစ်ခုကို သင်မြင်တွေ့ပါသလား။ တာကြောင့် သူ၏အင်္ကျီပေါ်တွင် ကုမ္ပဏီက ကြော်ငြာ ချင်ပါသနည်း။

ဆွေးနွေးခြင်း

၅။ သင်၏ပတ်ဝန်းကျင်တွင် ကြော်ငြာများကို မည်သည့်နေရာ၌ တွေ့မြင်ရသနည်း။

နှစ်ယောက်တွဲလေ့ကျင့်ခန်း

၆။ သင်၏ပတ်ဝန်းကျင်ရှိကုန်ပစ္စည်း သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှု တစ်ခုအတွက် မဂ္ဂဇင်းကြော်ငြာတစ်ခုပြုလုပ်ပါ။ ၎င်းကြော်ငြာ၏ အဓိကရည်မှန်းချက်သည် ရောင်းအားတက်လာ စေရန်ဖြစ်သည်။ သင်၏ကြော်ငြာအား အတန်းသို့တင်ပြပါ။

၁၁။ အလုပ်အကိုင်ရရှိမှု၊ အလုပ်အကိုင်အခြေအနေနှင့် အလုပ်သမားသမဂ္ဂများ

အလုပ်အကိုင်ရရှိမှုဆိုသည်မှာအလုပ်အကိုင်ရရှိခြင်း(ဝင်ငွေရအလုပ်)ကိုဆိုလိုသည်။ ငွေကြေးအား လုပ်အားနှင့် လဲလှယ်ခြင်း

စဉ်းစားခိုင်းခြင်း

၁။ လူအများစုသည် ၎င်းတို့၏ ဘဝတစ်ဝက်ကျော်ကျော်အား အလုပ်ထဲ၌ကုန်ဆုံးကြသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ဘာကြောင့် အလုပ်လုပ်ကြသနည်း။ အကြောင်းပြချက်များကို စဉ်းစားပါ။

သွေးနွေးခြင်း

၂။ လူတိုင်း အလုပ်လုပ်ချင်ကြပါသလား။ အချို့လူများ ဘာကြောင့် အလုပ်မလုပ်ချင်သနည်း ဆိုသည့် အကြောင်းအား အုပ်စုဖွဲ့ဆွေးနွေးပါ။ ယခုအချိန် သို့မဟုတ်အနာဂါတ်၌ပါ သင်အလုပ်လုပ်ကိုင်ချင်ပါသလား။ မည်ကဲ့သို့သော အလုပ်အကိုင်မျိုး သင်လုပ်ကိုင်ချင်ပါသနည်း။

လုပ်အားနှင့် အလုပ်လက်မဲ့

လူတို့လုပ်သော အလုပ်ကို လုပ်အားဟုခေါ်သည်။ လုပ်အား ဈေးကွက်ဆိုသည်မှာ လုပ်အားဝယ်ယူလိုသူ (ဥပမာ- စီးပွားရေးလုပ်ငန်း) နှင့် လုပ်အားရောင်းချလိုသူ (အလုပ်သမား) တို့ လုပ်အားခ (၎င်းတို့လုပ်အား အတွက် လုပ်အားခမည်မျှ ပေးမည်)နှင့် အလုပ်အကိုင်အခြေအနေတို့ ညှိနှိုင်းကြသော နေရာဖြစ်သည်။ လုပ်သား အင်အားဆိုသည်မှာ စုစုပေါင်း အလုပ် လုပ်ကိုင်နိုင်သော လူအရေအတွက်ကို ဆိုလိုသည်။

အလုပ်ရှာမရသော လူများအား အလုပ်လက်မဲ့များဟု ခေါ်သည်။လုပ်အားဈေးကွက်က လိုအပ်နေသော အလုပ်သမား (၎င်းတို့၏ကျွမ်းကျင်မှု) အရေအတွက် ၎င်းသည် အလုပ်အကိုင် ရှာဖွေနေသော အလုပ်သမား အရေအတွက်ထက် လျော့နည်းနေပါက အလုပ်လက်မဲ့ ဖြစ်ပေါ်လာ သည်။

သက်အောင်သည် လျှင်ကော်ဉ်းထိုင်သော လက်သမားတစ်ယောက်ဖြစ်သည်။ လွန်ခဲ့သော ၂ လ ခန့်က သူ့အလွန် အလုပ်များနေခဲ့သည်။ လူသုံးဦးက ၎င်းတို့၏ အိမ်ဆောက်လုပ်ရန် သူ့အား အလုပ်အပ်ကြသည်။ ယခုအချိန်၌ ၎င်းမြို့တွင် အိမ်ဆောက်မည့်သူတစ်ဦးမှ မရှိသောကြောင့် သက်အောင်သည် အလုပ်ရှာမရပေ။ ထို့ကြောင့် သူ့အား အလုပ်လက်မဲ့ဟုခေါ်သည်။

အလုပ်ရှင်ဆိုသည်မှာ အခြားသူများအား အလုပ်လုပ်ရန်အပ်နှံထားသူကို ဆိုလိုသည်။ အလုပ်သမားဆိုသည်မှာ အလုပ်ရှင်အတွက် အလုပ်လုပ်ကိုင်ပေးနေသူကို ဆိုလိုသည်။ ကိုယ့်အတွက်ကိုယ်အလုပ်လုပ်ကိုင်နေသူများအားကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူများဟုခေါ်သည်။

စိုင်းဆာဒိုင်းသည် ကန်တောင်မြို့ရှိ စားသောက်ဆိုင်တစ်ခု၌ စားပွဲထိုး အလုပ်လုပ်ကိုင်သည်။ ၎င်းစားသောက်ဆိုင်အား နန်ဖာက ပိုင်သည်။ မည်သူက အလုပ်သမား၊ မည်သူက အလုပ်ရှင် ဖြစ်မည်နည်း။

စဉ်းစားခိုင်းခြင်း

၃။ သင့်ပတ်ဝန်းကျင်ကလူများသည် မည်သည့်အလုပ်အကိုင်မျိုးလုပ်ကိုင်ကြသနည်း။

ဆွေးနွေးခြင်း

၄။ သင့်ပတ်ဝန်းကျင်၌အလုပ်လက်မဲ့အမြောက်အမြားရှိပါသလား။ ဘာကြောင့်နည်း။

ဆွေးနွေးခြင်း

၁။ လုပ်အားဝယ်လိုအားနှင့် ရောင်းလိုအားသည် လုပ်ခလစားအပေါ်မည်ကဲ့သို့ အကျိုးသက်ရောက်စေပါသည်။ လုပ်အား ဝယ်လိုအားသည် မြင့်မားနေပြီး (အလုပ်ရှင်က အလုပ်သမား အများအပြား လိုအပ်နေသည်) လုပ်အားခများမည်။ နည်းမည်ဟု သင်ထပ်သလား၊ လုပ်အား ဝယ်လိုအားကနည်းပြီး ရောင်းလိုအားက မြင့်မားနေလျှင် မည်သို့ဖြစ်မည်နည်း။

လုပ်အားရောင်းလိုအားနှင့် ဝယ်လိုအား

လုပ်အား လိုအပ်ချက်နှင့် ရရှိနိုင်မှုပမာဏသည် အချိန်တိုင်း ပြောင်းလဲနေသည်။ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်နေလျှင် အလုပ်သမားပိုပြီး လိုအပ်ပါသည်။ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၌ အလုပ်သမားရှားပါး နေမှုကြောင့် လုပ်အားခလည်း မြင့်မား နေတတ်ပါသည်။ လုပ်အားခမြင့်မားနေလျှင် လူအများပို၍ အလုပ် လုပ်ကိုင်ချင်တတ်ပါသည်။

စီးပွားရေးကျဆင်းနေ/ဆုတ်ယုတ်လျှင်လုပ်အား ဝယ်လိုအားလည်း လျော့နည်းနေတတ်သည်။ လုပ်ငန်းများသည်၎င်းတို့ အလုပ်သမားများ အားလျော့ချကြသည်။ အလုပ်သမားလည်း ထပ်မံလိုတော့ပေ။ အလုပ်လုပ်ကိုင် လိုသောသူ များပြားပြီး အလုပ်အကိုင်က ရှားပါးနေမှုကြောင့် လုပ်အားခများ မတိုးပေးခြင်း၊ လျော့ချခြင်း များလည်းဖြစ်လာသည်။

သန်စွမ်းခိုင်မာသော စီးပွားရေးတစ်ခု၌ အလုပ်လက်မဲ့နည်းနည်း၊ လုပ်အားခပုံမှန် မြင့်တက်နေမှုနှင့်အတူ လုပ်အား ရောင်းလိုအားနှင့် ဝယ်လိုအားအကြား ယုံကြည်ချက်ညီမျှမှုတစ်ခု ရှိနေသင့်ပါသည်။

ဆွေးနွေးခြင်း

၂။ တိုင်းပြည်များတွင်အလုပ်အကိုင်/ အလုပ်သမားနှင့်စပ်လျဉ်း၍မည်သည့်ဥပဒေများရှိသင့်သည်ဟု ထင်ပါသနည်း။

အလုပ်သမားဥပဒေ

တိုင်းပြည်တိုင်း၌ အလုပ်အကိုင်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဥပဒေများ ရှိကြသည်။ ထိုဥပဒေများ၌ မည်သူတို့အား အလုပ်လုပ်ခွင့်ပြုသည်။ တစ်နေ့ အချိန်မည်မျှကြာကြာ အလုပ်လုပ်သင့်သည်။ မည်သည့် အရွယ်တွင် အလုပ်လုပ်သင့်ပြီး မည်သည့်အရွယ်တွင် အလုပ်နား သင့်သည်။ ၎င်းတို့ ရသင့်သော အနိမ့်ဆုံးငွေပမာဏ (အနိမ့်ဆုံးလုပ်အားခ)၊ အလုပ်ရှင်က စီစဉ်ပေးရမည်။ အလုပ်အကိုင် အခြေအနေများ ပါရှိသည်။ ထိုဥပဒေများက အလုပ်သမားများအား ဖိနှိပ်ခြင်း၊ခေါင်းပုံဖြတ်ခြင်းတို့မှ ကာကွယ်မှုပေးရန် ရည်ရွယ်သည်။

အချို့နိုင်ငံများတွင် အလုပ်သမားဥပဒေများ သည်ထိရောက်မှု မရှိပေ။ အလုပ်သမားများအား ခေါင်းပုံဖြတ်မှု အနည်းငယ်သာ ကာကွယ်ပေးနိုင်သည်။ ထိုဥပဒေများအား အလုပ်ရှင်များကလည်း အလေးထားကြပေ။

ဆွေးနွေးခြင်း

၃။ ပုံကိုကြည့်ပါ။ အလုပ်သမားဥပဒေနှင့် ခေါင်းပုံဖြတ်မှုကို သင် မည်သို့ပြောမည်နည်း။

အဖွဲ့လိုက်လေ့ကျင့်ခန်း

၄။ သင်သည်အလုပ်သမားဝန်ကြီးဌာန၌အလုပ်လုပ်ကိုင်နေသူ ဖြစ်သည်။ ဝန်ကြီးချုပ်က သင့်အားအလုပ်လုပ်ကိုင်သင့်သောသူ၊ မလုပ်ကိုင်သင့်သောသူ၊ လုပ်ကိုင်သင့်သောအလုပ်များ အကြောင်းအား စာကြောင်းငါးကြောင်း ရေးတင်ရန်ပြောလာသည်။ သင်စဉ်းစားသင့်သော အချို့အချက်များမှာ -

အသက်အရွယ် လိင် လူမျိုး ဘာသာ မသန်စွမ်းမှု နိုင်ငံသား

အလုပ်အကိုင်အခြေအနေ

အလုပ်အကိုင်အခြေအနေဆိုသည်မှာ လူများလုပ်ကိုင်နေသော ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကို ဆိုလိုသည်။ အလုပ်ရှင်က အလုပ်သမားအား မည်သို့ပြုမူဆက်ဆံရမည်။ ၎င်းတို့ အလုပ်လုပ်နေသော အဆောက်အဦ၊ ၎င်းတို့ လုပ်ကိုင်ရာတွင် အသုံးပြုသောပစ္စည်းကိရိယာများ၊ ၎င်းတို့အတွက် အားလပ်ချိန်၊ အားလပ်ရက် စသည်တို့ပါဝင်သည်။ အလုပ်ရှင်များသည်ကုန်ပစ္စည်းထုတ်လုပ်မှုစရိတ်လျှော့ချရန်နှင့် အမြတ်များများရရှိရန် ကြိုးစားကြသည်။ အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းကောင်းများဖန်တီးပေး လျှင် (လုပ်အားခမြင့်မားခြင်း၊ အသုံးပြုသောပစ္စည်းများတန်ဖိုးကြီးမားခြင်း၊ အားလပ်ရက်များပေးခြင်းစသည်) ကုန်ကျစရိတ် များမြင့်တက်လာသဖြင့် ရှောင်ရှားကြသည်။ အချို့အစိုးရများကလည်း အလုပ် အကိုင်အခြေအနေနှင့်ပတ်သက်သော ဥပဒေများ မချမှတ်ဘဲထားခြင်း၊ တည်ရှိပြီးသားဥပဒေများအား လျစ်လျူရှုခြင်းများ ပြုလုပ်ကြသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အလုပ်ရှင်များ အတွက် အလုပ်သမား ခန့်အပ်ခြင်း၊ လျှော့ချခြင်းတို့၌ အခက်အခဲများ၊ စရိတ်စကများပြားခြင်းများ မဖြစ်စေလို၍ဖြစ်သည်။

ဆွေးနွေးခြင်း

၁။ ဆိုးကျိုးဖြစ်စေသောအလုပ်အကိုင်အခြေအနေများကို စဉ်းစား ပါ။ သင့်ရဲ့အကြံဉာဏ်ပေးပါ။

အလုပ်သမားသမဂ္ဂများ

အလုပ်သမားများက၎င်းတို့၏အခွင့်အရေးများ၊အလုပ်အကိုင်အခြေအနေကောင်းများရရှိ ရန်၊ပိုကောင်းလာစေရန်နှင့်ကာကွယ်ရန်အတွက်အုပ်စုဖွဲ့ ထားခြင်းဖြစ်သည်။အုပ်စုဖွဲ့ထားခြင်းကြောင့် ၎င်းတို့၏အလုပ်ရှင်နှင့်ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းရန်အင်အားလည်းပိုရှိလာသည်။ သမဂ္ဂနှင့်အလုပ်ရှင်ကြား သဘောတူညီမှုများမရရှိပါက သပိတ်မှောက်မည်ဟု သမဂ္ဂကခြိမ်းခြောက်နိုင်သည်။ အလုပ်သမားများက အလုပ်လုပ်ရန်ငြင်း ဆိုခြင်း၊ ၎င်းတို့အတွက် အခြေအနေကောင်းများပေးရန် အလုပ်ရှင်အား တွန်းအား ပေးခြင်းဖြင့် သပိတ်မှောက်ကြသည်။

နှစ်ယောက်တွဲလေ့ကျင့်ခန်း

၂။ မှန်/မှားသလား။ သင့်ဆရာပေးသော လေ့ကျင့်ခန်းများအား ဖြည့်စွက်ပါ။

ဘားရက်နှင့်မေမက်ဂဲလ် သပိတ် လန်ဒန် အင်္ဂလန်

၁၈၈၈ ခုနှစ် ဇွန်လတွင် သတင်းထောက် 'အန်နီဘီဆက်'သည် လန်ဒန်မြို့ရှိ 'ဘားရက်နှင့် မေမက်' စက်ရုံရှိအလုပ်သမားများ၏ အလုပ်အကိုင်အခြေအနေမှာ အလွန်ဆိုးဝါးလှကြောင်း ကြားသိခဲ့ရသည်။ သူမသည် ထိုအလုပ်သမားနှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းပြီးနောက် အလုပ်သမားများသည် အနည်းငယ်သောလုပ်အားခလေးအတွက် တစ်နေ့ ၁ နာရီအလုပ်လုပ်ရကြောင်းတွေ့ရှိခဲ့သည်။ ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ အပေါ့အလေးသွားခြင်း၊ မီးခြစ်များပြုတ်ကျခြင်း၊ စကားပြောခြင်းများအတွက် ဒဏ်တပ်ရိုက်သဖြင့် ၎င်းတို့၏ လုပ်အားခမှာ အပြည့်မရကြပေ။ အလုပ်သို့ နောက်ကျပြီးမှ ရောက်လာသူများအား နေ့တစ်ဝက်စာ အလုပ်အားခအား ဒဏ်ကြေးအဖြစ် သတ်မှတ်သည်။

မီးခြစ်ပြုလုပ်ရာတွင် အသုံးပြုသော ဓါတုပစ္စည်းတစ်မျိုးဖြစ်သော မီးစုန်းဓာတ်သည် အလုပ်သမားများ၏ကျန်းမာရေးအား ဆိုးဆိုးဝါးဝါးထိခိုက်ကြောင်းကိုလည်း တွေ့ရှိခဲ့သည်။ ၎င်းဓာတ်ကြောင့် အရေပြားများပါးလာခြင်း၊ ဆံပင်ကျွတ်ခြင်း၊ မေးရိုးကင်ဆာတို့ဖြစ်လာကြသည်။ မျက်နှာမှာ အစိမ်းရောင်များ ဖြစ်လာကာ ပြည်များတည်ပြီးနောက် ဆိုးသေဆုံးကြသည်။

၁၈၈၈ ဇွန်လ ၂၃ ရက်နေ့တွင် 'အန်နီဘီဆက်' သည် 'လန်ဒန်မြို့က လူဖြူကျွန်းများဘဝ' ဟူသော ဆောင်းပါးကို ရေးခဲ့သည်။ အလုပ်သမားများ၏ အဖြစ်အပျက်များအကြောင်း ရေးသားခဲ့သည်။ ကုမ္ပဏီက အလုပ်သမားများအား ၎င်းတို့၏ အလုပ်အကိုင်အခြေအနေအား ကျေနပ်ပျော်ရွှင်ကြောင်း ထွက်ဆိုချက်ရေးသားပြီး လက်မှတ်ရေးထိုး ဖိအားပေးခဲ့သော်လည်း အလုပ်သမားများက ငြင်းဆိုခဲ့ပြီး မီးရှို့ခဲ့ကြသည်။ ထို့နောက် အလုပ်သမား ၁၄၀၀ တို့ သပိတ်မှောက်ခဲ့ကြသည်။

Annie Besant (centre) & the Matchgirls Strike Committee

'အန်နီဘီဆက်'နှင့် အခြားသတင်းထောက်များကလည်း ၎င်းသပိတ်မှောက်ပွဲအကြောင်း ၎င်းတို့၏ သတင်းစာ၌ လှုံ့ဆော်ရေးသားကြသည်။ အလုပ်သမားများသည် 'မက်ဂဲလ်' သမဂ္ဂကို ဖွဲ့စည်းရန်ဆုံးဖြတ်လိုက်ကြပြီး 'ဘီဆက်'က ခေါင်းဆောင်ရန် သဘောတူခဲ့သည်။ သုံးပတ်ကြာပြီးနောက် ကုမ္ပဏီကအလုပ်သမားများအား အလုပ်ပြန်လည် ခန့်အပ်ကြောင်းနှင့် ဒဏ်ကြေးစနစ်အားလည်း ရုပ်သိမ်းကြောင်းပြောကြားခဲ့သည်။ အလုပ်သမားများလည်း စည်းကမ်းသတ်မှတ်မှုများအား လက်ခံခဲ့ပြီး အောင်မြင်စွာဖြင့် လုပ်ငန်းခွင်ပြန်ဝင်နိုင်ခဲ့သည်။ 'ဘားရက်နှင့်မေမက်'သည် အစိုးရ၏အာရုံစိုက်မှုရရှိရန် အလုပ်သမားများ၏ ပထမဆုံးဆန္ဒပြမှုလည်းဖြစ်ခဲ့သည်။ နိုင်ငံတစ်ဝန်း သမဂ္ဂများ ပေါ်ပေါက်လာစေရန်အတွက်လည်း နိုးကြားမှုတစ်ရပ်ဖြစ်ခဲ့သည်။

ကိုယ်ပိုင်နည်းလမ်း

၃။ စာပိုဒ်အားသဘောပေါက်လျှင်သင်၏ ဆရာကသင့်အားမေးခွန်းများပေးပါလိမ့်မည်။

ချွေးစက်ရုံနှင့် အလုပ်သမားအခွင့်အရေး

ချွေးစက်ရုံဆိုသည်မှာ အလုပ်သမားများ ခေါင်းပုံဖြတ် ခံနေရသော စက်ရုံတစ်ခုအား ဆိုလိုသော စကားလုံးဖြစ်သည်။ ကလေးလုပ်သားများ၊ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ သို့မဟုတ် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းမှုများ အချိန်ရှည်လျားခြင်း၊ အလုပ်သမားသမဂ္ဂများမရှိခြင်း၊ လုပ်ခလစာနည်းပါးခြင်း၊ ညှစ်ညှမ်းသော သို့မဟုတ် အန္တရာယ်ရှိသော အလုပ်အကိုင် အခြေအနေတို့ကိုလည်း ဆိုလိုသည်။ နိုက်၊ အက်ဒက်နှင့် လီဗိုက်ကဲ့သို့ အင်္ကျီကုမ္ပဏီကြီးများကိုလည်း ချွေးစက်ရုံ အလုပ်သမားများ ခိုင်းစေနေသည်ဟု စွပ်စွဲထားသည်။ ထိုကုမ္ပဏီကြီးများသည် ၎င်းတို့၏ အဝတ်အထည်များကို အလုပ်သမားဥပဒေ အားနည်းသော အာရှနှင့် တောင်အမေရိက နိုင်ငံများ၌ ချုပ်လုပ်သည်။ သို့မဟုတ် အခြားစက်ရုံများကို ၎င်းတို့ အဝတ်အထည်များ ချုပ်လုပ်စေသည်။ ၎င်းအား အပြင်ထွက်ရင်း မြစ်ရှာခြင်း သို့မဟုတ် တစ်ဆင့် ခံခဲ့ဝေလုပ်ကိုင်ခြင်းဟု ခေါ်သည်။

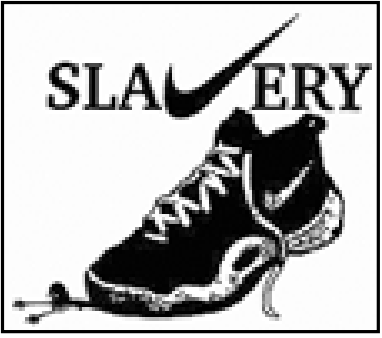
El Monte sweatshop workers

၁၉၉၀ပြည့်နှစ်များ၌ ထိုချွေးစက်ရုံများ အကြောင်းကို အနောက်နိုင်ငံများရှိ ပြန်ကြားရေးကဏ္ဍများ၌ စတင်ပေါ်ထွက်လာခဲ့သည်။ အကြီးမားဆုံး အဖြစ် အပျက်မှာ အမေရိကန်နိုင်ငံရှိချွေးစက်ရုံတစ်ခုတွင် ဖြစ်သည်။၁၉၉၅တွင် ကာလီဖိုးနီးယားရှိ 'အိမွန်တီ' ဟုခေါ်သော ပြည်နယ်တစ်ခုရှိ အထည်ချုပ်စက်ရုံလေးတစ်ခုတွင် တရားမဝင် ဝင်ရောက်လာသောသည်။

၎င်းတို့အား အဝတ်အထည် ကုမ္ပဏီကြီးတချို့၏ အထည်များအား ချုပ်လုပ်ရန်အတွက် ကျွန်ုပ်အဖြစ် ထိန်းသိမ်းထားခဲ့သည်။ ၎င်းတို့သည် သံချေးကြိုးခတ်ထားသော ခြံဝန်းအတွင်း၌ တစ်နေ့ ၁၈ နာရီအလုပ်လုပ်ရသည်။ လက်နက်ကိုင် အစောင့်များက စောင့်ကြပ်နေသည်။ နှစ်ယောက်ခန်းအတွင်း၌ လူ ၈ ယောက်မှ ၁၀ ယောက်အထိအိပ်ခဲ့ရသည်။ အိပ်နေစဉ် ကြွက်များက ၎င်းတို့ကိုယ်ပေါ်၌ ဖြတ်သွားနေကြသည်။ အချို့အလုပ်သမားများသည် ၁၇ နှစ်ကြာ ထိုနေရာ၌ ထိန်းသိမ်းခံခဲ့ရသည်။ ၎င်းတို့၏ ဖုန်းခေါ်မှုများအား စိစစ်ဖြတ်တောက်သည်။ စက်ရုံ ပိုင်ရှင်က ယိုးဒယားတွင်ကျန်ခဲ့သော မိသားစု သို့မဟုတ် ၎င်းတို့အား အန္တရာယ်ပြုမည်ဟု ခြိမ်းခြောက်ပြီး ကြောက်ရွံ့လာစေခဲ့သည်။ လုပ်အားခ အနည်းငယ်သာပေးပြီး စက်ရုံရှိ ဈေးဆိုင်မှ ဈေးကြီးသော ပစ္စည်းများအား ဖိအားပေး၍ ဝယ်ယူစေခဲ့သည်။

သတင်းစာတစ်စောင်က ထိုစက်ရုံအား စုံစမ်းရရှိသွားပြီးနောက် အဖြစ်အပျက်များအား ရေးသားတင်ပြခဲ့သည်။ လူ့အခွင့်အရေး အဖွဲ့အစည်းများက ထိုအလုပ်သမားများအား ကူညီပေးရန်ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပြီး စက်ရုံပိုင်ရှင်များနှင့် အဝတ်အထည် ကုမ္ပဏီကြီးများအား တရားရုံးသို့ ဆင့်ခေါ်ခဲ့သည်။ တရားရုံးက ထိုအလုပ်သမားများအား လျော်ကြေးပေးပြီး တရားဝင်ပြည်ဝင်ခွင့်လည်း ရရှိခဲ့ကြသည်။ တရားရုံးကတစ်ဆင့် ခံခဲ့ဝေလုပ်ကိုင်သူများ၏ စက်ရုံများရှိ အလုပ်အကိုင် အခြေအနေများအတွက် အဝတ်အထည်ကုမ္ပဏီကြီးများ၌ တာဝန်ရှိသည်ဟုလည်း ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။

'နိုက်' ကုမ္ပဏီအား၎င်းတို့၏ တစ်ဆင့်ခံခဲ့ဝေ လုပ်ကိုင်သူများ၏ စက်ရုံများရှိ အလုပ်အကိုင် အခြေအနေများအား သေချာစွာ စစ်ဆေးမှုမရှိခြင်းအတွက်လည်း ပြင်းပြင်းထန်ထန် ဝေဖန်ခဲ့သည်။ 'အော့ဖန်' အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုက ယိုးဒယားရှိ 'နိုက်' ကုန်ပစ္စည်းများ ထုတ်လုပ် သော စက်ရုံတစ်ခုရှိ အခြေအနေများကို အစီရင်ခံတင်ပြခဲ့သည်။ အလုပ်သမားများသည် လုပ်အားခ အနည်းငယ်လေးရရှိရန်အတွက် အလုပ်ချိန် အကြာကြီးလုပ်ကြရသည်။ အလုပ်သမားများ ညပိုင်းအလုပ် လုပ်ချိန်တွင် နိုးကြားတက် ကြွမှုရှိစေရန်သောက်ရေထဲမှာ ဆေးဝါးများကို ပိုင်ရှင်က ထည့်ခဲ့သည်။ စိတ်ပိုင်း ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုဒဏ်လည်း တပ်ခဲ့သည်။အလုပ်သမား တယောက်သည် မိမိဘာသာနိုးကြားနေစေရန် အတွက်သံပုရာသီးယူလာခဲ့သဖြင့် ဘတ် ၂၀၀၀ ဒဏ်တပ်ခဲ့သည်။

ကိုယ်ပိုင်နည်းလမ်း

၁။ စာပိုဒ်များအား သဘောပေါက်အောင်ဖတ်ပါ။ ထို့နောက် ဆရာကပေးသော လေ့ကျင့်ခန်းများအား ဖြည့်စွက်ပါ။

ဆွေးနွေးခြင်း

၂။ ဆရာပေးသော မေးခွန်းများကို စဉ်းစားဆွေးနွေးပါ။

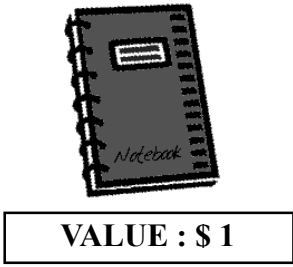
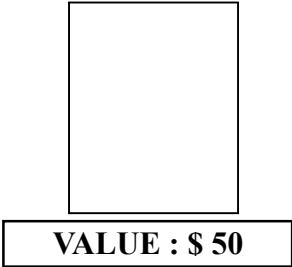
၁၂။ ငွေကြေး (ဝါ) အသပြာ

နှစ်ယောက်တွဲလေ့ကျင့်ခန်း

၁။ ငွေကြေးဆိုတာဘာလဲ။ ငွေကြေးဆိုသောစကားလုံးကို သင်မည် သို့ အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုမည်နည်း။

ဆွေးနွေးခြင်း

၂။ ဘာကြောင့်ဒေါ်လာ ၅၀ က မှတ်စုစာအုပ်တစ်အုပ်ထက် ပိုတန်ဖိုးရှိနေတာလဲ။ မှတ်စုစာအုပ်တစ်အုပ်မှာ ဒေါ်လာ ၅၀ တန်တစ်ရွက်ထက် စာရွက်ရေ အဆ ၅၀ လောက် ပိုကောင်းပိုနိုင်ပါတယ်။

နိုင်ငံသုံးပိုက်ဆံကို ငွေကြေးဟု တစ်ခါတစ်ရံခေါ်သည်။ ငွေကြေး၏ ဥပမာတစ်ခုမှာ မြန်မာကျပ်

စဉ်းစားခိုင်းခြင်း

၃။ တခြားနိုင်ငံသုံးငွေကြေးများ၏ အမည်တန်ဖိုးများလောက် သင်သိသနည်း။

ငွေလဲလှယ်နှုန်း

ကမ္ဘာပေါ်တွင် ငွေကြေးအမျိုးပေါင်းများစွာရှိသည်။ ငွေကြေးအသီးသီးသည် အခြားငွေကြေးနှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင် တန်ဖိုးကွာခြားမှုရှိသည်။ ထိုတန်ဖိုးများသည် အချိန်နှင့်အမျှ ပြောင်းလဲနေသည်။ ဥပမာ ၂၀၀၇ မေလတွင် အမေရိကန် တစ်ဒေါ်လာသည် အနီးစပ်ဆုံး-

၃၃ ဘတ် ၀.၇၃ ယူရို ၀.၅၀ ပေါင် ၀.၂၂ ဩစတြေးလျဒေါ်လာ

အသပြာအဖြစ်အသုံးပြုသော အခြားအရာဝတ္ထုများ

ကမ္ဘာပေါ်ရှိနိုင်ငံများအတွက် ငွေသည်အလွန်အရေးကြီးသည်။ ကျွန်ုပ်တို့သည် ကမ္ဘာပေါ်တွင် နေရာဥသေအသီးသီးသို့ ပြောင်းရွှေ့ နေထိုင်ကြသကဲ့သို့ သမိုင်းကာလအမျိုးမျိုးကို ဖြတ်သန်းလာရသကဲ့သို့ ငွေကြေးအဖြစ် အသုံးပြုကြသော ပစ္စည်းများသည်လည်း အမျိုးမျိုးပြောင်းလဲ ခဲ့သည်။

ငွေကြေးအဖြစ် ကြေးစေ့၊ သတ္တုချောင်းများ၊ ခရစ္စံ၊ အဝတ်စ၊ ကျောက်တုံး၊ ငှက်မွှေး၊ လက်နက်များနှင့် သွေးများကိုလည်း အသုံးပြုခဲ့ ကြသည်။

“ရပ်” ကျောက်တုံးအသပြာ

‘ရပ်’ပြည်ထောင်စုသည် အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံအနီးရှိ မိုက်ခရိုနီးရှားကျွန်းမှ ကျွန်းလေးကျွန်းရှိသော နိုင်ငံလေးတစ်ခုဖြစ်သည်။ အစဉ်အလာအရ ‘ရပ်’ လူမျိုးများသည် အလယ်တွင် အပေါက်ပါသော စက်ဝိုင်းပုံကျောက်တုံးများကို အသပြာအဖြစ် သုံးခဲ့ကြသည် ငှင်းတို့က ‘ရိုင်’ ဟုခေါ်ကြသည်။ အချို့ ကျောက်တုံးများသည် အချင်း ၄ မီတာကျော်ရှိသည့် ကြီးမားသော ကျောက်တုံးကြီးများ ဖြစ်သည်။ ယင်းတို့၏ တန်ဖိုးသည် အရွယ်အစားနှင့် ငှင်းတို့၏ သမိုင်းအပေါ်မူတည်သည်။ ကျွန်းပတ်လည်၌ ကျောက်တုံးပေါင်း ၆၈၀၀ ခန့်ရှိသည်။ အမေရိကန်ဒေါ်လာအား သုံးစွဲသော်လည်း ရပ် လူမျိုးများသည် ထိုကျောက်တုံးအသပြာကိုလည်း သုံးစွဲနေဆဲဖြစ်သည်။ လူများသည် ငှင်းတို့၏ ချမ်းသာမှုကို ပြသသည့် အနေဖြင့် ထိုကျောက်တုံးများကို မိမိတို့၏ အိမ်အပြင်တွင်ထားကြသည်။

ဆွေးနွေးခြင်း

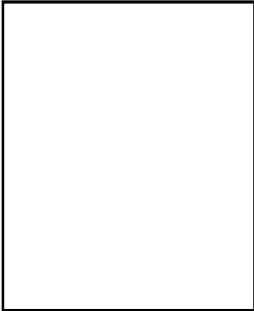
၄။ သင့်လူမှုပတ်ဝန်းကျင်၌ငွေသည်အရေးကြီးပါသလား။ ဘာကြောင့်နည်း။ ငှင်းအား မည် သည့်အတွက် အသုံးပြုသနည်း။ သင့်ပတ်ဝန်းကျင်တွင် မည်သည့် အရာဝတ္ထုများကို ငွေအဖြစ် သုံးစွဲကြသနည်း။

ငွေ၏သမိုင်း

လူ့သမိုင်းအစောပိုင်းကာလများ

ကုန်ပစ္စည်းများတိုက်ရိုက်လဲလှယ်ခြင်း (ဘာတာစနစ်)

တိုက်ရိုက်လဲလှယ်ခြင်းတွင် အသပြာကိုမသုံးပေ။ ကုန်ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများအား အခြားတစ်ခုနှင့် တိုက်ရိုက် လဲလှယ်ကြသည်။ လူ့သမိုင်းအစောပိုင်းကာလများတွင် ကုန်ပစ္စည်းများကို တိုက်ရိုက်လဲလှယ်ကြသည်။

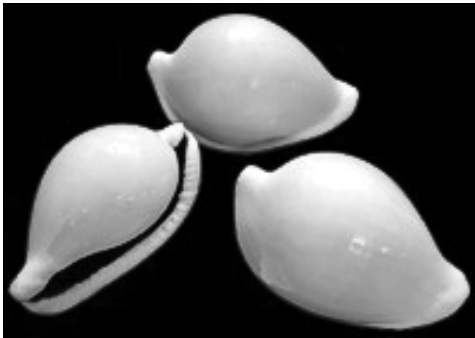

၉၀၀၀-၆၀၀၀ ဘီစီ၊ မွေးမြူရေး

နွား၊ သိုးနဲ့ ကုလားအုပ်တို့သည် လူတွေ၏ပထမဆုံးနှင့် ရှေးအကျဆုံး ငွေများဖြစ်သည်။ လယ်ယာစိုက်ပျိုးခြင်းလုပ်ငန်း ကျယ်ပြန့်လာသောအခါတွင် ကောက်ပဲသီးနှံထွက်ပစ္စည်းများ တိုက်ရိုက် လဲလှယ်မှု စတင်ပေါ်ပေါက်လာသည်။

၁၂၀၀ဘီစီခရစ်နှစ်များ

ခရစ်နှစ်များကိုတရုတ်နိုင်ငံကစတင်သုံးစွဲခြင်းဖြစ်သည်။ သမိုင်းအထောက် အထားများ အရ အခြားသော လူ့အဖွဲ့အစည်းများသည်လည်း ခရစ်နှစ်များကို ငွေအဖြစ် အသုံးပြုခဲ့ကြသည်။ ၂၀ ရာစု အလယ်ကာလထိတိုင် အချို့အာဖရိက နေရာဒေသများတွင် ခရစ်နှစ်များကိုငွေအဖြစ် သုံးစွဲခဲ့ကြသည်။ ခရစ်နှစ်သည် သမိုင်းတွင် အကျယ်ပြန့်ဆုံးနှင့် ကာလအကြာမြင့်ဆုံး ငွေကြေး ဖြစ်ပါသည်။

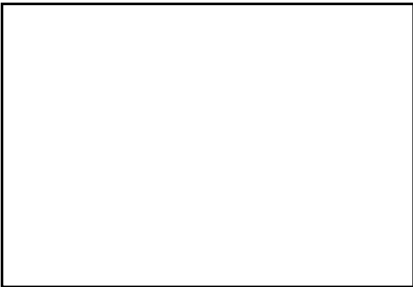

၁၀၀၀ ဘီစီ ပထမဆုံးသတ္တုအသပြာ

တရုတ်နိုင်ငံတွင် ဘီစီ၁၀၀၀ခန့်က ကြေးညို၊ ကြေးနီပြားများ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ၎င်းတို့ကို အစောဆုံးသော သတ္တုအကြွေစေ့အဖြစ် ယူဆကြသည်။ ဓား၊ ဂေါ်ပြားကဲ့သို့ သတ္တုဖြင့်ပြုလုပ်ထား သောပစ္စည်းများကိုလည်း ငွေအသပြာ အဖြစ် တရုတ်ပြည်၌ ပထမဆုံး အသုံးပြုခဲ့ကြသည်။

၈၀၆ ဘီစီ စက္ကူငွေကြေး

ပထမဆုံးစက္ကူပိုက်ဆံသည် တရုတ်နိုင်ငံ၌ စတင်ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။ ၎င်း အစောပိုင်း ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော ငွေစက္ကူများကို တရုတ်နိုင်ငံ၌ ဘီစီ၉ရာစုမှ ၁၅ရာစုအထိ နှစ်ပေါင်း ၅၀၀ ကျော် သုံးစွဲခဲ့သည်။ အေဒီ၁၄၅၅ အစောပိုင်းခန့်တွင် ငွေစက္ကူအသုံးပြုခြင်းကို တရုတ်ပြည်၌ နှစ်ရာပေါင်းများ စွာကြာအောင် ကွယ်ပျောက်သွားခဲ့သည်။

၅၀၀ ဘီစီ၊ အကြွစေ့များ (ရုပ်ပုံတွဲရက်ပါသည်)

တရုတ်ပြည်ပြင်ပ ကမ္ဘာ့အခြား နေရာဒေသများတွင်မူ ပထမဆုံး အကြွစေ့အဖြစ် ငွေတုံးများကို အသုံးပြုခဲ့သည်။ မကြာမီ ၎င်းတို့၏ ပုံသဏ္ဍာန်မှာ အပိုင်းဖြစ်လာပြီး နတ်ဘုရားများ၊ အင်ပါယာဘုရင်တို့၏ ရုပ်ပုံများကို အဆိုပါကြွေပြားများတွင် တံဆိပ်ခတ်ရိုက်နှိပ် လာကြသည်။ အစောဆုံး အကြွစေ့များကို လိုင်ဒီးယား (ယခုတူရကီ နိုင်ငံတွင်တည်ရှိသည်)ဒေသတွင်စတင် သုံးစွဲကြပြီး မကြာမီတခြား ကမ္ဘာ့ဒေသ အများအပြားတွင်လည်း အတူယူ သုံးစွဲလာကြသည်။ အသစ်ထွက်ပေါ်လာသော အကြွစေ့များကို ငွေ၊ ရွှေကဲ့သို့တန်ဖိုးရှိသတ္တုများဖြင့် ပြုလုပ်လာကြ သည်။

ယနေ့ကာလ

ငွေကြေးပုံစံများမှာ ပြောင်းလဲဖြစ် ထွန်းလျက်ရှိသည်။ ယနေ့ကာလတွင် ပိုမိုမာ ပလတ်စတစ်ဖြင့် ပြုလုပ်ထားသော ယိုးဒယားဘတ် ၅၀တန် ငွေစက္ကူကဲ့သို့ ငွေကြေးများလည်း တိုးတက်ပေါ်ပေါက် လာခဲ့သည်။အကြွေး ဝယ်ကတ်များ၊ မိုက်ခရိုချစ်(ပ်)များ၊ အင်တာနက် များကို အသုံးပြုဝယ်ယူနိုင်သည့် အီလက်ထရောနစ် ငွေကြေးများလည်း ခေတ်စားလာခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် လူများသည် စက္ကူငွေကြေး အမြောက်အမြားအား သယ်ယူရန် မလိုအပ်တော့ ပေ။

နှစ်ယောက်တွဲလေ့ကျင့်ခန်း

၁။ မှန် / မှားရွေးပါ။ သင်၏ဆရာပေးသော လေ့ကျင့်ခန်းများကို ပြုလုပ်ပါ။

နှစ်ယောက်တွဲလေ့ကျင့်ခန်း

၂။ အချိန်ကာလမျဉ်းတစ်ကြောင်းဆွဲပြပါ။ သင်၏ဆရာပေးသော လေ့ကျင့်ခန်းများကို ပြုလုပ်ပါ။

စဉ်းစားခိုင်းခြင်း

၁။ ငွေကြေးကို ဘာကြောင့်သုံးစွဲပါသနည်း။ ဘာအတွက် သုံးစွဲပါ သနည်း။

ငွေကြေးကို ဘာအတွက်ကြောင့်သုံးစွဲပါသနည်း။
စီးပွားရေးတွင် ငွေကြေးသုံးစွဲခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ရည်ရွယ်ချက် (၄)ခုရှိသည်။

၁။ ဖလှယ်ခြင်း

ကုန်ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများကို ဖလှယ်ရန် ငွေကြေးကိုသုံးစွဲကြသည်။
ဥပမာ - ငွေသုံးရာနှင့် သရက်သီးတစ်ကီလို သို့မဟုတ် သံပရာသီး (၁၀)လုံး သို့မဟုတ် မုန့်ဟင်းခါးတစ်ပွဲနှင့် ဖလှယ်ခြင်း။

၂။ တန်ဖိုးများကို သိုလှောင်ထားနိုင်ရန်

စီးပွားရေးတည်ငြိမ်သော နိုင်ငံများတွင် ငွေကြေးသည် ကာလတစ်ခုအထိ တန်ဖိုးများကို သိုလှောင်ထားနိုင်သည်။ အကယ်၍ သင့်တွင် ဒေါ်လာ ၅၀ ရှိသည်ဆိုပါစို့။ ငွေ ၅၀ သည် ကာလတစ်ခုအထိ တိုင်အောင် ၎င်း၏တန်ဖိုးမှာ များစွာ ပြောင်းလဲလိမ့်မည် မဟုတ်ပေ။

၃။ တန်ဖိုးကို တိုင်းတာရန်

ကုန်ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ၏တန်ဖိုး (ဈေးနှုန်း)အမျိုးမျိုးအား တိုင်းတာရာတွင် ငွေကြေးကို အသုံးပြုသည်။

၄။ ငွေချေးငှားခြင်းနှင့် ပြန်လည်ပေးဆပ်ရန်

အကြွေးဆိုသည်မှာ တစ်စုံတစ်ယောက်က အခြားသူတစ်ဦးအပေါ်ပေးရန် ငွေကြေးကို ဆိုလိုသည်။ ငွေကြေးသည် ကာလတစ်ခုအထိ တိုင်အောင် ၎င်း၏တန်ဖိုးကို သိုမှီးထားနိုင်သောကြောင့် လူတို့သည် အခြားသူများထံမှ ငွေချေးငှားနိုင်ပြီး နောင်တစ်ချိန်တွင် ပြန်ပေးဆပ်နိုင်သည်။

၁။ ကုန်ပစ္စည်းများကို တိုက်ရိုက်လဲလှယ်ခြင်းထက် ငွေကြေးကိုသုံးစွဲခြင်း၏ အကျိုးကျေးဇူးများ

အဖွဲ့လိုက်လေ့ကျင့်ခန်း

၂။ မိမိကိုယ်ကို မြစ်အနီးအနားရှိ ရွာတစ်ရွာတွင်နေထိုင်သော တံငါသည်တစ်ဦးအဖြစ် ယူဆပါ။ ထိုရွာတွင် ငွေကြေး သုံးစွဲခြင်းမရှိဘဲ ကုန်ပစ္စည်းခြင်း တိုက်ရိုက်လဲလှယ်သော စနစ်သာရှိသည်။ ကုန်ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများကို အခြားတစ်ခုနှင့် တိုက်ရိုက်လဲလှယ်ကြသည်။ တစ်ပတ်အတွင်း ဖြစ်ပေါ်လာမည့် အခြေအနေများကို အောက်တွင်ကြည့်ပါ။ ထိုအခြေအနေကို ငွေကြေးကမည်ကဲ့သို့ ပြောင်းလဲနိုင်မည်နည်း။

တနင်္လာနေ့

ဒီနေ့ကတော့ အခြေအနေမကောင်းတဲ့နေ့ပဲ။ ငါးတစ်ကောင်မှမမိဘူး။ ဒီတော့ ဈေးထဲမှာ သွားပြီးလဲစရာလည်းမရှိ။မနေ့ကဖမ်းမိတဲ့ငါးတွေကိုတော့ချက်ချင်းလဲလိုက်တယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ရာသီဥတုကပူတော့ ငါးတွေက ပုပ်သိုးလွယ်တယ်။ ဒါကြောင့် ဈေးသိပ်မရဘူး။ လက်ကျန် စားစရာကလည်း မရှိဘူး။ ဗိုက်ကလည်း ဆာလာပြီ။

အင်္ဂါနေ့

ကံကောင်းချင်တော့ ဒီနေ့ ငါးတွေအများကြီးဖမ်းမိတယ်။ ဈေးထဲသွားပြီး ခရမ်းချဉ်သီးတွေနဲ့ ငါးတွေကိုသွားပြီး လဲလိုက်တယ်။ ခရမ်းချဉ်သီးသည်က ၅ ကီလိုပေးမယ်လို့ပြောတယ်။ ဒါပေမဲ့ သင့်ငါးတွေက အကြီးကြီးပဲ။ ဒါကြောင့် ၇ ကီလိုလောက် တန်ဖိုးရှိသင့်တယ်လို့ထင်တယ်။ သင်နဲ့ခရမ်း ချဉ်သီးရောင်းတဲ့သူ စကားများကြတယ်။ နောက်ဆုံးမှာတော့ အခြားသူတစ်ယောက်ဆီမှာ သွားလဲဖို့ဆုံး ဖြတ်လိုက်တယ်။

ဗုဒ္ဓဟူးနေ့

ဒီနေ့ ငါးအများကြီးဖမ်းမိတယ်။ သင်ကဈေးထဲမှာ အာလူးဝယ်ချင်တယ်။ ဒါပေမဲ့အာလူး သည်ကငါးမလိုချင်ဘူး။ ကြက်သွန်ဖြူပဲလိုချင်တာ။ ဒါကြောင့် သင်ကကြက်သွန်ဖြူသည်ကိုသွားရှာပြီး ငါးနဲ့လဲတယ်။ ပြီးတော့ အာလူးတွေကို ကြက်သွန်ဖြူနဲ့ ပြန်သွားလဲရတယ်။

ကြာသပတေးနေ့

ဒီနေ့ သင့်မိဘတွေရှိတဲ့ရွာကိုသွားမလို့။ မိဘတွေကို လက်ဆောင်ပေးဖို့၊ ခရီးစဉ်တစ်လျှောက် စားစရာဝယ်ဖို့၊ ကားခပေးဖို့အတွက် ငါးတွေသင်ယူလာတယ်။ ငါးတွေသယ်လာတဲ့ခြင်းကြီးကိုသယ်ဖို့က အရမ်းလေးတာပဲ

သောကြာနေ့

ဒီနေ့ ငါးဖမ်းပိုက်ကွန်က ပေါက်ပြဲနေတယ်။ သင်အသစ်တစ်ခုလိုချင်တယ်။ ပိုက်ယက်သမားနဲ့ လဲလှယ်ဖို့ သင့်မှာ ငါးမရှိဘူး။ ဒါကြောင့် မိတ်ဆွေဆီသွားချေးတယ်။ ဒါပေမဲ့ သူတို့မှာလည်း ဒီနေ့ ငါးအများကြီးမဖမ်းမိဘူး။ ပိုက်အသစ်အတွက် အလဲအလှယ်ပြုလုပ်ရအောင် ငါးအလို အလောက် သူတို့လည်း မပေးနိုင်ဘူး။

ငွေကြေးက ကုန်ပစ္စည်းချင်းတိုက်ရိုက်လဲလှယ်သောစနစ်ထက် ပိုကောင်းပါသလား။

ငွေကြေးသုံးစွဲခြင်းက တိုက်ရိုက်လဲလှယ်ခြင်းထက် အားသာချက်များရှိသော်လည်း တိုက်ရိုက်လဲလှယ်သောစနစ်ကို မကောင်းဟုပြော၍မရပေ။ ကမ္ဘာတစ်ဝန်း တိုက်ရိုက်လဲလှယ်သောစနစ်ကို သုံးနေဆဲဖြစ်သည်။ တစ်ခါတစ်ရံ တိုက်ရိုက်လဲလှယ် ခြင်းနှင့်ငွေကြေးသုံးစွဲခြင်း နှစ်မျိုးစလုံးကိုလည်း အသုံးပြုကြသည်။ အချို့ကိစ္စများအတွက် တိုက်ရိုက်လဲလှယ်ခြင်းက ပို၍အသုံးဝင်ပြီး အချို့ကိစ္စများအတွက် ငွေကြေးက ပို၍အသုံးဝင်သည်။

နစ်ယောက်တွဲလေ့ကျင့်ခန်း

၁။ အောက်တွင် ဖော်ပြထားသော ဥပမာများကိုကြည့်၍ ငွေကြေး သုံးစွဲခြင်း သို့မဟုတ် တိုက်ရိုက်လဲလှယ်ခြင်းက ပို၍ကောင်းသလား စဉ်းစားဆုံးဖြတ်ပါ။ အောက်တွင် ပေးထားသောအကွက်များတွင် ငွေကြေး သို့မဟုတ် တိုက်ရိုက်လဲလှယ်ခြင်း ဘာတာစနစ် တစ်ခုခုအား ဖြည့်စွက် ပါ။ အတန်းတွင်းဆွေးနွေးပွဲ၌ သင်ရွေးချယ်ထားသောအရာကို အကျိုးအကြောင်းနှင့်တကွ ရှင်းလင်းပါ။ မည်သည့်စနစ်က သင့်ရပ်ကွက်ကျေးရွာအတွက် ပိုမိုကောင်းမွန်သနည်း။ ငွေကြေး သို့မဟုတ် ဘာတာစနစ် တခုကိုဆွေးနွေးပါ။

(က) 'ဒိုယမ်း'သည် ထိုင်း-လာအိုနယ်စပ်ရှိ ဒုက္ခသည်စခန်းတွင် နေထိုင်သည်။ သူမသည် အင်္ကျီပြုပြင် ဖာထေးသော အလုပ်ကို လုပ်ကိုင်သည်။ ထိုဒုက္ခသည်စခန်းသည် မြို့ရွာများနှင့် အတော်အလှမ်းဝေး၏။ ထို့ကြောင့် ထိုစခန်းရှိလူအများစုမှာ အလုပ်မရှိကြပေ။ ထို့ပြင် သီးနှံစိုက်ပျိုးရန်လည်း မြေအလုံ အလောက် မရှိပေ။

ငွေကြေး (သို့မဟုတ်) ဘာတာ

(ခ) 'ပန်'ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံ ကမ်းပေါအနီးရှိရွာ တစ်ရွာတွင်နေထိုင်သည်။ သူမသည် မြစ်ထဲမှငါးများကိုဖမ်း၍ မြို့ရိုစားသောက်ဆိုင်သို့ နေ့စဉ်သွားရောင်းချသည်။

ငွေကြေး (သို့မဟုတ်) ဘာတာ

(ဂ) 'ဘင်ဂျာနီ'သည် အာဖရိကတိုက် ဇင်ဘာဘွေနိုင်ငံရှိ မြို့ငယ်လေးတစ်ခုတွင် နေထိုင် သည်။ သူသည် လက်သမားတစ်ဦးဖြစ်သည်။ ထိုနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေး အခြေအနေသည် တည်ငြိမ်မှု လုံးဝမရှိဘဲ ငွေကြေးတန်ဖိုးသည်လည်း တဟုတ်ထိုး ကျဆင်းလျက်ရှိသည်။ ထိုမြို့ရှိ လူအများစုမှာ အကြွေးများပတ် လည်ဝိုင်းနေကြသည်။

ငွေကြေး (သို့မဟုတ်) ဘာတာ

ဆွေးနွေးခြင်း

၂။ ဘာတာစနစ်သည် မည်သည့်အခါတွင် အကျိုးရှိပါသနည်း။ မည်ကဲ့သို့သော လူ့အဖွဲ့အစည်းများတွင် ထိုစနစ်သည် အကျိုးရှိပါသနည်း။

ယခုခေတ်စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများတွင် ဘာတာ စနစ်ကို အသုံးပြုခြင်း

ယနေ့ကာလ စီးပွားလုပ်ဆောင်ရာတွင် 'ဘာတာ'စနစ်ကို အသုံးပြုဆဲ ဖြစ်သည်။ အကောင်း ဆုံး ဥပမာတစ်ခုမှာ ၁၉၉၁ခုနှစ်တွင် စတင်အသုံးပြုသော ကုမ္ပဏီတစ်ခုနှင့်တစ်ခုအကြား ချိတ်ဆက်၍ ကုန်ပစ္စည်းချင်း ဖလှယ်နိုင်ရန် ဖန်တီးထားသော 'ဘာတာကတ်' ထုတ်လုပ်သည့် ကုမ္ပဏီဖြစ်သည်။ ယင်း 'ဘာတာကတ်'စနစ်ကို ယခုအခါ နိုင်ငံပေါင်း ၁၃ နိုင်ငံတွင် အသုံးပြုလျက်ရှိသည်။ ကုမ္ပဏီ တစ်ခုက ၎င်း၏ ကုန်ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများကို အခြားကုမ္ပဏီတစ်ခုသို့ 'ဘာတာကတ်'ကွန်ယက် ကို အသုံးပြု၍ ပေးနိုင်သည်။ ထိုအခါ ၎င်းတို့ရရှိသောကုန်သွယ်ငွေများကို အကြွေးဝယ်ကတ်ကဲ့သို့သော ကတ်တစ်ခုတွင် ထည့်သွင်းမှတ်သားထားသည်။ ထိုကတ်အတွင်း မှတ်သားထားသော ကုန်သွယ်ငွေများကို အခြားကုမ္ပဏီတစ်ခုမှာ ကုန် ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ ရယူလိုသောအခါ အသုံးပြုနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ထိုကုန်သွယ်ငွေစနစ်အရ ကုမ္ပဏီများသည် အချင်းချင်းတိုက်ရိုက် လဲလှယ်စရာမလိုဘဲ မိမိတို့မည်သည့်ပစ္စည်းကို မည်သည့်အချိန်တွင် အလိုရှိသည်ဆိုသည်ကိုသာ ဆုံးဖြတ်ရန်လိုသည်။ ထိုကုမ္ပဏီများသည် ငွေကြေးကို အသုံးပြုစရာမလိုပေ။

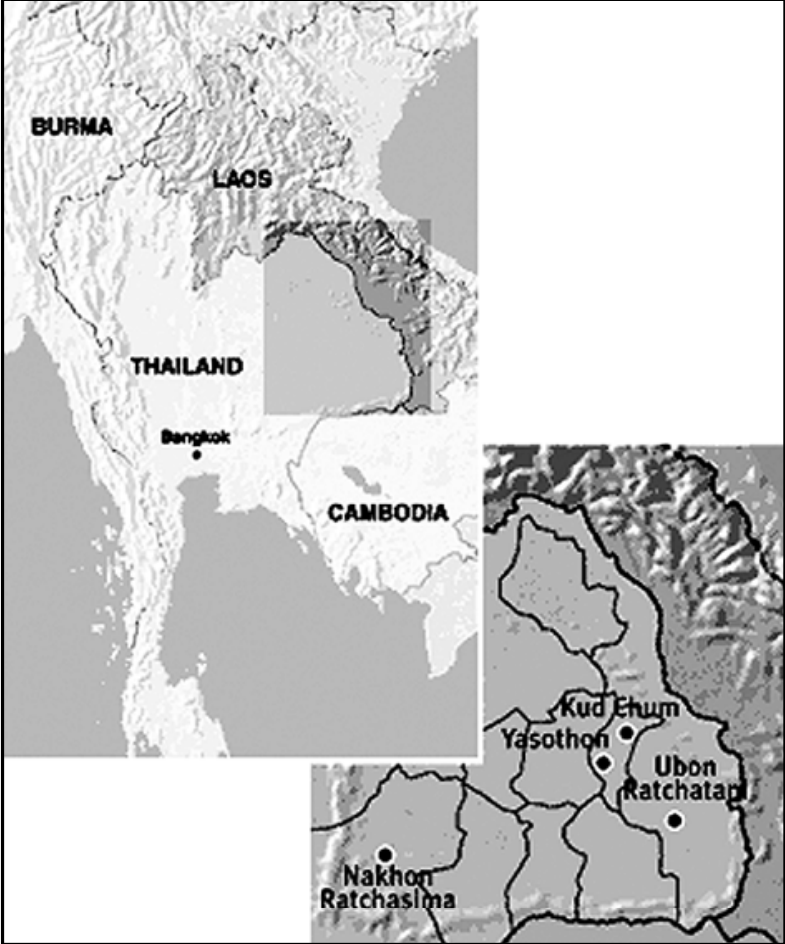

ဘိုင်ကွပ်ချောင်-ယိုးဒယား-စုပေါင်းရပ်ရွာငွေကြေး

ကွပ်ချောင်ဒေသသည် ထိုင်းနိုင်ငံ၏ အရှေ့မြောက်ဘက်ရှိ ကျေးလက်ဒေသတစ်ခု ဖြစ်သည်။ ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ်များတွင် ရွာသူ ရွာသားအများစုသည် အကြွေးများစွာ တင်နေကြပြီး ဘဏ်များအပေါ် များစွာမှီခိုလာရသည်။ ဈေးနှုန်းပြောင်းလဲမှုဒဏ်ကိုလည်း အကြီးအကျယ် ခံစားခဲ့ရသည်။ အထူးသဖြင့် ၎င်းတို့၏ အဒိကသီးနှံဖြစ်သော စပါးဈေးနှုန်းပြောင်းလဲမှုဖြစ်သည်။ လူငယ်များစွာသည် မိမိတို့၏ဇာတိမြေမှစွန့်ခွာ၍ ဘန်ကောက်မြို့တွင် အလုပ်လုပ်ကိုင်ကြသည်။

၁၉၉၈ ခုနှစ်တွင် ထိုဒေသရှိကျေးရွာ ငါးရွာအဖွဲ့ဝင်များ စုပေါင်း၍ မိမိရပ်ရွာ ဖူလုံရေး အတွက် မိမိတို့ကိုယ်တိုင် ကြိုးစားကြရန် ဆုံးဖြတ် ခဲ့ကြသည်။ စုပေါင်းရပ်ရွာ ငွေကြေးအစီအစဉ်ကို ချမှတ်ခဲ့ကြသည်။ ၎င်းတို့ ထုတ်ဝေသော ငွေကြေး အသစ်ကို 'ဘိုင်ကွပ်ချောင်'ဟု ခေါ်ဝေါ်ခဲ့သည်။ 'ဘိုင်ယာ'(Bia) ဆိုသည်မှာ ထိုင်းနိုင်ငံအရှေ့ မြောက်ပိုင်း ဘာသာစကားတစ်ခုဖြစ်သော 'အစ်ဇန်' (Isan) ဘာသာစကားအရ 'သစ်ပင်ငယ်'ဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။ ထိုနာမည်ကို ရွေးချယ်ခြင်းမှာ ၎င်းတို့၏ ကျေးရွာများကို သစ်ပင် တစ်ပင်ကဲ့သို့ ကြီးထွား ဖွံ့ဖြိုးလာစေရန်ဖြစ်သည်။ ထိုရွာများတွင် 'ဘိုင်ယာ'ဘဏ်များ တည်ထောင်ကြသည်။ ထို ဘဏ်တွင် စာရင်းတစ်ခုဖွင့်သူတိုင်း ဘိုင်ယာငွေ ၅၀၀ စီရရှိကြသည်။

ဘိုင်ယာငွေ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ မိမိတို့ ကျေးရွာပိုင် ငွေကြေးထားရှိရန်နှင့် ရွာသားများ ထိုင်းဘတ်ငွေအပေါ် မှီခိုနေခြင်းကို လျော့နည်းလာ စေရန် ဖြစ်သည်။ ထိုဘိုင်ယာငွေကို ၎င်းတို့ဒေသရှိ ရွာငါးရွာ၌သာ သုံးစွဲနိုင်သည်။ စနေနေ့တိုင်း ရွာ တစ်ရွာတွင် ဈေးတန်း ဖွင့်လှစ်ရောင်းချသည်။ ရွာ သားများသည်ဘိုင်ယာငွေ သို့မဟုတ် ဘတ်ငွေကို အသုံးပြု၍ မည်သည့်ပစ္စည်းမဆို ဝယ်ယူနိုင်သည်။ သို့သော် ဘိုင်ယာငွေနှင့် ဘတ်ငွေကိုတော့ မလဲနိုင် ပေ။ ဘိုင်ယာငွေကြေးသည် ကျေးရွာများ ကောင်း စားရေးအတွက် ကျေးရွာသားများကိုယ်တိုင် စီစဉ် ဖန်တီးထားခြင်း ဖြစ်သည်။ရွာငါးရွာမှ ရွေးချယ်တင်မြောက်ထားသော လူများဖြင့်ဖွဲ့စည်းထားသော ကော်မတီတစ်ခုက စီမံခန့်ခွဲသည်။ ဘဏ် တစ်ခုကိုလည်း တည်ထောင်ထားကြသည်။ ရွာငါးရွာမှမည်သူမဆို အတိုးပေးစရာမလိုဘဲ ဘိုင်ယာငွေ ၅၀၀ အထိချေးယူနိုင်သည်။

Bia Kud Chum Banknotes

ထိုကျေးရွာအဖွဲ့သည် ၂၀၀၀ခုနှစ်မတ်လတွင် ဘိုင်ယာငွေကို စတင်သုံးစွဲခဲ့သည်။ ထိုလ၌ပင် ထိုင်းဗဟိုဘဏ် ဒေသအာဏာပိုင်များ၊ စစ်တပ်နှင့် ရဲများ ထိုရွာများသို့ လာရောက်ပြီး ဘိုင်ယာ ငွေအကြောင်း လာရောက် စုံစမ်းခဲ့ကြသည်။ ၂၀၀၀ ခုနှစ် ဧပြီလတွင် ထိုင်းအစိုးရမှ ဘိုင်ယာဘဏ်များ ပိတ်ပစ်ရန် ဖိအားပေးခဲ့သည်။ တရားဝင်ငွေကြေးမဟုတ်ဟု ပြောကြားခဲ့သည်။ ထိုဘိုင်ယာငွေသည် ထိုင်းနိုင်ငံ လုံခြုံရေးအတွက် အန္တရာယ်ရှိသည်ဟုပင် အချို့က ထင်မြင်ယူဆခဲ့ကြပြီး အချို့က ထိုရွာများသည် သီးခြားနိုင်ငံ တည်ထောင်ချင်ကြသောကြောင့်ဟု ယူဆခဲ့သည်။ ထိုရွာအဖွဲ့အစည်းသည် ဘိုင်ယာငွေသုံးစွဲနိုင် ခွင့်ရရှိရန် ဆက်ကြိုးပမ်းခဲ့ကြသည်။ ယခုအခါထိုဒေသရှိ ကျေးရွာငါးဆယ်ရှိသော ထိုရွာအဖွဲ့အစည်းသည် ဘိုင်ယာငွေသုံး စွဲနိုင်ခွင့် ရရှိရန်ဆက်ကြိုးစားခဲ့ကြသည်။ ယခုအခါ ထိုဒေသရှိ ကျေးရွာငါးဆယ်ပါရှိသော 'ဘိုင်ကွပ်ချောင်' အဖွဲ့အမည်ဖြင့် ၅နှစ်စီမံကိန်း အသစ်တစ်ခုကို ချမှတ်ကာ စတင်လုပ်ဆောင်နေကြပြီ ဖြစ်သည်။

ကိုယ်ပိုင်နည်းလမ်း

၁။ နားလည်နိုင်စွမ်းကို စစ်ဆေးခြင်း။ သင့်ဆရာပေးသော လေ့ကျင့်ခန်းများကို ဖြည့်စွက်ပါ။

နှစ်ယောက်တွဲလေ့ကျင့်ခန်း

၁။ သင့်ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ လူငါးဦးကို တွေ့ဆုံမေးမြန်းပါ။ ၎င်းတို့ကုန် ပစ္စည်းများကို ရောင်းဝယ်ရာတွင် ငွေကြေး/ တိုက်ရိုက် လဲလှယ်မှု အကြိမ်မည်မျှ လုပ်ဆောင်ကြသနည်း။ မည်သည့်အတွက်ကြောင့် မည်သည့်အချိန်တွင် ထိုသို့လုပ်ဆောင်ကြသနည်း။ မတူသော ကုန်ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုအပေါ်မူတည်၍ မတူသော စနစ်များကို အသုံးပြုလေ့ရှိပါသလား။ သင်၏ တွေ့ရှိချက်များကို အစီရင်ခံတစ်စောင် ရေးသားပြီး အတန်းသို့တင်ပြပါ။

အကြွေး၊ ချေးငွေ နှင့် အတိုး

မိမိက ပေးစရာရှိသော ငွေကြေးကို အကြွေးဟုခေါ်သည်။ အခြား တစ်ယောက်ထံမှ သင့်ငွေချေးငွားခဲ့လျှင် ၎င်းတို့က သင့်အားချေးသော ငွေကြေးကိုချေးငွေဟုခေါ်သည်။ သင့်မိတ်ဆွေက သင့်ကို ၁၀,၀၀၀ ကျပ်ချေးလျှင် သင့်၌ ပေးစရာအကြွေး ၁၀,၀၀၀ ကျပ်ရှိ သည်။ သင့်သည် အခြားသူတစ်ဦး သို့မဟုတ် ဘဏ်တစ်ခုမှ ငွေချေးခဲ့လျှင် ထိုသူတို့ထံမှ ငွေကိုဝယ်ယူသည်ဟုယူဆနိုင် သည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ငွေပမာဏအများကြီးကို ချေးငွားနိုင်ရန်အလို့ငှာ တစ်ပတ် သို့မဟုတ် တစ်လတစ်ခါ ငွေပမာဏအနည်း ငယ်ပေးရသည်။ ထိုသို့ငွေအနည်းငယ်ပေးခြင်းက အတိုးဟုခေါ်သည်။ အတိုးကိုချေးယူသောငွေပမာဏ အပေါ်တွင် ရာခိုင်နှုန်းဖြင့် တစ်နှစ်အပေါ်တွင် အခြေခံပြီး တွက်ချက် ကြသည်။

ဥပမာ - ၉ ရာခိုင်နှုန်းအတိုးဖြင့် ၁၀၀,၀၀၀ ကျပ်ချေးယူခဲ့လျှင် တစ်နှစ်လျှင် ၉၀၀၀ ကျပ် (၁၀၀,၀၀၀ ထ ၉/၁၀၀ = ၉၀၀၀) ပေးရမည်။ ထို့ကြောင့် တစ်လလျှင် ၇၅၀ ကျပ် (၇၅၀ ထ ၁၂ လ = ၉၀၀၀ ကျပ်) အတိုးပေးရမည်ဖြစ်သည်။ အတိုးပေးရခြင်းကြောင့် အကြွေးဆပ်ရသည့်ငွေများလည်း ပိုများလာသည်။ လူအများစုသည် ၎င်းတို့လက်ထဲတွင် ပိုက်ဆံတစ်ပြားမှမရှိသောကြောင့်သာ ငွေချေးငွားကြခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အတိုး ပေးရခြင်းသည် ပြဿနာကို ဆိုးဝါးသွားစေသည်။

မောင်မောင်သည် တောင်ကြီးမြို့တွင် နေထိုင်သည်။ မကြာခင်က လက်သမားသင်တန်း ဆင်းခဲ့သည်။ သူ၏ မိတ်ဆွေထံမှ လက်သမားသုံး ပစ္စည်းများဝယ်ရန် ငွေ ၁၅၀၀၀၀ ကျပ်ကို ချေးငွားခဲ့သည်။ တစ်နှစ်လျှင် ၁၂ ရာခိုင်နှုန်း ချေးငွေအပေါ်တွင် အတိုးပေးရန် သဘောတူညီခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် တစ်လလျှင် ၁၅၀၀ ကျပ် သူ့မိတ်ဆွေကို အတိုးပေးရသည်။ တပတ်အကြာတွင် သူ၏လက်တွင် ဒါဏ်ရာရရှိခဲ့သည်။ မည်သည့်အချိန်ကျမှ အလုပ်ပြန်လုပ်နိုင်မည်ကို မသိပါ။ ဆရာဝန်က ဒါဏ်ရာသက်သာရန် လပေါင်းအတော်ကြာမည်ဟု ဆိုသည်။ ချေးငွေနှင့် အတိုးကိုမည်သို့ ပြန်လည်ပေးဆပ်ရမည်နည်းဟု မောင်မောင်စိုးရိမ်လျှက်ရှိသည်။

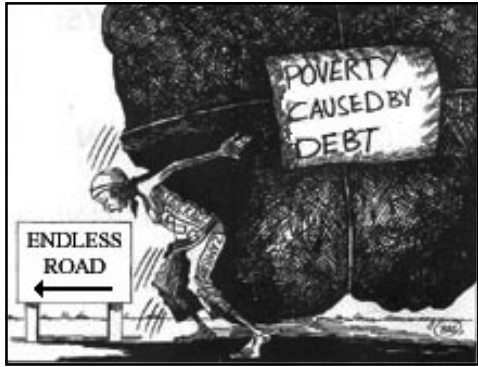
ပြည်ပကြွေးမြီ

လူများကဲ့သို့ပင် နိုင်ငံများသည်လည်း အကြွေးတင်တတ်ကြ သည်။ အခြားနိုင်ငံ သို့မဟုတ် ပြည်ပဘဏ်များမှ ချေးယူလျှင် ပြည်ပကြွေးမြီဟု ခေါ်သည်။ ဆင်းရဲသောနိုင်ငံများသည် ချမ်းသာသော နိုင်ငံများထက် ပို၍ချေးယူကြသည်။ ချေးငွေနှင့်အတိုးပြန် လည်ပေးဆပ်ရန် ပိုပြီးခက်ခဲလာကြောင်း တွေ့ရသည်။ ၁၉၆၀ခုနှစ် နောက်ပိုင်းတွင် ဆင်းရဲနိုင်ငံများ (တတိယကမ္ဘာသို့) ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများဟုလည်း တစ်ခါတစ်ရံခေါ်ဝေါ်ကြသည်။ ဒီချမ်းသာသောနိုင်ငံများထံမှ အတိုးနှုန်းဆက်လက် နည်းနေမည်ဟု ယူဆကာ ငွေများချေးကြသည်။ အမှန်တကယ်တွင်မူ အတိုးနှုန်းများကို မြင့်တက်လာခဲ့သည်။ ယခုအခါ ဆင်းရဲသောနိုင်ငံများသည် ချေးငွေအတွက်ပေးရသော အတိုးအပေါ်တွင် ငွေပမာဏများပြားစွာ သုံးစွဲနေရသည်။ ယခုအခါ ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများသည် တစ်ဒေါ်လာချေးငွေရရှိတိုင်း ၁၃ ဒေါ်လာအတိုးငွေ ပြန်လည်ပေးဆပ်နေကြရ သည်။ ၁၉၇၀ တွင် ကမ္ဘာ့အဆင်းရဲဆုံး နိုင်ငံများပေးဆပ် ရန်ရှိသောကြွေးမြီမှာ ၂၅ ဘီလီယံဒေါ်လာရှိသည်။ ၂၀၀၂ ခုနှစ်တွင် ၅၂၃ ဘီလီယံဒေါ်လာရှိလာသည်။ ထိုကြွေးမြီများကို ကမ္ဘာ့အချမ်းသာဆုံးနိုင်ငံ ၇ နိုင်ငံဖြစ်သော အမေရိကန်၊ ဂျပန်၊ ဂျာမနီ၊ ဗြိတိန်၊ ပြင်သစ်၊ အီတလီနှင့် ကနေဒါနိုင်ငံများကသာ ပိုင်ဆိုင်ကြသည်။

ဆင်းရဲသော နိုင်ငံများအပေါ် ကြွေးမြီ၏အကျိုးသက်ရောက်မှု

ဆင်းရဲသောနိုင်ငံများသည် မိမိတို့၏ ကြွေးမြီအတိုးများပေး ဆပ်ရန်အတွက် နိုင်ငံ၏ ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေးအစီအစဉ်အတွက် အသုံးပြုရန် ရန်ပုံငွေများမှ နုတ်ယူကြရသည်။ ဥပမာ အာဖရိကရှိ ဇမ်ဘီရာနိုင်ငံသည်နိုင်ငံ၏ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု ရန်ပုံငွေ ၏ ၂ ဆခန့်ရှိသော ပမာဏကို ကြွေးမြီပြန်လည် ပေးဆပ်ရာ၌ အသုံးပြုသည်။ ကြွေးမြီပြဿနာ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြစ်သော ဆင်းရဲမွဲတေမှုကြောင့် ကမ္ဘာတစ်ဝန်းတွင် နှစ်စဉ် ကလေး ၁၁ သန်းခန့် သေဆုံးကြရသည်။ ကြွေးမြီဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးများက နိုင်ငံများ၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုကို တားဆီး သကဲ့သို့ ဖြစ်နေသည်။ ထိုကြွေးမြီဝန်ထုပ် ဝန်ပိုးကြောင့် နိုင်ငံ၏သယံဇာတပို့ဆောင်ရေး၊ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှု စသည့်ကဏ္ဍများကို ဖွံ့ဖြိုးအောင် မလုပ်ဆောင်နိုင်ကြ ပေ။

နှစ်ယောက်တွဲလေ့ကျင့်ခန်း

၁။ အထက်ပါစာပိုဒ်ကိုဖတ်ရှုပြီး မေးခွန်း(၃)ခုစဉ်းစားပါ။

အဖွဲ့လိုက်လေ့ကျင့်ခန်း

၂။ ဆင်းရဲသော နိုင်ငံများ၏ ကြွေးမြီများမှာ မျှတမှုမရှိဟုဆိုကြသည်။ အောက်တွင် ဖော်ပြထားသော စာကြောင်းများကိုကြည့် ပါ။ ထိုနိုင်ငံများသည် မိမိတို့၏ပြည်ပ ကြွေးမြီများကို ပြန်လည်ပေးဆပ်သင့်သည်ဟု ဆိုခြင်းကို မျှတမှုရှိသည်ဟု ထင်မြင်ယူဆပါ သလား။ ဘာကြောင့်နည်း။

- အချို့ကြွေးမြီများသည် ကိုလိုနီဘဝက တင်ရှိနေသောကြွေးမြီများကို လွတ်လပ်ရေးရပြီးနောက် ဆက်လက်ပေးဆပ်နေရ ခြင်း။
- အချို့ကိစ္စရပ်များ၌ ရေးငွေများသည် အာဏာရှင်အစိုးရများ၊ အကျင့်ပျက်ခေါင်းဆောင်များလက် ထဲရောက်ရှိသွား ခြင်း။
- ဆင်းရဲသောနိုင်ငံများသည် မိမိတို့၏ ကြွေးမြီများကို ပြန်လည်မပေးဆပ်နိုင်ကြပေ။ နှစ်တစ်ရာခန့်ကြာလျှင် ၎င်းတို့၏ကြွေးမြီပမာဏသည် ၁၃,၇၈၀,၀၀၀,၀၀၀ ဒေါ်လာ အထိရောက်ရှိလာလိမ့်မည်။ တတိယကမ္ဘာရှိ လူတစ်ဦးလျှင် ၃.၅ မီလီယံဒေါ်လာပေးဆောင်ရမည့်သဘောဖြစ် သည်။
- အကြွေးပြန်မဆပ်နိုင်သော နိုင်ငံများ၏ လက်ရှိခေါင်းဆောင်များသည် အကျင့်ပျက်ခြစားနေပြီး လူထုကိုဖိနှိပ်ထားကြ သည်။

ဘာလုပ်ပေးနိုင်မည်နည်း။

ကမ္ဘာ့အဆင်းရဲဆုံး နိုင်ငံများ၏ ကြွေးမြီများကို ဖျက်သိမ်းပေးရန် နိုင်ငံတကာငွေ ကြေးရန်ပုံငွေအဖွဲ့ ကမ္ဘာ့ဘဏ်နှင့် ချမ်းသာသောနိုင်ငံများကို နိုင်ငံတကာမှ ဖိနှိပ်အားပေးလျက်ရှိသည်။ ၂၀၀၅ ဇွန်လတွင် ကမ္ဘာ့အချမ်းသာဆုံးနိုင်ငံများ (ဂျီ ၈ ဟု လူသိများသည်)သည် အဓိကအားဖြင့် အာဖရိကရှိ ၁၈ နိုင်ငံ၏ အကြွေး ၁.၅ ဘီလီယံဒေါ်လာခန့်ကို လျှော့ပေါ့ပေးရန် သဘောတူခဲ့သည်။ ထိုပမာဏသည် တစ်နှစ် ပေးဆောင်ရမည့် အတိုး၏ ၁.၅ဘီလီယံဒေါ်လာခန့်ကို သက်သာစေမည်။ သို့သော် ထိုပမာဏသည် ဆင်းရဲသော နိုင်ငံများ၏ စုစုပေါင်းကြွေးမြီ ၇ ရာခိုင်နှုန်းသာရှိသေးသည်။ ဂျီ ၈ နိုင်ငံများက သက္ကရာဇ် ၂၀၁၀ အတွင်း အာဖရိကသို့ ပမာဏ ၂ ဆတိုးပြီး အကူအညီများပေးရန် ကတိပြုခဲ့ကြသည်။ ရော့ဘ်ဂီတ အဆိုတော်၊ တက်ကြွလှုပ်ရှားသူများဖြစ်သည့် ဘိုနိုနှင့် ဘော့ဂဲဒေါ့တို့က ဂျီ ၈ တချို့နိုင်ငံများသည် ၎င်းတို့ ၏ ကတိအတိုင်းဆောင်ရွက်ရန် နှေးကွေးနေကြသည်ဟု ဝေဖန်ခဲ့သည်။

နှစ်ယောက်တွဲလေ့ကျင့်ခန်း

၃။ မှား/ မှန်ရွေးပါ။ သင့်ဆရာပေးသောလေ့ကျင့်ခန်းများကို ဖြည့်စွက်ပါ။

၁၃။ အခွန်

အဖွဲ့လိုက်လေ့ကျင့်ခန်း

၁။ အခွန်နှင့်ပတ်သက်၍ သင်ဘာများသိပါသနည်း။ စိတ်ထဲတွင် ပုံဖော်ကြည့်ပါ။
 အခွန်ဆိုသည်မှာ လူတစ်ဦးတယောက်ဖြစ်စေ၊ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများကဖြစ်စေ၊ ဒေသဆိုင်ရာ(သို့) ဗဟိုအစိုးရသို့ ပေးရသောငွေဖြစ်သည်။ အခွန်ဟုဆိုရာတွင် တရားမဝင်အဖွဲ့များက အတင်းအကျပ်၊ ဖိအားပေးသောကြောင့် ပေးဆောင်ခြင်းမျိုး မဟုတ်ဘဲ တရားဝင်သတ်မှတ်ထားသော ပေးဆောင်မှုမျိုးကို ဆိုလိုသည်။ ထိုငွေများကို ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေးနှင့် လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးကဲ့သို့ မရှိမဖြစ်လိုအပ်သော လုပ်ငန်းများ အတွက် သုံးစွဲကြသည်။

အဖွဲ့လိုက်လေ့ကျင့်ခန်း

၂။ သင့်နိုင်ငံ၌ အခွန်အမျိုးအစားမည်မျှရှိသနည်း။ စာရင်းပြုစုပါ။ မည်သူများက မည်သည့်အခွန်မျိုးကို ပေးဆောင်ရမည် နည်း။ အဓိကအားဖြင့် အခွန်အမျိုးအစား(၂)မျိုးရှိသည်။

၁။ တိုက်ရိုက်ခွန်

လူတစ်ဦးတစ်ယောက်ခြင်း (သို့) စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအပေါ် ကောက်ခံသောအခွန်
 ဥပမာ - ဝင်ငွေခွန် - လူတစ်ဦးစီ၏ ဝင်ငွေ (လုပ်အားခ) ပေါ်တွင် ကောက်ခံသောအခွန်
 လုပ်ငန်းခွန် - စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၏ အမြတ်အပေါ်တွင် ပေးဆောင်ရသောအခွန်

၂။ သွယ်ဝိုက်ခွန်

ကုန်ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေါ်တွင် ကောက်ခံသောအခွန်
 ဥပမာ - ထပ်ဖြည့်တန်ဖိုးခွန် - ကုန်ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ၏ ဈေးနှုန်းပေါ်တွင် ၎င်းအခွန် အား ထပ်ဆောင်း ကောက်ခံသည်။
 ပိုင်ဆိုင်ပစ္စည်းခွန် - မိမိ၏ အိမ်တန်ဖိုးပေါ်တွင် ပေးဆောင်ရသောအခွန်
 ယာဇ်မျိုးခွန် - စီးကရက်၊ အရက်၊ ဓါတ်ဆီကဲ့သို့ သီးခြားကုန်ပစ္စည်းများအပေါ် ပေး ဆောင်ရ သောအခွန်။
 သွင်းကုန်ခွန် - နိုင်ငံတွင်းသို့တင်သွင်းလာသော ကုန်ပစ္စည်းများအပေါ် ပေးဆောင်ရသောအခွန်

ဆွေးနွေးခြင်း

၃။ သင် (သို့) သင့်မိသားစုသည် အခွန်ပေးဆောင်ရပါသလား။ မည်သည့်အခွန်အမျိုးအစားနည်း။ မည်သည့် အခွန်က တိုက်ရိုက်/ သွယ်ဝိုက် ပေးဆောင်ရသနည်း။ အခွန်ပေးဆောင်ခြင်းကို ကောင်းမွန်သည်ဟု သင်ထင်ပါသလား။ ဘာကြောင့် နည်း။

မျှတသောဝင်ငွေခွန်

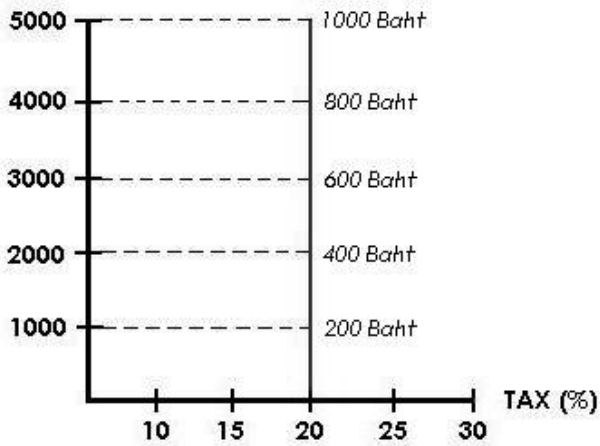
လူများ၏ဝင်ငွေအပေါ် အခွန်ကောက်ခံနည်းအမျိုးမျိုးရှိသည်။

- ၁။ နှုန်းတိုးခွန်ဖြင့် စည်းကြပ်ခြင်း
 ဝင်ငွေမြင့်မားလာလျှင် ပေးဆောင်ရမည့်အခွန်နှုန်းလည်း မြင့်မားလာခြင်းဖြစ်သည်။
- ၂။ နှုန်းသေခွန်ဖြင့်စည်းကြပ်ခြင်း
 ဝင်ငွေနည်းသည်ဖြစ်စေ၊ များသည်ဖြစ်စေ တူညီသောနှုန်းဖြင့် ပုံသေစည်းကြပ်သည်။
- ၃။ နှုန်းလျော့ခွန်ဖြင့် စည်းကြပ်ခြင်း
 ဝင်ငွေများလာလျှင် ပေးဆောင်ရမည့်အခွန်နှုန်းက လျော့နည်းသွားခြင်းဖြစ်သည်။
 မည်သည့်ဝင်ငွေခွန်စနစ်က ပိုမိုသင့်လျော်သည်ဟုသည့် ကိစ္စမှာမူ မကြာခဏ အငြင်းပွားနေကြသည်။

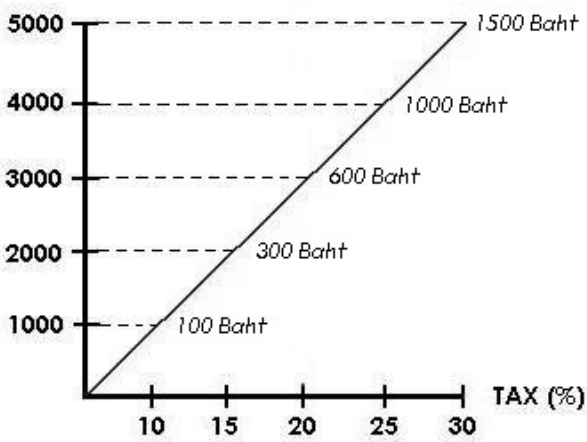
ကိုယ်ပိုင်နည်းလမ်း

ပုံပြချဉ်းအသီးသီးကိုကြည့်၍ နှုန်းတိုးခွန်၊ နှုန်းသေခွန်၊ နှုန်းလျော့ခွန်ဖြင့် စည်းကြပ်ခြင်း ဟုတ်/မဟုတ်ဆုံးဖြတ်ပါ။ ပုံပြချဉ်း၏ ညာဖက်ရှိအကွက်၌ သင်၏အဖြေကိုရေးပါ။

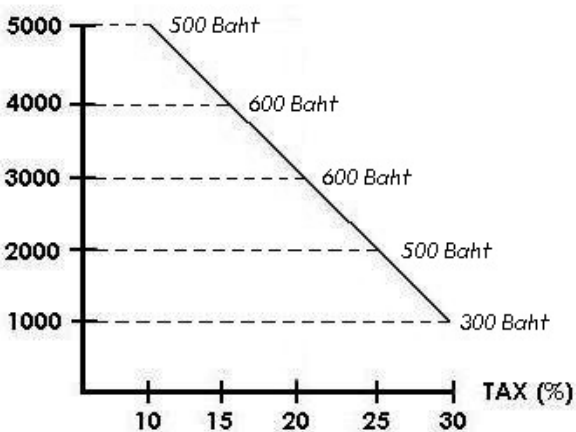
1. MONTHLY INCOME (Thai Baht)

2. MONTHLY INCOME (Thai Baht)

3. MONTHLY INCOME (Thai Baht)

နှစ်ယောက်တွဲလေ့ကျင့်ခန်း

လူတွေဘာပြောနေသနည်း။ မည်သည့်ဝင်ငွေခွန်အမျိုးအစားကို သူတို့နှစ်ယောက်ပြောနေသနည်း။ မည်သည့်တစ်ခုကို သင် သဘောတူပါသနည်း။ ဘာကြောင့်နည်း။

မတရားဘူးကွ။
ငါက ဝင်ငွေရဲ့ ၃၀%ပေးရပြီး၊ မင်း၁၀%ပဲ
ပေးဆောင်ရတယ်။ အစိုးရကပေးတဲ့ ပြည်သူ့ရေးရာဝန်ဆောင်မှု
တွေကျတော့လည်း ငါက မင်းထက်ပို မသုံးပါဘူးကွ။

ဟုတ်ပါတယ်ဗျာ၊
ကျွန်တော်ဝင်ငွေရဲ့ ၃၀%သာ အခွန်ပေးရရင်၊
ကျွန်တော့်မှာ နည်းနည်းပဲရှိ ကျန်တော့မှာပေါ့။ ဒါပေမဲ့ ခင်ဗျာက
ပေးနိုင်တယ်လေဗျာ၊ ခင်ဗျာက ချမ်းသာတော့ လူ့အဖွဲ့အစည်းကို
ပိုထောက်ပံ့ပေးသင့်တာပေါ့။

ကျွန်တော်တို့ ဝင်ငွေအပေါ်မှာ အခွန်ရာခိုင်နှုန်း
အတူတူပဲ ပေးရတာဗျာ၊ ဒါတရားပါတယ်။ ကျွန်တော်က
နည်းနည်းပဲရနိုင်လို့ နည်းနည်းပဲ အခွန်ဆောင်ရတာပါ။

မတရားဘူးကွ။
ငါ့စက်ရုံမှာက အလုပ်သမားအများကြီးပဲ၊
ငါက လူ့အဖွဲ့အစည်းအပေါ်ပိုပြီး အကျိုးပြုနေတာကွ။ ဒါကြောင့်
မင်းထက် အခွန်လျော့ပေးဆောင်သင့်တယ်။

ကျွန်မကလေးတွေက အစိုးရကျောင်းမှာ
မတတ်ဘူး။ ပုဂလိက ကျောင်းမှာ ထားတာ၊ နေမကောင်းရင်လည်း
ပုဂလိကဆေးရုံပဲပြတယ်။ ကျွန်မမှာ ကားရှိတဲ့အတွက် အစိုးရပိုင်
သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးကိုလည်း မသုံးဘူး။ ဒါကြောင့် ရှင့်ထက်
ဝင်ငွေခွန်လျော့ပြီး
ပေးသင့်တယ်။

ဘာပြောတယ် ကျုပ်က
ခင်ဗျာထက်ပိုပြီး ပင်ပင်ပန်းပန်းအလုပ် လုပ်ရတယ်။ ဒါပေမယ့်
ဝင်ငွေနည်းတယ်။ သူဌေးတွေက ဆင်းရဲသားတွေထက်
အခွန်ပိုပေးပြီး ဆင်းရဲသားတွေကို ကူညီသင့်တယ်။

ဆွေးနွေးခြင်း

မှောင်ခိုဈေးကွက်ဆိုတာဘာလဲသင်သိပါသလား။ ခန့်မှန်းကြည့်ပါ။

မှောင်ခိုဈေးကွက်

တရားမဝင်သော ကုန်ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ (ခိုးရာပါပစ္စည်း အပါအဝင်) (သို့မဟုတ်) အခွန်အခမဆောင်ဘဲဖြစ်စေ၊ တရားဝင်လိုဏ်စင် မရှိဘဲဖြစ်စေ၊ လျှို့ဝှက်ထုတ်လုပ်ရောင်းချသော ကုန်ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှု များကို မှောင်ခိုဈေးကွက်ရှိပစ္စည်းဟု ဆိုနိုင်သည်။

ကုန်ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုတို့၏ ရောင်းလိုအားအပေါ် (တစ်နည်း အားဖြင့်) ကုန်ထုတ်လုပ်ခြင်းအပေါ် အစိုးရက တင်းကျပ်သော စည်းမျဉ်း များ ချမှတ်ထားခြင်းကြောင့် ဈေးကွက်ဝယ်လိုအားနှင့် ညီမျှမှု မရှိသော အခါတွင်ဖြစ်စေ (သို့မဟုတ်) ကုန်ပစ္စည်းအတုများ အလွယ်တကူ ထုတ်လုပ်နိုင်ရန် အစိုးရ၏ ဥပဒေများက အားနည်းသောအခါတွင်ဖြစ်စေ၊ မှောင်ခိုဈေးကွက် ပေါ်ပေါက်လာသည်။ မှောင်ခိုဈေးကွက်သည် မည်သည့် စီးပွားရေးမဆို (တနည်းအားဖြင့် နိုင်ငံတိုင်းတွင်) ရှိသည်။ သို့သော် ကန့်သန့်ထိန်းချုပ်မှုများသော စီးပွားရေးနှင့် လျော့ရဲသော ဥပဒေများကို ကျင့်သုံးသည့် စီးပွားရေးစနစ်တို့တွင် မှောင်ခိုဈေးကွက်သည် ပို၍ ကြီးမား နေတတ်သည်။

တစ်ခါတစ်ရံ မှောင်ခိုဈေးကွက်ရှိ ပစ္စည်းများသည် တရားဝင် ဈေးကွက်ပစ္စည်းများထက် ဈေးသက်သာနေတတ်သည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ပုံမှန်ပေးဆောင်ရသော အခွန်အခများမပေးရဘဲ ထုတ်လုပ်နိုင်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ သို့သော် တစ်ခါတစ်ရံ မှောင်ခိုဈေးကွက်ရှိပစ္စည်းများက တရားဝင်ဈေးကွက်ရှိ ပစ္စည်းများ ထက် ပို၍ဈေးကြီး နေတတ်သည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် မှောင်ခိုဈေးကွက်ရှိ ပစ္စည်းများကို ဝယ်ယူရရှိရန် ခက်ခဲခြင်းနှင့် တရားမဝင် ကုန်ပစ္စည်းဖြစ်နေခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်သည်။

ပုံမှန်တရားဝင်ဈေးကွက်မှာကဲ့သို့ပင် မှောင်ခိုဈေးကွက်၌လည်း ရောင်းလိုအားနှင့်ဝယ်လိုအား ဥပဒေသ သဘောတရား ကလွမ်းမိုးထားသည်။ အကယ်၍ လူတို့အလိုရှိသော ကုန်ပစ္စည်းနှင့်ဝန်ဆောင်မှုများသည် ရှားပါးနေပါက (သို့မဟုတ်) တရားမဝင် ကုန်ပစ္စည်းဖြစ်နေပါက(ရရှိရန်ခက်ခဲခြင်းကြောင့်) ဈေးနှုန်းများမြင့်တက်လာမည်။ ထိုအခါ မှောင်ခိုဈေးကွက်အတွင်း၌ အဆိုပါ ပစ္စည်းများ ပို၍ရောင်းချရန် စိတ်တစ်နည်းအားဖြင့် မက်လုံး (ဆွဲဆောင်မှု) ကိုဖြစ်စေသည်။

တစ်ဖန် တရားဝင်ဈေးကွက်အတွင်းရှိ ကုန်ပစ္စည်းများမှာ ဈေးကြီး၍ ဝယ်လိုအားများသောအခါတွင် မှောင်ခိုဈေးကွက်၌ အဆိုပါ ကုန်ပစ္စည်းများကို ဈေးချိုချိုဖြင့် ထုတ်လုပ်ရောင်းချရန် စေ့ဆော်မှုတွန်းအားတစ်ရပ် ဖြစ်စေသည်။

နှစ်ယောက်တွဲလေ့ကျင့်ခန်း

ကမ္ဘာတစ်ဝန်းတွင် မည်သည့်ကုန်ပစ္စည်းများကို မှောင်ခိုဈေးကွက်တွင် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ရောင်းချကြပါသနည်း။ နှစ်ယောက်တွဲ၍ စာရင်းပြုစုပါ။ အဆိုပါကုန်ပစ္စည်းများ မှောင်ခိုဈေးကွက်၌ အများအပြား ရောင်းချကြရခြင်းမှာ အဘယ့်ကြောင့်ဟု သင်ထင်မြင်ပါသနည်း။

၁၄။ ငွေကြေးဖောင်းပွခြင်း

စဉ်းစားခိုင်းခြင်း

၁။ ငွေကြေးဖောင်းပွခြင်းဆိုသော စကားလုံး၏ အဓိပ္ပါယ်ကိုသင်သိပါလား။ ဈေးနှုန်းနှင့် ဆက်စပ်နေ သည်ဟု သင်ထင်ပါသလား။

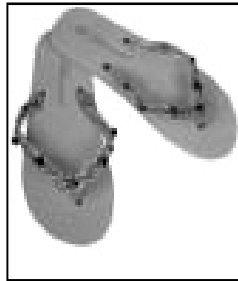
ဆွေးနွေးခြင်း

၂။ သင့်ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ ခေတ်အစားဆုံး ကုန်ပစ္စည်းနှင့်ဝန်ဆောင်မှုများကို စဉ်းစားပါ။ ရှေ့ဆက်၍ ထိုကုန်ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ၏ ဈေးနှုန်းများတက်မည်/ ကျမည်လား။ ဘာကြောင့်နည်း။

ငွေကြေးဖောင်းပွခြင်းဆိုသည်မှာ အထွေထွေကုန်ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ၏စရိတ်များ မြင့်မားလာခြင်းဖြစ်သည်။ ၎င်းကို ကာလတစ်ခု သတ်မှတ်တိုင်းတာကြသည်။ ကုန်ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှု အများအပြား၏ ဈေးနှုန်းများ မြင့်လာမှသာလျှင် ငွေဖောင်းပွသည်ဟု ပြောနိုင်သည်။ ကြက်သား ဈေးနှုန်းများ ရုတ်တရက်ဈေးကြီးသွားပြီး၊ အခြားကုန်ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင် မှုများ၏ ဈေးနှုန်းအလိုက်တက်ခြင်းမရှိလျှင်၊ ငွေဖောင်းပွခြင်း မဟုတ်ပေ။
 အပြန်အလှန်အားဖြင့် ကုန်ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ၏ဈေးများ ကျဆင်းလျှင်လည်း ၎င်းကို ငွေကြေးကျုံ့ဝင်ခြင်းဟုခေါ်သည်။ ငွေကျုံ့ဝင်ခြင်းသည် ဖြစ်ခဲ့သည်။

ငွေကြေးဖောင်းပွခြင်းကို တိုင်းတာခြင်း၊ စားသုံးသူဈေးနှုန်းညွှန်ကိန်း (စီပီအိုင်)

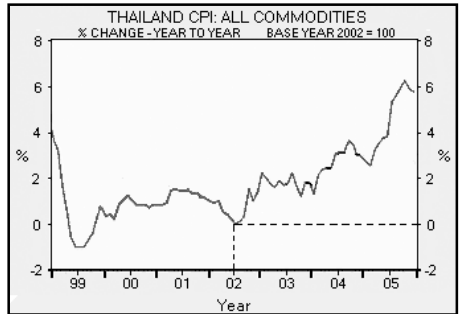
အစိုးရများသည် ငွေဖောင်းပွခြင်းကို တိုင်းတာရန်စားသုံးသူဈေးနှုန်းညွှန်ကိန်းကို အသုံးပြုကြသည်။ ထိုညွှန်ကိန်းက ကာလတစ်ခုအတွင်း ခြင်းတောင်းတစ်ခုထဲတွင် ပါဝင်သော ကုန်ပစ္စည်းနှင့်ဝန်ဆောင်မှုများ၏ ဈေးနှုန်းပျမ်းမျှပြောင်းလဲခြင်းကို တိုင်းတာသည်။ ထိုခြင်းထဲတွင် အစားအသောက်၊ အဝတ်အထည်၊ အိမ်ယာ၊ အိမ်သုံးပစ္စည်းများ၊ အရက်၊ စီးကရက်၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး၊ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု ပညာရေးစသည့် အများသုံးကုန်ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုတို့ပါဝင်သည်။

အခြေခံနှစ်

အင်မလေးရှင်ကို တိုင်းတာရာတွင် နှစ်တစ်နှစ်ကို အခြေခံနှစ်ဟု သတ်မှတ်၍ထိုနှစ်ရှိ စားသုံးသူ ဈေးနှုန်းညွှန်ကိန်းကို ၁၀၀ ဟု သတ်မှတ်မည်။ ငွေကြေးဖောင်းပွမှုကို တွက်ချက်ရာတွင် အဆိုပါ အခြေခံနှစ်နှင့်နှိုင်းယှဉ်ပြီး၊ ရာခိုင်နှုန်းအားဖြင့် မည်မျှပြောင်းလဲကြောင်း တွက်ချက်ကြည့်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဥပမာအားဖြင့် တိုင်းနိုင်ငံ၏အခြေခံနှစ်သည် ၂၀၀၂ ဆိုပါစို့။ ထို၂၀၀၂ ခုနှစ်ကို အဆင့် ၁၀၀ ရှိသည်ဟု သတ်မှတ်ပါ။ ၂၀၀၃ ခုနှစ်တွင် ကုန်ပစ္စည်းများအားလုံး၏ဈေးမှာ ပျမ်းမျှ ၁၈ တက်သွားလျှင် ၂၀၀၃ ခုနှစ်၏ စီပီအိုင်သည် အဆင့် ၁၁၈ ရမည်ဖြစ်သည်။ (အခြေခံနှစ်၏ အဆင့် ၁၀၀ အပေါင်း ၁၈ ဟု ဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်။)

ကိုယ်ပိုင်နည်းလမ်း

၃။ အထက်ပါဂရပ်ကို ကြည့်ပါ။ ၁၉၉၉၊ ၂၀၀၀၊ ၂၀၀၃၊ ၂၀၀၄၊ ၂၀၀၅ ခုနှစ်များ၏ နှစ်လည်တွင်ရှိမည့် (စီပီအိုင်)ကို ခန့်မှန်းပါ။ အတိအကျဖြစ်ရန်မလိုပေ။ ၂၀၀၂ ခုနှစ်အတွက် နမူနာဖြေဆိုချက်ကို ကြည့်ပါ။

နှစ်ယောက်တွဲလေ့ကျင့်ခန်း

၁။ အောက်ဖော်ပြပါဥပမာကိုကြည့်၍ မေးခွန်းများကို ဖြေဆိုပါ။

 <p>Commodity 1 : Oranges</p>	 <p>Commodity 2 : Dollars</p>
---	---

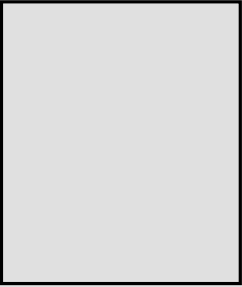
- လိမ္မော်သီးနှင့် ဒေါ်လာဆိုသောကုန်ပစ္စည်း (၂)ခုသာရှိသည်ဆိုပါစို့။ ကုန်ပစ္စည်း (၂)မျိုးစလုံးသည်လည်း အကန့်အသတ် နှင့်သာရနိုင်သည်ဆိုပါစို့။ ၎င်းတို့၏ ရောင်းလိုအားမှာ အကန့်အသတ် ဖြင့်သာရှိသည်။
- ပထမနှစ်။ လိမ္မော်သီးအလုံး ၁၀,၀၀၀ နှင့် ဒေါ်လာ ၅၀၀၀ ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် တစ်ဒေါ်လာလျှင် လိမ္မော်သီး ၂လုံးရ မည်ဖြစ်သည်။
- ဒုတိယနှစ်။ မိုးနည်းသောနှစ်ဖြစ်သည်။ လိမ္မော်သီးအလုံး ၅၀၀၀ သာထွက်ရှိပြီး၊ ဒေါ်လာက ၅၀၀၀ ဆက်ရှိနေမည်ဆိုပါစို့။ တစ်ဒေါ်လာလျှင် လိမ္မော်သီးတစ်လုံးသာ ရတော့မည်ဖြစ်သည်။
- မေးခွန်း(၁)။ လိမ္မော်သီးဈေးနှုန်းမည်သို့ဖြစ်မည်နည်း။ ဘာကြောင့်နည်း။
- တတိယနှစ်။ ရာသီဥတုကောင်းမွန်သောနှစ်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် လိမ္မော်သီးအတွက် ၁၅,၀၀၀ အထိတိုးလာသည်။ ဒေါ်လာကတော့ ၅၀၀၀ ဆက်ရှိဆဲဖြစ်သည်။ တစ်ဒေါ်လာလျှင် လိမ္မော်သီး ၃လုံးရမည် ဖြစ်သည်။
- မေးခွန်း(၂)။ လိမ္မော်သီးဈေးနှုန်းမည်သို့ ဖြစ်မည်နည်း။ ဘာကြောင့်နည်း။
- စတုတ္ထနှစ်။ လိမ္မော်သီး ပုံမှန်သာထွက်ရှိသောနှစ်ဖြစ်ပြီး အလုံး ၁၀,၀၀၀ ထွက်ရှိသည်။ သို့သော် ဗဟိုအစိုးရက ပိုက်ဆံများပိုမို ရိုက်ထုတ်ရန်ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ ဈေးကွက်ထဲတွင် ဒေါ်လာ ၁၀,၀၀၀ ရှိလာသည်။ တစ်ဒေါ်လာ လိမ္မော်သီးတစ်လုံး ဖြစ်လာသည်။
- မေးခွန်း(၃)။ လိမ္မော်သီးဈေးနှုန်းမည်သို့ဖြစ်မည်နည်း။ ဘာကြောင့်နည်း။

ငွေကြေးဖောင်းပွခြင်း ဖြစ်ရသောကြောင်းအရင်းများ

အဖွဲ့လိုက်လေ့ကျင့်ခန်း

၂။ ငွေကြေးဖောင်းပွခြင်းသည် မည်သည့်အတွက်ကြောင့်ဖြစ်ရသနည်း။ စာရင်းပြုစုပါ။ အခြေအနေ (က-င) ကိုကြည့်ပါ။ ရောင်းလိုအားနှင့် ဝယ်လိုအားကို စဉ်းစားရာတွင် သင့်ကို အထောက်အကူပေးပါလိမ့်မည်။

(က) အောင်ကျော်သည် စစ်တွေမြို့၌ မော်တော်ဆိုင်ကယ်ပြင်ဆိုင်လေး တဆိုင်ဖွင့်ထားသည်။ စစ်တွေမြို့ စက်ရုံတစ်ရုံမှ ဆိုင်ကယ်အပိုပစ္စည်းများကို ဝယ်ပေးလေ့ရှိသည်။ ပြီးခဲ့သည့်လက ထိုစက်ရုံ ပိတ်လိုက်ရသောကြောင့် ယခုရန်ကုန်မှ ဝယ်နေရလေသည်။ ပစ္စည်းရောက်ရန် အချိန်ကြာမြင့်ခြင်း၊ ပစ္စည်းလုံလောက်စွာ မရရှိခြင်းများ ဖြစ်ပေါ်နေသဖြင့် ပစ္စည်းမလုံလောက်မှု၊ ပြတ်တောက်သွားမှုများ ကြုံနေရလေသည်။ သူ၏ ဖောက်သည်များက ပစ္စည်းရှားပါးသဖြင့် ဈေးပိုပေးလာခြင်း၊ ပစ္စည်းအနည်းငယ်သာ ရောင်းရသဖြင့် ဝင်ငွေ လျော့နည်းလာမှုမဖြစ်စေရန်အတွက် ဈေးနှုန်းကို မြှင့်လိုက်သည်။)

(ခ) ဆာဆာသည် ဘန်ကောက်ရှိ ချောကလက်စက်ရုံတစ်ရုံတွင် အလုပ်လုပ်သည်။ ဘတ် ၁၀တန် ယခင်တံဆိပ်ချောကလက် ထုတ်လုပ်သော စက်ရုံတစ်ရုံဖြစ်သည်။ ထိုစက်ရုံအလုပ်သမား အားလုံးနီးပါးမှာ အလုပ်သမားသမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင်များဖြစ်ကြသည်။ မကြာမီက စက်ရုံမှ လုပ်အားခ ၈% တိုးပေးရန်ကို အလုပ် သမား သမဂ္ဂအဖွဲ့ကဦးဆောင် ဆွေးနွေးရာအောင်မြင်ခဲ့သည်။ စက်ရုံက ထိုလုပ်အားခ တိုးပေးလိုက်ရ သောငွေကို ကာမိစေရန် ယခင် ဈေးနှုန်းကို (ဘ) ဘတ်သို့ ဈေးတင်လိုက်သည်။

(ဂ) မစ်လီယာမြို့တွင် လွန်ခဲ့သောနှစ်က လိမ္မော်သီးအထွက်နည်းခဲ့သည်။ လိမ္မော်သီးရှားပါးလာမှုကြောင့် လိမ္မော်သီးဈေးများတက်သွားသည်။ စီးပွားရေးဝန်ကြီးသည် လိမ္မော်သီး အလုပ်သမားသမဂ္ဂနှင့် တွေ့ဆုံသည်။ အလုပ်သမားများသည် လိမ္မော်ရည်ကိုပင် ဝယ်မသောက်နိုင်ဖြစ်လာကြသောကြောင့် လိမ္မော်သီးအလုပ်သမား များ သမဂ္ဂက ၎င်းတို့၏ လုပ်အားခကို တိုးပေးရန် စီးပွားရေးဝန်ကြီးထံ တောင်းဆိုခဲ့သည်။ ဝန်ကြီးက လိမ္မော်ကုမ္ပဏီနှင့် ညှိနှိုင်းပေးရာ လုပ်အားခ ၁၅% တိုးပေးရန် သဘောတူခဲ့သည်။ သို့သော် ကုမ္ပဏီက တိုးပေးရသောလုပ်အားခကို ကာမိစေရန် လိမ္မော်ရည်ဈေးနှုန်းကို ၆% တက်လိုက်သည်။ အလုပ်သမားများ ဆန္ဒပြရာ ဝန်ကြီးလည်း ရာထူးမှဖယ်ရှားခံလိုက်ရသည်။ ဝန်ကြီးသစ်က ကုမ္ပဏီနှင့် ဆွေးနွေးရာ လုပ်အားခ ၅% ထပ်မံတိုးပေးခဲ့သည်။ ဈေးများလည်း ထပ်တက်လာပြန်တော့သည်။

(ဃ) ၁၉၉၇-၉၈ တွင် အရှေ့တောင်အာရှတွင် စီးပွားပျက်ကပ်တစ်ဖြစ်ခဲ့သည်။ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများသည် အယုံအကြည် မရှိတော့၍ ၎င်းတို့၏ ငွေများကို ပြန်လည်ထုတ်ယူသွားကြသည်။ လိမ္မော်ရည်ကိုပင် ဝယ်မသောက်နိုင် ဖြစ်လာကြသောကြောင့် လိမ္မော်သီးအလုပ်သမားများ သမဂ္ဂက ၎င်းတို့၏ လုပ်အားခကို တိုးပေးရန် စီးပွားရေးဝန်ကြီးထံ တောင်းဆိုခဲ့ကြသည်။ ဝန်ကြီးက လိမ္မော်သီးကုမ္ပဏီနှင့် ညှိနှိုင်းပေးရာ လုပ်အားခ ၁၅% ရာခိုင်နှုန်း တိုးပေးရန် သဘောတူညီခဲ့သည်။ သို့သော် ကုမ္ပဏီက တိုးပေးလိုက်ရသော လုပ်အားခကို ကာမိစေရန် လိမ္မော်ရည် ဈေးနှုန်းကို ၆ ရာခိုင်နှုန်း တက်လိုက်သည်။ အလုပ်သမားများ ဆန္ဒပြသဖြင့် ဝန်ကြီးသည် ရာထူးမှ ဖယ်ရှားခြင်းခံလိုက်ရသည်။ ဝန်ကြီးအသစ်က ကုမ္ပဏီနှင့် ဆွေးနွေးရာ လုပ်အားခ ၅ ရာခိုင်နှုန်း ထပ်မံတိုးပေး ခဲ့သည်။ ဈေးများလဲ ထပ်တက်လာပြန်တော့သည်။

HISTORICAL VALUE OF THE THAI BAHT AGAINST US\$ 1

(င) စတီဗင်သည် အာဖရိကတိုက်ရှိ ကင်ညာနိုင်ငံမှ ဧည့်လမ်းညွှန်တစ်ယောက်ဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသည်များကို နိုင်ငံအနှံ့ ကားမောင်းပို့ပေးရသည်။ အရှေ့အလယ်ပိုင်း ပြဿနာကြောင့်၊ ရေနံဈေးများ အဆမတန် မြင့်တက်သွားရာ ကင်ညာနိုင်ငံတွင် ဓာတ်ဆီဈေးမှာ အရမ်းမြင့်တက်သွားသည်။ ထို့ကြောင့် သူ၏ ကားခကိုလည်း ဈေးတက်ယူရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့သော်လည်း ခရီးသည်များ လျော့နည်းသွားမည်ကို စိုးရိမ်နေသည်။

ငွေကြေးဖောင်းပွခြင်း၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုများ

အားကောင်းပြီး ညီမျှသော စီးပွားရေးတွင် ဈေးနှုန်းသည် (တစ်နှစ် ၂% သို့မဟုတ် ၃%) သာ တဖြည်းဖြည်းတက်လာသင့် သည်။ ဈေးနှုန်းများ အလွန်လျှင်မြန်စွာ မြင့်မားလာမှသာလျှင် ငွေကြေးဖောင်းပွခြင်း ဖြစ်လာသည်။ အောက်တွင် တင်ပြထားသော ဥပမာများကိုဖတ်ပါ။ သင်သိသောစကားလုံးနှင့် အဓိပ္ပါယ်ကို စစ်ဆေးပါ။

ဥပမာ (၁) ဆာမိသည် အာဖရိကတိုက်ရှိ အီသီယိုးပီးယား နိုင်ငံတွင်နေသည်။ သူသည် မြို့တော်အနီးအဘာဘာတွင် စားသောက်ဆိုင်လေး တစ်ဆိုင်ဖွင့်သည်။ ပြီးခဲ့သောနှစ်မှစ၍ သူ၏သမီး ကောလိပ်ကျောင်း စရိတ်ပေးရန်အတွက် ငွေစုနေခဲ့သည်။ ယခုငွေ ကြေးဖောင်းပွနေခြင်းကြောင့် ဘဏ်ရှိစုထားသောသူ၏ ငွေမှာ တန်ဖိုးကျလာနေသည်။ ထို့ကြောင့် ဘဏ်မှငွေများကိုထုတ်ပြီး မိမိစားသောက်ဆိုင်အတွက် မီးဖိုနှင့် ရေခဲသေတ္တာအသစ် တစ်ခုကို ဈေးမတက်ခင်ဝယ်ရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်သည်။

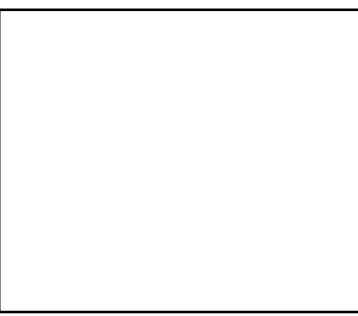
ဥပမာ (၂) တာရစ်သည် အီရတ်နိုင်ငံ ဘတ်ဒက်မြို့တွင် နေထိုင်သည်။ သူသည် အစိုးရ ဌာနတစ်ခုတွင် အလုပ်လုပ်ခဲ့သဖြင့် ပင်စင်လစာအနည်းငယ်သည် ပင်စင်လစာငွေမှာ တစ်နှစ်လျှင် ၂% တိုးသည်။ လစဉ်ဝင်ငွေ အနည်းငယ်ရရှိသော ကော်ဖီဆိုင်ငယ် လေးတစ်ခုလည်းရှိသည်။ နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးပြဿနာများကြောင့်၊ ဈေးနှုန်း များမှာ တစ်နှစ် ၂၀% မြင့်မားလာနေသည်။ သူ့ပင် စင်ငွေနှင့် မလောက်တော့ပေ။ ကော်ဖီဈေးနှုန်းများကို မြင့်တင် လိုက်သဖြင့် သူ၏ဆိုင်သို့ လူလာနည်းသွားသည်။ လူများသည် မိမိတို့၏ငွေများကို ငွေဖောင်းပွမှု နှေးကွေး ကျဆင်းသွားချိန်အထိ ရွှေ၊ ငွေ၊ ကျောက်မျက်ပစ္စည်းများကိုသာ ဝယ်နေကြသည်။

ဥပမာ (၃) မာတီသည် အာဖကန်နစ္စတန်နိုင်ငံ ကဘူးမြို့တွင် နေထိုင်သည်။ သူမတွင် ဆပ်ပြာထုတ် စက်ရုံငယ်လေး တစ်ရုံရှိသည်။ အလုပ်သမား (၈)ယောက်ရှိသည်။ ငွေဖောင်းပွလာမှုကြောင့် ယခင် နှစ်ကထက် ၃၀% ဆပ်ပြာရောင်းအား လျော့နည်းသွားသည်။ လူများသည် ဆပ်ပြာကို လျော့၍ ဝယ်လာကြသည်။ သို့မဟုတ် ဈေးသက်သာသော ဆပ်ပြာကိုသာ ဝယ်ကြသည်။ ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းဈေးများ မြင့်မားလာမှုကြောင့် ယခုအခါ ဆပ်ပြာဈေးကို ပြီးခဲ့သောလထက် ၁၀% ဈေးတက်လိုက်သည်။ သူမ၏ လုပ်ငန်းဆက်လက်လည်ပတ်နိုင်ရန် ငွေအတော်များများကို လည်း ဈေးယူထားရသည်။ သို့သော် လုပ်ငန်းအခြေအနေကောင်းမလာပါက ထိုဈေးငွေကို မည်သို့ ပြန်ဆပ်ရမည်နည်းဟု စိုးရိမ်နေသည်။ သူမ၏ အလုပ်သမားလေးယောက်ကို လုပ်အား ခမပေးနိုင်တော့ သောကြောင့် နောက်လတွင် အလုပ်မဆင်းရန် ပြောသည်။ ထိုနောက် ဆပ်ပြာဈေးကိုလည်း ထပ်မြင့်တက်ရန်လည်း စဉ်းစားထားသည်။

ဥပမာ (၄) 'ရိဒ' သည် ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံ ဆီဟာနီဗီလီအနီး ရွာတစ်ရွာတွင် နေထိုင်သည်။ ရွာရှိရွာသား အားလုံးသုံးရန် ထွန်စက်တစ်ခုရှိသည်။ ထွန်စက်သည် ၎င်းတို့၏လုပ်ငန်းတွင် အလွန် အရေးပါသော ပစ္စည်းဖြစ်သည်။ ပြီးခဲ့သည့်တစ်ပတ်က ထွန်စက်ပျက်သွားသည်။ ပြန်ပြင်ရန်လည်း ကုန်ကျစရိတ် အလွန်ကြီးသည်။ ရိဒက ရွာရှိလယ်သမားများကို ငွေစုထည့်ရန် ထွန်စက်ပြင်ရန် ပြောသည်။ ငွေဖောင်းပွနေခြင်းကြောင့် ရွာသားများသည် ဈေးမတက်ခင် ပစ္စည်းများဝယ်ရန် ၎င်းတို့၏ အပိုငွေလေးများ အားလုံးကို သုံးစွဲလိုက်သည်။ ပြင်ဆင်ခပေးရန် ငွေမရှိတော့ပေ။ ထွန်စက်မရှိလျှင် ဒီနှစ်အတွက် ရိက္ခာအများအပြားထုတ်ရန် မဖြစ်နိုင်တော့ပေ။

ဥပမာ (၅) = အေမင်နာသည် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံတွင် ရှူးဖိနပ်စက်ရုံတစ်ခု တည်ထောင်ထားသည်။ သူ၏ ဖိနပ်များကို ထိုင်း၊ အိန္ဒိယနှင့် စင်္ကာပူနိုင်ငံများသို့ တင်ပို့ရောင်းချသည်။ သူ၏ ဖိနပ်များကို ဈေးသက်သာသောသဖြင့် ထုတ်လုပ် နိုင်ခြင်းကြောင့် ဈေးကွက်တွင် အောင်မြင်နေသည်။ သို့သော် ငွေဖောင်းပွလာမှုကြောင့် ဖိနပ်ဈေးများ တက်ရတော့ မည်ဖြစ်သည်။ လစဉ်လုပ် အားခ၊ စက်ရုံငှားခ၊ ကုန်ကြမ်းဈေးများမှာ မြင့်မားလာသည်။ ဈေးနှုန်းမြင့်တက်မှုကြောင့် ပြည်ပမှ ကုန်ပစ္စည်းအမှာစာများလည်း လျော့နည်းသွားသည်။ တရုတ်၊ ဗီယက်နမ်နိုင်ငံတို့မှ ပို၍ဈေးသက်သာ သောဖိနပ်များကို ဝယ်ယူနိုင်သည်။ တရုတ်၊ ကမ္ဘောဒီး ယားတို့မှ ထုတ်လုပ်သော ဖိနပ်များကို ဈေးတွင်ရောင်းချ နေကြသည်ကို တွေ့ခဲ့ရပြီး၊ ဈေးနှုန်းများလည်း သူ့စက်ရုံထုတ် ဖိနပ်ထက်ပို၍ သက်သာသည်။ ဈေးထိုမှ ဆိုင်များကလည်း သူ့စက်ရုံထုတ်ဖိနပ်များမှာယူ မှုလျော့ချလိုက်သည်။ မကြာမီ သူ့စက်ရုံမှ ဝန်ထမ်းတစ်ဝက်ခန့်ကို လျော့ချပစ်လိုက်ရသည်။

နစ်ယောက်တွဲလေ့ကျင့်ခန်း

အထက်ဖော်ပြပါ အခြေအနေများတွင် ငွေကြေးဖောင်းပွခြင်း၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုများကို ကြည့်ပါ။ အောက်ပါစာ ကြောင်းများကိုကြည့်၍ မည်သည့်အခြေအနေအတွက် မည်သည့်စာကြောင်းများက မှန်သည်ကို ဆုံးဖြတ်ပါ။ စာကြောင်းအသီးသီး ရှိ အကွက်များထဲတွင် ကြက်ခြေခတ်ပါ။

ငွေကြေးဖောင်းပွမှုမြင့်မားနေလျှင်

- ၁။ လူတွေ ငွေမစုဆောင်းချင်ကြပါ။
- ၂။ နိုင်ငံခြားဖြစ်ပစ္စည်းများ အရောင်းသွက်လာနိုင်သည်။
- ၃။ ကုန်ပစ္စည်းများကြီး မဝယ်ကြတော့ပါ။
- ၄။ ပြည်တွင်း၌ ကုန်ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ အရောင်းကျဆင်းသွားသည်။
- ၅။ အလုပ်ပြုတ်သောလူများလာမည်။
- ၆။ ကုမ္ပဏီများပြည်ပသို့ကုန်ပစ္စည်း/ဝန်ဆောင်မှုများတင်ပို့ရောင်းချရာတွင်အခက်တွေ့နိုင်သည်။
- ၇။ ရင်းနှီးငွေများ လျော့နည်းသွားသည်။
- ၈။ ၎င်းတို့ရှိရှိသော ဝင်ငွေ (လုပ်အားခ/ပင်စင်)ဖြင့် ပစ္စည်းအများအပြား မဝယ်နိုင်ပေ။
- ၉။ ပုံမှန်အခြေအနေထက် ငွေချေးငှားသူ ပိုများလာသည်။
- ၁၀။ လူများပို၍ ချမ်းသာလာကြသည်။
- ၁၁။ ပစ္စည်း (ရွှေ) ကို လက်ဝယ်ကိုင်ထားကြသည်။ ငွေကို လက်ဝယ်မထားပေ။

1	2	3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐

အလွန်အကျွံငွေကြေးဖောင်းပွခြင်း

ငွေကြေးဖောင်းပွမှုနှုန်း အလွန်မြင့်မားလျှင် အလွန်အကျွံငွေကြေး ဖောင်းပွခြင်းဟုခေါ်သည်။ ဈေးနှုန်းမြင့်မားလာမှုကို မထိန်းချုပ်နိုင်၊ မခန့်မှန်းနိုင် ဖြစ်လာတော့သည်။ အချို့စီးပွားရေး ပညာရှင်များက လစဉ် ၅၀% ကျော်မျှ ဈေးများမြင့်တက် လာမှသာလျှင် အလွန်အကျွံငွေကြေးဖောင်းပွမှုဟုဆိုသည်။ ယူရိုစလားဗီးယားနိုင်ငံ၏ အလွန်အကျွံငွေကြေးဖောင်းပွမှု၊ ၁၉၉၃-၁၉၉၅ မြေပုံပါသည်။ ငွေစက္ကူပုံလည်း ပါရှိပါသည်။ စာမျက်နှာ ၅၇ တွင် စာသားနှင့် ပုံများအားလုံးပြန်လည်ထည့်သွင်းပေးရန် ဖြစ်ပါသည်။

ယူဂိုစလားဗီးယားနိုင်ငံ၏ အလွန်အကျွံငွေကြေးဖောင်းပွမှု၊ ၁၉၉၃-၁၉၉၅

ဥရောပအလယ်ပိုင်းရှိ ယူဂိုစလားဗီးယားနိုင်ငံသည် ၁၉၉၃တွင် ကွန်မြူနစ်နိုင်ငံ တစ်ခုဖြစ်သည်။ အစိုးရမှ နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးကို တင်းတင်းကြပ်ကြပ်ချုပ်ကိုင်ထားသည်။ ၁၉၈၀ နှစ်များတွင် စီးပွားရေးစီမံ ဆောင်ရွက်မှု ညံ့ဖျင်းသဖြင့် အစိုးရသည် ကြွေးမြီများ ပြန်လည်ပေးဆပ်ရန် ငွေအမြောက်အများ ရိုက်နှိပ်လာရတော့သည်။ ၎င်းလုပ်ရပ်ကြောင့် နှစ်စဉ် ၁၅-၂၅% အထိ ငွေဖောင်းပွခြင်းကို ဖြစ်စေသည်။ ထို့ပြင် အစိုးရဘဏ်များ၌ ပြည်သူများ အပ်နှံစုဆောင်းထားသော ငွေများကိုလည်း ကြွေးမြီပြန်လည်ပေးဆပ်ရာတွင် သုံးခဲ့သည်။

၁၉၉၃ တွင် နိုင်ငံတွင်းရှိ ဈေးဆိုင်အားလုံးနီးပါးကို အစိုးရက စီမံခန့်ခွဲ(အစိုးရပိုင်)သည်။ ဘဏ္ဍာရေး ပြဿနာများကြောင့် ဆိုင်များတွင် ပစ္စည်းအနည်းငယ်သာ ရှိတော့သည်။ ကုန်ပစ္စည်း များ ရှားပါးလာမှုကြောင့် ကုန်ဈေးနှုန်းမြင့်တက်လာခြင်းနှင့် လူမှောင်ခိုဈေးကွက်လည်း အလွန်ကြီးမားလာတော့သည်။ ဓာတ်ဆီဈေးမှာ အလွန်ဈေးကြီး သဖြင့် ကိုယ်ပိုင်ကားများကို မစီးကြတော့ပေ။ ပြည်တွင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး ဘတ်စ်ကား ၄၀% သာ ပြေးဆွဲပေးနိုင်သည်။ အစိုးရက သီးနှံထွက်ချိန်တွင် လယ်သမား များကို ဓာတ်ဆီထောက်ပံ့ မပေးနိုင်တော့ပေ။ ပြည်သူ့ရေးရာ ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းများ (ကျောင်းများ၊ ဆေးရုံများ၊ လမ်းများ)တို့တွင် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန် လုံလောက်သော ငွေမရှိပေ။

အစိုးရက နိုင်ငံရှိ ထုတ်ကုန်များ၏ဈေးနှုန်းကို ထိန်းချုပ်ခြင်းဖြင့် ငွေဖောင်းပွမှုကို ထိန်းနိုင်ရန် ကြိုးပမ်းခဲ့သည်။ မကြာမီ၊ ထုတ်လုပ်သူများသည် အမြတ်မကျန်သဖြင့် ထုတ်လုပ်မှုကို ရပ်ဆိုင်းလိုက်ကြသည်။ ၁၉၉၃ အောက်တိုဘာတွင် ဘဲဂရိတ်မြို့တော်ရှိ ပေါင်မုန့်ဖုတ်သမားများသည် မုန့်ဖုတ်ခြင်း ကိုရပ် ဆိုင်းလိုက်သည်။ ပျမ်းမျှ နေ့စဉ် ငွေကြေးဖောင်းပွမှုမှာ ၁၀၀% သို့ရောက်လာသည်။ အခြေအနေမှာ ပို၍ပို၍ ဆိုးလာသည်။ နိုင်ငံ၏ အခြေအနေမှာ ယိုယွင်းလာသည်။ အလုပ်သမားအများစုမှာ မိမိတို့၏ လုပ်အားခ ငွေဖြင့် မရပ်တည်နိုင်တော့သဖြင့် သပိတ်မှောက်ကြသည်။

A 500 billion Yugoslavian Dinar banknote issued in 1993

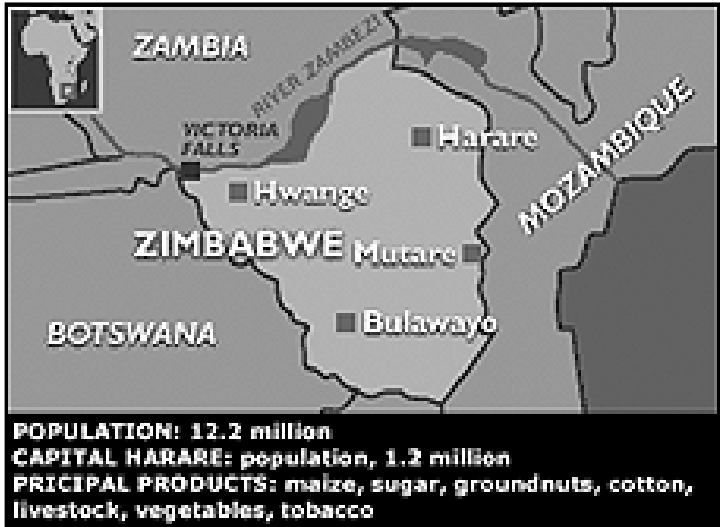
ပင်စင်ငွေကိုလည်း ရပ်ဆိုင်းပစ်လိုက်သည်။ ယူဂိုစလားဗီးယားငွေ (ဒီနာ)မှာ အလွန်တန်ဖိုးထိုးကျလာသဖြင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်များက လက်မခံတော့ပေ။ ၁၉၉၃ အောက်တိုဘာလမှ ၁၉၉၅ ဇန်နဝါရီလအတွင်း ဈေးနှုန်းများမှာ ၅,၀၀၀,၀၀၀,၀၀၀,၀၀၀,၀၀၀% ကွာဒရာလီယံ uadrillion ဖြစ်မည်ဟု ခန့်မှန်းကြသည်။

ကိုယ်ပိုင်နည်းလမ်း

- (၁) ယူဂိုစလားဗီးယားနိုင်ငံ၏ အလွန်အကျွံငွေကြေးဖောင်းပွမှုအကြောင်းမေးခွန်းများ ဖြေဆိုပါ။
- ၁။ ၁၉၉၃ တွင် ယူဂိုစလားဗီးယား၌ မှောင်ခိုဈေးကွက်ကြီး ဘာကြောင့်ဖြစ်လာသနည်း။
- ၂။ ဓာတ်ဆီဈေးနှုန်းမြင့်တက်လာမှုကြောင့် မည်သည့်ပြဿနာများဖြစ်ပေါ်လာသနည်း။
- ၃။ အစိုးရက ငွေဖောင်းပွမှုကို မည်သို့ထိန်းချုပ်ရန် ကြိုးပမ်းခဲ့သနည်း။ ဘာတွေဖြစ်လာသနည်း။
- ၄။ ထိုအချိန်က စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများက ယူဂိုစလားဗီးယားဒီးနားငွေကို ဘာကြောင့် လက်မခံခဲ့သနည်း။

ဇင်ဘာဘွေနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးအကျပ်အတည်း

အာဖရိကရှိ ဇင်ဘာဘွေနိုင်ငံသည် ၁၈၈၈ တွင် ဗြိတိသျှ ကိုလိုနီဖြစ်ခဲ့ပြီး၊ ရိုဒီးရှားဟုခေါ်တွင်သည်။ ၁၉၂၂ တွင် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ကိုလိုနီနိုင်ငံဖြစ်လာပြီး ၁၉၅၃ တွင် လွတ်လပ်ရေးရရှိခဲ့သည်။ ထိုအချိန်က တိုင်းပြည်ကို စိုက်ပျိုးမြေများကို စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ အားလုံးနီးပါး ပိုင်ဆိုင်သော လူဖြူအများစုကသာ အုပ်စိုးခဲ့သည်။ လူမည်း အများစုမှာ ဆင်းဆင်းရဲရဲ ကျွန်ဘဝဖြင့် ဆင်းရဲစွာနေခဲ့ရ သည်။

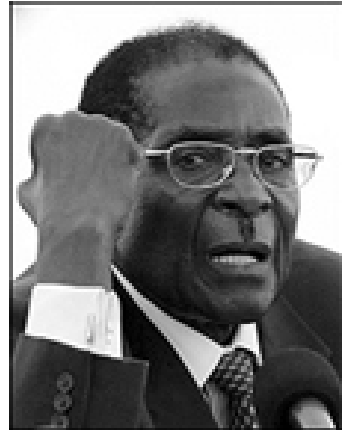
၁၉၆၀ ပြည့်နှစ်များတွင် လူမည်းပြောက်ကျား အုပ်စုများက စတင်တော်လှန်ခဲ့သည်။ ထိုအုပ်စုများထဲမှ တစ်ခုဖြစ်သော ဇန်နပေါတီကို ရောဘတ်မူဂါဘီက ဦးဆောင် ခဲ့သည်။ ငြိမ်းချမ်းရေး သဘောတူညီချက် လက်မှတ်ရေး ထိုးခဲ့ပြီး၊ ၁၉၈၀ တွင် လွတ်လပ်သော ရွေးကောက်ပွဲတစ်ခုကို ကျင်းပခဲ့ သည်။ ရောဘတ်မူဂါဘီ၏ ဇန်နပေါတီက အပြတ် အသတ်အနိုင်ရခဲ့သည်။ မူဂါဘီ၏ ပုံရိပ်မှာ ပြောက်ကျားသူရဲကောင်းမှ ရက်စက်သော အာဏာရှင်အဖြစ် နိုင်ငံတကာ အမြင်တွင် ပြောင်းလဲ သွားခဲ့သော်လည်း ရွေးကောက်ပွဲတိုင်းတွင် အနိုင်ရခဲ့သည်။ သူ့ကို ရွေးကောက်ပွဲများတွင် ကုလားဖန်ထိုးခြင်း အတိုက်အခံအဖွဲ့ဝင်များကို ဖမ်းဆီးနှိပ်စက်၊ သတ်ဖြတ်ခြင်းတို့ ရှိကြောင်း စွပ်စွဲခဲ့သည်။

၂၀၀၀ ခုနှစ်တွင် လူဖြူမြေပိုင်ရှင်များ၏မြေများကို လူမည်းများသို့ပေးရန် တွန်းအားပေးနေသော ဥပဒေအသစ်တစ်ခုကို တင်သွင်း ခဲ့သည်။ သူ၏ပါတီအဖွဲ့ဝင်များက ထိုမြေများကို ထိန်းချုပ်လိုက်သဖြင့် လူဖြူမြေပိုင်ရှင်များမှာ ထိခိုက်ဒဏ်ရာရခြင်းများ၊ အချို့မှာ အသတ်ခံရခြင်းများ ရှိခဲ့သည်။

ထိုဥပဒေသစ်ကြောင့် စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍတွင် အခြေအနေဖရိဖရဖြစ်ခဲ့ရသည်။ ၎င်းတို့၏ စီမံခန့် ခွဲမှုညံ့ဖျင်းသောကြောင့် စားနပ်ရိက္ခာနှင့် အခြားလယ်ယာထွက်ကုန် ပစ္စည်းများ၏ ကုန်ထွက်ပမာဏမှာ အများအပြား လျော့ကျသွားခဲ့သည်။

လယ်ယာထွက်ကုန်ပစ္စည်းများမှာ ဇင်ဘာဘွေနိုင်ငံ၏ အဓိကပို့ကုန်ဖြစ်ပြီး နိုင်ငံခြားငွေရသော အဓိကကဏ္ဍဖြစ်သည်။ ယခု အများပြည်ပတင်ပို့ရောင်းချရန် ပစ္စည်းများ မရှိတော့ပေ။

နိုင်ငံခြားငွေလိုအပ်သည် ဇင်ဘာဘွေနိုင်ငံအား အလွန်အကျွံ ငွေကြေးဖောင်းပွမှုကိုဖြစ်စေသည်။ ၁၉၉၈ တွင် ငွေဖောင်းပွမှုနှုန်း ၃၂% ရှိသည်။ အချို့စီးပွားရေးပညာရှင်များက ၂၀၀၇ တွင် သန်း ၁.၅% မြင့်တက်နိုင်သည်ဟု ခန့်မှန်းခဲ့သည်။ ၂၀၀၇ ဇွန်လတွင် ငွေဖောင်းပွမှုကို လျော့ချနိုင်ရန်အတွက် ကြိမ်ကြိရာ လုပ်ဆောင်မှုတစ်ခုကို ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ မူဂါဘီက ဈေးဆိုင်များအားလုံးကို အနည်းဆုံး ၅၀% လျော့ဈေးဖြင့် ရောင်းရန် အမိန့်ထုတ်ခဲ့သည်။ မလိုက်နာသောဆိုင်ရှင်များကို ဖမ်းဆီးခဲ့သည်။ ထိုလုပ်ရပ်ကြောင့် အခြေအနေမှာ ပို၍ဆိုးရွားလာခဲ့သည်။ ဆိုင်များကို ၎င်းတို့ ဝယ်ဈေးထက်လျော့၍ ကုန်ပစ္စည်းများကို ရောင်းရန် ဖိအားပေးခဲ့သည်။ လူထောင်ပေါင်းများစွာက ထိုဈေးပေါသောပစ္စည်းများကို အလှအယက်ဝယ်ယူကြသည်။ သို့သော်ပစ္စည်းကုန်သွားလျှင်အသစ်ထပ်ဝယ် ရန်မတတ်နိုင်တော့ပေ။

ခါတစ်ဆီမှာ အလွန်ရှားပါးပြီး အငှားယာဉ်များ ဘတ်စ်ကားများလည်း ပြေးဆွဲခြင်း မရှိတော့ပေ။ အချို့ စားသောက်ကုန်များမှာ အလွန်ပင်ရှားပါးလာသည်။ အသားဈေး အလွန်ပင်ဈေးနိမ့် အသားရောင်းသူများ အသားဖော်မရောင်းလိုတော့ပေ။ ထို့ကြောင့် ဈေးထဲတွင် အသားဆိုင် အနည်း ငယ်သာ ရှိတော့သည်။

နေ့တိုင်းနီးပါး လျှပ်စစ်မီးနှင့် ရေမရှိခြင်း၊ အရူးမပေါ်လိုခြင်းကြောင့် စက်ရုံအများ စုကိုပိတ်ခဲ့ရသည်။ အစိုးရက ပိတ်ပစ်သော စက်ရုံများကိုသိမ်းမည်ဟု ကြော်ငြာခဲ့သည်။ နိုင်ငံခြားသားပိုင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို ပြည်သူပိုင်သိမ်းရန် ဥပဒေသစ်တစ်ရပ် ပြဌာန်းရန် မူဂါဘီက ပါလီမန်ကို တိုက်တွန်းအားပေးနေသည်။ လူဦးရေ၏ ၈၀ ရာခိုင်နှုန်းမှာ အလုပ်လက်မဲ့များဖြစ်ပြီး ထပ်မံမြင့်တက် လာနေသည်။ ဇင်ဘာဘွေနိုင်ငံ၏အနာဂါတ်မှာ မရေရာပေ။

၁၅။ စီးပွားရေးစနစ်များ

နိုင်ငံများ/အစိုးရများသည် နိုင်ငံ၏စီးပွားရေးအတွက် အရေးအကြီးဆုံး ဆုံးဖြတ်ချက်များသည် ဘာတွေဖြစ်မည်ဟု သင်ထင်ပါသနည်း။

ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းရှိ နိုင်ငံများသည် တစ်နိုင်ငံမူတစ်မျိုးဖြင့် စီမံလုပ်ဆောင်ကြသည်။ အစိုးရများ၏ ၎င်းတို့ စီးပွားရေးအပေါ် ထိန်းချုပ်မှု အတိုင်းအတာလည်း ကွဲပြားကြသည်။ အမေရိကန်၊ ဗြိတိန်ကဲ့သို့ အချို့နိုင်ငံများတွင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်း အများစုမှာ ပုဂ္ဂလိကပိုင်ဖြစ်သည်။ အစိုးရမှ အခြေခံဥပဒေများ ချမှတ်ထားသော်လည်း စီးပွားရေးလုပ်ငန်း များတွင် ဝင်ရောက်စွတ်ဖက်မှု နည်းပါးသည်။ မြောက်ကိုရီးယားကဲ့သို့ နိုင်ငံများတွင် ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းအနည်းငယ်သာ ရှိသည်။

မည်သို့ပင်ဆိုစေ၊ နိုင်ငံတိုင်း စီးပွားရေးဆိုင်ရာ အခြေခံဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ရမည်သာဖြစ်သည်။

- (၁) မည်သည့် (မည်မျှလောက်သော) ကုန်ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများကို ထုတ်လုပ်မည်။
ဥပမာ - လိမ္မော်သီးလား၊ သရက်သီးလား၊ ဝက်လား၊ နွားလား၊ ပညာရေးလား၊ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုအတွက်လား
- (၂) ကုန်ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများကို မည်ကဲ့သို့ထုတ်လုပ်မည်။
ဥပမာ - မည်သည့်စက်ပစ္စည်း၊ ကရိယာများအသုံးပြုမည်၊ မည်သည့်နေရာတွင် ထုတ်လုပ်မည်။
- (၃) မည်သူတို့က ဝယ်ယူသုံးစွဲမည်၊ မည်မျှသုံးစွဲမည်။
ဥပမာ - အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီး၊ လူကြီး၊ ကလေး၊ မြို့နေလူတန်းစား၊ ကျေးလက်နေလူတန်းစား
- (၄) ကုန်ပစ္စည်းစရိတ်၊ အလုပ်သမားစရိတ် မည်မျှကုန်ကျမည်။

မတူညီသောစီးပွားရေးစနစ်များ၏ သမ္မတများ ဂျော့ရှ်ဒဗလ္လူဘုရှ်(အမေရိကန်)၊ ပလာတီမာဂူတင်(ရုရှား)၊ ဟူကျင်တောင်(တရုတ်)

အထက်ပါဆုံးဖြတ်ချက်များကို ချမှတ်အကောင်အထည်ဖော်ရန် အဓိက စီးပွားရေးစနစ်သုံးမျိုးရှိသည်။

၁။ လွတ်လပ်သောဈေးကွက်စီးပွားရေး

စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ (ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ) ကသာ စီးပွားရေးဆိုင်ရာဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ကြသည်။ မည်သူတွေအတွက် ထုတ်လုပ်မည်၊ ဘယ်လိုထုတ်လုပ်မည်။ ဘာတွေကို ထုတ်လုပ်မည်ဆိုသည်ကို ၎င်းတို့ကသာ ဆုံးဖြတ်သည်။ ရင်းမြစ်များကို အဓိကအားဖြင့် ဝယ်လိုအားနှင့် ရောင်းလိုအားပေါ်မူတည်၍ ခွဲဝေသတ်မှတ်ကြသည်။

၂။ စီမံကိန်းစီးပွားရေး

အစိုးရက စီးပွားရေးဆိုင်ရာဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်သည်။ ဘာတွေထုတ်မည်၊ ဘယ်လိုထုတ်မည်၊ ဘယ်သူတွေအတွက် ထုတ်လုပ်မည် ဆိုသည်ကို အစိုးရကပဲ စီမံရေးဆွဲသည်။ အဓိကအားဖြင့် ရင်းမြစ်များကို ချမှတ်ထားသောမူအရ အစိုးရကသာ ခွဲဝေသတ်မှတ်သည်။

၃။ ရော၊ ထွေးစီးပွားရေး

အချို့သောစီးပွားရေးဆုံးဖြတ်ချက်များကို စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများက ဆုံးဖြတ်ပြီး၊ အချို့ကို အစိုးရက ဆုံးဖြတ်သည်။ အချို့ရင်းမြစ်များကို ဝယ်လိုအား၊ ရောင်းလိုအားပေါ်မူတည် ဆုံးဖြတ်ပြီး အချို့ကို အစိုးရ ချမှတ်ထားသော စီမံကိန်းများ အရသာ ခွဲဝေသတ်မှတ်သည်။ လုံးဝလွတ်လပ်သော (သို့) လုံးဝစီမံကိန်းချမှတ်ထားသော စီးပွားရေးမျိုးမှာ အလွန်နည်းပါးသည်။ ယနေ့ ကမ္ဘာပေါ်ရှိ စီးပွားရေးအများစုမှာ ရောထွေးစီးပွားရေးပုံစံဖြစ်သည်။ အရင်းအမြစ်များ ခွဲဝေသတ်မှတ်ရာတွင် အစိုးရနှင့် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ နှစ်ခုလုံးက ခွဲဝေသတ်မှတ်ကြသည်။ စီးပွားရေးတိုင်းတွင် အစိုးရ၏ ဝင်ရောက်ထိန်းချုပ်မှု၊ ပုဂ္ဂလိကနှင့် အစိုးရကဏ္ဍများ၏ ပေါင်းစည်း လုပ်ကိုင်နေမှုများမှာ သူနည်းသူဟန်နှင့်သာ ဖြစ်သည်။ အစိုးရများ၏ ထိန်းချုပ်မှု ဒီဂရီများလည်း မတူကြပေ။

အဖွဲ့လိုက်လေ့ကျင့်ခန်း

၂။ အထက်ပါ အချက်အလက်များကိုကြည့်ပါ။ စကားလုံးများမဟုတ်ပဲ သဘောသဘာဝများကို ပြန်စဉ်းစားပါ။ ဆရာက သင့်ကို မေးခွန်းများပေးပါလိမ့်မည်။

(က) ကျုပ်တို့ နိုင်ငံရဲ့ စီးပွားရေးစနစ် အကောင်းဆုံးပဲဗျ။ အစိုးရက အခမဲ့ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု၊ ပြည်သူ့ရေးရာ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးတွေကို အစိုးရကထောက်ပံ့ပေးတယ်။ လျှပ်စစ်မီးနှင့် ရေနွေးကလည်း သက်သာတယ်။ ကျုပ်ရဲ့ လုပ်ငန်းထဲလည်း ဝင်မစွတ်ဖတ်ဘူး။ ကိုယ်လုပ်ချင်တာ ကိုယ့်ဖာသာ ဆုံးဖြတ်တယ်။ ကျုပ်လို ချင်တဲ့ဈေးနှုန်းကို ကျုပ်သတ်မှတ်နိုင်တယ်။

(ခ) ကျွန်မတို့ နိုင်ငံရဲ့ စီးပွားရေးစနစ်ကမှ တကယ့်အကောင်းဆုံးရင့်။ ပုဂလိကစီးပွားရေး လုပ်ငန်းတွေကသာ ကုန်ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုတွေ အားလုံးကို ထုတ်လုပ်တယ်။ အပြိုင်အဆိုင် များတော့ ဈေးသက်သာတယ်။ ဝန်ဆောင်မှုလည်း ကောင်းတယ်။ ဈေးကွက်ကသာ အားလုံးကို ဆုံးဖြတ်တာရင့်။

(ဂ) ခင်ဗျားတို့နှစ်ယောက်လုံးမှားတယ်။ ကျုပ်တို့စနစ်ကမှ အကောင်းဆုံးဗျ။ အလုပ်အကိုင်၊ ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှု၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး၊ အခြေခံအဆောက်အအုံတွေ၊ အိမ်ရာတွေ၊ အိုဗျာ အားလုံးဆိုအားလုံး ကျုပ်တို့အစိုးရက ထောက်ပံ့ပေးတယ်ဗျ။ ဈေးနှုန်းကို အစိုးရကလဲ သတ်မှတ်တယ်။ ကျုပ်တို့ဘာမှ စိုးရိမ်စရာမလိုဘူး။

ကိုယ်ပိုင်နည်းလမ်း

၁။ မည်သည့်စီးပွားရေးစနစ်အကြောင်း အထက်ပါလူသုံးယောက်ပြောနေသနည်း။ ၎င်းတို့ဘာ တွေပြောနေသနည်း။ ဖတ်၍ ဆုံးဖြတ်ချက် ချပါ။
 (က)
 (ခ)
 (ဂ)

စီးပွားရေးလွတ်လပ်မှု

အချို့စီးပွားရေးပညာရှင်များနှင့် နိုင်ငံရေးသမားများက စီးပွားရေးလွတ်လပ်မှုအကြောင်းပြောနေကြတယ်။ လွတ်လပ်သောဈေးကွက် စီးပွားရေးက စီမံကိန်းစီးပွားရေးထက်ပိုပြီး လွတ်လပ်မှုရှိမယ် ထင်ကြတယ်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် စီးပွားရေး ဆိုင်ရာဆုံးဖြတ်ချက်များကို အစိုးရက မဆုံးဖြတ်ဘဲ ဈေးကွက်ကသာ ဆုံးဖြတ်ပေးလိုဖြစ်တယ်။ ဒါမှသာ ပိုမိုကောင်းမွန်လွတ်လပ်ပြီး ချမ်းသာတဲ့လူ့အဖွဲ့အစည်း ဖြစ်လာမယ်လို့ ယုံကြည်ကြတယ်။ သို့သော် ထိုအမြင်ကို အပြည့်အဝ သဘောတူလက်ခံခြင်း မရှိတဲ့ လူအများအပြားလည်း ရှိနေပါတယ်။

ဆွေးနွေးခြင်း

၂။ စီးပွားရေးလွတ်လပ်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ အောက်ပါမေးခွန်း (၃) ခုကို သင်မည်သို့ထင်မြင်ယူဆပါ သနည်း။ ငွေကြေးအမြတ် ရရှိရန် မည်သည့်လုပ်ဆောင်မှုကိုမဆို ဆောင်ရွက်နိုင်သောစီးပွားရေးလွတ်လပ်မှုရှိသင့် ပါသလား။
 အစိုးရနှင့် ပြည်သူမည်သူက ပို၍ စီးပွားရေး၌ ဝင်ရောက်ထိန်းချုပ်သင့်သနည်း။ စီးပွားရေး လွတ်လပ်မှု လူ့အခွင့် အရေးများ ပို၍အရေးပါပါသလား (သို့) အရေးပါမှုလျော့နည်းသင့်ပါသလား။
 စီးပွားရေးလွတ်လပ်မှုကို မည်သူ့အချိန်တွင် မည်သည့်အတွက် ဝင်ရောက်ကန့်သတ်ထိန်းချုပ်သင့်ပါသည်။

အဖွဲ့လိုက်လေ့ကျင့်ခန်း

၃။ အပြည့်အဝလွတ်လပ်သော ဈေးကွက်စီးပွားရေးနှင့် အပြည့်အဝစီမံကိန်း စီးပွားရေး၏ အန္တရာယ်များကို စဉ်းစားပါ။ အုပ်စုဖွဲ့ ဆွေးနွေးပြီး နောက်စနစ် (၂)ခု၏ ဖြစ်နိုင်သောအန္တရာယ်များကို စာရင်းပြစုပါ။

ခနခွဲဝေခြင်းနှင့် စီးပွားရေးလွတ်လပ်မှု

လူအချို့က လွတ်လပ်သောဈေးကွက်ကို အပြည့်အဝထောက်ခံနေသော်လည်း ၎င်းကိစ္စမှာ အငြင်းပွားစရာများဖြင့် ပြည့်နှက်နေသည်။ လွတ်လပ်သောဈေးကွက်သဘောတရားကို ထောက်ခံကြသူများက စီးပွားရေးလွတ်လပ်မှုကသာ အမျှတဆုံး နည်းလမ်းဖြစ်သည်ကို ယုံကြည်နေ ကြသည်။ လွတ်လပ်သောဈေးကွက်တွင် ပြိုင်ဆိုင်မှုက အတွေးအခေါ်အသစ်များပေးသည်။ ဈေးနှုန်းများကိုလည်း ကျစေသည်။ ဝယ်သူများကို ပိုမိုရွေးချယ်ပိုင်ခွင့်ကိုလည်း ပေးသည်။ လူတိုင်းကို ခနခွဲစွာရရှိနိုင်မည့် အခွင့်အလမ်းများကိုလည်း ပေးနိုင်သည်ဟု ရပ်ခံတင်ပြကြသည်။ လွတ်လပ်သောဈေးကွက်က သူ့ဘာသာသူထိန်းချုပ်နိုင်စွမ်း ရှိသောကြောင့် အစိုးရ၏ ဝင်ရောက်စွက်ဖက်မှုများကို အနိမ့်ဆုံးလျော့ချသင့်သည်ဟု ဆိုသည်။

သို့သော် အခြားသူများက သဘောမတူကြပေ။ လွတ်လပ်သောဈေးကွက်က ခနခွဲဝေမှုမညီမှုကို ဖြစ်စေသည်။ အချို့ လူတွေက ခနခွဲစွာအမြောက်အမြားရနိုင်သော်လည်း၊ အခြားလူအများစုမှာ အလွန်ဆင်းရဲစွာ နေကြရသည်။ ထိုကဲ့သို့ အဖြစ်မျိုး နိုင်ငံတွင်းမှာ ဖြစ်နိုင်သလို၊ နိုင်ငံများကြားတွင်လည်း ဖြစ်နိုင်သည်။ အစိုးရ၏ ဝင်ရောက်ထိန်းချုပ်မှုအားနည်းခြင်းသည် ချမ်းသာသောလူများကို ပို၍ချမ်းသာစေနိုင်သလို၊ ဆင်းရဲသောလူများကိုလည်း ပို၍ဆင်းရဲစေသည်ဆိုသည်။ ပညာရေး၊ ကျန်းမာ ရေး၊ စောင့်ရှောက်မှု၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးတို့သည် ပုဂ္ဂလိကပိုင် လုပ်ငန်းများဖြစ်သဖြင့် လူဆင်းရဲများအတွက် မတတ်နိုင်ဖြစ်လာရသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ အခကြေးငွေပေးရသောကြောင့်ဖြစ်သည်။

အုပ်စုလေ့ကျင့်ခန်း

၁။ သင်သည် မာဇာလီယား အစိုးရ၏ စီးပွားရေး မဟာဗျူဟာကော်မတီအဖွဲ့ဝင်ဖြစ်သည်။ ဝန်ကြီးချုပ်က သင့်အား နောင်အနှစ် ၅၀ အတွက် စီးပွားရေးဗျူဟာများ အကောင်အထည်ဖော်မှုနှင့် ပတ်သက်၍ မေးမြန်းလာသည်။ နောက်တပတ်တွင် သင်၏မဟာဗျူဟာကို ပါလီမန်၌တင်သွင်းလိမ့်မည်။ အကြံဉာဏ်များကို လက်ခံ၊ မခံကို မဲခွဲဆုံးဖြတ်ကြမည်။ သင်ဆုံးဖြတ်ပေးရမည်မှာ

- (က) မာဇာလီယားနိုင်ငံသည် မည်သည့်စီးပွားရေးစနစ်ကို ကျင့်သုံးသင့်သနည်း။ ဘာကြောင့်နည်း။
- (ခ) အရင်းမြစ်များနှင့် လုပ်ငန်းများကို မည်သို့စီမံအုပ်ချုပ်မည်နည်း။ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ၊ နိုင်ငံတော် (သို့) နှစ်ခုစလုံးက စီမံလုပ်ဆောင်သင့်ပါသလား။ ဘာကြောင့်နည်း။

သဘာဝအရင်းအမြစ်များ	ပညာရေး၊	သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး၊
ကုန်ထုတ်လုပ်ရေး၊	ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု၊	စိုက်ပျိုးရေး၊
စွမ်းအင်၊	ဆက်သွယ်ရေး၊	

အုပ်စုဖွဲ့၍ အောက်ပါဇယားကို ဖြည့်စွက်ပါ။ သင်ဘာကြောင့် ဤသို့ ရွေးချယ်သလဲ စဉ်းစားဆုံး ဖြတ်ပါ။

	နိုင်ငံတော်၊	ပုဂ္ဂလိက	နှစ်ခုစလုံး
သဘာဝသယံဇာတ၊			
အရင်းအမြစ်များ၊			
ကုန်ထုတ်လုပ်ရေး၊			
စွမ်းအင်၊			
ပညာရေး၊			
ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု။			

သင်၏ဗျူဟာကို အတန်းသို့တင်ပြပါ။

သင်၏ဗျူဟာနှင့် မည်သည့်အတွက် ထိုမဟာဗျူဟာကို ရွေးချယ်ဆုံးဖြတ်ရသည်ကိုရှင်းပြပါ။

၁၆။ ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ စီးပွားရေးအဖွဲ့အစည်းများ

စဉ်းစားခိုင်းခြင်း

၁။ ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ နိုင်ငံတကာငွေကြေးရုံးပုံငွေအဖွဲ့၊ ကမ္ဘာ့ကုန်သွယ်ရေးအဖွဲ့တို့သည် မည်သည့်အလုပ်များကို လုပ်ဆောင်ကြပါသနည်း။ မသိလျှင်၊ စဉ်းစားခန့်မှန်းပါ။

နစ်ယောက်တွဲလေ့ကျင့်ခန်း

၂။ ဉာဏ်စမ်းပဟေဠိမေးခွန်း။ ဆရာကဉာဏ်စမ်းပဟေဠိမေးခွန်းနှင့် ပတ်သက်၍ မည်ကဲ့သို့ ပြုလုပ်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည်ကို စီစဉ်ညွှန်ကြား ပေးပါလိမ့်မည်။

ကမ္ဘာ့ဘဏ်

ကမ္ဘာ့ဘဏ်ကို ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ပြီးနောက် စီးပွားရေးပြန်လည် တည်ထောင်မှုများတွင် ကူညီရန်အတွက် ၁၉၄၄ တွင် တည်ထောင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဒီနေ့ခေတ် ဘဏ်၏ ရည်မှန်းချက်မှာ ဖွံ့ဖြိုးမှုလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရန် ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများသို့ ချေးငွေနှင့် ထောက်ပံ့ကြေးများ ထောက်ပံ့ပေးခြင်းဖြင့် ၎င်းတို့၏ ဘဝဖွံ့ဖြိုးလာစေရန်နှင့် ဆင်းရဲ မွဲတေမှုကို တိုက်ဖျက်ရန်ဖြစ်သည်။ လက်ရှိအချိန်တွင် ဖွံ့ဖြိုးမှုစီမံချက်များအတွက် တစ်နှစ်လျှင်အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂၀ ဘီလီယံခန့် ထောက်ပံ့ပေးနေသည်။ ကမ္ဘာ့ဘဏ်တွင် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ ၁၈၅ နိုင်ငံရှိသည်။ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံစီတွင် မဲ ၂၅၀ ပိုင်ဆိုင်သည်။ ထို့ပြင် နိုင်ငံ၏စီးပွားရေးအခြေအနေအပေါ် မူတည်ပြီး ရှယ်ယာများလည်း ထည့်ဝင်ထားသည်။ ရှယ်ယာတစ်ခုထည့်ဝင်လျှင် မဲတစ်မဲပိုရသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ စီးပွားရေးအင်အားကြီးနိုင်ငံများက ဘဏ်၏ဆုံးဖြတ်ချက်များအပေါ်ပို၍ သြဇာသက်ရောက်သည်။ ရှယ်ယာအများ ဆုံး ပိုင်ဆိုင်သည့်နိုင်ငံမှာ အမေရိကန်ဖြစ်ပြီး မဲ၏ ၁၆.၃၉ ကို ပိုင်ဆိုင်ထားသည်။

ကမ္ဘာ့ဘဏ်အပေါ်ဝေဖန်ချက်များ

ကမ္ဘာ့ဘဏ်သည် ၎င်း၏ကြိုတင်ကန့်သတ်ချက်များကြောင့် မကြာခဏဝေဖန်ခံနေရသည်။ ကမ္ဘာ့ဘဏ်က ချေးငွေထုတ် ချေးသောအခါ၌ ချေးငွေရယူသော နိုင်ငံ၏စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးဆိုင်ရာမူဝါဒအခြေအနေများကို ကန့်သတ်ပြဋ္ဌာန်းလေ့ရှိသည်။ ချေးငွေရယူမည့်နိုင်ငံသည် ချေးငွေမရယူမီ ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ ကြိုတင်ကန့်သတ်ချက်များကို သဘောတူလက်ခံရသည်။ အဆိုပါ ကြိုတင်ကန့်သတ်ချက်များမှာ ပြည်သူပိုင်လုပ်ငန်းများကို ပုဂ္ဂလိက ပိုင်ပြုလုပ်ရခြင်း၊ သွင်းကုန်အပေါ်ကောက်ခံသော အခွန်နှုန်းထားများ လျော့ချပေးခြင်း၊ အဆိုပါနိုင်ငံ၏ ဈေးကွက်ကို လွတ်လပ်ခွင့်ပေးခြင်းတို့ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် ကမ္ဘာ့ဘဏ်တွင် ရှယ်ယာအများစုပိုင်သူ (ငွေကြေးအများ ဆုံးထည့်ဝင်သူ)ကို ဦးစားပေးသည့် မူဝါဒကြောင့်လည်း ဝေဖန်ခံနေရသည်။ ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ အထောက်အပံ့ကို အများဆုံးလိုအပ်သော ဆင်းရဲသောနိုင်ငံများသည် ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ဆုံးဖြတ်ချက်များအပေါ် လွှမ်းမိုးခွင့်အနည်းငယ်သာ ရသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် ကမ္ဘာ့ဘဏ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံဖြစ်သော်လည်း ၁၉၈၇ ခုနှစ်နောက်ပိုင်းထဲက ချေးငွေများထုတ်ချေး ခြင်းကို ရပ်ဆိုင်းထားခဲ့သည်။

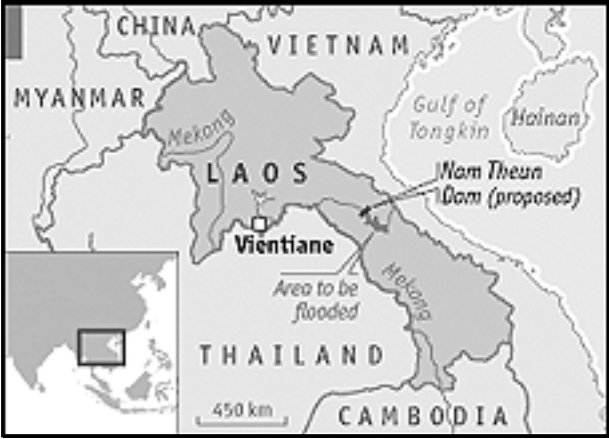
ကိုယ်တိုင်ပြုလုပ်ပါ

၃။ မှန်/မှားရေးပါ။ အထက်ပါစာပိုဒ်နှင့် ပတ်သက်၍ ဝါကျများကို ဆရာပေးပါ လိမ့်မည်။

နန်းသွန်း (၂) ရေကာတာစီမံကိန်း၊ လာအို

၂၀၀၅ ဧပြီတွင် ၂၀၀၅ ဧပြီတွင် ဒေသခံလူထုနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ၏ ဝေဖန်မှုများ ရှိ သော်လည်း၊ လာအိုနိုင်ငံ နန်းသွန်းမြစ်ပေါ်တွင် ရေကာတာတစ်ခုတည်ဆောက်ရန်အတွက် ချေးငွေအမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂၇၀ မီလီယံ ကို ကမ္ဘာ့ဘဏ်က အတည်ပြုပေးခဲ့သည်။ ထိုရေကာတာမှ လျှပ်စစ် စွမ်းအင်ကို ရရှိမည်ဖြစ်ပြီး၊ လျှပ်စစ်စွမ်း ၉၅% ကို ထိုင်းနိုင်ငံသို့ ရောင်းချမည်ဖြစ်သည်။ လျှပ်စစ်စွမ်းအား ၉၅ ရာခိုင်နှုန်းကို ထိုင်းနိုင်ငံကို ရောင်းချမည်ဖြစ်သည်။

လျှပ်စစ်စွမ်းအား ရောင်းခြင်းမှ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁.၁ ဘီလီယံခန့်ရရှိ၍ လာအိုနိုင်ငံအတွက် အကျိုးရှိနိုင်မည်စီမံ ကိန်းဖြစ်ကြောင်း ကမ္ဘာ့ဘဏ်ကဆိုသည်။

သို့သော် နိုင်ငံတကာမြစ်ချောင်းများ ကွန်ယက်အဖွဲ့(အိုင်အာအန်) အပါအဝင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများက ပြင်းထန်စွာဝေဖန်ကြပြီး၊ ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ တွက်ချက် တင်ပြမှုများကို ပြစ်တင်ဝေဖန်ကြသည်။ ထိုရေကာတာက သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိခိုက်ပျက်စီးမှုများစွာကို ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်သည်။ ထိုမြစ်အနီးနားတွင် နေထိုင်သော လာအိုလူမျိုး ၁၀၀,၀၀၀ ၏ ဘဝအသက်ရှင်ရပ်တည်မှုကို ဖျက်စီးစေနိုင်သည်ဟု ထိုအဖွဲ့အစည်းများက ဆိုသည်။ လူပေါင်း ၆,၀၀၀ ခန့် သူတို့မြေများကို စွန့်ခွာသွားရမည်။ ရွာသား ၄၀,၀၀၀ ပိုင်ဆိုင်သော လယ်မြေများလည်း ရေမြုပ်မှုဒဏ်ကို ခံရမည်။ ငါးကဲ့သို့သော ရေသတ္တဝါ နှင့် ရေသဘာဝရင်းမြစ်များကိုလည်း ထိခိုက်နိုင်သည်။ လျှပ်စစ်ဓါတ်အားရောင်းချခြင်းမှ တစ်နှစ်လျှင် အမေရိကန်ဒေါ်လာသန်း ၃၀ ရရှိမည်ဖြစ်ပြီး၊ ထိုငွေများကို အဆိုပါ ဒေသခံများအတွက် သုံးစွဲမည်ဟူသော အာမခံချက်ပေးထားခြင်းမရှိဟု ဆိုသည်။ ဝေဖန်မှုများရှိနေသော်လည်း၊ ရေကာတာဆောက်လုပ်ခြင်းကို စတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။

ဆွေးနွေးခြင်း

သင့်ဆရာပေးသောညွှန်ကြားမှုများကို လိုက်နာပါ။

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာငွေကြေးရုံးပုံငွေအဖွဲ့ (အိုင်အမ်အက်ဖ်)

အိုင်အမ်အက်ဖ်ကို ၁၉၄၅ ခုနှစ်အပြီး နိုင်ငံများ၏ စီးပွားရေးကိုပြန်လည် တည်ဆောက်ရန်အတွက် ပုံသေ နိုင်ငံခြားငွေလဲလှယ်နှုန်းနှင့် ပတ်သက်၍ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာစနစ်တစ်ခုကို တည်ထောင်ရန် ရည်ရွယ်၍ ဖွဲ့စည်း ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ယခုအခါ ၎င်းအဖွဲ့သည် ငွေကြေးအပူတပြင်းလိုအပ်နေသော နိုင်ငံများသို့ ငွေချေးငှားခြင်း လုပ်ငန်းများကိုပါ တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။

ထို့ပြင် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ စီးပွားရေး(ယေဘုယျဆိုလျှင်) ကမ္ဘာ့စီးပွားရေးကိုလည်း ကြီးကြပ်ပေးသည်။ အဆိုပါ အဖွဲ့တွင် အဖွဲ့ဝင် ၁၄၈နိုင်ငံရှိသည်။ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံသည် ငွေချေးယူမည်ဆိုပါက အဆိုပါနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးအရွယ်အစားပေါ်မူတည်၍ ထုတ်ချေးမည့်ငွေပမာဏကို ထုတ်ချေးလေ့ရှိသည်။ (အထူးငွေချေးငှားခွင့်ဟု လူသိများသည်)။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ငွေကြေးရုံးပုံငွေအဖွဲ့သည်လည်း ကမ္ဘာ့ဘဏ်ကဲ့သို့ပင် အစုရှယ်ယာဝင်စနစ်ကို ကျင့်သုံးသည်။ အဓိပ္ပာယ်မှာ စီးပွားရေးအင်အား ကြီးလေလေရှယ်ယာ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်များလေလေ ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်

ကြီးမားလေလေဖြစ်သည်။

အိုင်အမ်အက်ဖ်အပေါ်ဝေဖန်ချက်များ

အိုင်အမ်အက်ဖ်က ၎င်း၏ဆုံးဖြတ်ချက်များနှင့်ပတ်သက်၍ ချမ်းသာသောနိုင်ငံများအပေါ်ထိန်းချုပ်ခွင့် အလွန်အမင်းပေးထားမှုကြောင့် ဝေဖန်ခံနေရသည်။ ဝေဖန်သူများ၏ ထောက်ပြ ချက်များအရ ချမ်းသာသော နိုင်ငံများက ၎င်းတို့အကျိုးအမြတ်ရယူရန် ရည်ရွယ်၍ ဆင်းရဲသော နိုင်ငံများ၏ စီးပွားရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲရန် (အထူးသဖြင့် လွတ်လပ်စွာကုန်သွယ်ရေး) ပေးရန် အိုင်အမ် အက်ဖ်မှတစ်ဆင့် ဖိအားပေးလေ့ရှိသည်။ အိုင်အမ်အက်ဖ်၏ မူဝါဒများကြောင့် ဆင်းရဲသောနိုင်ငံများ၏ ဘဏ္ဍာရေးအကျပ်အတည်းမှာ ပိုမိုဆိုးရွားသွားစေပြီး ဆင်းရဲမွဲတေမှုကိုလည်း ပိုမို တိုးပွားသွားစေကြောင်း ဝေဖန်ကြသည်။

နစ်ယောက်တွဲလေ့ကျင့်ခန်း

စာပိုဒ်နှင့်ပတ်သက်၍ ဆရာပေးထားသောဖော်ပြချက်များကို မှား/မှန်ရွေးပါ။

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ငွေကြေးရုံပုံငွေအဖွဲ့နှင့် အရှေ့အာရှဘဏ္ဍာရေးအကျပ်အတည်း

၁၉၉၇ ခုနှစ်က အရှေ့အာရှ နိုင်ငံ အများစုသည် ဘဏ္ဍာရေး အကြပ်အတည်း ဒဏ်ခံခဲ့ရသည်။ ထိုင်းနိုင်ငံ၊ တောင်ကိုရီးယားနှင့် အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံတို့သည် အဓိက ဒဏ်ခံခဲ့ရသော နိုင်ငံများဖြစ်သည်။ ညာဖက်တွင်ရေးဆွဲထားသောဂရပ်တွင် ၁၉၉၇ ခုနှစ်က အမေရိကန်ဒေါ်လာနှင့် လဲလှယ်ရာတွင် ထိုင်းဘတ် ငွေတန်ဖိုးအကြီးအကျယ် ထိခိုက်ခဲ့ပုံကို ဖော်ပြ ထားသည်။ အဆိုပါ ဘဏ္ဍာရေးအကြပ်အတည်းနှင့် ပတ်သက်၍ အများစုက အိုင်အမ်အက်ဖ်အပေါ် အပြစ်တင်ကြသည်။ အိုင်အမ်အက်ဖ်သည် ဖြစ်နိုင်ခြေရှိသော အကျိုးဆက်များကိုထည့်သွင်း စဉ်းစားခြင်းမရှိပဲ အဆိုပါနိုင်ငံများ၏ စီးပွားရေးကို လွတ်လပ်ခွင့်ပေးရန် အစောတလျှင်အပြင်းအထန် တွန်းအားပေးခဲ့ခြင်းအပေါ် ဝေဖန်ခဲ့ကြသည်။ ထို့ပြင် အိုင်အမ်အက်ဖ်က အစိုးရနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို အမေရိကန်ဒေါ်လာဖြင့်သာ ထုတ်ချေးပေးသည်။ ထိုအခါဒေါ်လာနှင့် လဲလှယ်သော ပြည်တွင်းငွေ ဈေးနှုန်းများ ကျသွားသောအခါ ပြန်ဆပ်ရမည့် အကြွေးပမာဏမှာ ပို၍ပို၍ ကြီးမားလာတော့သည်။ အိုင်အမ်အက်ဖ်က ပေးသော ဖြေရှင်းနည်းများလည်း အပြင်းအထန်ဝေဖန်ခံခဲ့ရသည်။ အိုင်အမ်အက်ဖ်၏ ဖြေရှင်းနည်းအရ စီးပွားရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု ပြင်းပြင်းထန်ထန် ပြုလုပ်ရန်၊ အစိုးရကအသုံးစရိတ်များလျှော့ချရန်၊ ပျက်စီးဆုံးရှုံးသွားသော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို အစိုးရမှ ဝင်ရောက်ကူညီခြင်းမပြုရန် တို့ဖြစ်သည်။ ထိုမူဝါဒ များကြောင့် ဘဏ္ဍာရေး အကျပ်အတည်းဒဏ်ခံရသော နိုင်ငံများ၏ စီးပွားရေးကို ဆိုးရွားစွာထိခိုက်သွားစေကြောင်း သုံးသပ်ဝေဖန်ကြသည်။ သို့သော် ၁၉၉၇ ခုနှစ် ဘဏ္ဍာရေးအကျပ်အတည်းကိုဖြစ်စေသော အကြောင်းအရင်းများစွာရှိကြောင်း၊ အိုင်အမ်အက်ဖ် အနေဖြင့် တစ်စိတ် တစ်ပိုင်းသာ တာဝန်ရှိကြောင်း တချို့ကသုံးသပ်ပြောကြားခဲ့သည်။

ကိုယ်ပိုင်နည်းလမ်း

၁။ အမှန်ရွေးပါ။ ဆရာကသင့်ကို အရှေ့အာရှဘဏ္ဍာရေးအကျပ်အတည်းနှင့်ဆိုင်သော၏ ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်မေးခွန်းများ ပေးပါ လိမ့်မည်။ သင်၏ စာအုပ်ပေါ်တွင် အဖြေများရေးပါ။

ကမ္ဘာ့ကုန်သွယ်ရေးအဖွဲ့ (ဒဘလျူတီအို)

ကမ္ဘာ့ကုန်သွယ်ရေးအဖွဲ့ကို ၁၉၉၅ ခုနှစ်တွင် တည်ထောင်ခဲ့သည်။ အဖွဲ့၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ နိုင်ငံအချင်းချင်း ကုန်သွယ်ရာတွင်ဖြစ်နိုင်သမျှ ချောချောမွေ့မွေ့ လွတ်လွတ်လပ်လပ် ကုန်သွယ်မှုပြုလုပ်နိုင် ရန်ဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်း အိုင်အမ်အက်ဖ် တို့ကဲ့သို့မဟုတ်ပဲ၊ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအသီးသီးသည် မဲတစ်မဲသာ ရကြသည်။ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ ကုန်သွယ်ရေးမူဝါဒများကို စောင့်ကြည့်အကဲဖြတ်ခြင်း၊

အငြင်းပွားမှုများကို ဖြေရှင်းပေးခြင်း၊ နိုင်ငံများကို သဘောတူညီချက်များအား လိုက်နာစေခြင်း၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကုန်သွယ်မှုစည်းမျဉ်းများ ချမှတ်ပေးခြင်းတို့ကို ကမ္ဘာ့ကုန်သွယ်မှုအဖွဲ့က ဆောင်ရွက်ပေးသည်။ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ စီးပွားရေးကို တဖြည်းဖြည်းလွတ်လပ်ခွင့်ပေးရန် နိုင်ငံအချင်းချင်း ဆွေးနွေးပွဲများကို မကြာမကြာပြုလုပ်လေ့ရှိသည်။ နောက်ဆုံးဆွေးနွေးပွဲကို ၂၀၀၆ ခုနှစ်က ပြုလုပ်ခဲ့ပြီး၊ သဘောတူညီမှုမရရှိခဲ့ပေ။ နောက်ထပ်ပြုလုပ်မည့် ဆွေးနွေးပွဲကိုလည်း ညှိနှိုင်း၍ မရရှိသေးပေ။

ကမ္ဘာ့ကုန်သွယ်ရေးအဖွဲ့အပေါ် ဝေဖန်ချက်များ

ကမ္ဘာ့ကုန်သွယ်ရေးအဖွဲ့က ဆင်းရဲသားနိုင်ငံများအနေဖြင့် ၎င်းတို့၏စီးပွားရေးကို လွတ်လပ်ခွင့်ပေးရန် ဖိအားပေးနေ သော်လည်းချမ်းသာသော နိုင်ငံများက ၎င်းတို့အကျိုးအမြတ်ရရှိရန် ကာကွယ်ထားခြင်းကို မှုခွင့်ပြုနေသည်ဟု ဝေဖန်သူများက စောဒကတက်သည်။ ထို့ပြင် ကမ္ဘာ့ကုန်သွယ်ရေးအဖွဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်ချသည့်လုပ်ငန်းစဉ်များသည် လွန်စွာရှုပ်ထွေးပြီး ဒီမိုကရေစီ နည်းမကျ၊ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုလည်းမရှိဟုဝေဖန်ကြသည်။ အဖွဲ့ဝင်ဦးရေအရ ဆင်းရဲသော နိုင်ငံအရေအတွက်မှာ ချမ်းသာသော နိုင်ငံထက်၄ဆခန့်ရှိသော်လည်း၊ ဆင်းရဲသောနိုင်ငံများ၏ အကျိုးကိုဖြစ်စေမည့် ကုန်သွယ်ရေး မူဝါဒများနှင့် ပတ်သက်၍ ဆွေးနွေးရာအောင်မြင်မှု ရရှိရန်ခက်ခဲသည်။ ကမ္ဘာ့ကုန်သွယ်ရေးအဖွဲ့၏ သဘောတူညီချက်များသည် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ ပြည်တွင်းမူဝါဒ များနှင့် ဥပဒေများကို လွှမ်းမိုးနိုင်သည်။ အချို့သောသဘောတူညီချက်များသည် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ ဒီမိုကရေစီ လွတ်လပ်မှုနှင့် ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်မှုတို့အပေါ်တွင် ခြိမ်းခြောက်ဟန့်တားမှုဖြစ်စေသည်။

အဖွဲ့လိုက်လေ့ကျင့်ခန်း

၁။ မှတ်ဉာဏ်ကစားနည်း။ အထက်တွင်ဖော်ပြထားသော သတင်းအချက်အလက်များကို သင်မည်မျှ မှတ်မိပါသနည်း။

ဆီအာတယ်တိုက်ပွဲ ၁၉၉၉

ကမ္ဘာ့ကုန်သွယ်ရေးအဖွဲ့၏ သမိုင်းတွင် အထင်ရှားဆုံး အဖြစ်အပျက်မှာ ၁၉၉၉ ခုနှစ်တွင် အမေရိကန် နိုင်ငံ ဆီအာတယ်မြို့တွင် ကျင်းပသော အဖွဲ့ဝင်ဝန်ကြီးများအဆင့် အစည်းအဝေးကို ဆန္ဒပြခြင်းဖြစ်သည်။ နိုဝင်ဘာလ ၃၀ ရက်နေ့တွင် အဆိုပါ အစည်းအဝေးကျင်းပရာ အဆောက်အဦးရှေ့တွင် လူပေါင်း ၄၀,၀၀၀ ခန့် စုဝေးဆန္ဒပြကြသည်။ ၎င်းတို့သည် ကမ္ဘာ့ကုန်သွယ်ရေးအဖွဲ့၏ ကုန်သွယ်ရေး မူဝါဒများအပေါ်ဆန္ဒပြခြင်း ဖြစ်သည်။ အစပိုင်းတွင် ငြိမ်းချမ်းစွာဆန္ဒပြကြသော်လည်း နောက်ပိုင်းတွင် ဈေးဆိုင်များ၊ ကားများနှင့် အဆောက်အဦးများကို ဖျက်ဆီးကာ အကြမ်းဖက်လာကြသည်။ ရဲကအဆိုပါ ဆန္ဒပြမှုများထဲသို့ မျက်ရည်ယိုမိုးများ၊ ရာဘာကျည်များဖြင့် ပစ်ခတ်နှိမ်နင်းခဲ့သည်။ ရက်အနည်းငယ်အတွင်း လူ ၆၀၀ ကျော်ကို ဖမ်းဆီးခဲ့သည်။

ပို၍မျှတသောကမ္ဘာကြီးလော

ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ အိုင်အမ်ဖက်၊ ကမ္ဘာ့ကုန်သွယ်ရေးအဖွဲ့တို့သည် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် ကုန်သွယ်ရေးတို့ကို ထိန်းကျောင်းပေးသည်။ အဆိုပါအဖွဲ့တို့သည် အင်အားကြီးမားပြီး အရေးပါသော အဖွဲ့အစည်းများဖြစ်ကြသည်။ သို့သော် ယင်းတို့၏ မမျှတသောအပြုအမူများကြောင့် ဝေဖန်မှုကို ခံနေရသည်။ ယင်းအဖွဲ့များသည် ဆင်းရဲသောနိုင်ငံများ၏ စီးပွားရေးအကျိုးစီးပွားများကို လုံလောက် အောင် အကာအကွယ်ပေးနိုင်သော်လည်း ချမ်းသာသောနိုင်ငံများ၏ အကျိုးစီးပွားအပေါ် အကာအကွယ်ပေးနေကြောင်း ဝေဖန်ပြောကြား ခံနေရသည်။

အဖွဲ့လိုက်လေ့ကျင့်ခန်း

၂။ သင်ဖတ်ခဲ့ရသည့်အဆိုပါ အဖွဲ့များနှင့် ပတ်သက်သော သတင်းအချက်အလက်များကိုကြည့်၍ အဆိုပါ အဖွဲ့အစည်းများကို ပို၍မျှတသော အဖွဲ့များဖြစ်လာရန် သင်မည်ကဲ့သို့ပြုလုပ်မည်နည်း။

ကမ္ဘာ့လုံးဆိုင်ရာစီးပွားရေးအဖွဲ့အစည်းများကို အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဘဏ္ဍာရေးအဖွဲ့အစည်းများဟုလည်း ခေါ်သည်။

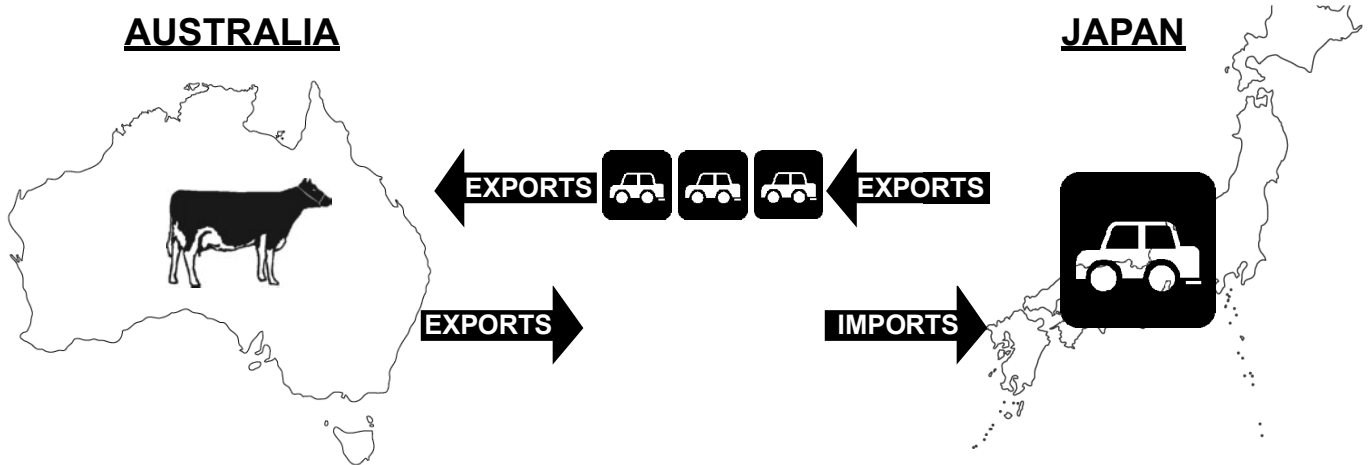
၁၇။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာကုန်သွယ်ရေး

အဖွဲ့လိုက်လေ့ကျင့်ခန်း

၁။ စာရွက်တစ်ရွက်ပေါ်တွင် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာကုန်သွယ်ရေးအကြောင်း စိတ်ကူးရေးသားပါ။ သင်၏ စိတ်ကူးပုံရိပ်ကို အတန်းတွင်း၌ ရှင်းလင်းတင်ပြပါ။

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာကုန်သွယ်ရေးတွင် တစ်နိုင်ငံနှင့်တစ်နိုင်ငံ ကုန်ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ တင်ပို့ တင်သွင်းပြုလုပ်ခြင်းတို့ ပါဝင်သည်။ အခြားနိုင်ငံများသို့ ကုန်ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများရောင်းချခြင်းကို ပို့ကုန်များဟုခေါ်ပြီး၊ အခြားနိုင်ငံများမှ ဝယ်ယူခြင်းကို သွင်းကုန်များဟု ခေါ်သည်။

၂။ ဘာကြောင့်တစ်နိုင်ငံနှင့်တစ်နိုင်ငံ ကုန်သွယ်မှုပြုကြသနည်း။

(၁) လိုအပ်ချက်နှင့် လိုချင်ခြင်းများကို ထောက်ပံ့ပေးခြင်း

နိုင်ငံများတွင် လူတို့၏ လိုအပ်ချက်နှင့် လိုအင်ဆန္ဒများကို ပြည့်ဝစေရန် လုံလောက်သော အရင်းအမြစ်နှင့် နည်းပညာမရှိပေ။ ဥပမာ - ဩစတြေးလျနိုင်ငံသည် မိမိတို့ လိုအပ်သော လိုချင်သော ကားအရေအတွက် ပြည့်မှီအောင် ထုတ်လုပ်ရန် အခက်အခဲရှိနေသည်။ ထို့ကြောင့် ဂျပန်နိုင်ငံမှာ ပိုလျှံနေသော ကားများကို ဝယ်သည်။ ဂျပန်နိုင်ငံအနေဖြင့်လည်း လုံလောက်သော အမဲသား ထုတ်လုပ်ရန် အခက်အခဲရှိသဖြင့်၊ ဩစတြေးလျမှာ အမဲသားကိုဝယ်သည်။

နစ်ယောက်တွဲလေ့ကျင့်ခန်း

- ၃။ အောက်ပါမေးခွန်းများကို ကြည့်၍ စာရင်းနစ်ယူပါ။
 - (က) မြန်မာနိုင်ငံ၏ အဓိကသွင်းကုန်သည် မည်သည့် အရာဖြစ်မည်နည်း။ မည်သည့်နိုင်ငံမှ လာသနည်း။
 - (ခ) မြန်မာနိုင်ငံ၏ အဓိကပို့ကုန်သည် မည်သည့်အရာ ဖြစ်မည်နည်း။ မည်သည့်နိုင်ငံသို့ တင်ပို့သနည်း။

၂။ ဈေးနှုန်းအာသာချက်

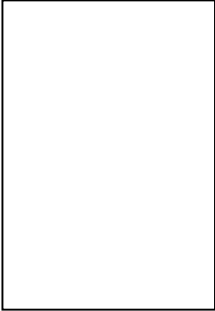
မိမိနိုင်ငံတွင် ဝယ်ယူ ထုတ်လုပ်ခြင်းထက်၊ အခြားနိုင်ငံမှ ကုန်ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများက ပို၍ ဈေးနှုန်း သက်သာသဖြင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများသည် အခြားနိုင်ငံမှ တင်သွင်းချင်လာတော့သည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် အမြတ်ပိုမိုရရှိသောကြောင့်ဖြစ်သည်။

ဥပမာ - အမေရိကန်နိုင်ငံတွင် ထုတ်လုပ်လျှင် ရှူးဖိနပ်တစ်ရုံ၏ ကုန်ကျစရိတ်မှာ၊ အမေရိကန် ဒေါ်လာ ၁၀ ကျလျှင် တရုတ်နိုင်ငံတွင် ၃ ဒေါ်လာသာ ကုန်ကျသည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် လုပ်အား၊ မြေနှင့် ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများသည် တရုတ် နိုင်ငံက ပို၍ဈေးသက်သာသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ အမေရိကန်သို့ ပို့ဆောင်ခစရိတ်ကို ဖိနပ်တစ်ရုံလျှင် ၃ဒေါ်လာကျခွဲလျှင်သော်မှ အမေရိကတွင် ထုတ်လုပ်သောဖိနပ်ထက် တရုတ်ပြည်တွင်ထုတ်၍ တရုတ်ပြည်မှ အမေရိကန်သို့တင်ပို့သော ဖိနပ်က ၄ ဒေါ်လာ သက်သာသည်။

၃။ ကုန်သွယ်မှုအထူးပြုခြင်း

နိုင်ငံများသည် အများအပြား ထုတ်လုပ်နိုင်သော ကုန်ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှု အနည်းငယ်အပေါ်တွင်သာ အာရုံစိုက် ထုတ်လုပ်ကြ သည်။

- အချို့နိုင်ငံများသည် အခြားနိုင်ငံများတွင်မရှိသော ကုန်ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများကို ထုတ်လုပ်နိုင်ကြသည်။ ဆော်ဒီအာရေးဗျနိုင်ငံသည် အခြားနိုင်ငံအတော်များများတွင် မရနိုင်သော ရေနံအမြောက်အမြားကို ထုတ်လုပ်နိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် ရေနံထုတ်လုပ်ခြင်းအပေါ်တွင် အာရုံစိုက်၍ အထူးပြုထုတ်လုပ်သည်။

- အချို့နိုင်ငံများသည် အခြားနိုင်ငံများထက် ကုန်ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများကို ပိုမိုဈေးသက်သာစွာ ထုတ်လုပ်နိုင်သည်။ ထိုင်းနိုင်ငံသည် ဗြိတိန်နိုင်ငံထက် အဝတ်အထည် များကို ဈေးချိုချိုနှင့် ထုတ်လုပ်နိုင်သဖြင့် ဗြိတိန်ထက် ထိုင်းနိုင်ငံတွင် အဝတ်အထည်များ ပို၍ချုပ်လုပ်သည်။

အချို့နိုင်ငံများသည် အခြားနိုင်ငံများထက် အရည်အသွေး ပိုမိုကောင်းသော သဘာဝ အရင်းအမြစ်များ ကျွမ်းကျင်လုပ်သားများ၊ နည်းပညာကောင်းများရှိသဖြင့် အရည် အသွေးကောင်းသော ကုန်ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ ထုတ်လုပ်နိုင်သည်။ ဥပမာ - ပြင်သစ်နိုင်ငံသည် ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်၊ ရာသီဥတု မြေဆီမြေမြေကောင်းမွန်မှုတို့ကြောင့် အရည်အသွေးကောင်း မွန်သောဝိုင်ကို ထုတ်လုပ် နိုင်သည်။

အုပ်စုလေ့ကျင့်ခန်း

၁။ သင်၏ပတ်ဝန်းကျင် (သို့) မြန်မာနိုင်ငံတွင် မည်သည့်ကုန်သွယ်မှု အားသာချက်များ ရှိသနည်း။

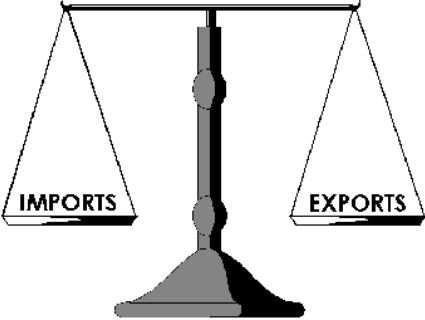
နှစ်ယောက်တွဲပြုလုပ်ရန်

၂။ သင်တို့သည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကုန်သွယ်မှုကော်မရှင်၏ အဖွဲ့ဝင်များဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံမှ အခြားနိုင်ငံများသို့ တင်ပို့ ထုတ်လုပ်နိုင်ရန် အာရုံစိုက်သင့်သော ကုန်ပစ္စည်း(၅)မျိုး၏ စာရင်းတစ်ခုကို ပြုစုပါ။ ထိုကုန်ပစ္စည်းများ ပိုမိုတင်ပို့ရန် မည်သည့် နည်းဗျူဟာများ သင်ပေးနိုင်မည်နည်း။ သင်၏ အကြံဉာဏ်များကို အတန်းသို့တင်ပြပါ။

ကုန်သွယ်ရေးရှင်းတမ်း/ငွေပေးငွေယူရှင်းတမ်း

အကောင်းဆုံးငွေပေးငွေယူရှင်းတမ်း ပို့ကုန်တန်ဖိုး - သွင်းကုန်တန်ဖိုး

နိုင်ငံအများစုတွင် အကောင်းဆုံးငွေ ပေးငွေ ယူရှင်းတမ်း မရှိကြချေ။ အများစုသည် ပို့ကုန်မှရရှိသော ငွေထက် သွင်းကုန်တန်ဖိုးက ပိုများနေသည်။ ၎င်းကိုကုန် သွယ်မှုလိုငွေပြခြင်း ဟုခေါ်သည်။ အချို့နိုင်ငံများသည် သွင်းကုန်မှရရှိသော ငွေကပို့ကုန်တန်ဖိုးထက် ပိုများနေလျှင် ၎င်းကိုကုန်သွယ်မှု ပိုငွေပြသည်ဟုဆိုသည်။

ကိုယ်တိုင်ပြုလုပ်ရန်

၃။ ဆရာက ၂၀၀၅ ခုနှစ်ရှိ တိုင်းပြည်တစ်ချို့၏ ပို့ကုန်၊ သွင်းကုန်တန်ဖိုးပြသောဇယား တစ်ခုကိုဆွဲပြလိမ့်မည်။ သင်၏ စာအုပ်ထဲသို့ ထိုဇယားကို ကူးယူပါ။ နိုင်ငံအသီးသီး၏ ကုန်သွယ်မှုလိုငွေ ပိုငွေတန်ဖိုးများကို တွက်ချက်ပါ။

ကုန်သွယ်မှုလိုငွေပြုခြင်း

အမေရိကန်နိုင်ငံသည် ကမ္ဘာပေါ်တွင် ကုန်သွယ်မှုလိုငွေပြုမှု အမြင့်ဆုံးဆုံးနိုင်ငံဖြစ်သည်။ ၂၀၀၅ ခုနှစ်တွင် စုစုပေါင်းဒေါ်လာ ၇၂၆ ဘီလီယံရှိသည်။ ထို့ကြောင့် အမေရိကားနိုင်ငံသည် အခြားနိုင်ငံများသို့ ကုန်ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ တင်ပို့ရောင်းချခြင်းထက် အခြားနိုင်ငံမှ ဝယ်ယူတင်သွင်းခြင်းက ၇၂၆ ဘီလီယံဒေါ်လာပိုများသည်။ ၂၀၀၅ ခုနှစ်ရှိ အောက်ဖော်ပြပါ အခြားနိုင်ငံများ၏ ကုန်သွယ်မှုလိုငွေပြု ကိန်းဂဏန်းများဖြင့် နှိုင်းယှဉ်ပါ။

စပိန်-ဒေါ်လာ ၆၄၆ ဘီလီယံ	ပြင်သစ်-ဒေါ်လာ ၃၀၁ ဘီလီယံ	ဗီယမ်နမ်-ဒေါ်လာ ၁၇ ဘီလီယံ
ဩစတြေးလျ-ဒေါ်လာ ၄၁ ဘီလီယံ	အိန္ဒိယ-ဒေါ်လာ ၁၃၂ ဘီလီယံ	ပါကစ္စတန်-ဒေါ်လာ ၁၄၃ ဘီလီယံ
ဗြိတိန်-ဒေါ်လာ ၃၈၄ ဘီလီယံ	ထိုင်း-ဒေါ်လာ ၈၆ ဘီလီယံ	မြန်မာ-ဒေါ်လာ ၂၁၅ ဘီလီယံ

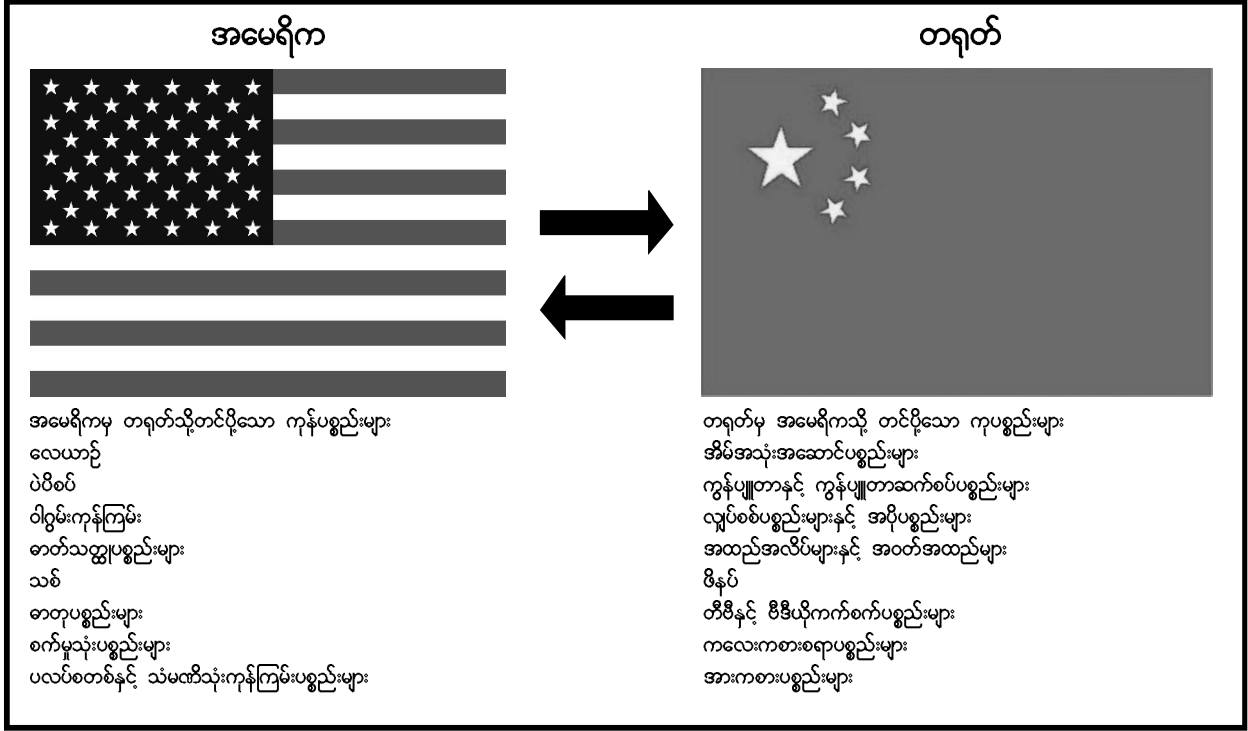
အမေရိကန်၏ အဓိက ကုန်သွယ်ဖက်နိုင်ငံမှာ တရုတ်နိုင်ငံဖြစ်သည်။ အမေရိကန်နှင့် တရုတ်နိုင်ငံတို့ ကုန်သွယ်ရာ အမေရိကား၏ လိုငွေပမာဏမှာ ၂၀၀၅ ခုနှစ်တွင် ဒေါ်လာ ၂၀၀ ဘီလီယံကျော်ရှိသည်။ တရုတ်နိုင်ငံ၏ လူဦးရေ (၁.၃ ဘီလီယံ) သည် အမေရိကားလူဦးရေ (၃၀၀ မီလီယံ) ထက် လေးဆပို၍ များပြားသော်လည်း အမေရိကန်သည် ၎င်းက တရုတ်ကို တင်ပို့ရောင်းချခြင်းထက်၊ တရုတ်နိုင်ငံမှ ဝယ်ယူတင်သွင်းခြင်းက ဒေါ်လာ ၂၀၀ ဘီလီယံခန့်ပိုသည်။

အုပ်စုလေ့ကျင့်ခန်း

၁။ အမေရိကန်နှင့် တရုတ်ကုန်သွယ်ရေး၊ တစ်နိုင်ငံမှတစ်နိုင်ငံသို့ ဝယ်ယူတင်သွင်းသော အဓိက ကုန်ပစ္စည်း အမျိုးအစား များကို ဖော်ပြထားသော အောက်ပါဇယားကိုကြည့်ပါ။ ၎င်းတို့နှစ်နိုင်ငံ၏ ကွဲပြားခြားနားချက်များကို သင်သတိပြုမိပါသလား။ ၎င်းတို့နှစ်နိုင်ငံအခြား မည်သည့်စီးပွားကွဲပြားခြားနားမှုများတွေ့သနည်း။ ဆရာကသင့်ကို အထောက်ပြုသတင်းအချက်အလက် အချို့ ပေးပါလိမ့်မည်။ အတန်းတွင်းဆွေးနွေးပွဲအတွက် သင်တို့အုပ်စု၏ အကြံပြုချက်များကို ပြင်ဆင်ပါ။

အောက်ပါအချက်များပေါ်မူတည်၍ စဉ်းစားပါ။ အထောက်အကူပြုပါလိမ့်မည်။

လုပ်အား နည်းပညာ နေအင်အား ထုတ်လုပ်ခြင်း / စားသုံးခြင်းလိုအပ်ချက်များ

ဆွေးနွေးခြင်း

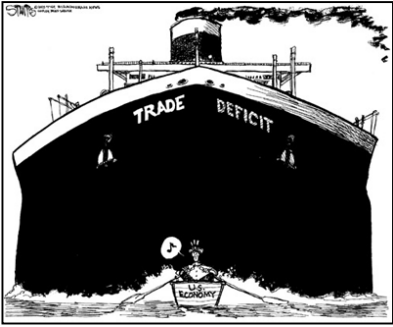
၂။ တရုတ်နိုင်ငံနှင့်ကုန်သွယ်ရာတွင် အမေရိက၏ ကုန်သွယ်မှုလိုငွေသည် မည်သည့်အတွက်ကြောင့်အလွန်ကြီးမား (မြင့်မား) နေရပါ သနည်း။

ကုန်သွယ်မှုလိုငွေပြုခြင်း၊ ကောင်းသလား၊ ဆိုးသလား။

ဆွေးနွေးပါ။

- ကုန်သွယ်မှု လိုငွေကြီးမားခြင်းကြောင့် အောက်ဖော်ပြပါ၏ ပြဿနာများဖြစ်လာသည်ဟု တာကြောင့် သင်ထင်ပါသနည်း။
အတန်းတွင်းဆွေးနွေးပွဲအတွက် ဖြစ်နိုင်သော အကြောင်းပြချက်များကို နှစ်ယောက်တစ်တွဲ စဉ်းစားပါ။
- နိုင်ငံတွင် အလုပ်လက်မဲ့များ များပြားလာခြင်း။
- တိုင်းပြည်၏ လွတ်လပ်မှုများပျောက်ဆုံးသွားခြင်း။
- နိုင်ငံခြားရေးငွေပေါ်တွင်ဖိခိုနေခြင်း။

ကုန်သွယ်မှုလို ငွေမြင့်မား နေသော်လည်း၊ အမေရိက၏ စီးပွားရေးမှာ အောင်မြင်မှု မြင့်မားနေဆဲဖြစ်သည်။ နိုင်ငံတွင်းသို့ နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ အများအပြား ဝင်ရောက်ခြင်းနှင့် တရုတ်ကဲ့သို့သော ပြည်ပဈေးကွက်များတွင် အမေရိကန်ကုမ္ပဏီများ အမြောက်အများ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံထားခြင်းတို့ကြောင့် ယင်းကဲ့သို့ အောင်မြင်နေခြင်းဖြစ်ကြောင်း စီးပွားရေး ပညာရှင်တချို့က ဆိုသည်။ တရုတ်နိုင်ငံနှင့် တခြားပြည်ပဈေးကွက်များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာခြင်းသည် အမေရိကန်ကုမ္ပဏီ များအတွက် အကျိုးဖြစ်စေသည်ဟု ဆိုလိုသည်။ ထို့ကြောင့် ပြည်ပမှရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများနှင့် ပြည်ပသို့ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ ဆက်လက်ဖွံ့ဖြိုးနေသမျှ ကုန်သွယ်ရေးလို ငွေပြုမှုသည် ပြဿနာတစ်ခုမဟုတ်ဟု ပညာရှင်တို့က ဆိုသည်။

ကုန်သွယ်မှုလိုငွေပြုခြင်းကို ကောင်းသည်/ဆိုးသည်ဟု သေချာပေါက်ပြောမရပါ။ နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေး အခြေအနေများပေါ်တွင်သာ မူတည်သည်ဆိုခြင်းကို ယခုအခါစီးပွားရေးပညာရှင်များ လက်ခံလာကြသည်။

အုပ်စုလေ့ကျင့်ခန်း

၂။ သင်သည် မြန်မာနိုင်ငံကုန်သွယ်ရေး ဝန်ကြီးဌာနတွင် အလုပ်လုပ်ကိုင်သည်။ မြန် မာနိုင်ငံတွင် ထုတ်လုပ်ရန် ခက်ခဲသော နိုင်ငံအတွက် အရေးအကြီးသည့် ကုန်ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများကို အခြားနိုင်ငံများမှ တင်သွင်းမှုကို အားပေးရန် အစီအစဉ်တစ်ခုကို မကြာသေးမီက အစိုးရက ကြေငြာခဲ့သည်။

- ဝန်ကြီးချုပ်က သင့်အား ထိုကုန်ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ၏အမည် ၅-မျိုးကို စာရင်းပြုစုပေးရန် ပြောဆို လာသည်။
- တာကြောင့် သင်တို့အုပ်စုက ထိုပစ္စည်းများကို ရွေးခြယ်ရကြောင်း ရှင်းလင်းပြီး၊ အတန်းသို့ တင်ပြပါ။

ကုန်သွယ်ရေးဆိုင်ရာ ကိုယ်ကျိုးစီးပွားကာကွယ်ရေးဝါဒ (အခွန်အကောက်နှင့် အမတော်ကြေး)

နိုင်ငံများသည် အပြည့်အဝ လွတ်လပ်သော အပြည်အပြည်ဆိုင်ရာဈေးကွက်ကို ကြောက်ရွံ့ကြသည်။ အခြားနိုင်ငံများမှ ပြိုင်ဆိုင်မှုများကြောင့် မိမိနိုင်ငံ၏စီးပွားရေးပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုကို ကြောက်ကြခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် မိမိတို့စီးပွားရေးကို အကာအကွယ်ပေးရန် ကြိုးစားလာကြသည်။ ၎င်းကို ကုန်သွယ်ရေးဆိုင်ရာ ကိုယ်ကျိုးစီးပွားကာကွယ်ရေးဥပဒေခေါ်သည်။

ဆွေးနွေးခြင်း

၃။ မိမိတို့နိုင်ငံ၏စီးပွားရေးကို မည်ကဲ့သို့ ကာကွယ်ကြမည်နည်း။

၁။ သွင်းကုန်ခွန်များ

အစိုးရများသည် သွင်းကုန်ခွန်များကောက်ခံခြင်းဖြင့် ဈေးသက်သာသော ပြည်ပမှ တင်ပို့လာသည့်ကုန်ပစ္စည်း များ၏ ပြိုင်ဆိုင်မှုကို ကာကွယ်ရန် ကြိုးစားခြင်းဖြစ်သည်။ နိုင်ငံတွင်းသို့ ထိုကုန်ပစ္စည်းကို တင်သွင်းလာသောအခါ ယင်းကုန်ပစ္စည်း (သို့) ဝန်ဆောင်မှုပေါ်တွင် အခွန်ကောက်ခံခြင်းဖြစ်သည်။ အစိုးရက ထိုသွင်းကုန်တန်ဖိုးပေါ်တွင် ရာခိုင်နှုန်းဖြင့် ကောက်ခံခြင်း ဖြစ်သည်။

ဆွေးနွေးခြင်း

- သွင်းကုန်ခွန်များသည် ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများအတွက် ဘာကြောင့်အသုံးဝင်ပါသနည်း။

သွင်းကုန်ခွန်များနှင့် ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများ

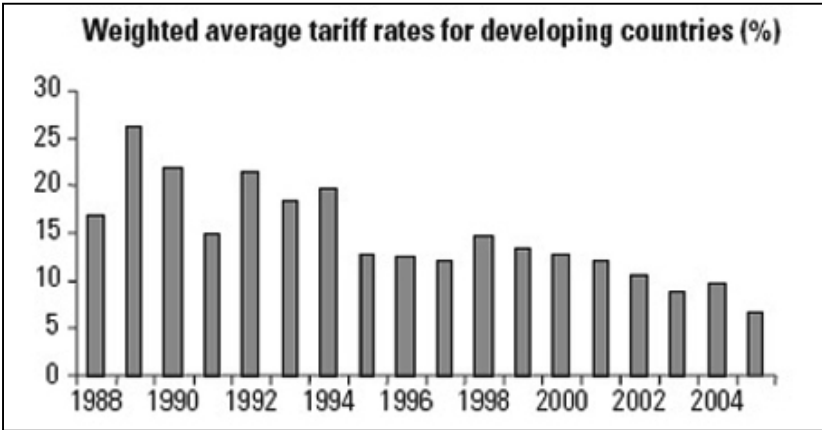
သွင်းကုန်များသည် ဖွံ့ဖြိုးဆဲ (ဆင်းရဲသော) နိုင်ငံများ၏ စီးပွားရေးကို အကာအကွယ်ပေးရန် အကောင်းဆုံးနည်းလမ်း တစ်ခုအဖြစ် ယူဆကြသည်။ လွတ်လပ်သောဈေးကွက်တွင် ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများသည် မိမိတို့ထက်ပို၍ စီးပွားရေးအင်အားကြီးသော နည်းပညာပိုမိုကောင်းမွန်သော ဖွံ့ဖြိုးပြီး (ချမ်းသာသော) နိုင်ငံများ (သို့မဟုတ်) မိမိတို့နိုင်ငံတွင်းသို့ ဈေးနှုန်းသက်သာစွာဖြင့် ကုန်ပစ္စည်းများတင်သွင်းလာသော အခြားဖွံ့ဖြိုးဆဲ နိုင်ငံများနှင့် ယှဉ်ပြိုင်ရာတွင် အခက်အခဲများနှင့် ရင်ဆိုင်နေရသည်။ သွင်းကုန်များ ကောက်ခံခြင်းဖြင့်၊ ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများသည် တခြားနိုင်ငံမှ တင်သွင်းလာသော ကုန်ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ၏ ဈေးနှုန်းကို မြင့်မားသွားစေသည်။ ဤနည်းလမ်းဖြင့် ပြည်တွင်းဈေးကွက်တွင်းကို အကာအကွယ် ပေးနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် ပြည်တွင်းစီးပွားရေး လုပ်ငန်းများ ပြည်ပဈေးကွက်ကို ယှဉ်ပြိုင်နိုင်ရန် လုံလောက်သော အင်အားရှိလာသည်အထိ မိမိတို့လုပ်ငန်းကို ပိုမိုဖွံ့ဖြိုးအောင်မြင်လာစေနိုင်သည်။

ဂျပန်နှင့် တောင်ကိုရီးယားနိုင်ငံသည် ကမ္ဘာ့ဈေးကွက်ကိုလည်း လွှမ်းမိုးချုပ်ကိုင်ထားသော ဗြိတိန်နှင့် အမေရိကန် ကားထုတ်လုပ်သူများနှင့် ယှဉ်ပြိုင်ရာတွင် ပြည်တွင်းကားကုမ္ပဏီများကို အကာအကွယ်ပေးနိုင်ရန် သွင်းကုန်ခွန်များကောက်ခံခြင်းဖြင့် ၁၉၆၀ နှင့် ၁၉၇၀ ခုနှစ်များတွင် ပြည်တွင်းကား စက်ရုံများကို အောင်မြင်စွာ တည်ထောင်နိုင်ခဲ့သည်။ ပျမ်းမျှသွင်းကုန်ခွန် ၃၀% ကောက်ခံခြင်းဖြင့် ၁၉၉၀ ခုနှစ်များတွင် တရုတ်နိုင်ငံကို ဖွံ့ဖြိုးမှု မြင့်မားလာစေရန် အကောက်အကူဖြစ်စေခဲ့သည်။ ၁၉၅၀နှင့် ၁၉၇၃ အကြား စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှု လျင်မြန်ဆုံး ၆-နိုင်ငံတွင်ပါဝင်သည့် (ဂျပန်၊ အီတလီ၊ ဩစတြေးလျ၊ ဖင်လန်၊ ပြင်သစ်) နိုင်ငံများတွင် မြင့်မားသော သွင်းကုန်ခွန်များ ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ကြသည်။

သို့သော် ဖွံ့ဖြိုးပြီးနိုင်ငံများနှင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာငွေကြေးရုံပုံငွေအဖွဲ့၊ ကမ္ဘာ့ကုန်သွယ်ရေးအဖွဲ့ကဲ့သို့သော အဖွဲ့အစည်းများက ဖွံ့ဖြိုးဆဲ နိုင်ငံများ၏ အခွန်များကို ဖယ်ရှားရန် (သို့) လျော့ချပေးရန် ဖိအားများ မကြာခဏပေးလေ့ရှိသည်။ သို့မှသာ ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများ၏ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် အထောက်အကူဖြစ်နိုင်မည်ဟု ဆိုသည်။ လွန်ခဲ့သောနှစ်ပေါင်း ၂၀ခန့်က သွင်းကုန်များကို ၃၀% မှ ၁၀% သို့လျော့ချပေးခဲ့သော အရှေ့အာရှ၏ စီးပွားရေးအောင်မြင်မှုများကို ထောက်ပြပြောဆိုသည်။

အထက်ပါဂရပ်များသည် အိုင်အမ်အက်ဖ်နှင့် ကမ္ဘာ့ကုန်သွယ်ရေးအဖွဲ့၏ ဖိအားများ အောင်မြင်မှုရရှိခဲ့ခြင်းကို ပြသသည်။ ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများ၏ သွင်းကုန်ခွန်နှုန်းထားများ နှစ်ပေါင်းများစွာ တဖြည်းဖြည်းလျော့ကျခြင်း ဖြစ်သည်။

သို့သော် သွင်းကုန်ခွန်လျော့ချပေးသော (သို့) ဖယ်ရှားပေးသော ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများ၏ စီးပွားရေးအခြေ အနေမှာ ပိုမိုဆိုးဝါးလာနေကြောင်း အခြားလူများက ထောက်ပြကြသည်။ ဆီနီဂေါ (အာဖရိက) နိုင်ငံတွင် ၁၉၈၅ရှိ ကုန်သွယ်ရေး လွတ်လပ်ခွင့်ပေးလိုက်ပြီးနောက်၊ စက်ရုံများတွင် လုပ်ကိုင်နေသော အလုပ်သမားသုံးပုံ တစ်ပုံခန့် အလုပ်အကိုင်များ ဆုံးရှုံးခဲ့သည်။ ယူကိုဒါ (အာဖရိက) နိုင်ငံတွင် သွင်းကုန်ပမာဏ များပြားလာမှု ကြောင့် ပြည်တွင်း ထုတ်ကုန်ပစ္စည်းများ၏ဝယ်လိုအား လျော့ကျသွားခဲ့သည်။ မက္ကဆီကို (တောင်အမေရိက) နိုင်ငံတွင် အစိုးရကုန်သွယ်ရေးကို လွတ်လပ်ခွင့်ပြုပြီး နောက် စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးမှု နှေးကွေးသွားခဲ့သည်။

နှစ်ယောက်တွဲလေ့ကျင့်ခန်း

၂။ အမှန်ကို ရွေးခြယ်ပါ။ ဆရာပေးသောလေ့ကျင့်ခန်းများကို ဖြည့်စွက်ပါ။

ကိုယ်ပိုင်နည်းလမ်း

- ၃။ အထက်ပါစာပိုဒ်ကို ဖတ်၍ အောက်ပါမေးခွန်းများကိုဖြေပါ။
- ၁။ အချို့လူများက ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများအတွက် သွင်းကုန်ခွန်ထားခြင်းက ကောင်းမွန်သည်ဟု ဘာကြောင့်ဆိုသနည်း။
- ၂။ ဂျပန်၊ တောင်ကိုရီးယား၊ တရုတ်၊ အီတလီ၊ ဩစတြေးလျ၊ ဖင်လန်နှင့် ပြင်သစ်နိုင်ငံတို့၏ တူညီချက်မှာ အဘယ် နည်း။
- ၃။ အိုင်အမ်အက်ဖ်နှင့် ကမ္ဘာ့ကုန်သွယ်မှုအဖွဲ့က သွင်းကုန်ခွန်ကို ဖယ်ရှားပေးရန် ဘာကြောင့်တွန်းအားပေးသနည်း။
- ၄။ ဆီနီဂေါနိုင်ငံတွင် ကုန်သွယ်မှုလွတ်လပ်ခွင့်ပြုပြီးနောက် မည်သို့ဖြစ်ပျက်ခဲ့သနည်း။

အဖွဲ့လိုက်လေ့ကျင့်ခန်း

၄။ မြန်မာနိုင်ငံသည် သွင်းကုန်ခွန်ကောက်ခံသင့်သည်ဟုထင်ပါသလား။ ဘာကြောင့်နည်း။

အမတော်ကြေး

အစိုးရအနေဖြင့် မိမိတို့၏ စီးပွားရေးကို အကာအကွယ်ပေးရန် အခြားနည်းလမ်းတစ်ခုမှာ အမတော်ကြေးများ ထောက်ပံ့ပေးခြင်း ဖြစ်သည်။ အမတော်ကြေးဆိုသည်မှာ ကုန်ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ ထုတ်လုပ်မှုတွင် အထောက်အပံ့ဖြစ်စေရန်နှင့် နိုင်ငံတကာဈေးကွက်တွင် ဈေးနှုန်းသက်သာစွာ ဝင်ရောက် ယှဉ်ပြိုင်နိုင်ရန်အတွက် အစိုးရမှ နိုင်ငံတွင်းရှိ ထုတ်လုပ်သူများကို ထောက်ပံ့သော ငွေကြေးဖြစ်သည်။ အမတော်ကြေးကို မည်သည့် စီးပွားရေးကဏ္ဍ၌မဆို အသုံးပြုနိုင်သည်။ သို့သော် စိုက်ပျိုးကဏ္ဍတွင် အများဆုံး အသုံးပြုကြသည်။ ဥပမာ - ဥရောပသမဂ္ဂတွင် ဘုံစိုက်ပျိုးရေးမူဝါဒ ဟုခေါ်သောစနစ်တစ်ခုရှိသည်။ ၂၀၀၅ ခုနှစ်တွင် ထိုစနစ်အရ လယ်သမားများကို သကြား၊ နို့၊ ဝါဂွမ်း၊ ဆေးရွက်ကြီး၊ သံလွင်ဆီ၊ အသီးအနှံ၊ ဟင်းသီး ဟင်းရွက်နှင့် ဆန်စပါးကဲ့သို့ ကုန်ပစ္စည်းများ ထုတ်လုပ်နိုင်ရန်အတွက် ယူရိုငွေ ၄၃ ဘီလီယံခန့် ထောက်ပံ့ပေးခဲ့သည်။

ဆွေးနွေးခြင်း

၁။ ဥရောပသမဂ္ဂက ၎င်းတို့၏ လုပ်သားများကို ငွေကြေးအမြောက်အများ ဘာအတွက်ပေးသနည်း။ လယ်သမား များကို မည်သူတို့ထံမှ အကာအကွယ်ပေးနေပါသနည်း။ အခြားမည်သူတို့က သကြား၊ နို့၊ ဝါဂွမ်း၊ ဆန်စပါး စသည်တို့ကို ထုတ်လုပ်ပါသနည်း။

အမတော်ကြေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများ

ဖွံ့ဖြိုးပြီးနိုင်ငံများမှ အမတော်ကြေးများသည် ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများမှ ထုတ်လုပ်သူများနှင့် ယှဉ်ပြိုင်ရာတွင် အကာအကွယ်ပြု နိုင်ရန် ရည်ရွယ်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ အထူးသဖြင့် စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍအတွက်ဆိုလျှင် မှန်ပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍသည် ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများ၏ စီးပွားရေး အတွက် အရေးပါဆုံးဖြစ်သည်။ မြေယာနှင့်လုပ်အား ဈေးသက်သာမှုကြောင့် စိုက်ပျိုးရေးထွက်ကုန် ပစ္စည်းများကို ဈေးသက်သာစွာထုတ်လုပ်နိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် ဖွံ့ဖြိုးပြီးနိုင်ငံများကလည်း မိမိတို့၏ထွက်ကုန်ပစ္စည်း ဈေးနှုန်းများကို ဈေးလျော့ချနိုင်စေရန်အတွက် လယ်သမားများကို အမတော်ကြေး ငွေများ ထုတ်ပေးခြင်းဖြင့် ကာကွယ်ပေးကြသည်။ အမတော်ကြေးနှင့် သွင်းကုန်ခွန်များကြောင့် ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများအနေဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးပြီးနိုင်ငံများ၏ စိုက်ပျိုးရေးထွက် ကုန်ပစ္စည်းများနှင့် ဈေးနှုန်းယှဉ်ပြိုင် ရောင်းချရာတွင် အလွန်အခက်တွေ့နေကြသည်။ သို့သော် အချို့ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများကလည်း အခြားဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများမှ ထုတ်လုပ်သူများနှင့် ယှဉ်ပြိုင်ရာတွင် အကာအကွယ်ပြုနိုင်ရန် မိမိတို့၏ ထုတ်လုပ်သူများကို အမတော်ကြေးငွေများ ထုတ်ပေးခြင်းများ ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ကြသည်။

ကိုယ်ပိုင်နည်းလမ်း

- ၂။ မှား/ မှန်ရွေးပါ။
- ၁။ ဖွံ့ဖြိုးပြီးနိုင်ငံများသည် ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများ၏စီးပွားရေးကို ကာကွယ်ပေးရန်အတွက် အမတ်ကြေးငွေများ ထုတ်ပေးခြင်း ဖြစ်သည်။
- ၂။ ဖွံ့ဖြိုးပြီးနိုင်ငံများတွင် အမတ်ကြေးငွေနှင့် သွင်းကုန်ခွန်များသည် ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများမှ ကုန်ပစ္စည်းများကို မိမိတို့နိုင်ငံ တွင် ရောင်းချနိုင်ရန် ကူညီပေးခြင်းဖြစ်သည်။
- ၃။ ဖွံ့ဖြိုးပြီးနိုင်ငံများမှ လယ်သမားသို့ပေးသော အမတ်ကြေးငွေများသည် ၎င်းတို့၏ ကုန်ပစ္စည်းဈေးနှုန်းများ လျော့ကျ သွားစေရန်ဖြစ်သည်။
- ၄။ ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများသည် မိမိတို့ထုတ်လုပ်သူများကို အကာအကွယ်ပေးနိုင်ရန် အမတ်ကြေးငွေများ ထုတ်ပေးခြင်း မရှိပါ။

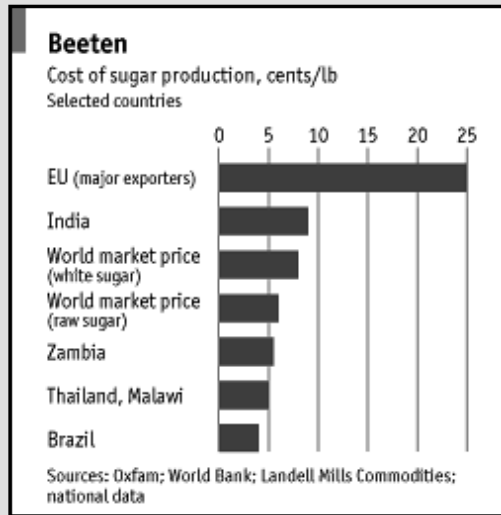
ဆွေးနွေးခြင်း

၃။ ညာဘက်ရှိ ပုံကိုကြည့်ပါ။ ပုံကသင့်က ပြောနေသော အရာမှာ အဘယ်နည်း။ ချမ်းသာသော နိုင်ငံများအနေဖြင့် မိမိတို့၏စီးပွားရေးကို ကာကွယ်ရန် အမတ်ကြေးငွေများ ထုတ်ပေးနေခြင်းသည် မှန်ကန် သည်ဟု သင်ထင်ပါသလား။ ဘာကြောင့်နည်း။

ဝေဖန်သူများက အမတ်ကြေးငွေများထောက်ပံ့ပေးခြင်းသည် ဖွံ့ဖြိုးဆဲ နိုင်ငံများမှ လယ်သမားများကို ထိခိုက်စေ သည်ဟူသော အချက်တစ်ခုတည်းကြောင့် ဝေဖန်ကြခြင်းမဟုတ်ပေ။ အမေရိကားနှင့် ဥရောပတို့တွင် မကြာသေးမီက အစီရင်ခံစာ များအရ တွေ့ရှိရသည်မှာ အမတ်ကြေးငွေအများစုသည် ကုမ္ပဏီကြီးများက ပိုင်ဆိုင်သော လယ်ယာမြေအနည်းကသာ ရရှိနေကြခြင်း ဖြစ်သည်။ လယ်သမားများက အနည်းငယ်သာ ရရှိကြသည်။ အမတ်ကြေးငွေများကြောင့် ကုန်ပစ္စည်း များ၏ ဈေးကိုလည်း မြင့်မားစေသည်။ ဥရောပသမဂ္ဂ၏ အမတ်ကြေး ငွေများကြောင့် ဥရောပတွင် စားသောက်ကုန်များ ၂၅% ပို၍ ဈေးကြီးလာနေသည်ဟု အချို့က ခန့်မှန်းကြသည်။

ဥရောပသမဂ္ဂ၏ သကြားအမတ်ကြေးငွေနှင့် ဖွံ့ဖြိုးဆဲကမ္ဘာ

၂၀၀၆ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလထိတိုင်အောင် ဥရောပသမဂ္ဂသည် ဘုံစိုက်ပျိုးရေးမူဝါဒ (CAP)၏ တစ်စိတ် တစ်ပိုင်းအနေဖြင့် နှစ်စဉ်ယူရို ၁.၅ ဘီလီယံခန့်ကို ဥရောပ သကြားထုတ်လုပ် တင်ပို့သူများကို ထောက်ပံ့ပေးသည် သွင်းကုန်ခွန် မြင့်မားနေမှု ကြောင့် ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများအနေ ဖြင့်ဥရောပသမဂ္ဂသို့ သကြားတင်ပို့ရာတွင် အခက်အခဲ များ တွေ့ကြရသည်။ ဥရောပသမဂ္ဂရှိ သကြားဈေးနှုန်းသည် အခြားနိုင်ငံတကာ ဈေးကွက်နှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင် သုံးဆပို၍ မြင့်မားနေသည်။

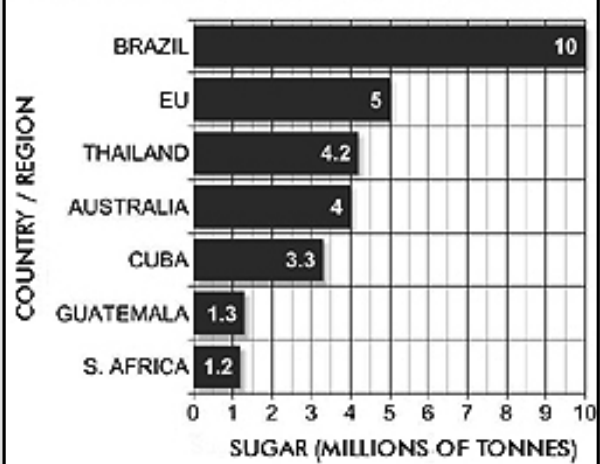
တစ်ချိန်တည်းမှာပင်၊ ဥရောပသမဂ္ဂရှိ လယ်သမားများသည် နှစ်စဉ်သကြား တန်ချိန် ၅ သန်းခန့် ပိုမိုထုတ်လုပ်နေသည်။ ပိုလျှံသော သကြားများကို နိုင်ငံတကာ ဈေးကွက်၌ ဈေးနှုန်းသက်သာစွာ ပုံအောရောင်းချခြင်းဖြင့် ဥရောပသမဂ္ဂသည် ကမ္ဘာ့ဒုတိယအများဆုံး သကြားတင်ပို့ ရောင်းချသူဖြစ်လာသည်။ သကြားတင်ပို့ ရောင်းချခြင်းမှ ရရှိသော တစ်ယူရိုအတွက် ဥရောပသမဂ္ဂသည် အမတ်ကြေးငွေ ၃.၃ ယူရိုသုံးစွဲရသည်။

ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများရှိ ဆင်းရဲသော လယ်သမားများသည် မြေဧက အနည်းငယ်ပေါ် တွင်သာ သကြားစိုက်ပျိုးကြရသည်။ သွင်းကုန်ခွန် မြင့်မားခြင်းနှင့် အမတ်ကြေးငွေ

ကဲ့သို့ ဥရောပ သမဂ္ဂ၏ မူဝါဒများကြောင့် ဥရောပနိုင်ငံများသို့ မိမိတို့၏ သကြားကို ရောင်းချရန် မဖြစ်နိုင်တော့ပေ။ ၎င်းတို့၏ ပိုလျှံနေသော သကြားတန်ပေါင်းများစွာကို နိုင်ငံတကာဈေးကွက်တွင် လျှော့ဈေးဖြင့် ရောင်းချခြင်းဖြင့် ကမ္ဘာ့သကြားဈေးကွက်ကို လျှော့ကျရန် ဖိအားပေး နေသည်။

၂၀၀၄ ခုနှစ်တွင် သြစတြေးလျ၊ ဘရာဇီးနှင့် ထိုင်းနိုင်ငံတို့က ဥရောပသမဂ္ဂ၏ သကြားမူဝါဒကို ကမ္ဘာ့ကုန်သွယ်မှုအဖွဲ့သို့ တိုင်ကြားကြသည်။ ကမ္ဘာ့ကုန်သွယ်မှုအဖွဲ့က စုံစမ်းမှုများ ပြုလုပ်ပြီးနောက် ၂၀၀၅ ခုနှစ်တွင် ဥရောပသမဂ္ဂ၏ လုပ်ဆောင်ချက်များသည် ကမ္ဘာ့ကုန်သွယ်မှု စည်းမျဉ်းများကို ဆန့်ကျင်နေသည်ဟု ထုတ်ပြန်ကြေငြာခဲ့သည်။ ၂၀၀၆ ဖေဖော်ဝါရီတွင် ဥရောပသမဂ္ဂက သကြားတင်ပို့ ရောင်းချသူများသို့ ပေးနေသော အမတ်တော်ကြေးငွေ ၃၆%ကို ဖြတ်တောက်ပေးမည်ဟု သဘောတူခဲ့သည်။ ထို့ပြင် သကြားထုတ်လုပ်မှု ၁၃.၆% လျော့ချပေးမည်ဟုလည်း သဘောတူခဲ့သည်။ ယခုအခါ ဥရောပသမဂ္ဂက တင်ပို့ရောင်းချသော သကြားဈေးနှုန်းသည်အခြား ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများမှ တင်ပို့ရောင်းချသော သကြားဈေးနှုန်းနှင့် အတူတူပင်ဖြစ်သည်။ ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများအနေဖြင့် နိုင်ငံတကာသကြားဈေးကွက်တွင် ညီတူညီမျှ ယှဉ်ပြိုင်နိုင်တော့မည်ဖြစ်သည်။

WORLD'S LEADING SUGAR EXPORTERS, 2001-03

နစ်ယောက်တွဲလေ့ကျင့်ခန်း

၁။ အထက်ပါစာပိုဒ်ကိုဖတ်ပါ။ ဆရာပေးသောလေ့ကျင့်ခန်းများကို ဖြေဆိုပါ။

အဖွဲ့လိုက်လေ့ကျင့်ခန်း

၂။ သင်တို့သည် မြန်မာ့စီးပွားရေးဗဟိုကော်မတီ၏ အဖွဲ့ဝင်များဖြစ်ကြသည်။ မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် သွင်းကုန် ခွန်နှင့် အမတ်တော်ကြေးငွေထုတ်ပေးခြင်းဖြင့် အကာကွယ်ပေးရမည် မြန်မာနိုင်ငံထွက်ကုန်ပစ္စည်းငါးမျိုး၏ အမည်ကို သင်တို့ရွေးခြယ်ရမည်ဖြစ်သည်။ ဘာကြောင့် ထိုကုန်ပစ္စည်း ၅-မျိုးကို ရွေးခြယ်ကြောင်းကို အတန်းသို့ ၅-မိနစ်ခန့် ရှင်းလင်းတင်ပြနိုင်ရန် ပြင်ဆင်ပါ။

လွတ်လပ်သောကုန်သွယ်ရေး

အတားအဆီးများ (ကိုယ်ကျိုးစီးပွားကာကွယ်ခြင်း) မရှိသောကုန်သွယ်ရေးကို လွတ်လပ်သော ကုန်သွယ်ရေးဟုခေါ်သည်။ အခွန်အခများ၊ အမတ်တော်ကြေးငွေများ၊ ကန့်သတ်ခွဲတမ်းများနှင့် အခြားနိုင်ငံမှ ထုတ်လုပ်တင်ပို့သူများထက် မိမိတို့၏ ထုတ်လုပ်တင်ပို့သူများကို ပို၍ဦးစားပေးခြင်းကဲ့သို့ အပြားကုန်သွယ်ရေးဆိုင်ရာမူဝါဒများသည် အတားအဆီးများဖြစ်သည်။ အောက်ပါဇယားလမ်းလေးကို ဖတ်ကြည့်ပါ။

လွတ်လပ်သောကုန်သွယ်ရေးသည်မျှတမှုရှိပါသလား။

ဇာဒီးသည် မာဇလီးယားနိုင်ငံမှ လိမ္မော်သီးစိုက် တောင်သူတစ်ဦး ဖြစ်သည်။ တစ်နှစ်လျှင် လိမ္မော်သီးအလုံး ၁၀,၀၀၀ သူမမြေမှထွက်သည်။ လိမ္မော်သီးတစ်လုံး၏ စိုက်ပျိုးစရိတ်မှာ ဒေါ်လာ ၀.၁၂ ကုန်ကျပြီး၊ သူမက တစ်လုံးလျှင် ဒေါ်လာ ၀.၂၀ ဖြင့် ပြန်ရောင်းသည်။ ထို့ကြောင့် သူမ၏ တစ်နှစ်အမြတ်ငွေမှာ ဒေါ်လာ ၈၀၀ (ဒေါ်လာ ၀.၀၈ ၁၀,၀၀၀)ဖြစ်သည်။ လိမ္မော်သီးတစ်လုံး၏ ကမ္ဘာ့ဈေးနှုန်းမှာဒေါ်လာ ၀.၁၀ ဖြစ်သည်။ အခြားနိုင်ငံမှ မာဇလီးယားသို့ လိမ္မော် သီးတင်သွင်းလျှင် ဒေါ်လာ ၀.၂၀ အခွန်ပေးရသည်။ ထို့ကြောင့် တင်သွင်းလာသော လိမ္မော်၏ ကုန်ကျစရိတ်မှာ ဒေါ်လာ ၀.၃၀ (ဒေါ်လာ ၀.၁၀ ဒေါ်လာ ၀.၂၀) ဖြစ် သည်။ သို့သော် ဇာဒီး၏ လိမ္မော်သီး ရောင်းဈေးမှာ ဒေါ်လာ ၀.၂၀ သာဖြစ်သည်။ အခြားနိုင်ငံမှ ဈေးချိုသောလိမ္မော်သီးများကိုအခွန်ကောက်ခံခြင်းဖြင့် သူမကို ကာကွယ်ပေးထားသည်။ အခုသွင်းကုန်ခွန်ကို ဖယ်ရှားလိုက်ပြီဆိုပါစို့။ ဇာဒီး၏လုပ်ငန်းမှာ ဒုက္ခတွေ့နေပြီဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာ့လိမ္မော်သီးဈေး (ဒေါ်လာ ၀.၁၀) သည် သူမ၏ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်စရိတ် (ဒေါ်လာ ၀.၁၂) အောက်လျော့နည်းနေသည်။ သူမလိမ္မော်သီးများရောင်းချရန် မဖြစ်တော့ပေ။ သူမ၏အမြတ်ငွေ ဒေါ်လာ ၈၀၀လည်း မရနိုင်တော့ပေ။

အခြားတဖက်တွင် မာဇလီးယားနိုင်ငံမှ လိမ္မော်သီးဝယ်ယူစားသုံးသူများအတွက် ဒေါ်လာ ၈၀၀ ဆိုသော ကိစ္စထက် ပို၍ ကောင်းမွန်သော အခြေအနေကိုဖြစ်စေသည်။ ယခင်က စားသုံး သူများအနေဖြင့် လိမ္မော်သီးတစ်လုံး ၀.၂၂ဒေါ်လာဖြင့် အလုံး ၂၀ ဝယ်လျှင် စုစုပေါင်း ၄ ဒေါ်လာ ကုန်ကျမည်ဖြစ်သည်။ အခွန်ကို ဖယ်ရှားလိုက်ပြီးနောက် လိမ္မော်သီးအလုံး ၂၀ ဝယ်ရန် ၂ ဒေါ်လာသာကုန်ကျတော့မည်။ အနိမ့်ဆုံးအားဖြင့် စားသုံးသူများအနေဖြင့် လိမ္မော်သီးဈေးထက်ဝက်မျှ လျော့ကျသွားသဖြင့် ယခုအခါ အလုံး ၂၀ထက်မက ပိုဝယ်လာတော့မည်ဖြစ်သဖြင့် စားသုံးသူများအတွက်ပို၍ အကျိုးများ လာမည်ဖြစ်သည်။

အဖွဲ့လိုက်လေ့ကျင့်ခန်း

၁။ မျှတမှုရှိသည်ဟု သင်ထင်ပါသလား။

(က) သွင်းကုန်ခွန်သည် ဇာဒီးကို အခြားနိုင်ငံမှ လိမ္မော်သီးထုတ်လုပ်သူများ၏ ယှဉ်ပြိုင်မှုမှ ကာကွယ်ပေးလျက် ရှိသည်။ သို့သော် မာဇလီးယားနိုင်ငံရှိ လိမ္မော်သီးစားသုံးသူများအတွက်တော့ ဈေးပို၍ကြီးစေသည်။

(ခ) သွင်းကုန်ခွန်ဖယ်ရှားလိုက်ပြီးနောက် မာဇလီးယားနိုင်ငံတွင် လိမ္မော်သီးဈေးမှာအလွန် လျော့ကျသွားသော်လည်း ဇာဒီးအတွက် တော့ သူမ၏လိမ္မော်သီးများမရောင်းရတော့ပေ။ မည်သည့်အဆိုးအကောင်းကို သင်ထောက်ခံပါသနည်း။ အကြောင်းပြောဆိုပါ။ သင်ယူဆချက်ကို အတန်းသို့တင်ပြပါ။

အထက်ပါအဖြစ်အပျက်ကိုကြည့်၍ လွတ်လပ်သောကုန်သွယ်ရေးသည် ကောင်းသည်၊ ဆိုးသည်ဟု လုံးလုံးလျားလျား ပြောရန်ခက်ခဲသော သဘောရှိသည်။ အချို့လူများအတွက် အကျိုးရှိသော်လည်း၊ အချို့အတွက် အကျိုးယုတ်စေသည်။ ဒီနေ့ကမ္ဘာတွင် လွတ်လပ်သောကုန်သွယ်ရေးနှင့် ကိုယ် ကျိုးစီးပွားကာကွယ်ရေးတို့ကို ထောက်ခံသူများအကြား အငြင်းပွားနေဆဲဖြစ်သည်။

ကိုယ်ပိုင်နည်းလမ်း

လွတ်လပ်စွာ ကုန်သွယ်ရေးနှင့် ကိုယ်ကျိုးစီးပွား ကာကွယ်ရေးတို့အကြောင်း သင့်အမြင်ကို စာစီစာကုံးအတိုတစ်ပုဒ် ရေးပါ။ (စာလုံး ၅၀၀) ခန့်၊ ခေါင်းစဉ်မှာ လွတ်လပ်စွာကုန်သွယ်ရေးသည် အမျှတဆုံးသော နိုင်ငံတကာ ကုန်သွယ်ရေးပုံစံတစ်ခုဖြစ်သည်။

မျှတသောကုန်သွယ်ရေး

ကောင်းမွန်သော အလုပ်သမားခံနှုန်းများ၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ကာကွယ်ထားမှုများနှင့် ကုန်သွယ်မှုမှ ရရှိသော အကျိုးရလဒ်များကို မျှတစွာ ခွဲဝေပေးခြင်းတို့ရှိသော ကုန်သွယ်ရေးသည် မျှတသော ကုန်သွယ်ရေးဖြစ်သည်။ မျှတသော ကုန်သွယ်ရေးက ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများမှ ထုတ်လုပ်သူ ဆင်းရဲသားများကို အကူအညီပေးပေးရန်လည်း ရည်ရွယ်သည်။ ၎င်းတို့သည် နိုင်ငံတကာနှင့်ကုန်သွယ်မှုပြုရာတွင် အစိုးရများနှင့် ကုမ္ပဏီများအပေါ်တွင် အမြဲမှီခိုနေရပြီး၊ အင်အားလည်း နည်းပါးကြသည်။ ထိုကုမ္ပဏီများနှင့် အစိုးရတို့က၎င်း ဆင်းရဲသားတို့အတွက် ရသင့်ရထိုက်သော လုပ်အားခ၊ ပစ္စည်းဈေးနှုန်း မှန်မပေးခြင်း၊ ဈေးနှိမ်ခြင်း၊ အလုပ်အကိုင် အခြေအနေများမှာလည်း ဆိုးရွားလွန်းခြင်းတို့ဖြင့် ခေါင်းပုံဖြတ်လေ့ရှိကြသည်။ အလုပ်သမားများအနေနှင့် အဆိုပါစနစ်အတွင်းမှ ရုန်းထွက်နိုင်ရန်ခက်ခဲသည်။ မျှတသော ကုန်သွယ်ရေးက အမျိုးသမီးများ၏ လုပ်အားကိုလည်း တန်ဖိုးထား၊ အသိအမှတ်ပြုပေးသည်။

မျှတသော ကုန်သွယ်ရေးက ဆင်းရဲသားများကို စီးပွားရေး လွတ်လပ်မှုရှိလာစေရန်၊ ၎င်းတို့၏ လုပ်အားနှင့် ကုန်ပစ္စည်းများအတွက် ထိုက်သင့်သောဈေးနှုန်းရရှိစေရန် ကူညီပေးသည်။ မျှတသောကုန်သွယ်ရေး အဖွဲ့အစည်းများကို အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများအဖြစ် ဆင်းရဲသား များကစုပေါင်း၍ ဖွဲ့စည်းထားကြပြီး ၂၀၀၅ ခုနှစ်တွင် ထိုအဖွဲ့များမှတစ်ဆင့် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁ဘီလီယံနီးပါး ကုန်သွယ်မှုပြုနေကြသည်။

လွတ်လပ်သော ကုန်သွယ်ရေး အဖွဲ့အစည်းများက ပုံမှန်စစ်ဆေးမှုများ ပြုလုပ်၍၊ မှန်ကန်ကြောင်း တရားဝင် အထောက်အထားများ ပေးအပ်သည်။ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်းနှင့် အထောက်အထား ထုတ်ပေးခြင်းဆိုင်ရာ အကြီးဆုံးအဖွဲ့မှာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ မျှတသောကုန်သွယ်ရေး အမှတ်အသား တံဆိပ်တပ်ပေးသောအဖွဲ့ (အက်ဖ်အယ်လ်အို) ဖြစ်သည်။ ထိုအဖွဲ့မှအာဖရိက၊ အာရှနှင့်လက်တင်အမေရိကရှိ နိုင်ငံပေါင်း ၅၀ကျော်မှ ထုတ်လုပ်သူများကို စစ်ဆေးအသိအမှတ် ပြုပေးသည်။ အသိအမှတ်ပြုခံရသော ထုတ်လုပ်သူသည် ၎င်းတို့၏ကုန်ပစ္စည်းပေါ်တွင် တရားဝင် မျှတသော ကုန်သွယ်မှု တံဆိပ်ကို အသုံးပြုနိုင်သည်။

ကိုယ်ပိုင်နည်းလမ်း

၁။ မျှတသောကုန်သွယ်ရေးအကြောင်း သင်မည်မျှမှတ်မိသနည်း။

ထိုင်းနိုင်ငံရှိမျှတသောလယ်ယာစိုက်ပျိုးခြင်း။

‘ကန်ရ’သည် ထိုင်းနိုင်ငံ အရှေ့မြောက်ပိုင်း တွင်နေထိုင်သော စပါးစိုက်တောင်သူတစ်ဦး ဖြစ်သည်။ သူမသည် ထိုဒေသရှိ လယ်သမား ၄၅ဦးဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသော ဆူရင်ဆန် စပါး ရန်ပုံငွေအဖွဲ့ ဟုခေါ်သော မျှတသော ကုန်သွယ်ရေး သမဝါယမအသင်း၏ အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးဖြစ်သည်။ ထိုအဖွဲ့သို့ မဝင်ရောက်ခင်က၊ သူမ၏ ၇ .၂ဧကရှိ မြေပေါ်တွင် ဆန်စပါးစိုက်ပျိုးရာ တစ်နှစ် ဘတ် ၂၀,၀၀၀ ခန့်သာ ဝင်ငွေရရှိသည်။ ထိုငွေ ပမာဏသည် သူမမိသားစု စားဝတ်နေရေးအတွက် မလုံလောက်ပေ။ ထိုအဖွဲ့သို့ ဝင်ရောက်ခဲ့ပြီးနောက် မျှတသောကုန်သွယ်ရေးစနစ်ဖြင့် နိုင်ငံ တကာသို့ သူမ၏ ဆန်များရောင်းချသဖြင့် ဈေးပိုမိုရရှိခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် သူမ၏မြေပေါ်တွင် ဆန်စပါးအနည်းငယ်လျှော့ စိုက်ပျိုး ပြီး ထိုမြေပေါ်တွင် ပြည်တွင်းဈေးကွက်တွင် ရောင်းချနိုင်သော မြေပဲ၊ သစ်သီးနှင့် ဟင်းသီး ဟင်းရွက်များကို စိုက်ပျိုးနိုင်သည်။ ယခုအခါ သူမ၏နှစ်စဉ်ဝင်ငွေမှာ ဘတ် ၄၃,၀၀၀ ရှိလာပြီ ဖြစ်သည်။ သူမ၏သမီးနှစ်ယောက်ကို အထက်တန်းကျောင်းထား ရန်နှင့် အနာဂတ်အစီအစဉ်များတွင် အသုံးပြုရန် တစ်နှစ်လျှင် ဘတ် ၄၅၀၀ စုဆောင်းနိုင်ပြီဖြစ်သည်။ ယခင်ကဆိုလျှင် သူမတို့သေမှ မိသားစု များစွာသည် အပိုဝင်ငွေရရှိရန် မြေကန်သွေ့သောရာသီတွင် ထိုင်းနိုင်ငံရှိမြို့ကြီးများသို့ ဝင်ရောက် အလုပ်လုပ်ကြရသည်။ ယခုအခါ မျှတသော ကုန်သွယ်ရေးကြောင့် တစ်နှစ်ပတ်လုံးမိမိတို့ရွာ၌ပင် ဝင်ငွေရှာနိုင်ပြီဖြစ်သည်။

အဖွဲ့လိုက်လေ့ကျင့်ခန်း

- ၁။ =ကန်ရ+ ၏ အဖြစ်အပျက်မှနေ၍ မေးခွန်း (၂) ခုကို နှစ်ယောက်တွဲပြီးရေးချပါ။
အခြားအတွဲပြုလုပ်ထားသောမေးခွန်းများနှင့် လဲလှယ်ပြီး မေးခွန်းများကိုဖြေဆိုပါ။

အဖွဲ့လိုက်လေ့ကျင့်ခန်း

- ၃။ သင်၏ပတ်ဝန်းကျင်ရှိလူများသည် မျှတသောကုန်သွယ်ရေးအဖွဲ့သို့ ဝင်ရောက်လိုကြသည်။ မျှတသော ကုန်သွယ်ရေးက ထိုသူတို့အတွက် ဘာကြောင့် ဘယ်လိုအသုံးဝင်မည်ဆိုသည်ကို အတိအကျပြောပြပေးပါ။ မည်သည့် ကုန်ပစ္စည်းနှင့် ထုတ်ကုန် များပါဝင်သနည်း။ မည်သူများအတွက် အကျိုးရှိစေမည်နည်း။

၁။ ကုန်သွယ်ရေးဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများ

ကုန်သွယ်ရေး ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများဆိုသည်မှာ စီးပွားရေး ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် သဘောတူညီမှု ရယူထားသော နိုင်ငံများအဖွဲ့အစည်းကို ခေါ်သည်။ ထိုကဲ့သို့ စီးပွားရေးဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများဖွဲ့ စည်းထားခြင်းကြောင့် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအချင်းချင်း ကုန်စည်ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရာတွင် ပိုမိုလွယ်ကူစေသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ အဖွဲ့ဝင်မဟုတ်သော တခြားနိုင်ငံများနှင့် ၎င်းအဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံတို့ကြား ကုန်စည်ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရာတွင် ပို၍ခက်ခဲသွားတတ်သည်။ ထိုကဲ့သို့ ကုန်သွယ်ရေးအဖွဲ့အစည်းများဖွဲ့ စည်းထားခြင်းဖြင့် ၎င်းအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် စီးပွားရေးအင်အား ပိုမိုကြီးမားခြင်းဟူသော အကျိုးကျေးဇူးကို ရရှိစေသည်။ ဒဗလျူတီအိုကဲ့သို့ ကမ္ဘာ့စီးပွားရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ အခြားကုန်သွယ်ရေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ (သို့) အခြားနိုင်ငံများနှင့် ကုန်သွယ်ရေးဆိုင်ရာကိစ္စ ရပ်များဆွေးနွေး ညှိနှိုင်းရာတွင် အားသာချက်များရရှိစေသည်။ ကမ္ဘာပေါ်တွင် ကုန်သွယ်ရေးဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းအမျိုးမျိုးရှိ၍ ၎င်းတို့၏ စီးပွားရေးနှင့် နိုင်ငံရေးရည်မှန်းချက်များမှာ မတူညီကြပေ။ အဆိုပါရည်မှန်းချက်များမှာ လွတ်လပ်သော ကုန်သွယ် ရေးစုံဖြစ်ရေး၊ အကောက်ခွန်ဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းနှုန်းထားစသည်တို့ တပြေးညီပေါင်းစည်းနိုင်ရေး စသည်တို့ဖြစ်သည်။

စဉ်းစားခိုင်းခြင်း

၁။ ယနေ့ကမ္ဘာပေါ်တွင်ရှိသော ကုန်သွယ်ရေးအဖွဲ့အစည်းများ၏အမည်ကို သင်ပြောပြနိုင်မည်လား။ ထိုအဖွဲ့များနှင့် ပတ် သက်၍ သင်ဘာများသိပါသနည်း။ ထိုအဖွဲ့များတွင်ပါဝင်သောအဖွဲ့ဝင်နိုင် င်များကို သင်သိပါသလား။
ယခုအခါ အာဆီယံ၊ အီးယူ၊ အီကိုတတ်စ်၊ မာကိုဆားဟူသည့် မတူညီသော ကုန်သွယ်ရေး အဖွဲ့အစည်း (၄) ခု အကြောင်း လေ့လာကြည့်မည်။

၁။ အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများအဖွဲ့ (အာဆီယံ)

အာဆီယံသည် အရှေ့တောင်အာရှရှိ နိုင်ငံပေါင်း (၁၀)နိုင်ငံပါဝင်သော နိုင်ငံရေးနှင့် စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စများအတွက် ဖွဲ့စည်းထားသော ဒေသတွင်းအဖွဲ့ အစည်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများမှာ အင်ဒိုနီးရှား၊ မလေးရှား၊ ဖိလစ်ပိုင်၊ ဘရူနိုင်း၊ စင်္ကာပူ၊ ထိုင်း၊ ဗီယက်နမ်၊ လာအိုနှင့် မြန်မာတို့ဖြစ်သည်။ အာဆီယံအဖွဲ့၏ အဓိကရည်ရွယ်ချက်မှာ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန် ဖြစ်သည်။ သို့သော် လူမှုရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှု၊ ဒေသတွင်းငြိမ်းချမ်းမှုတို့ကို မြှင့်တင်ရန်အတွက်လည်း ရည်ရွယ်သည်။ အာဆီယံအဖွဲ့ကို ၁၉၆၇ခုနှစ်တွင် အင်ဒိုနီးရှား၊ မလေးရှား၊ ဖိလစ်ပိုင်၊ စင်္ကာပူနှင့် ထိုင်းနိုင်ငံတို့က စတင်ဖွဲ့စည်းခဲ့ခြင်း ဖြစ် သည်။ အဆိုပါ(၅)နိုင်ငံက ဗီယက်နမ်ရှိ ကွန်မြူနစ်ဝါဒ ကြီးထွားလာခြင်းနှင့် ဒေသတွင်း၌ သောင်းကျန်းသူများ ကြီးထွားလာခြင်းကို စိုးရိမ်ပူပန်၍ ဖွဲ့စည်းခဲ့ခြင်း ဖြစ် သည်။ ယနေ့ကာလတွင် အာဆီယံနိုင်ငံများ၏ အရေး ကြီးဆုံးသောကဏ္ဍ တစ်ခုမှာ ဒေသတွင်းရှိ အင်အားအကြီးဆုံး နိုင်ငံနှစ်ခုဖြစ်သော တရုတ်နှင့် အိန္ဒိယတို့၏ လွှမ်းမိုးမှုကို ချိန်ခွင်လျှာညှိရန်ဖြစ်သည်။

အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအားလုံး၏ စုစုပေါင်းလူဦးရေမှာ သန်း ၅၆၀ ရှိပြီး၊ စုစုပေါင်း ပြည်တွင်း ထုတ်ကုန်တန်ဖိုးမှာ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂.၇၅ ထရီလီယံရှိသည်။ ၁၉၉၀ နှောင်းပိုင်း နှစ်များတွင် အာဆီယံအဖွဲ့သည် ဒေသတွင်းရှိ အခြားနိုင်ငံများ နှင့်လည်း စီးပွားရေးချိတ်ဆက်မှုတိုး တက်အောင် စတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ၁၉၉၉ ခုနှစ်တွင် တရုတ်၊ ဂျပန်၊ တောင်ကိုရီးယား သုံးနိုင်ငံနှင့်ပူးပေါင်း၍ အာဆီယံအပေါင်းသုံး ဆွေးနွေးပွဲများ ပြုလုပ်နိုင်ခဲ့သည်။ ထိုမှတဆင့်တက်၍ အိန္ဒိယ၊ ဩစတြေးလျနှင့် နယူးဇီလန်နိုင်ငံများ ထပ်မံပါဝင်သော အရှေ့အာရှထိပ်သီးဆွေးနွေးပွဲများကို ကျင်းပနိုင်ခဲ့သည်။

နစ်ယောက်တွဲလေ့ကျင့်ခန်း

၂။ မား/ မှန်ရွေးပါ။ ဆရာပေးသောလေ့ကျင့်ခန်းများကိုပြုလုပ်ပါ။

အဖွဲ့လိုက်လေ့ကျင့်ခန်း

၃။ ဉာဏ်စမ်းပဟေဠိ၊ အုပ်စုဖွဲ့၍အထက်ပါစာပိုဒ်နှင့် ပတ်သက်သော ဉာဏ်စမ်းပဟေဠိ (၃) ခုပြုလုပ်ပါ။ ထိုပဟေဠိများကို အုပ်စုတစ်ခုနှင့် တစ်ခုဖလှယ်ပါ။ မေးခွန်းများကို သင်တို့ဖြေနိုင်ကြပါသလား။

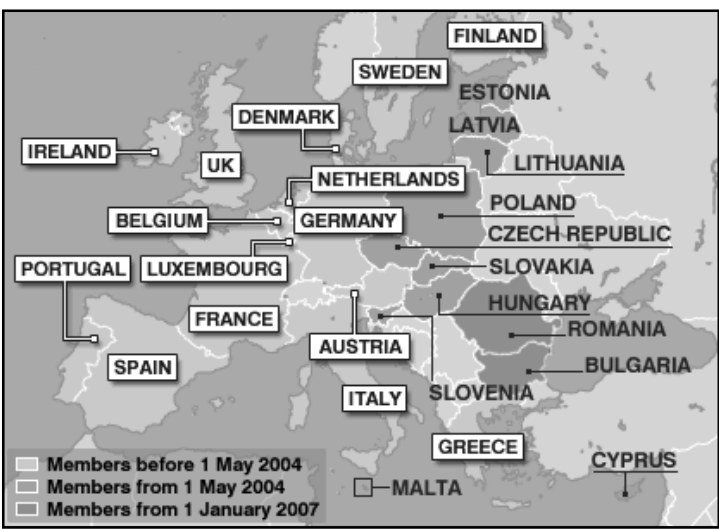
၂။ ဥရောပသမဂ္ဂ

ဥရောပသမဂ္ဂသည် အဖွဲ့ဝင် (၂၇) နိုင်ငံပါဝင်သော စီးပွားရေးနှင့် နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်း တစ်ခုဖြစ်သည်။ မူလက ဥရောပစီးပွားရေးအဖွဲ့အဖြစ် ၁၉၅၇ တွင် စတင် တည်ထောင်ခဲ့သည်။ အီးယူ၏ လူဦးရေမှာ သန်း ၄၉၄ ရှိပြီး၊ စုစုပေါင်းပြည်တွင်း ထုတ်ကုန်တန်ဖိုးမှာ အမေရိကန် ဒေါ်လာ ၁၅ ထရီလီယံ ရှိသည်။ ယူရိုဟုခေါ်သောငွေကြေးကိုအဖွဲ့ ဝင် ၁၃ နိုင်ငံက အသုံးပြုကြသည်။ ၎င်းအဖွဲ့၏ လှုပ်ရှားမှုများမှာ စီးပွားရေး၊ နိုင်ငံတကာရေး၊ ကာကွယ်ရေး၊ ကျန်းမာရေးစသည့် မူဝါဒများအထိ ကျယ်ကျယ် ပြန့်ပြန့်ပါဝင်သည်။

အီးယူအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ နိုင်ငံသားများကို အီးယူနိုင်ငံသားများဟုလည်း ခေါ်သည်။ ၎င်းနိုင်ငံသားများက ငါးနှစ်တစ်ကြိမ် ဥရောပပါလီမန်ကို တိုက်ရိုက်မဲပေးရွေးချယ်ကြသည်။ ထိုပါလီမန်တွင် အဖွဲ့ဝင် ၇၅၅ ဦးရှိသည်။ လူဦးရေပိုများသောအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ ကပါလီမန်အဖွဲ့ဝင်ဦးရေ ပိုများလေဖြစ်သည်။

ဥရောပသမဂ္ဂသည်ဘုံဈေးကွက်ဖြစ်သည်။ အဓိပ္ပါယ်မှာ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအတွင်းရှိ မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု၊ လုပ်အားနှင့် အရင်းအနှီးများကို လွတ်လပ်စွာရွှေ့ပြောင်းနိုင်သည်။ အီးယူယူနိုင်ငံသားများသည် အခြားအီးယူအဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံတစ်ခုတွင် လွတ်လပ်စွာနေထိုင်နိုင်၊ ခရီးသွားနိုင်၊ အလုပ်လုပ်နိုင်၊ အိမ်ခြံမြေစသည့် ပစ္စည်းများကို ပိုင်ဆိုင်နိုင်၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပြုလုပ်နိုင်သည်။ (အဖွဲ့ဝင် သစ်နိုင်ငံများအပေါ်တွင်မူ စည်းမျဉ်းတချို့ သတ်မှတ်ထားသည်။) ထိုဥရောပသမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ ဧရိယာများ အတွင်း၌ နိုင်ငံကူးလက်မှတ်နှင့် အကောက်ခွန်စစ်ဆေးမှုများမရှိပေ။ ဥရောပသမဂ္ဂသည် ဥရောပ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့၏ အစိတ် အပိုင်းတစ်ခုလည်းဖြစ်သည်။ ထိုဥရောပစီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့တွင် အိုက်စလန်၊ လက်ချင်စတန်းနှင့် နော်ဝေနိုင်ငံတို့ပါဝင်သည်။

ဥရောပသမဂ္ဂ (ဥရောပစီးပွားရေးအဖွဲ့အစည်း) ဖြတ်သန်းခဲ့ရာ သမိုင်းတလျှောက်တွင် အခက်အခဲအတားအဆီးများစွာကိုကျော်ဖြတ်ခဲ့ရသည်။ ဥရောပတိုက်သည် ဘာသာစကားနှင့် ယဉ်ကျေးမှုများစွာရှိသော တိုက်တစ်တိုက်ဖြစ်သည်။ သမိုင်းကြောင်းအရ ဥရောပတိုက်သည် ပဋိပက္ခများ ဖြစ်ပွားခဲ့ရာဒေသဖြစ်သည်။ ပထမကမ္ဘာစစ်နှင့် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်သည် ဥရောပတိုက် တွင် စတင်ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ နိုင်ငံအများစုသည် ဥရောပသမဂ္ဂနှင့် မည်မျှအတိုင်းအတာအထိ ပူးပေါင်းပါဝင်ပါတ်သက်မည်ဆို သည့်ကိစ္စအပေါ် သဘောထား ကွဲလွဲမှုများစွာရှိသည်။ ဗြိတိန်နိုင်ငံ၊ ဒိန်းမတ်နှင့် ဆွီဒင် နိုင်ငံတို့သည် ၎င်းတို့နိုင်ငံများ၏ စီးပွားရေးအပေါ် ထိန်းချုပ်နိုင်စွမ်း လျော့ကျသွားမည်ကို စိုးရိမ်ပူပန်ကာ ယူရိုငွေကြေးကို သုံးစွဲခြင်းမပြုတော့ပေ။

နိုင်ငံအသစ်များကို ဥရောပသမဂ္ဂသို့ ဝင်ခွင့်ပြုရာတွင်လည်း အငြင်းပွားဖွယ်ရာ များစွာရှိသည်။ အရှေ့ဥရောပနိုင်ငံများဖြစ်သော ဘူဂေးရီးယားနှင့် ရိုမေးနီးယား နိုင်ငံတို့သည် ၂၀၀၇ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁ ရက်နေ့တွင် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ ဖြစ်လာခဲ့သည်။ အဆိုပါနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံရေးနှင့် စီးပွားရေး အခြေအနေအပေါ် စိုးရိမ်ပူပန်ခြင်းကြောင့် ယင်းနိုင်ငံများ ဥရောပ သမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင် ဖြစ်လာရန် နှစ်ပေါင်းများစွာ ကြန့်ကြာခဲ့ရသည်။ အဖွဲ့ဝင် ဖြစ်လာသော်လည်း ၎င်းတို့၏ နိုင်ငံသားများသည် အခြားအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသို့ လွတ်လပ်စွာ သွားလာခွင့်မရှိပေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် လွတ်လပ်စွာသွားလာခွင့်ပြုလိုက်ပါက အရှေ့ဥရောပမှ လူအများအပြား သည် အနောက်ဥရောပသို့ ပြောင်းရွှေ့လာလိမ့်မည်ဟု အနောက်နိုင်ငံများက ကြောင့်ဖြစ်သည်။

နှစ်ယောက်တွဲလေ့ကျင့်ခန်း

- ၁။ နားလည်မှုစစ်ဆေးခြင်းအောက်ပါမေးခွန်းများကိုဖြေပါ။
 - (က) ဥရောပသမဂ္ဂတွင် အဖွဲ့ဝင်ဘယ်နှစ်နိုင်ငံရှိပါသနည်း။
 - (ခ) ဥရောပသမဂ္ဂ၏ လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှုများသည် မည်သည့်မူဝါဒနယ်ပယ်အထိအောင် အကျိုးဝင် သက်ရောက်မှု ရှိပါသနည်း။
 - (ဂ) မည်သည့်အတွက်ကြောင့် ဗြိတိန်၊ ဒိန်းမတ်နှင့် ဆွီဒင်နိုင်ငံတို့သည် ယူရိုငွေကြေးသုံးစွဲရန် ငြင်းဆန်ပါသနည်း။
 - (ဃ) မည်သည့်အတွက်ကြောင့် ဘူဂေးရီးယားနှင့် ရိုမေးနီးယားနိုင်ငံသားများကို ဥရောပသမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသို့ လွတ်လပ်စွာ သွားလာခွင့်မပေးပါသနည်း။

၃။ အနောက်အာဖရိကနိုင်ငံများစီးပွားရေးအဖွဲ့ (အီကိုဝတ်စ်)

အီကိုဝတ်စ်အဖွဲ့သည် အနောက်အာဖရိကနိုင်ငံ (၁၅) နိုင်ငံဖြင့် စုပေါင်း၍ ၁၉၇၅ ခုနှစ်တွင် ဖွဲ့စည်းခဲ့သော ဒေသဆိုင်ရာအဖွဲ့ အစည်းတစ်ခု ဖြစ်သည်။ အဖွဲ့၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအချင်းချင်း စီးပွားရေး ပူးပေါင်းမှုကို မြှင့်တင်ရန်နှင့် စီးပွားရေးတည်ငြိမ် တိုးတက်စေရန် ဖြစ်သည်။ အဆိုပါအဖွဲ့သည် ကုန်သွယ်ရေး အဖွဲ့ (၁၂) ဖွဲ့ဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသော အာဖရိက စီးပွားရေး ဆိုင်ရာအဖွဲ့တွင် ပါဝင်သော အဖွဲ့တစ်ခုဖြစ်သည်။

အီကိုဝတ်စ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများမှာ ဘီနင်၊ ဘာကီ၊ နီဂျီးယား၊ ကိုတီဗို၊ ကိုတီဗို၊ သည့်ဂမ်ဘီယာ၊ ဂါနာ၊ ဂီနီ၊ ဂီနီဘစ်ဆူး၊ လစ်ဘီးရီးယား၊ မာလီ၊ နိုင်ဂျာ၊ နိုက်ဂျီးရီးယား၊ ဆီနီဂေါ၊ ဆီအာရာလီယွန်နှင့် တိုဂိုနိုင်ငံ တို့ဖြစ်သည်။

အီကိုဝတ်စ်အဖွဲ့တွင် စုစုပေါင်းလူဦးရေ ၅၅သန်းရှိပြီး၊ စုစုပေါင်းပြည်တွင်းထုတ်ကုန်တန်ဖိုးမှာ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၃၄၃ ဘီလီယံရှိသည်။ မူလကဘုံငွေကြေးတစ်ခုနှင့်အတူ ဘုံဈေးကွက်တစ်ခုဖြစ်ထွန်းရန်ရည်ရွယ်ဖွဲ့စည်းခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ပြည်တွင်းစစ်များနှင့် ဒေသတွင်းနိုင်ငံရေးပြဿနာများကြောင့် တိုးတက်မှုနှေးကွေးခဲ့ရသည်။ သို့သော် အီကိုဟုခေါ်သော ဘုံငွေကြေးတစ်ခုကို ၂၀၀၉တွင် စတင်သုံးစွဲရန် ရည်မှန်းထားသည်။ တချို့နိုင်ငံများ၌ အီကိုဝတ်စ် နိုင်ငံကူးလက်မှတ် (သို့) ခရီးသွား လက်မှတ်ကိုအသုံးပြုပြီး နိုင်ငံသားများ၊ နယ်စပ်များကို လွတ်လပ်စွာ ဖြတ်သန်းသွားလာနိုင်သော သဘောတူညီမှုများ ရှိကြ သည်။ အီကိုဝတ်စ်အဖွဲ့တွင် အီကိုမော့ဟုခေါ်သော ငြိမ်းချမ်းရေးထိန်းသိမ်းရေးအဖွဲ့တစ်ခုလည်းရှိသည်။ ထိုအဖွဲ့က လစ်ဘီးရီးယား၊ ဆီအာရာလီယွန်နှင့် ဂီနီဘစ်ဆူးနိုင်ငံများရှိ ပြည်တွင်းစစ်ကဲ့သို့ ဒေသဆိုင်ရာ အကြပ်အတည်းများတွင် ကြားဝင်ဖျန်ဖြေ ပေးလျက်ရှိသည်။

နယ်ယောက်လွေကျင့်ခန်း

၁။ မုန်/မှားရွေးပါ။ ဆရာပေးသောလေ့ကျင့်ခန်းများကို ဖြည့်စွက်ပါ။

၄။ မာကိုဆား

မာကိုဆားအဖွဲ့သည် တောင်အမေရိက (၅) နိုင်ငံဖြစ်သော ဘရာဇီး၊ အာဂျင်တီးနား၊ ဥရူဂွေး၊ ဗင်နီဇွဲလားနှင့် ပါရာဂွေးနိုင်ငံများ ပေါင်းစုဖွဲ့စည်းထားသော ဒေသဆိုင်ရာ ကုန်သွယ်ရေး သဘောတူညီချက်ဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသော အဖွဲ့အစည်းတစ်ခု ဖြစ်သည်။ ၎င်းအဖွဲ့ ကို ၁၉၉၁ ခုနှစ်တွင် စတင်တည်ထောင်ခဲ့သည်။ အဖွဲ့ဖွဲ့စည်းခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကုန်သွယ်ရေးလွတ်လပ်မှုကို မြှင့်တင်ရန်နှင့် ကုန်စည်များ၊ လူများ၊ ငွေကြေးများ လွယ်ကူစွာ ရွေ့လျားသွားလာနိုင်ရန် ဖြစ်သည်။ မာကိုဆားနိုင်ငံများ၏ စုစုပေါင်းလူဦးရေမှာ ၂၆၃ သန်းရှိ၍ စုစုပေါင်း ပြည်တွင်းထုတ်ကုန်မှာ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂.၄၂ ဘီလီယံရှိသည်။

မာကိုဆားအဖွဲ့သည် အခြားကုန်သွယ်ရေး အဖွဲ့များဖြစ်သော ဥရောပသမဂ္ဂနှင့် မြောက်အမေရိက လွတ်လပ်စွာ ကုန်သွယ်ရေး အဖွဲ့တို့၏ စီးပွားရေး လွှမ်းမိုးမှုကို တန်ပြန် ဖွဲ့စည်းထားခြင်းဖြစ်သည်။ ၂၀၀၄ ခုနှစ်တွင် မာကိုဆားအဖွဲ့သည် အခြားဒေသဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုဖြစ်သော ဘိုလီဗီးယား၊ ချီလီ၊ ကိုလံဘီယာ၊ အီကွေဒေါ၊ ဗီရူးနိုင်ငံတို့ဖြင့် ပူးပေါင်း ဖွဲ့စည်းထားသည့် အန်ဒီယန်အဖွဲ့နှင့် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရေးဆိုင်ရာ သဘောတူညီချက်ကို လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့သည်။ မာကိုဆား အဖွဲ့သည် ၂၀၀၂ ခုနှစ်တွင် ဖြစ်ပွားသော အာဂျင်တီးနား စီးပွားရေးအကျပ်အတည်းနှင့် အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံများအကြား ကုန်သွယ်ရေး အငြင်းပွားမှုများကြောင့် အားနည်းလာသည်။

အဖွဲ့လိုက်လေ့ကျင့်ခန်း

၂။ ပဟေဠိ၊ ဆရာပေးသောလေ့ကျင့်ခန်းများကိုဖြည့်စွက်ပါ။

၁၉။ ဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင်း

စဉ်းစားခိုင်းခြင်း

၁။ ဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင်းဆိုသည်ကို သင်မည်သို့ ထင်ပါသနည်း၊ မည်သည့် အကြောင်း အရာဖြစ်ပါသနည်း။

စီးပွားရေး ပညာရှင်ထောင့်အရ၊ ဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင်းဆိုသည်မှာ တိုင်းပြည်များကြားရှိ ကုန်စည်များ၊ ဝန်ဆောင်မှုများ၊ ငွေကြေးများ၊ နည်းပညာများ၊ သတင်းအချက်အလက်များနှင့် လူများရွှေ့လျား စီးဆင်းနေခြင်းကိုခေါ်သည်။ အဓိပ္ပာယ်မှာ တစ်ကမ္ဘာလုံးရှိ စီးပွားရေးများ ပေါင်းစည်းသွားခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ နိုင်ငံများသည် ၎င်းတို့၏ စီးပွားရေးကို သီးခြားကင်းလွတ်သော စီးပွားရေးတစ်ခုအဖြစ် မမြင်ပဲ၊ (ကမ္ဘာ) စီးပွားရေးကြီး၏အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ရှုမြင်လာကြသည်။ နိုင်ငံများ အချင်းချင်းတစ်နိုင်ငံနှင့် တစ်နိုင်ငံ ပို၍မှီခိုလာရသည်။

နှစ်ယောက်တွဲလေ့ကျင့်ခန်း

၂။ သင့်အနီးအနားတွင်ရှိသော အဝတ်အထည်၊ ဖိနပ်၊ ဘောပင်စသည့်ပစ္စည်းများကို မြင်ကြည့်ပါ။ ၎င်းတို့ကို ဘယ်က ထုတ်လုပ်သည်ဆိုသည်ကို သိပါသလား။ သင်မသေချာပါက တံဆိပ်ကိုရှာပါ။ စာရင်းပြုပြီးနောက် အတန်းရှိကျန်သောလူများကိုပြပါ။

ဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင်းသည် နှစ်ပေါင်းရာချီသက်တမ်းရှိသော အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာကုန်သွယ်ရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာခြင်း၏ အကျိုးဆက်တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် မကြာမီကာလကဖြစ်ထွန်းပေါ်ပေါက် လာသော အောက်ဖော်ပြပါအချက်လေးခုကလည်း ဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင်းကို အားဖြည့်ကူညီပေးသည်။

၁။ အင်တာနက်နှင့် ခေတ်မီဆက်သွယ်ရေးကွန်ယက်များ

အင်တာနက်ကြောင့် ကမ္ဘာပေါ်ရှိကွန်ပျူတာများတစ်ခုနှင့်တစ်ခု အတူတကွချိတ်ဆက်လာနိုင် ခြင်းဖြစ်သည်။ အင်တာနက်ဆိုသည်မှာ ထူးကဲသောဆက်သွယ်ရေး ကိရိယာတစ်ခု၊ သတင်းရင်းမြစ်အစုအဝေးကြီးတစ်ခု အလွန်ကြီးမားသော ကမ္ဘာလုံး ဆိုင်ရာဈေးကွက်ကြီးတစ်ခုပင်ဖြစ်သည်။ အင်တာနက်ပေါ်တွင် အကွာအဝေးဟူသည်မရှိ။ ကမ္ဘာကြီးပေါ်ရှိ လူသားတိုင်းသည် ကွန်ပျူတာတစ်လုံးအ တွင်းနေထိုင်သကဲ့သို့ပင် ဖြစ်သည်။

အမေဇုံဒေါ့ကွမ်း

အမေဇုံဒေါ့ကွမ်းဆိုသည်မှာ ၁၉၉၅ခုနှစ် တွင်အမေရိကန်နိုင်ငံ ဆီအာတယ် မြို့နေ ဂျက်မိတ်တစ် ဇိုကသူ၏ ကားဂိုဒေါင်လေးမှ စတင်ခဲ့သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်း တစ်ခုဖြစ်သည်။ သူ၏အကြံမှာ အင်တာနက်ကို အသုံးပြုပြီး စာအုပ်များ ရောင်းချရန် ဖြစ်သည်။ ဝယ်ယူသူများအနေဖြင့် မိမိတို့အိမ်ရှိ ကွန်ပျူတာများမှနေ၍ သူ၏အင်တာနက် စာအုပ်ဆိုင်ရှိစာအုပ်များကို ကြည့်ရှုနိုင်ပြီး၊ မိမိတို့လိုချင်သောစာအုပ်ကို လျှပ်စစ်ငွေကြေးအသုံးပြုပြီး ဝယ်ယူနိုင်သည်။ ပြီးလျှင် သူကစာတိုက်မှနေ၍ စာအုပ်များကို ဝယ်ယူဆီရောက်အောင် ပို့ဆောင်ပေးသည်။ ပထမတစ်လ အတွင်း၌ပင် အမေဇုံမှ ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းရှိ နိုင်ငံပေါင်း ၄၅-နိုင်ငံရှိ ဝယ်ယူသူများဆီသို့ စာအုပ်များ ရောင်းချနိုင်ခဲ့သည်။

ယခုအခါ အမေဇုံဒေါ့ကွမ်းမှ သီချင်းခွေ၊ ကျောက်မျက်ရတနာ၊ လျှပ်စစ် ပစ္စည်း၊ အာကစားပစ္စည်း၊ ကွန်ပျူတာ ဆော့ဖ်ဝဲနှင့် ဂဏန်းကောင်များအထိပင် အင်တာနက်ပေါ်မှ ရောင်းချနေပြီးဖြစ်သည်။ အမေရိကန်တွင်သာမက ယခုအခါ ဗြိတိန်၊ ဂျာမနီ၊ ဂျပန်၊ ပြင်သစ်၊ ကနေဒါနှင့် တရုတ်နိုင်ငံများအတွက်လည်း အင်တာနက်ဝက်ဆိုက် လွှတ်တင်ထားသည်။

၂၀၀၆ ခုနှစ်တွင် အမေဇုံဒေါ့ကွမ်းမှ အင်တာနက်ကိုအသုံးပြုပြီး ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းသို့ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၀.၇၀ ဘီလီယံဖိုး ရောင်းချခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ အမေဇုံဒေါ့ကွမ်း အောင်မြင်မှုရရှိခဲ့ခြင်းမှာ အင်တာနက်က ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းရှိ လူသန်းပေါင်းများစွာကို ၎င်း၏ကုန်ပစ္စည်းများ လွယ်လွယ်ကူကူ ကြည့်ရှုဝယ်ယူနိုင်အောင် စွမ်းဆောင်ပေးနိုင်သောကြောင့်ဖြစ်သည်။ အင်တာနက် မပေါ်ပေါက်ခင်ကာလက ဈေးဆိုင်များအနေနှင့် အလွန်ဝေးကွာသော နေရာဒေသရှိ ဝယ်ယူသူများထံသို့ ကုန်ပစ္စည်းရောင်းချရန် အလွန်ခက်ခဲသည်။

နှစ်ယောက်တွဲလေ့ကျင့်ခန်း

၃။ မှန်/မှားရွေးပါ။ ဆရာပေးသောလေ့ကျင့်ခန်းများကို ဖြည့်စွက်ပါ။

၂။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာသယ်ယူပို့ဆောင်ရေးကွန်ယက်များဖွံ့ဖြိုးလာခြင်း

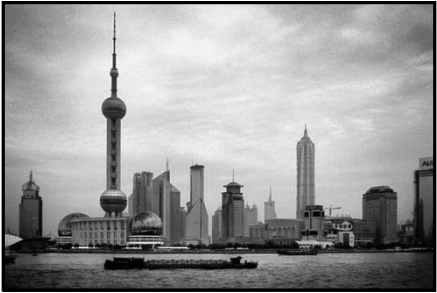
လေကြောင်းခရီးသွားလာခြင်း

လွန်ခဲ့သောနှစ်ပေါင်း ၃၀အတွင်းလေကြောင်းခရီးသွားလာခြင်း လုပ်ငန်းသည်အကြီးအကျယ် တိုးတက်လာခဲ့သည်။ ၁၉၇၅ ခုနှစ်အတွင်း ခရီးသည်ပေါင်း သန်း ၄၀ ခန့်သည် လေကြောင်းခရီးဖြင့် ခရီးသွားလာခဲ့ကြသည်။ ၂၀၀၀ပြည့်နှစ်တွင်ခရီးသည်ပေါင်း ၁ ဒသမဗီတီလီယံအထိတိုးတက်လာသည်။ လေကြောင်း ခရီးသွားလာရေး ကုန်ကျစရိတ်များမှာ အချိန်နှင့်အမျှ လျော့နည်းလာ သဖြင့် လူများပိုမိုအသုံးပြုလာကြသည်။ နှစ်စဉ်ကုန်တန်ချိန် သန်း ၃၀ ကျော်မျှ လေကြောင်းလိုင်းဖြင့် သယ်ယူကြ သည်။ လေကြောင်းဆက်သွယ်ရေးကွန်ယက်လမ်းကြောင်းများ ဖွံ့ဖြိုးလာခြင်းသည် ကမ္ဘာပေါ်ရှိလူသားအချင်းချင်းကို ပိုမိုနီးကပ် စေပါသည်။

၃။ အစိုးရများမှ ၎င်းတို့၏ စီးပွားရေးအပေါ်ထိန်းချုပ်မှုများလျော့ချလာခြင်း

တရုတ်

လွန်ခဲ့သော ၁၅ နှစ်အတွင်း တရုတ်နိုင်ငံသည် အစိုးရကစီမံထိန်းချုပ်သော တစ်ခါပိတ်စီးပွားရေးစနစ်မှ ကမ္ဘာ့ဖွံ့ဖြိုးမှု အမြန်ဆုံး ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ် သို့ ကူးပြောင်းခဲ့သည်။ စီးပွားရေးဆိုင်ရာစည်းမျဉ်း ဥပဒေများလျော့ပေါ့ ပေးမှုကြောင့် ပြည်တွင်းပြည်ပ ကုမ္ပဏီများအနေဖြင့် တရုတ်နိုင်ငံ၏ ဈေးပေါ သော လုပ်သားအင်အားနှင့် များပြားသော လူဦးရေအားသာချက်ကို အသုံးပြု ခွင့်ရရှိခဲ့ပါသည်။ ယခုအချိန်တွင် တရုတ်နိုင်ငံသည် ကမ္ဘာ့ဆဋ္ဌမမြောက် စီးပွားရေးအင်အားကြီးနိုင်ငံ ဖြစ်လာပြီး မကြာမီတွင် စတုတ္ထ နေရာသို့ပင်ရောက်ရှိမည်ဟုမျှော်မှန်းကြသည်။ သစ်၊ သံမဏိ၊ ကျောက်မီးသွေး၊ အသားနှင့် ဂျုံစပါးတို့ကို အခြားနိုင်ငံများထက် ပိုမိုသုံးစွဲနေပြီဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာ့ပဉ္စမမြောက် ကုန်ပစ္စည်းအများဆုံးတင်ပို့သည့်နိုင်ငံလည်း ဖြစ်လာသည်။

Shanghai- one of the world's fastest- growing cities.

၄။ နည်းပညာက ကျွမ်းကျင်မှုမရှိသော အလုပ်သမားများကို ခေတ်မီထုတ်လုပ်ရေးတွင် ပါဝင်အလုပ်လုပ် နိုင်ရန် ပြုလုပ်ပေးခြင်း။

နီကီရာစက်ရုံ၊ ဒေါင်ဂန်၊ တရုတ်နိုင်ငံ

နီကီရာသည် မိုဘိုင်းဖုန်းများထုတ်လုပ်သော နိုင်ငံတကာကုမ္ပဏီတစ်ခုဖြစ်သည်။ ၎င်း၏အကြီးဆုံး စက်ရုံများထဲမှ တစ်ခုသည် တရုတ်နိုင်ငံဒေါင်ဂန်မြို့တွင် တည်ရှိသည်။ ထိုစက်ရုံအလုပ်သမား (၄) သန်းအနက် အများစုမှာ တရုတ်နိုင်ငံ တဝှမ်းကျေးလက်ဒေသမှ ရွှေ့ပြောင်းလာကြသော ကျွမ်းကျင်မှုမရှိသော အလုပ်သမားများဖြစ်ကြသည်။ ရွှေ့ပြောင်း လုပ်သားများ၏ ၇၂%မှာ အမျိုးသမီးငယ်များ ဖြစ်ကြပြီး၊ ၎င်းတို့ အနက်အများစုမှာ နှစ်အနည်းငယ်ကြာ အလုပ်လုပ်ပြီးနောက် အိမ်ထောင်ပြုကြရန် အိမ်ပြန်သွားကြသည်။

ခေတ်မီထုတ်လုပ်ရေး နည်းပညာများကြောင့် နီကီရာသည် မကျွမ်းကျင်သောလုပ်သားများကို နည်းပညာမြင့်ကုန်ပစ္စည်းများ ထုတ်လုပ်ရာတွင် အသုံးပြုနိုင်သည်။ ၎င်းတို့သည် ထုတ်လုပ်ရေးလိုင်းရှိ မိုဘိုင်းလ် ဖုန်းအစိတ်အပိုင်းများကို တပ်ဆင်၍ သေတ္တာထဲသို့ ထည့်ပေးရသည်။ အလုပ်သမားများ၏တာဝန်မှာ အလွန်လွယ်ကူပြီး ထိုအလုပ်တစ်ခုတည်းကိုပင် ထပ်ခါထပ်ခါ ပြုလုပ်ရခြင်းဖြစ်သည်။ ဖုန်း၏ ရုပ်ထွေးသော အခြားအစိတ်အပိုင်းများကို ကွန်ပျူတာများ၊ စက်ရုပ်များနှင့် အခြားစက်ပစ္စည်းများအသုံးပြုပြီး အခြားစက်ရုံများတွင် ထုတ်လုပ်ကြသည်။

ဒေါင်ဂန်စက်ရုံသည် နီကီရာအတွက် အလွန်အကျိုးများသည်။ စက်ရုံမြေငှားခနှင့် အလုပ်သမားခမှာ အလွန်ဈေးချိုပြီး၊ ပေါ့ပေါများများ ရရှိနိုင်သည်။

အဖွဲ့လိုက်လေ့ကျင့်ခန်း

ပဟေဠိ၊ အထက်ပါအကြောင်းအရာပါအချက်အလက်များကိုဖတ်ပါ။ မှတ်နိုင်သလောက် မှတ်မိအောင်ကြိုးစားပါ။

နိုင်ငံစုံကော်ပိုရေးရှင်းများ

ဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင်းက နိုင်ငံစုံကော်ပိုရေးရှင်းများ ပေါ်ပေါက်လာစေသည်။ ၎င်းတို့မှာနိုင်ငံ အများအပြားတွင် လုပ်ကိုင်သောကြီးမားသော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကြီးများဖြစ်ကြသည်။ ကမ္ဘာ့ အကြီးဆုံး သောကုမ္ပဏီ ၁၀၀ ထဲမှ ၃၇ ခုကို အဆိုပါကော်ပိုရေးရှင်းများက ပိုင်ဆိုင်ကြပြီး။ ကျန် ၆၃၃ မှာ နိုင်ငံ ပိုင်ဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာ့ထိပ်တန်းကော်ပိုရေးရှင်း ၂၀၀ သည် ကမ္ဘာ့စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၏ ၂၉% ကို ထိန်းချုပ်ထားသည်။

၂၀၀၅ ခုနှစ်တွင် ကမ္ဘာ့အကြီးဆုံး ကော်ပိုရေးရှင်းမှာ အမေရိကန်စူပါမားကတ် ကုမ္ပဏီ ဝေါလ်မတ်ဖြစ်သည်။ ဝေါလ်မတ်က နိုင်ငံပေါင်း ၁၅နိုင်ငံတွင် စတိုးဆိုင်ပေါင်း ၂၆၆၀ ဆိုင် ဖွင့်လှစ်ထားပြီး ဝန်ထမ်းပေါင်း ၄၅၀,၀၀၀ ဝန်း ကျင်ရှိသည်။ ၂၀၀၅ ခုနှစ်တွင် ကုန်ပစ္စည်းတန်ဖိုး အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၃၁၂ ဘီလီယံခန့် ရောင်းချ နိုင်ခဲ့သည်။ ထိုပမာဏမှာ ကမ္ဘာ့စီးပွားရေး အင်အားအကြီးဆုံးဆင့်တွင် အဆင့် (၂၀) ရှိသည်။ နော်ဝေ၊ ဆော်ဒီအာရေဗျာ ထိုင်းနှင့် အခြားနိုင်ငံများ၏ စုစုပေါင်းပြည်တွင်းထုတ် ကုန်တန်ဖိုးထက် ပိုမိုများပြားနေသည်။ အောင်မြင်မှု ရရှိနေသော်လည်း၊ ၎င်း၏ စီးပွားရေး လုပ်ကိုင်ပုံ နည်းလမ်းများကြောင့် ဝေါလ်မတ်ကို မကြာခဏ ဝေဖန်မှုများ ရှိနေသည်။

စဉ်းစားခိုင်းခြင်း

၁။ ဤကဲ့သို့ ကြီးမားပြီး အားကောင်းသည့်နိုင်ငံစုံကော်ပိုရေးရှင်းများကြောင့် ကမ္ဘာပေါ်တွင် မည်သည့်ပြဿနာများနှင့် အကျိုးကျေးဇူးများ ရှိနိုင်မည်ဟု သင်ထင်ပါသနည်း။

ဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင်းသည် ကောင်းသလော (သို့) ဆိုးသလော။

ဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင်းဆိုသော စကားလုံးသည် လွန်ခဲ့သော နှစ်အနည်း အတွင်း အလွန်နိုင်ငံရေး ဆန်လာခဲ့သည်။ ကမ္ဘာပေါ်ရှိ နိုင်ငံများတွင် ယခုအခါ အင်တီဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင်း လှုပ်ရှားမှုများ ပြုလုပ် လာကြသည်။ ထိုလှုပ်ရှားမှုများက အစိုးရများ၊ ကမ္ဘာ့စီးပွားရေးအဖွဲ့အစည်းများ (ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ အိုင်အမ်အက်ဖ်နှင့် ဒဘလျူတီအို)နှင့် နိုင်ငံစုံကော်ပိုရေးရှင်းများကို ကမ္ဘာ့စီးပွားရေးကို အတူတကွ ပူးပေါင်းထိန်းချုပ်ထားကြသည်ဟု စွပ်စွဲကြသည်။ ချမ်းသာသော နိုင်ငံအနည်းငယ်၏ အကျိုးစီးပွားအတွက် ဆင်းရဲသားများနှင့် ဆင်းရဲသော နိုင်ငံများကို ခေါင်းပုံဖြတ်နေကြသည်ဟုလည်း ထိုလှုပ်ရှားမှုများက ဆိုကြသည်။ အင်တီဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင်းဆိုသည်မှာ ဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင်းကို ဆန့်ကျင်ခြင်းဟုဆိုလိုသည်။ သို့သော် ထိုလှုပ်ရှားမှုတွင် ပါဝင်သူများက မိမိတို့သည် ဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင်း ကို ဆန့်ကျင်ခြင်းမဟုတ်ပါဟု ဆိုကြသည်။ တရားမျှတမှုမရှိခြင်း၊ နိုင်ငံစုံ ကော်ပိုရေးရှင်း အနည်းငယ်၏ စီးပွားရေးအရလက်ဝါးအုပ်ထားမှုကို စိုးရိမ်ခြင်းနှင့် ဆင်းရဲသားများအပေါ် ခေါင်းပုံဖြတ်ခြင်းတို့ကိုသာ ဆန့်ကျင်ခြင်းဖြစ်ကြောင်း ဆိုကြသည်။

ထို့ကြောင့် ဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင်းကို ကောင်းသည်၊ ဆိုးသည်ပြောရန်ခက်ခဲပါသည်။ ဂလိုဘယ် လိုက်ဇေးရှင်း အမျိုးအစားများစွာရှိပြီး၊ ၎င်းကလူအမျိုးမျိုးကို နည်းအမျိုးမျိုးဖြင့် အကျိုးသက်ရောက်မှု ဖြစ်စေနိုင် သည်။

အဖွဲ့လိုက်လေ့ကျင့်ခန်း

၂။ ဒီနေ့ကမ္ဘာပေါ်ရှိ ဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင်း၏ အားနည်းချက်၊ အားသာချက်များကို သင်မည်သို့ ထင်မြင်မိပါသနည်း။ အလုပ်သမား၊ အလုပ်သမားအခွင့်အရေး၊ ဆင်းရဲမွဲတေမှု၊ ကုန်သွယ်ရေး၊ နိုင်ငံများ၏ အချုပ်အခြာအာဏာ၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်၊ ပုဂ္ဂလိက လွတ်လပ်ပိုင်ခွင့်၊ ဆက်သွယ်ရေး၊ ကုန်ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများအပေါ် ရွေးခြယ်ပိုင်ခွင့်စသည်တို့ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားစေလိုပါသည်။

ဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင်း၏ အကျိုးကျေးဇူးအချို့

၁။ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အလုပ်သမားစရိတ်များလျော့နည်းစေသည်။
အချို့သောနိုင်ငံများသည် အခြားနိုင်ငံများထက် အလုပ်သမားစရိတ်ပိုမိုသက်သာသည်။ ထို့ကြောင့် ကုမ္ပဏီများသည် လုပ်အားဈေးသက်သာသောနိုင်ငံများသို့ ကုန်ပစ္စည်းထုတ်လုပ်ရေးအပိုင်းကို ပြောင်းရွှေ့နိုင်သည်။ အမေရိကန်အားကစား အဝတ်အထည်ထုတ်လုပ်သည့် နီကီကော်ပိုရေးရှင်းသည် ၎င်း၏ ကုန်ပစ္စည်းအများစု ကို တရုတ်၊ အင်ဒိုနီးရှား၊ ဗီယက်နမ်၊ ထိုင်းနိုင်ငံတို့တွင် ထုတ်လုပ်သည်။ အမေရိကားမှာထက် လုပ်အားခ သက်သာသည်။ ထို့ကြောင့် ၎င်းတို့၏ ကုန်ပစ္စည်းများကို ဈေးသက်သာသောသောဖြင့် ထုတ်လုပ်နိုင်သည်။ နီကီကုမ္ပဏီသည် ကျွမ်းကျင်မှုမြင့်မားသော လုပ်သားအများအပြားမလိုအပ်ပေ။ သို့သော် (သာမန်) အလုပ်သမားအများအပြား လိုအပ်သည်။

၂။ သဘာဝသယံဇာတများ ရရှိနိုင်မှုအခွင့်အလမ်းတိုးပွားလာခြင်း

အချို့နိုင်ငံများသည် သဘာဝသယံဇာတပစ္စည်း အများအပြားမရှိပေ။ (ဥပမာ - စင်္ကာပူ၊ ထိုင်ဝမ်၊ ဂျပန်၊ ဆွစ်ဇာလန်) ကုမ္ပဏီများအနေဖြင့် မိမိတို့နိုင်ငံတွင် မရရှိနိုင်သော သဘာဝသယံဇာတ ပစ္စည်းများကို အများအပြားလိုအပ်လေ့ရှိသည်။ ဂလို ဘယ်စီးပွားရေးစနစ်ကြောင့်၊ ပြည်ပမှသယံဇာတပစ္စည်းများကို နိုင်ငံများနှင့် ကုမ္ပဏီများအနေဖြင့် လွယ်လွယ်ကူကူရရှိနိုင်ကြ သည်။ ထိုသယံဇာတပစ္စည်းများတွင် ရေနံ၊ သဘာဝဓာတ်ငွေ့၊ ရေချို၊ သစ်၊ ဓါတ်သတ္တုပစ္စည်းနှင့် စိုက်ပျိုးရေးထွက်ကုန်များ ပါဝင်သည်။

၃။ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အကျိုးများစေသော အစိုးရ၏ မူဝါဒများကြောင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ခေါင်းပုံဖြတ်ခွင့် ပိုမိုရရှိနိုင်ခြင်း။

အချို့နိုင်ငံများတွင် အခွန်နှုန်းနည်းနည်း၊ စွမ်းအင်နှင့်ကုန်ကြမ်းစားပေါ့ပေါ့နှင့် အားနည်းသော သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် အလုပ် သမားဥပဒေများ ရှိနေတတ်သည်။ နိုင်ငံစုံကော်ပိုရေးရှင်းများသည် ယင်းနိုင်ငံများတွင် လုပ်ငန်းများလုပ်ကိုင်ခြင်းဖြင့် အထက်ပါ အားသာချက်များကို ရယူနိုင်သည်။

၄။ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးစရိတ်များ သက်သာစေခြင်း။

ကုမ္ပဏီတစ်ခုသည် နိုင်ငံများစွာတွင် လုပ်ငန်းများလုပ်ကိုင်နိုင်လျှင် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးစရိတ်ကို လျှော့ချနိုင်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် လိုအပ်သော သယံဇာတပစ္စည်းများနှင့် ကုန်ပစ္စည်းကို ဝယ်ယူမည့် လူများနှင့် ပိုမိုနီးကပ်လာသောကြောင့်ဖြစ်သည်။

၅။ ဆင်းရဲသောနိုင်ငံများ၏ လုပ်သားအင်အား အားသာချက်ကို အသုံးပြုနိုင်ရန် ကူညီရာရောက်ခြင်း

ဆင်းရဲသောနိုင်ငံများတွင် မြင်သာသောအားသာချက်မှာ လုပ်အားခဈေးချိုခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင်းက ကမ္ဘာ့စီးပွားရေးကို ပိုမိုပေါင်းစည်းပေးလိုက်သဖြင့် ဆင်းရဲသော နိုင်ငံများအနေဖြင့် ထုတ်လုပ်မှုလုပ်အားစရိတ်များကို လျော့ချလိုသော ကုမ္ပဏီများကို ဆွဲဆောင်နိုင် သည်။ ဥပမာ - တရုတ်၊ အိန္ဒိယ၊ ထိုင်းနှင့် ထိုင်ဝမ်တို့ပါဝင်သည်။

၆။ လူများအနေဖြင့် ကုန်ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများကို ပိုမိုရွေးချယ်နိုင်ခွင့်ရရှိနိုင်ခြင်း

ဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင်းက ကုန်ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုအမျိုးအစား အများအပြားရရှိလာစေနိုင်သည်။ ယခုအခါ ကမ္ဘာတဝှမ်းရှိ ဈေးကွက်အတော်များများတွင် တူညီသောကုန်ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများကို ဝယ်ယူရရှိနိုင်ပြီဖြစ်သည်။ အင်တာနက်ပေါ်ပေါက်လာ ခြင်းကလည်း အရေးကြီးသော အခန်းကဏ္ဍအနေဖြင့် ပါဝင်သည်။

၇။ ကမ္ဘာတဝှမ်းသို့ သတင်းအချက်အလက်များ ပြန့်ဝေနိုင်ခြင်း

ဈေးနှုန်းချိုသာပြီး၊ ပိုမိုကျယ်ပြန့်သော ဆက်သွယ်ရေးစနစ်ကို ရရှိစေခြင်း (တီဗီ၊ မိုဘိုင်း၊ တယ်လီဖုန်း၊ အင်တာနက် စသည်)ဖြင့် အစိုးရများ၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၊ လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်းစီကို ပိုမိုနားလည် လွယ်ကူသော သတင်း အချက်အလက်များ ရရှိစေရန် အထောက်အကူဖြစ်စေသည်။

အုပ်စုဖွဲ့ပြုလုပ်ပါ။

၁။ မှတ်ဉာဏ်ကစားနည်း၊ ဆရာပေးသောလေ့ကျင့်ခန်းများကို ဖြည့်စွက်ပါ။

ကော်ပိုရေးရှင်းများအနေဖြင့် ဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင်းမှ မည်သို့သော အကျိုးကျေးဇူးများ ရရှိနေသည်ဆိုသည်ကို ဥပမာပေးရန် အကောင်းဆုံးများထဲမှ တစ်ခုမှာ ကိုလာကိုလာကုမ္ပဏီပင် ဖြစ်သည်။ ကိုကာကိုလာကို ၁၈၈၆ခုနှစ်တွင် အမေရိကန်နိုင်ငံ၌ တုပ်ကွေးပျောက်ဆေးအဖြစ် စတင်တီထွင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုနှစ်က တစ်နေ့လျှင် (၉) ခွက်ခန့်သာ ရောင်းရသည်။ ယခုအခါ ကမ္ဘာပေါ်တွင် လူကြိုက်များသော တံဆိပ်တရဖြစ်နေပေပြီ။ နိုင်ငံပေါင်း ၂၀၀ ကျော်တွင်တစ်နေ့လျှင် ပုလင်းနှင့် ဗူးပေါင်း သန်း ၂၀၀ ကျော် ရောင်းချနေရပြီ ဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာ့နေရာဒေသ အတော်များများတွင် ကိုကာကိုလာ တံဆိပ်ကို မမြင်တွေ့ရပဲ နေ့တစ်နေ့ကိုဖြတ်သန်း ကုန်ဆုံးရန် မဖြစ်နိုင်သလောက် အောင်ပင် ဖြစ်နေသည်။ ကိုကာကိုလာသည် အားဖြည့်အချို့ရည်၊ သစ်သီးအချို့ရည်၊ အအေးပူနှင့် ရေသန့်အပါအဝင် အခြားကုန်ပစ္စည်းအမျိုးအစား ၄၀၀ ခန့်ကို ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းတွင် ရောင်းချနေပြီဖြစ်သည်။

ဆွေးနွေးခြင်း

၂။ ဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင်းက သင့်ပတ်ဝန်းကျင်ကို ကောင်းကျိုးဖြစ်စေနိုင်မည်ဟု ထင်ပါသလား။ မည်သို့ယူဆပါသနည်း။

ဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင်း၏ဆိုးကျိုးအချို့

ဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင်းတွင်အကျိုးကျေးဇူးအများအပြားရှိသော်လည်း၊ အပြင်းအထန်ဝေဖန်ခံနေရသည်။

၁။ မည်သူကထိန်းချုပ်မည်နည်း။

ချမ်းသာပြီး အင်အားကြီးသောနိုင်ငံများက ၎င်းတို့၏အကျိုးစီးပွားအတွက် ဂလိုဘယ်လိုက်ဇေး ရှင်းကို ထိန်းချုပ်နေကြသည်ဟု နိုင်ငံ အချို့ကဆိုသည်။ ဆင်းရဲသော နိုင်ငံများအနေဖြင့် ကမ္ဘာကြီးအပေါ် အနည်းငယ်သာ လွှမ်းမိုးနိုင်သဖြင့် အခွင့်အရေးများဆုံး ရှုံးနေကြရသည်ဟု ဆိုသည်။

Glossary

activist(noun)	-	အပြောင်းအလဲများဖန်တီးများ စီမံကွပ်ကဲသောသူ
allocation(noun)	-	ပေးဝေခြင်း
appropriation(verb)	-	ပေးချေမှုမပြုဘဲ တရားမဝင် ရယူသည်
armed(adj)	-	လက်နက်တပ်ဆင်ထားသော
asset(noun)	-	တန်ဖိုးရှိပစ္စည်း
barbed-wire(noun)	-	အတားအဆီးအဖြစ် အသုံးပြုထားသော ခြံစည်းရိုး
boycott(noun)	-	မလိုက်နာရန် ဆန္ဒပြမှု
bulldozer(noun)	-	မြေချီစက်
to censor(verb)	-	ပုံနှိပ်ရန်မသင့်လျော်သည်များကို စိစစ်သည်။
catastrophic(adj)	-	လွန်စွာဆိုးရွားသော
Chair(noun)	-	နာယကနေရာ
chaos(noun)	-	ပရမ်းပတာဖြစ်သော
claim(noun)	-	တောင်းဆိုချက်
cocaine(noun)	-	ကိုကာပင်မှ ပြုလုပ်သော မူးယစ်ဆေး
to colonise(verb)	-	ဒေသတစ်နေရာကို သိမ်းပိုက်၊အုပ်စိုးသည်
compensation(noun)	-	လျော်ကြေး
to compete(verb)	-	ယှဉ်ပြိုင်သည်
to comply(verb)	-	သဘောတူညီသည်
to condemn(verb)	-	ရှုတ်ချသည်။
condition(noun)	-	အခြေအနေတစ်ရပ်
constitution(noun)	-	ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ
controversial(adj)	-	အငြင်းပွားဖွယ်ရာဖြစ်သော
corruption(noun)	-	ကိုယ်ကျိုးအတွက် အာဏာကို အလွဲသုံးစားပြုခြင်း
coup(noun)	-	အာဏာသိမ်းခြင်း
to cultivate(verb)	-	စိုက်ပျိုးသည်
customs(noun)	-	အကောက်ခွန်ဌာန
debt(noun)	-	အကြွေး
democratise(verb)	-	ဒီမိုကရေစီဖြစ်အောင်ပြုလုပ်သည်။
demonstration(noun)	-	မကျေနပ်မှုကို ဆန္ဒပြခြင်း
to devastate(verb)	-	ပျက်စီးစေသည်
development(noun)	-	တိုးတက်မှု
discrimination(noun)	-	ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်း
dispute(noun)	-	အငြင်းပွားဖွယ်ရာ
domestic(adj)	-	ပြည်တွင်းဖြစ်သော
to dominate(verb)	-	လွှမ်းမိုးထားသည်။
drastic(adj)	-	မြန်ဆန်၍ ပြင်းထန်သော
dump(verb)	-	မလိုအပ်သည်များကို ဖယ်ထုတ်သည်
elite(noun)	-	လူ့မလိုင်
to eradicate	-	ဖျက်စီးတိုက်ဖျက်သည်
essential(adj)	-	မရှိမဖြစ်လိုအပ်သော
to expand(verb)	-	ကြီးထွားအောင် ပြုလုပ်သည်
exploitation(noun)	-	ခေါင်းပုံဖြတ်အမြတ်ထုတ်ခြင်း
extortion(noun)	-	အာဏာသုံး၍ ဆက်ဆံရယူခြင်း
fake(adj)	-	အစစ်အမှန်မဟုတ်သော

to fire(verb)	-	အလုပ်မှထုတ်ပယ်သည်
fixed exchange rates(noun)	-	ပုံသေသတ်မှတ်ထားသော ငွေလဲလှယ်နှုန်း
formation(noun)	-	ဖန်တီးခြင်း
to found(verb)	-	စတင်သည်။
gargage(noun)	-	ဂိုဒေါင်
grant(noun)	-	တိုင်းပြည်(သို့)လူတစ်ဦးချင်းစီအားပေးအပ်သောငွေ
gross(adj)	-	တစ်ခုလုံးပါဝင်သော
hectare(noun)	-	မြေဧက(၁၀၀၀၀ မိုင်)
import(noun)	-	သွင်းကုန်
incentive(noun)	-	မက်လုံး
income(noun)	-	ဝင်ငွေ
indicator(noun)	-	ညွှန်ကိန်း
ineffective(adj)	-	ကောင်းစွာအလုပ်မလုပ်နိုင်သော
inequality(noun)	-	မညီမျှခြင်း
to inspire(verb)	-	တိုက်တွန်းနှိုးဆော်သည်
to integrate(verb)	-	စုစည်းသည်။
intensive agriculture(noun)	-	ကျယ်ပြန့်စွာ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ခြင်း
interest(noun)	-	အတိုး
to interfere(verb)	-	ဝင်ရောက်စွက်ဖက်သည်
isolated(adj)	-	အစစ်အမှန်မဟုတ်သော
to issue(verb)	-	ထုတ်ပြန်သည်
jurisdiction(noun)	-	အာဏာအား ကန့်သတ်ခြင်း
landless(adj)	-	မြေယာမရှိသော
lawsuit(noun)	-	တရားရေးဖြစ်စဉ်
to lay off(verb)	-	အလုပ်မှထွက်ရန်ပြောသည်
legitimacy(noun)	-	အသိအမှတ်ပြုခြင်း
to liberalize(verb)	-	လွတ်လပ်ခွင့်ပြုသည်
liberalization(noun)	-	လွတ်လပ်ခွင့်ပြုခြင်း
life expectancy(noun)	-	မျှော်မှန်းသက်တမ်း
literacy(noun)	-	စာတတ်မြောက်မှုနှုန်းထား
to maintain(verb)	-	အခြေအနေကောင်းကို ထိန်းသိမ်းသည်။
to maximize(verb)	-	ဖြစ်နိုင်သမျှကြီးမားအောင်ပြုလုပ်သည်
media(noun)	-	သတင်းမီဒီယာ
to minimize(verb)	-	သေးအောင်ပြုလုပ်သည်။
to monitor(verb)	-	စစ်ဆေးသည်
to nationalize(verb)	-	နိုင်ငံပိုင်ပြုလုပ်သည်
to negotiate(verb)	-	ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းသည်
non-legitimate(adj)	-	တရားမဝင်မဟုတ်သော
to obtain(verb)	-	ရရှိသည်။
to occupy(verb)	-	သိမ်းပိုက်သည်
opposition(noun)	-	အတိုက်အခံ
paramilitary(noun;adj)	-	အရပ်ဖက်မက စစ်ဖက်မကျသော နေရာ
pension(noun)	-	ပင်စင်
pesticide(noun)	-	ပိုးသတ်ဆေး
plentiful(adj)	-	အလွန်များသော
poverty(adj)	-	ဆင်းရဲမှု

predictably(adverb)	-	ခန့်မှန်းနိုင်စွမ်းစွာ
product(noun)	-	ထုတ်ကုန်
to protest(verb)	-	ဆန့်ကျင်သည်
publicity(noun)	-	အတိအလင်းသတင်းဖော်ပြမှု
pus(noun)	-	အနာမှ ထွက်လာသော ပြည်
to rank(verb)	-	အစဉ်လိုက်စီသည်
relative(adj)	-	သင့်လျော်သော
to relax(verb)	-	သက်တောင့်သက်သာနေသည်။
repetitive(adj)	-	ကြိမ်ဖန်များစွာဖြစ်သော
repressive(adj)	-	ဖိနှိပ်သော
resource(noun)	-	ရင်းမြစ်
restriction(noun)	-	ကန့်သတ်ချက်
to rig(verb)	-	တရားမမျှတစွာ စီမံသည်
rural(adj)	-	ကျေးလက်နေ
sabotage(noun)	-	တစ်စုံတစ်ခုအား ကြီးမားစွာ ပျက်စီးဆုံးရှုံးစေခြင်း
sector(noun)	-	စီးပွားရေး
to segregate(verb)	-	ခွဲခြားသည်
to seize(verb)	-	အင်အားဖြင့်စီးနင်းသည်
self-sufficient(adj)	-	ကိုယ်တိုင်လုံလောက်သော
servitude(noun)	-	ကျွန်ုပ်ဖြစ်ခြင်း
severely	-	ပြင်းထန်စွာ
to shrink(verb)	-	သေးငယ်လာသည်
slave(noun)	-	ကျွန်
slum(noun)	-	လူနေထူထပ်သော ဆင်းရဲသားရပ်ကွက်
to specialize(verb)	-	အထူးပြုသည်
specialization(noun)	-	အထူးပြုခြင်း
stock(noun)	-	ရောင်းရန်ကုန်စည်
subtitute(verb)	-	အစားထိုးသည်
substancially(verb)	-	စဉ်ဆက်မပြတ်
supreme(adj)	-	အမြင့်ဆုံးဖြစ်သော
surplus(noun)	-	အပိုဖြစ်သော
to survive(noun)	-	ရှင်သန်နေသည်
techique(noun)	-	နည်းပညာ
tear gas(noun)	-	မျက်ရည်ယိုဖုံး
territory(noun)	-	နယ်နိမိတ်
totalitarian(noun)	-	ထိန်းချုပ်ထားသောအခြေအနေ
toxic(adj)	-	အဆိပ်ပါသော
transparent(adj)	-	မြင်သာထင်သာရှိစေသော
unification(noun)	-	ပေါင်းစည်းခြင်း
unique(adj)	-	အများနှင့်မတူ
unrestrained(adj)	-	မချုပ်ကိုင်ထားသော
wages(noun)	-	လုပ်ခ၊လစာ